

ועדה לענייני ביקורת

26 נובמבר 2024
כ"ה חשוון תשפ"ה
סימוכין: 2024-0103-1103

דו"ח מישיבה מס' 9 של ועדת ביקורת שהתקיימה ביום שלישי, ז' באלול התשפ"ד (10.9.2024)

השתתפו:

מר אלדד רבינוביץ, חבר מועצה ויו"ר ועדת ביקורת

נכחו:

גבי עופרה ברכה, מבקרת העירייה והמורשה לטיפול בתלונות
עו"ד דני ליבמן, משנה ליועמ"ש לנושאים מיוחדים
מר עוזי חן, מנהל אגף חירום וביטחון
מר ינון נוימן, מנהל אגף לביקורת ובקרת יועצים
מר ששון נומה, סגן מנהל אגף אכיפה ושיטור עירוני וממונה על מערך האכיפה הרב תכליתי
מר משה חזן, מנהל אגף לוגיסטיקה
עו"ד שמואל שפט, ראש צוות בכיר חקיקה-ייעוץ וחקיקה
מר דודו אמזלג, סגן מנהל אגף התקציבים וממונה על ההוצאות
מר שקד שביט, הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה
מר דניאל חסין, ראש צוות לאיגום ותכלול תהליכים עירוניים ומשפטיים P.O.C.
מר אברום נאמבורג, הממונה על הגנת הפרטיות
מר מיכאל מזרחי, ממונה אבטחת מידע
גבי אורטל אריה, מנהלת מחלקה בכירה, לפיתוח תכנון ובקרה
גבי ליאת רחמים, ממונה על מכרזי העירייה
עו"ד מירב שרגא, יועצת הביקורת
מר צבי עבו, מזכיר ועדת ביקורת

על סדר היום נדון הנושא הבא:

דוח מבקרת העירייה לשנת 2023 בנושא: מערך מצלמות האבטחה העירוני

פתיחת הדיון:

מר אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה: מתכבד לפתוח את הדיון בוועדת ביקורת מספר 9- מערך מצלמות אבטחה עירוני.
מערך המצלמות הוא חדשני וחשוב. משמעותי לסדר ואכיפה ובעל השלכות למניעת אלימות, מהצד השני יש גם רגישויות של צנעת הפרט.

גבי עופרה ברכה, מבקרת העירייה: ירושלים מתהדרת בכ-3,000 מצלמות, מספר לא מבוטל ביחס לעצמה וביחס לרשויות מקומיות. לצערנו במהלך הביקורת ראינו שלאורך כל הדרך נמצאו כשלים, עד כדי כך שחלק לא קטן מהמצלמות לא תקינות ותיקון תקלות לא נעשה בזמן סביר. אקדים ואומר שהיה כבר דיון בראשות המנכ"ל שהנחה לתקן את הדרוש תיקון.

ועדה לענייני ביקורת

דיון הוועדה:

פרק 1 - מבנה ארגוני וממשקי עבודה

המלצת הביקורת:

- להקים ועדת היגוי לתחום המצלמות, שתורכב מצוות הנהלה קבועה. הצוות יכלול לכל הפחות גורמים ממנכ"ל העירייה, גזברות העירייה, מינהל היועץ המשפטי ואגף חירום וביטחון. הוועדה תדון בכל החלטה הנוגעת למערך מצלמות האבטחה העירוני. ראוי כי ועדה זו תבחן תחילה את כל האתרים והמצלמות אשר הוקמו זה מכבר אל מול הפגיעה בזכות הפרטיות של תושבי העיר, ותדון בכל מצלמה בנפרד בהיבט זה, בהקשר של ערכי התכלית הראויה והמידתיות, ובכלל זה:
 - מהי המטרה העיקרית בהצבת המצלמה?
 - מהי מידת הצורך בהצבת המצלמה במקום הספציפי שאליו היא מיועדת?
 - מהי התועלת הצבת המצלמה?
 - מהן החלופות האפשריות להצבת המצלמה במקום המיועד?
 - מהי מידת הפגיעה בפרטיות בהצבת המצלמה לעומת החלופות האפשריות?
 - באילו שעות יש להפעיל את המצלמה כדי שהתכלית תגבר על הפגיעה בפרטיות?
 - מהם מרחב הצילום והיכולות האנליטיות המינימאליות הנדרשות.
 - הגדרת מהו משך זמן שמירת הצילומים הנדרש.
- להעלות כל החלטה עתידית שתתקבל בנוגע למערך המצלמות העירונית לדיון בוועדת ההיגוי העירונית, ובה ייערך פרוטוקול מסודר החתום על ידי מקבלי ההחלטות.

תגובת המבוקר:

הערות הביקורת מקובלות, הוקמה ועדת היגוי והחלה לפעול.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

פרק 2 - תקציב ותוכניות עבודה

המלצת הביקורת:

- להכין תוכנית רב-שנתית למיפוי אתרי המצלמות שהעירייה עתידה להקים, שתכלול עלויות צפויות וסטטוס ברמה רב-שנתית. יש לבנות תוכנית זו על בסיס מיפוי אתרי המצלמות שכבר קיימים בשטח, כדי לוודא תכלול ופריסה מלאה של המצלמות בשטח העיר בהתאם להחלטות הנהלת העירייה.
- במסגרת תוכניות העירייה לשיפור המרחב הציבורי, לכלול התייחסות למצלמות האבטחה והגדרת המפרט הנדרש להתקנתן, ובכלל זה תשתית התקשורת, תשתית החשמל וכדומה.
- להקפיד על עריכת תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב שיכללו מטרות ויעדים הניתנים למדידה בכל הנוגע למערך המצלמות העירוני.

תגובת המבוקר:

המלצת הביקורת מקובלות, נעשתה כבר עבודת מיפוי ויש תכנון להצבת מצלמות נוספות בהתאם לה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

ועדה לענייני ביקורת

פרק 3 - נהלים ומדיניות

המלצת הביקורת:

- לגבש ולאשר נוהלי עבודה שיסדירו את תהליכי העבודה הפנימיים בכל הנוגע למערך המצלמות, ובכלל זאת:
 - נוהל ועדת היגוי עירונית לתחום המצלמות – המסדיר מי הם חבריה, מועדי התכנסותה, תחומי אחריותה וכו';
 - נוהל העסקת תצפיתנים – המסדיר מהן הדרישות המקצועיות, כיצד נעשית חפיפה לתצפיתן חדש, מה ההכשרה הנדרשת, חובת חתימה על טופסי סודיות וכו';
 - נוהל הצבה והתקנה של מצלמות – המסדיר את תהליכי ההתקשרות עם ספק המצלמות, עם היועץ המפקח, שלבי התכנון וההקמה, הגורמים המאשרים כל שלב וכו'.
 - נוהל תחזוקת מצלמות – המסדיר את מנגנון הבדיקה של תקינות פעולת המצלמות, דיווח לספקים על תקלות, המשוב הנדרש ותיעודו, הטיפול בתקלות מתמשכות, הטיפול בתקלות הנובעות מבעיות חשמל או תקשורת תשתיות וכו'.
 - נוהל עיון בצילומים – הקובע מיהם הגורמים האמונים על שחזור, אופן הגשת הבקשה, טופס ייעודי, מועד מחיקת החומר ששוחזר וכו'.
 - נוהל תקשורת ואבטחת מידע למערך המצלמות – המגדיר את אמצעי התקשורת, חיבוריהם ואמצעי אבטחתם.
 - נוהל עבודה מול מוקד חיצוני (איילנד גארד) – המגדיר את ההתנהלות בין מוקד התצפיות למוקד החיצוני, פיקוח ובקרה על עבודת התצפיתנים, ממשקי עבודה והעברת מסרים.
- לגבש במסגרת ישיבותיה הראשונות של ועדת ההיגוי מדיניות ותוכנית עירונית כוללת ומתכללת לנושא מצלמות האבטחה במרחב הציבורי, שתתייחס למכלול ההיבטים הנוגעים לתחום המצלמות, ובכלל זה: סוגי המצלמות שהעירייה מעוניינת להתקין, חיבורי התקשורת המועדפים מבין כל אלו האפשריים להתקנה, היכולות האנליטיות שבהן העירייה מעוניינת להשתמש, שילוב תשתית מתאימה בעת תכנון כל אתר ציבורי חדש ברחבי העיר וכדומה.

תגובת המבוקר:

הוקם צוות היגוי, הוא נפגש ויוזם תוכניות רב שנתיות ומעלה דרישות תקציב בהתאם להן. נכתב נוהל חדש- מצלמות אבטחה במרחב הציבורי. הנוהל מצוי בסבב אישורים ולאחר שיתוקף הוא יופץ.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

ועדה לענייני ביקורת

פרק 4 - יידוע הציבור

המלצת הביקורת:

- לערוך הליך שיתוף ציבור מלא ומתועד באמצעות פרוטוקולים, בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות ועל פי שלבי נוהל שיתוף הציבור העירוני בעת תכנון הקמת אתרי מצלמות חדשים.
- להגדיר מנגנון לפרסום אתרי המצלמות העתידיים אשר יכלול התייחסות לכל היבטי הפגיעה בזכות הפרטיות של התושבים, ובכלל זה המיקום המבוקש להתקנת המצלמה והשטח המכוסה על ידה, מטרת הצבת המצלמה באותו מיקום, אתרים רגישים (כגון מוסדות רפואיים או בתי ספר) הנכללים בשטח המכוסה, החלופות שנבדקו להצבת מצלמה, מאפייני המצלמה, רזולוציות צפייה, משך שמירת המידע ועוד.
- ראוי כי ייקבע גם מנגנון המאפשר לציבור השגה על התוכנית להצבת המצלמות. מנגנון כזה ראוי כי יהיה מקוון, יחייב הזדהות המשיג ויגדיר מראש מהן הסיבות המאפשרות השגה על התוכנית, מה פרק הזמן להגשת ההשגה, וההליך העירוני לבחינת ההשגה והמענה לה.
- עקב החשיבות ביידוע הציבור בדבר מיקומי המצלמות בשל הפגיעה האפשרית בזכותו הפרטיות, יש לפרסם רשימה מלאה של כלל המצלמות המוצבות ברחבי העיר. ראוי כי רשימה זו תכלול את כל אתרי המצלמות וכתובותיהן, וכן תעודכן מעת לעת עם הוספה/הסרה של מצלמות.
- לפרסם במערכת ה-GIS העירונית את מיקום המצלמות ונתונין באופן שיאפשר גם לתושבים לראות את פריסת המצלמות על גבי המפה העירונית.
- עקב החשיבות הרבה ביידוע הציבור על כל מצלמה ומצלמה המותקנת בשטחים הציבוריים ברחבי העיר, יש לוודא כי בכל אתר יוצב שילוט ליידוע הציבור סמוך למקום המצלמות. באתרים שבהם מותקנות מצלמות בכמה מקומות מומלץ להציב שלטים סמוך לכל אחד ממקומות אלו.
- לוודא שעל כל שלט ליידוע הציבור יצוין המידע הנדרש בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות, ובכלל זה ציור של מצלמה או סמל גרפי מקובל, שם הארגון האחראי להצבת המצלמה, תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה וכתובת אתר האינטרנט שבו מפורסמות רשימת המצלמות ומדיניות השימוש בהן. ראוי כי השילוט יהיה אחיד בכל אתרי המצלמות.

תגובת המבוקר:

מכירים בחובה חוקית ליידוע הציבור וחובה להציב שילוט ומבצעים את החובה החוקית. לא ניתן לעשות שיתוף ציבור על כל מצלמה וגם אין צורך בכך.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל ובפרט בצורך וביכולת לשיתוף הציבור.

ועדה לענייני ביקורת

פרק 5 - ההליך המכרזי

המלצת הביקורת:

- להקפיד טרם פרסום מסמכי המכרז כי ניסוחו ודרישותיו ברורים כך שיובנו היטב על ידי כל הגורמים והמציעים הפוטנציאליים.

תגובת המבוקר:

מסמכי המכרז היו ברורים וחד משמעיים, בדיון בפני המנכ"ל הוסבר כי מסמכי המכרז הוכנו כראוי ובהתאם לדין, וכי בחירת הזוכים בוצעה גם היא כדין. לא מקבלים את המלצת הביקורת בעניין זה.

המלצת ועדת ביקורת:

משהתגלעה מחלוקת משמעותית בדבר אפשרויות הפרשנות של המכרז, עולה כי מסמכי המכרז לא היו ברורים דיים. על כן יש לקבל את המלצת הביקורת.

המלצת הביקורת:

- בעת קביעת אומדן למכרז אשר מורכב מפריטים רבים, ראוי כי תיערך השוואה בין התמחור שהעירייה קובעת לבין מחירי השוק והתמחור שקבעו עיריות וגופים ציבוריים אחרים.
- לבצע בקרה על עבודת היועץ האמון על קביעת האומדן למכרז, הן באמצעות קבלת הסברים ונימוקים ממוסמכים לקביעותיו, והן באמצעות עריכת בדיקות מדגמיות מול מחירי השוק.

תגובת המבוקר:

נעשתה בדיקה כלכלית ממנה עלה שהמכרז השני חסך כסף רב לעירייה. למרות שהמחירים על חלק מפריטים גבוהים יותר, ברכיבים המרכזיים ישנה הוזלה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

המלצת הביקורת:

- לוודא שאופן בדיקת ההצעות במסמכי המכרז קבוע באופן ברור ומוגדר מראש, טרם פרסומו.
- להקפיד על בדיקת ההצעות המוגשות למכרז בהתאם למנגנון הקבוע בו.
- לעדכן את הנוהל העירוני "מחלקה למכרזים", לרבות לנושא שאלות ההבהרה.
- להבהיר לבעלי התפקידים בעירייה האמונים על עריכת מכרזים מה ההבדל בין "כשיר נוסף" ל"זוכה נוסף".
- כאשר נערכים כמה דיונים בוועדת המכרזים בגין אותו עניין, ראוי כי חברי הוועדה יבחנו את תכני הפרוטוקולים של הדיונים הקודמים כדי לוודא כי לא מתקבלות החלטות סותרות.
- ראוי כי במכרזים מורכבים שבהם כמה סעיפי התמחרות הנתונים למציעים, ייקבע מראש במסגרת המכרז כי במקרים שכשיר שני או זוכה שני נדרש להשוות את תנאי הצעתו לזה של הזוכה במקום הראשון, ההשוואה תיערך רק לגבי הסעיפים/הסכומים שבהם הצעתו הייתה יקרה משל הזוכה, וזאת מבלי שיחול שינוי במיקומו בסדר הזוכים במכרז, אף אם הצעתו הכוללת תהיה לאחר השוואת הסעיפים זולה יותר במצטבר משל הזוכה הראשון.
- ראוי כי תיערך בחינת היתכנות של הטמעת מנגנון אשר ימנע ממציעים להגיש הצעה גירעונית כדי לזכות במכרז.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:

בדיון בפני המנכ"ל הוסבר כי מסמכי המכרז הוכנו כראוי ובהתאם לדין וכי בחירת הזוכים בוצעה גם היא כדין, לא מקבלים את המלצת הביקורת בעניין זה. ועדת מכרזים פעלה בצורה הוגנת. מבחינת הדין יש עניין לא לעשות פיצולים מלאכותיים, זה לא המדיניות וזה גם מעשה לא הגון לנצל מכרז באופן חלקי, רק ברכיבים הזולים שבו.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת בשים לב לסיכום הישיבה שנערכה אצל המנכ"ל ולהערותיו, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

המלצת הביקורת:

- לתכנן באופן מיטבי את היקף ההתקשרות והתקציבים הנדרשים טרם פרסום מכרז מסגרת, כדי שהיקף ההתקשרות הצפוי יובא בפומבי לידיעת המציעים הפוטנציאליים.

תגובת המבוקר:

הפרויקט התפתח בהתאם לצורך, ולא ניתן היה לדעת מראש את היקפו.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת, ולהמליץ למנכ"ל ולצוות לתיקון ליקויים לשקול לבצע תוכנית מקדימה לפריסת המצלמות.

המלצת הביקורת:

- משעולה הצורך לשנות את היקף ההתקשרות במכרז, ראוי כי הדבר יפורסם במסגרת שאלות ההבהרה, וכן יועבר למציעים פוטנציאליים אשר קיבלו את מסמכי המכרז טרם השינוי.

תגובת המבוקר:

נערכו חמישה סבבים של שאלות הבהרה וניכר שהדברים הובהרו היטב למציעים.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת בשים לב לסיכום הישיבה שנערכה אצל המנכ"ל ולהערותיו, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

המלצת הביקורת:

- לנוכח שורת הכשלים בהליכי בחירת הזוכות במכרז ולנוכח החריגות התקציביות הצפויות ראוי כי העירייה תעצור את ההתקשרויות עם שתי החברות לאלתר בכל הנוגע להקמת אתרים חדשים שבנייתם טרם החלה, ותפעל לעריכת מכרז חדש באופן מיידי.

תגובת המבוקר:

נעשתה בדיקה כלכלית ממנה עלה שהמכרז השני חסך כסף רב לעירייה. למרות שהמחירים על חלק מפריטים גבוהים יותר, ברכיבים המרכזיים ישנה הוזלה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת בשים לב לסיכום הישיבה שנערכה אצל המנכ"ל ולהערותיו, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

ועדה לענייני ביקורת

המלצת הביקורת:

- להקפיד על החתמת היועצים על טופסי ניגוד עניינים, ובפרט על החתמת היועץ בפועל ועל הצהרה כללית בדבר היעדר ניגוד עניינים בין חברת הייעוץ ועובדיה לבין העוסקים בתחום הרלוונטי למכרז.
- ראוי כי בעת העסקת יועץ לעריכת מכרז ייקבעו תנאים אשר יגבילו את יכולתו שלו או מי מטעמו לפעול באופן פסול ולהטות תוצאות המכרז שבעריכתו הוא מסייע לטובת מציעים פוטנציאליים. אפשר לעשות זאת באמצעות הגבלתו בהתקשרות עם הזוכים במכרז או בעבודה אצלם, זאת כמובן כפוף לבחינת הייעוץ המשפטי של העירייה בדבר הגבלה כאמור וניסוחה המדויק.

תגובת המבוקר:

לא ניתן היה לדעת מראש שעובדי היועץ יעברו לעבוד אצל הקבלן, ולכן הממצא לא מעיד על כשל. ככל, המלצת הביקורת מקובלת וכבר היום מחתימים כבר את עובדי היועץ על טפסי ניגוד עניינים.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

פרק 6 - פיקוח ובקרה בביצוע הפרויקטים

המלצת הביקורת:

- להקפיד על בדיקה ועל קבלת הסברים לפערים במחירים שהמציעות מגישות טרם הבחירה בזוכה.

תגובת המבוקר:

עלות התחזוקה במכרז הראשון הוסברה בכך שלקבלן יש קווי תחזוקה פעילים בעיר ותוספת התחזוקה במצלמות העירייה לא תשית עליו עומס.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

המלצת הביקורת:

- להקפיד על קבלת דוחות בדיקה מהיועצים האמונים על הפיקוח והבקרה בהקמת האתרים, הן לגבי ביקורות שוטפות במהלך הקמת האתר והן לגבי הבדיקה הסופית במסירת האתר.

תגובת המבוקר:

ההמלצה מקובלת.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

המלצת הביקורת:

- להקפיד על בדיקת ההתאמה בין כל שוברי הקבלה לפריטים שמתקבלים בפועל.
- לוודא כי נרשמו ותועדו כל הפריטים שסופקו לטובת פרויקט מסוים ובפועל לא נעשה בהם שימוש, כדי שניתן יהיה להשתמש בהם בפרויקטים הבאים כחלק ממלאי הצידוד של העירייה.

ועדה לענייני ביקורת

- לערוך בדיקה מקיפה של כלל התשלומים של העירייה לקבלני המצלמות אל מול הפריטים שהתקבלו בפועל והותקנו בשטח, כדי לבחון אם שולמו תשלומי יתר שיש לקזזם בתשלומים הבאים.

תגובת המבוקר:

כשנשארו עודפי תקציב בפרויקט הם הוסטו אד-הוק לפרויקט אחר או לתוספת מצלמות באתרים, מקבלים את המלצת הביקורת שלא לפעול כך ולתקן את טפסי ההזמנות על מנת לשמור על סדר. אין יותר מצב שקיימים רכיבים ששולמו ולא התקבלו.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

פרק 7 - התקנה ותחזוקה

המלצת הביקורת:

- לעדכן את כל הנתונים החסרים ברשימת המצלמות כך שתכלול את כל המצלמות שהוצבו על ידי העירייה, ובכלל זה מספר סידורי, שם אתר, כתובת, סוג מצלמה, תאריך התקנה וכדומה.
- לטייב את שמות האתרים וחלוקת המצלמות באופן שישקפו את שמות האתרים בהתאם לתיקי האתרים שנערכו בעת הקמתם ובהתאם למצבם בפועל.
- לעדכן את רשימת המצלמות לעיתים תכופות בעת התקנה של מצלמות חדשות והסרת מצלמות ישנות.

תגובת המבוקר:

שקד שביט: חלק מהאתרים תוכננו גם בעבר בצורה סדורה, הוכנו להם תיקי אתר ובוצעה לגביהם מסירה. בחלקם חסרה הייתה מסירה סופית, בדרך כלל לאחר שתוקנו ליקויים בסיוור מסירה שערך היועץ, מבלי שנערך סיוור שני לוודא. נכון להיום כל פרויקט כזה מתוכנן ומוכן עבורו תיק אתר, יש פיקוח של היועץ על התכנון והביצוע ושל הנהלת האגף על היועץ. מתקיימים סיוור מסירה סדורים. לכל האתרים הגדולים הישנים יש תיק אתר, אבל לא ניתן להשלים תיקי אתר לכל האתרים הישנים הקטנים.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

המלצת הביקורת:

- לוודא כי הקבלנים מגישים לעירייה תוכנית עבודה שנתית לביצוע כל פעולות התחזוקה במערך המצלמות של העירייה על תוכנית זו לכלול את כל המצלמות.
- לוודא כי מתקיים תהליך פיקוח, בקרה ומעקב מסודרים גם באמצעות עובדי עירייה על תחזוקת המצלמות, וכי קבלני המצלמות מבצעים את כל פעולות התחזוקה שעליהן התחייבו בהסכמי ההתקשרות, אחת לחצי שנה כנדרש.
- לערוך מעקב ובקרה יומיים על עמידת הקבלנים בהוראות הסכמי ההתקשרות עימם בכל הנוגע לטיפול בתקלות.
- לבחון אפשרות של הטלת קנסות וקיזוז תשלומים לקבלנים בגין אי עמידתם בזמני הטיפול בתקלות הקבועים בהסכם, ובכך להביא להרתעה ולשיפור השירות שניתן לעירייה.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:

השיטה הנכונה לדעת האגף היא פיקוח עליון ולא צמוד, גם בהיבט הכלכלי. כיום המצלמות חדשות ברובן, הן תקינות ואין איתן בעיות. חשוב לומר שבעיות התחזוקה לא היו של הקבלנים בלבד, היה קושי גדול בתשתיות העירוניות לאתרים. רוב התקלות נבעו מכך שלא ניתן היה להשתמש בחשמל קבוע ומבעיות בהעברת נתונים. כיום באתרים גדולים או חשובים דואגים לתשתית ראויה. בנוסף, החלפנו מערכת בקרה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

פרק 8 - ניהול מאגר מידע

המלצת הביקורת:

- להחתים את כל עובדי מוקד התצפיות, הטכנאים הקבועים והמזדמנים של קבלני המצלמות, תצפיתני איילנד גארד וכל גורם אשר נחשף למידע המצולם, אם באופן קבוע ואם באופן חד-פעמי, על מסמכי הצהרת הסודיות לפני תחילת עבודתם במוקד.
- לעדכן את מסמכי הצהרת הסודיות אחת לתקופה ולהחתים את כל הגורמים מחדש כדי לרענן את הבנתם לגבי חשיבות השמירה על סודיות המידע שאליו הם נחשפים.
- לבחון את אופן העברת המידע בין תצפיתני איילנד גארד לבין תצפיתני מוקד התצפיות באופן מאובטח ובלי שיצולמו סרטונים באמצעות שימוש ביישומונים לא מאובטחים הנתונים בשימוש המוני.
- לגבש נוהל עירוני בנושא צפייה במצלמות העירוניות, בהתאם להוראות תקנות הגנת הפרטיות (העברת מידע).
- לבדוק אילו סוגי הרשאות ניתנו לחברת איילנד גארד ולוודא כי אין לה הרשאה לשליטה, לשחזור ולהורדת חומר מצולם.
- לבחון את מידת הצורך בהקצאת הרשאות צפייה למספר כה רב של גורמים, ובכלל זה גורמי חוץ, הנהלת העירייה וגורמים נוספים בעירייה.
- לערוך מעקב ובקרה נאותים על פרקי הזמן שבהם שמורים צילומים ששוחזרו ונשמרו בתיקייה הייעודית, וכן לבצע מחיקה סדורה של צילומים אשר אין עוד צורך בשמירתם. כך למשל, ניתן לקבוע כי לאחר שהסרטונים מועברים לגורם חיצוני שביקש אותם, אפשר למחוק אותם מהמחשב מאחר שכבר נעשה בהם השימוש אשר לשמו הם נשמרו מלכתחילה.
- לקבוע מדיניות עירונית סדורה אשר תוגדר במסגרת נוהל עירוני רשמי בכל הנוגע לסיבות שבגינן ניתן לבצע שמירה יזומה של צילומים לפרק זמן ארוך יותר, לרבות פירוט הגורמים המאשרים את עצם השמירה, ובכלל זה תיעוד של אישור היועץ המשפטי של העירייה ו/או בקשת המשטרה לשחזור הצילומים ולשמירתם.

תגובת המבוקר:

המלצת הביקורת בנושא ההרשאות ובטחון המידע מקובלות ורובן בוצעו או בתהליכי ביצוע. חשוב להדגיש שההרשאות מנוהלות בעיריית ירושלים ואנו יודעים בדיוק למי יש הרשאה. עובד שעוזב או נכנס, יורדות ומתווספות לו הרשאות בהתאם.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

ועדה לענייני ביקורת

המלצת הביקורת:

- להקפיד על הפרדה פיזית במיקום שרתי מאגרי המידע ושרתי הגיבוי. יש לדאוג לכך ששרתי הגיבוי לא יימצאו באותו המקום שבו נמצאים השרתים שאותם הם מגבים.

תגובת המבוקר:

בביקורת נדרש חדר גיבוי, אך לפי הנחיות מאגרי המידע נמחקות באופן אוטומטי. בנוסף, ורוב השרתים יושבים בשטח.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

המלצת הביקורת:

- לבחון הוספת אמצעי אבטחה לכל ארונות התקשורת בעיר, כגון אמצעי ניטור, התרעה וזיהוי פתיחת הארונות, מיקום הארונות במקומות גבוהים למניעת גישה קלה אליהם והסרת מידע רגיש כמו כתובת ה-IP של ארונות התקשורת.
- לפעול מול קבלני המצלמות ולוודא כי המצלמות החדשות שיותקנו בעתיד לא יירכשו מחברות הייקוויז'ן ודאחואה.
- לוודא אבטחתן של המצלמות מחברות הייקוויז'ן ודאחואה שכבר הותקנו על ידי העירייה, בהתאם להמלצות מערך הסייבר הלאומי.
- לוודא כי כל שרתי המצלמות מחוברים כנדרש לרשת הביטחון ובעלי כתובות IP פרטיות ומאובטחות.
- להפסיק את השימוש בפרוטוקול SNMP בהתאם להמלצות מערך הסייבר הלאומי, או לחלופין, לבחון דרכים לאבטחתו.
- לדאוג לליווי ולייעוץ מסודרים עבור אגף חירום וביטחון בכל הנוגע להיבטי אבטחת המידע בהקשר של מערך המצלמות.
- לפעול בהתאם להמלצות סקרי אבטחת המידע שנערכו ולשפר את אבטחת המידע של העירייה, בייחוד בכל הנוגע למערך המצלמות.
- ליישם את המלצות סקרי אבטחת המידע שהעירייה ערכה במטרה להגביר את רמת אבטחת המידע של העירייה, בייחוד בכל הנוגע לתחום המצלמות.
- לבחון את תקינות חיבורי מערכות הכריזה ואת אפשרות הפעלתן מחדש.
- לערוך מחדש את הנוהל המסדיר את תהליך הגשת בקשה לשחזור חומר מצולם, לרבות עריכת טופס ייעודי לבקשה, דרישה לקבלת אישור משטרה למסירת החומרים, אופן ביצוע השחזור ושמירת החומרים עד לקבלת האישור מהמשטרה, אופן מסירת החומרים המצולמים למבקש וכדומה.
- לערוך מחדש את טופס מסירת המידע כטופס בקשה לקבלת מידע מצולם אשר יכלול, לכל הפחות, את הפרטים האלה:
 - שם המבקש ותפקידו;
 - המטרה שלשמה מבוקש המידע המצולם;
 - פרטי הסרטון - שם האתר, מספר המצלמה ומועד הצילום המדויק;
 - חתימת המבקש וחתימת הממונה על המשל"ט או גורם נוסף שהסמיכו לכך.
- להקפיד על חתימתו של הממונה על המשל"ט על כל הבקשות למסירת מידע, במקביל לאישור מסירת מידע מצולם.
- לקבוע אילו גורמים משטריים רשאים לקבל מידע מצולם ממערך מצלמות האבטחה של העירייה.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:

אבטחת המידע צריכה להבחן בהתאם להמלצת אנשי המקצוע בעירייה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות הביקורת, תוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל והתייעצות עם גורמי המקצוע העירוניים מתחום אבטחת המידע.

פרק 9 - מוקד התצפיות העירוני

המלצת הביקורת:

- להתייחס לשעות הפעילות הצפויות באתרים שבמיקוד במסגרת קביעת האתרים שיש להתמקד בהם בכל אחת מעמדות התצפית.
- לבחון אילו מערכות אנליטיקה יכולות לשמש את העירייה מבין כלל המערכות שנרכשו, ולעשות בהן שימוש בהתאם לאישור הנהלת העירייה. במקרים שנמצא כי אין צורך במערכת מסוימת, ראוי כי תבוטל ההתקשרות עם החברה שממנה היא נרכשה.
- להביא בפני הנהלת העירייה את נושא השימוש באנליטיקה במערך המצלמות העירוני לצורך אישורו והגבלתו למען צמצום הפגיעה בזכות פרטיות של התושבים.
- לקבוע נוהל מסודר לשימוש במערכות האנליטיקה השונות, לרבות הגדרת הגורמים המורשים לעשות שימוש במערכות, אופן ומהות השימוש המותר וכדומה.

תגובת המבוקר:

ועדת ההיגוי נדרשת לשאלת האנליטיקה. כיום מרבית האנליטיקה מגיעה מובנית במצלמות ולא נרכשת בנפרד. שימוש נכון חוסך כסף רב לעירייה ומסייע לה לעמוד במשימותיה.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצת הביקורת.

המלצת הביקורת:

- לוודא כי הדיווח על האירועים הנצפים נערך באופן אחיד ומסודר על ידי כל עובדי מוקד התצפיות. הדבר מחייב בין השאר עריכת רשימת קטגוריות ותת-קטגוריות סגורה, ותדרוך העובדים לגבי סוגי האירועים שיש לכלול בכל אחת מהאפשרויות.
- להקפיד על דיווח מלא במערכת בעת זיהוי האירוע ותפעולו בהתאם לנדרש, ולא לאחר סיומו.
- לערוך מעקב ובקרה שוטפים על נאותות הדיווחים של התצפיתנים.
- לעדכן במערכת את אופן הטיפול באירועים באופן מלא, ובכלל זה ציון האירועים המועברים לטיפול היועץ המשפטי לעירייה לצורך הגשת תביעה אזרחית, ציון האירועים שהועברו להליך פלילי, וכן, במקרים שאין המשך טיפול לאירוע מדווח, ראוי כי יפורטו הסיבות לכך.
- להגדיר קריטריונים ברורים לבחינת התועלת העולה מהשימוש במצלמות במרחב הציבורי אל מול זכויות הפרט והאינטרסים הציבוריים והעירוניים.
- לערוך מעקב ובקרה, בהתאם להוראות תורת ההפעלה, לבחינת האירועים הנצפים כדי לבחון אם השימוש במצלמות והמשך הרחבת המערך נעשים באופן יעיל ואפקטיבי עבור צורכי העירייה בהגברת הביטחון והשמירה על הסדר הציבורי.
- בהינתן שהעירייה מתכננת להמשיך להקים אתרי מצלמות ברחבי העיר, ראוי לתכנן את מערך המצלמות והצפייה בהן באופן מיטבי, כך שלא יהיו מצלמות אשר הוצבו ושום גורם אינו צופה בהן.

ועדה לענייני ביקורת

תגובת המבוקר:
ההמלצות מקובלות.

המלצת ועדת ביקורת:
לקבל את המלצת הביקורת.

פרק 10 - מוקד צופה בחו"ל – א"ג **המלצת הביקורת:**

- גם כאשר ההתקשרות עם ספק שמושב בחו"ל נערכת באמצעות חברה ישראלית מתווכת, יש לעגן התקשרות זו בהסכם המבטיח את זכויותיה של העירייה ומסדיר את כל תנאי ההתקשרות.
- לצאת למכרז פומבי לקבלת שירות תצפיות בחו"ל.
- לבחון על ידי הוועדה למסירת מידע את נאותות ההתקשרות עם חברת איילנד גארד באמצעות חברת מיקוד, ולוודא כי כל הוראותיה מיושמות.
- לקבוע תנאי סף מחייבים ומחמירים להעסקת תצפיתנים על ידי איילנד גארד, ולקבל את כל המידע הרלוונטי לגביהם.
- להקפיד על עדכון כל האירועים המדווחים על ידי מוקד איילנד גארד במערכת, גם במקרים שבהם האירועים שדווחו אינם אירועי אמת, כדי שניתן יהיה לבצע מעקב ובקרה נאותים על עבודתם של התצפיתנים בחו"ל ועל יעילותה.
- לערוך תרגילים תקופתיים לבחינת יעילות התצפיתנים בחו"ל וזיהוי האירועים על ידם.
- אם יוחלט על המשך ההתקשרות עם איילנד גארד והסדרתה, מומלץ כי תיבחן האפשרות לעריכת סיור (רצוי פתע) במוקד החברה במולדובה על ידי גורמים מטעם העירייה.
- להסדיר את ההתחשבות מול חברת מיקוד/ איילנד גארד כך שהעירייה תקבל חיוב עבור מספר המסכים וכן תקבל העתק מדיווחי הנוכחות של המוקדנים שצפו בפועל. באופן זה ניתן יהיה לקיים מעקב ובקרה נאותים על קבלת השירותים ולדרוש החזרים בהתאם לצורך.

תגובת המבוקר:
הסיבות להתקשרות דרך צד ג' היו בירוקרטיות בתיאום עם אנשי המנהל הכספי בעירייה. ההתקשרות עם מוקד א"ג הופסקה לחשיבה והיערכות מחודשת, על אף שהוא נתן תועלות מרובות וככל הנראה שירות כזה או דומה לו יידרש בתום ההיערכות מחדש.
חשוב להבהיר שהוועדה למסירת מידע מאשרת רק העברת מידע, ואינה קשורה לתהליך ההתקשרות. הוועדה אישרה העברת מידע בכפוף לתנאים, שלמיטב הידיעה התקיימו. המוקד בחו"ל איתר 130-160 אירועים בחודש, ככל הנראה זה לא כל האירועים אבל זו תפוקה משמעותית שלא ניתנת בידי המוקד בארץ.
בכל מקרה האגף מאמץ ההמלצות ומיישמן במכרז החדש.

המלצת ועדת ביקורת:
יו"ר הוועדה הודיע על היכרות מוקדמת עם בעלי המוקד, אך ללא ניגוד עניינים.
לקבל את המלצת הביקורת.

ועדה לענייני ביקורת

סיכום:

אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה: דנו כעת בדו"ח משמעותי, למצלמות במרחב הציבורי קיימות השלכות רבות שמעלות שאלות ערכיות ומעשיות. שמחתי לשמוע שהוקם צוות ההיגוי ונראה שהרבה ליקויים תוקנו בעקבות הדו"ח.

אני חושב שהדו"ח שלפנינו מהווה דוגמא מצוינת לדו"ח שהתקבל בברכה בידי המבוקרים ומוביל לעשייה שמובילה לשינוי. זה פירגון משמעותי גם למערך הביקורת וגם כמובן לאגף חירום וביטחון.

הוועדה לענייני ביקורת ממליצה למועצת העירייה לאמץ את המלצות הביקורת כמפורט בדוח זה ותוך בחינת אופן היישום בצוות לתיקון ליקויים בראשות המנכ"ל.

הישיבה ננעלה.

בברכה,

אלדד רבינוביץ

חבר מועצת העיר ירושלים
יו"ר ועדת ביקורת

פרק שישי

מערך מצלמות האבטחה העירוני

תוכן העניינים

תקציר // 279

מבוא // 285

פירוט הממצאים

פרק ראשון:

מבנה ארגוני וממשקי עבודה // 289

פרק שני:

תקציב ותוכניות עבודה // 295

פרק שלישי:

נהלים ומדיניות // 300

פרק רביעי:

יידוע הציבור // 307

פרק חמישי:

ההליך המכריז // 321

פרק שישי:

פיקוח ובקרה בביצוע פרויקטים // 360

פרק שביעי:

התקנה ותחזוקה // 367

פרק שמיני:

ניהול מאגר מידע // 380

פרק תשיעי:

מוקד התצפיות העירוני // 413

פרק עשירי:

מוקד צופה בחו"ל - א"ג // 436

סיכום // 452

נספחים // 453

תקציר

רקע

בשנים האחרונות השימוש באמצעים טכנולוגיים לפיקוח ומעקב על שטחים ציבוריים ופרטיים הולך וגובר. רשויות מקומיות רבות בוחרות להשתמש במצלמות אבטחה, הפוזרות ברחבי העיר ומשמשות למגוון מטרות ובהן: הגנה על רכוש, מניעת עבירות וגילוי, הכוונת תנועה, שמירה על הסדר הציבורי, פיקוח על עובדים וכדומה.

בצילום באמצעות מצלמות מעקב במרחב הציבורי כרוך חשש לפגיעה בזכויות אדם בכלל ובזכות לפרטיות המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, התשנ"ו-1992 בפרט.

לפיכך, שימוש במערך מצלמות מחייב קביעת קריטריונים ברורים ומחמירים בדבר עצם הצבת המצלמות, מיקומן, המטרות שלשמן יכולים הצילומים לשמש, הגורמים המורשים לעשות שימוש בצילומים, משך שמירת הצילומים, זכות העיון במאגר ועוד.

בשנת 2008 החלה עיריית ירושלים להתקין מצלמות אבטחה ברחבי העיר. בשנה זו הצטרפה העירייה לתוכנית הלאומית "עיר ללא אלימות", למאבק באלימות הגואה בתחומי הרשויות המקומיות, ומשנת 2015 היא החלה להציב גם מערכות כריזה במרחב הציבורי.

נכון למחצית שנת 2023 מוצבות ברחבי העיר 3,302 מצלמות אבטחה וכ-294 מערכות כריזה במרחב הציבורי ב-260 אתרים, אשר נרכשו, הותקנו ותוחזקו מאז שנת 2007 ועד שנת 2022 בעלות כוללת של כ-50 מיליון ש"ח. כ-14 מיליון ש"ח מתוכם הושקעו במהלך השנים 2021-2022.

עיקרי הממצאים

1. בניגוד לקבוע בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות, וחרף העובדה שהמצלמות המוצבות ברחבי העיר פוגעות בזכות לפרטיות של הציבור ועל כן יש לבחון הצבתן, אין ועדה עירונית ייעודית לנושא אמצעי האבטחה העירוניים.
2. לא קיימים נהלים פנימיים המסדירים את תפעול מערך המצלמות ומוקד התצפיות.
3. השילוט באתרי המצלמות, על כל סוגיו, אינו עומד בהוראות הנחיית הרשות להגנת הפרטיות, ובכלל זה שילוט ברור וקריא, מטרת הצבת המצלמה, וכתובת האתר שבו מפורסמת רשימת המצלמות.
4. בדיקת המכרז לבחירת קבלני המצלמות העלתה כמה ממצאים חמורים בנוגע להליך המכרזי ותוצאותיו:

- עלות הפריטים לאחר ההנחה שניתנה לאומדן בהצעת המחיר גבוהה ממחירי השוק. משמעות האומדן הגבוה היא כי ההנחות לכאורה שנתנו החברות לא הקטינו את העלות בהשוואה למחירי השוק ובעצם שיקפו את מחיר השוק ללא הנחה (ובחלק מהפריטים אף מחיר גבוה יותר ממחיר השוק הריאלי).
 - בבחינת 5 ההצעות שהוגשו אל מול האומדן המשוקלל עלה כי הן הצעתה של מ"ו והן הצעתה של ט"ס היו אמורות להיפסל, שכן ההפרש בינן לבין האומדן המשוקלל עלה על 15%, ואולם מאחר שלא נעשתה בחינה כאמור זכתה מ"ו במכרז וט"ס הוכרזה כזוכה נוספת.
 - בעצם הסכמתה של ט"ס להשוות את שיעורי ההנחה לאלו שהציעה מ"ו, היא שיפרה את תנאי ההתקשרות שלה עם העירייה בקבוצות A, B ו-C בכ-12% בממוצע.
5. היקף המכרז עמד על 25 מיליון ש"ח, ולאחר הגדלת תקציב השנה הראשונה – עמד על 27.5 מיליון ש"ח. בפועל, העירייה כבר שילמה לשתי החברות סך של 12 מיליון ש"ח בטרם חלפה השנה הראשונה להתקשרות נשוא המכרז.
 6. בניגוד להוראות הסכמי ההתקשרות, נמצא כי לא קיימת תוכנית עבודה שנתית לפעולות התחזוקה המונעת שהקבלנים נדרשים לבצע. בהתאם לכך לא נערכות כל פעולות התחזוקה הנדרשות על פי ההסכמים, והעירייה אינה מפקחת על עמידת הקבלנים בדרישות.
 7. גם בכל הנוגע לתכנון ולהקמת אתרים עלה כי התכנון מתבצע באופן חלקי ובלי שנערכים כל מסמכי התכנון כנדרש.
 8. בעת הקמת האתרים מתקיים רק פיקוח עליון על ידי יועץ חיצוני, והאגף אינו מקפיד על קבלת דיווחי פיקוח מסודרים ושלמים.
 9. נמצא כי חל גידול ניכר במספר התקלות במצלמות, גידול שאינו פרופרציונלי לגידול במספר המצלמות המוצבות בשטח. כך, בין השנים 2021 ל-2022 גדל מספר המצלמות בכ-30% ואילו מספר התקלות גדל ב-400%. כך גם בין השנים 2022 ל-2023 - אף שמספר המצלמות גדל בכ-13% בלבד גדל מספר התקלות ב-250% בין שנת 2022 לשנת 2023. כל זאת, כאשר כל המצלמות שנוספו הן מצלמות חדשות, ולכן לא ברור מדוע הן סובלות מתקלות כה רבות.
 10. כמחצית מהתקלות אינן מטופלות במועד על ידי שני קבלני המצלמות, ונראה כי למרות השימוש שנערך לחברת ט"ס לא חל שיפור במשך זמן הטיפול בתקלות.
 11. העירייה מפעילה כמה מערכות אנליטיקה מבלי שהתקבלה החלטה עירונית לשימוש ביכולות אנליטיות אשר עלולות לפגוע בזכותם של התושבים לפרטיות.
 12. השימוש המצומצם מאוד באמצעי האנליטיקה במערכות המתקדמות שרכשה העירייה מעיד על בזבז כספי ציבור.
 13. 31% מאתרי המצלמות שהציבה העירייה (57 אתרים שבהם מותקנות 1,026 מצלמות) כלל אינם נצפים.
 14. העירייה התקשרה עם חברת א"ג מחו"ל לביצוע חלק מהתצפיות במצלמות העירוניות. לעירייה חוזה התקשרות עקיף עם החברה. ההתקשרות נעשית באמצעות חברת מ'.

15. לא נמצא פירוט של תהליך הבחירה וההתקשרות עם חברת א"ג, החל מהצורך במוקד תצפיות נוסף הנמצא בחו"ל ועד לחתימה על הסכם ההתקשרות עם חברה זו או חברת מ', שבו מפורטים השירותים הנדרשים מהחברה.
16. החשבוניות של חברת מ' כלל אינן מתייחסות למספר המסכים או למספר המצלמות, אלא לשעות עבודה של תצפיתנים. נוסף על כך, החשבוניות מציגות חודשי עבודה חלקיים, ובפועל עולה כי אכן אין צפייה רציפה במצלמות לאורך כל החודש מתחילתו ועד סופו.
17. אף שבקורות שערך האגף העלו כי המוקד של א"ג אינו מזהה בצילומים אירועים שהיה עליו לזהות הורחב היקף ההתקשרות עם החברה ולא נערכו בעניינה בקורות נוספות.
18. היעדר נהלים בנוגע להרשאות הצפייה, ניהול לא מוקפד של מערך ההרשאות (ניהול ברמת יחידה ולא ברמת העובד) וכן מתן גישה לצפייה במצלמות באמצעות רשת האינטרנט ומכשירים ניידים/סלולריים, ובכלל זה לבעלי הרשאות המאפשרות נוסף על צפייה גם ביצוע שליטה ושחזור, אינם עומדים בכללי אבטחת המידע ומגבירים את הסיכון שמידע מוגן ידלוף לרשת וייחשף.

המלצות מרכזיות

1. להקים ועדת היגוי לתחום המצלמות, שתורכב מצוות הנהלה קבוע. הצוות יכלול לכל הפחות גורמים ממנכ"ל העירייה, גזברות העירייה, מינהל היועץ המשפטי ואגף חירום וביטחון. הוועדה תדון בכל החלטה הנוגעת למערך מצלמות האבטחה העירוני. ראוי כי ועדה זו תבחן תחילה את כל האתרים והמצלמות אשר הוקמו זה מכבר אל מול הפגיעה בזכות לפרטיות של תושבי העיר.
2. לערוך דיון בוועדה עירונית ייעודית לתחום המצלמות לאישור כל המצלמות הקיימות והעתידיות, ודיון בכל מצלמה בנפרד בהיבטי הפגיעה בזכות לפרטיות, בהקשר של ערכי התכלית הראויה והמידתיות. להעלות כל החלטה עתידית שתתקבל בנוגע למערך המצלמות העירונית לדיון בוועדת ההיגוי העירונית, ובה ייערך פרוטוקול מסודר החתום על ידי מקבלי ההחלטות.
3. להכין תוכנית רב-שנתית למיפוי אתרי המצלמות שהעירייה עתידה להקים, שתכלול עלויות צפויות וסטטוס ברמה רב-שנתית. יש לבנות תוכנית זו על בסיס מיפוי אתרי המצלמות שכבר קיימים בשטח, כדי לוודא תכלול ופריסה מלאה של המצלמות בשטח העיר בהתאם להחלטות הנהלת העירייה.
4. לגבש במסגרת ישיבותיה הראשונות של ועדת ההיגוי מדיניות ותוכנית עירונית כוללת ומתכללת לנושא מצלמות האבטחה במרחב הציבורי, שתתייחס למכלול ההיבטים הנוגעים לתחום המצלמות, ובכלל זה: סוגי המצלמות שהעירייה מעוניינת להתקין, חיבורי התקשורת המועדפים מבין כל אלו האפשריים להתקנה, היכולות האנליטיות שבהן העירייה מעוניינת להשתמש, שילוב תשתית מתאימה בעת תכנון כל אתר ציבורי חדש ברחבי העיר וכדומה.

5. עקב החשיבות הרבה ביידוע הציבור על כל מצלמה ומצלמה המותקנת בשטחים הציבוריים ברחבי העיר, יש לוודא כי בכל אתר יוצב שילוט ליידוע הציבור סמוך למקום המצלמות. באתרים שבהם מותקנות מצלמות בכמה מקומות מומלץ להציב שלטים סמוך לכל אחד ממקומות אלו.
6. להקפיד טרם פרסום מסמכי המכרז כי ניסוחו ודרישותיו ברורים כך שיובנו היטב על ידי כל הגורמים והמציעים הפוטנציאליים.
7. בעת קביעת אומדן למכרז אשר מורכב מפריטים רבים, ראוי כי תיערך השוואה בין התמחור שהעירייה קובעת לבין מחירי השוק והתמחור שקבעו עיריות וגופים ציבוריים אחרים.
8. לקיים בקרה על עבודת היועץ האמון על קביעת האומדן למכרז, הן באמצעות קבלת הסברים ונימוקים ממוסמכים לקביעותיו, והן באמצעות עריכת בדיקות מדגמיות מול מחירי השוק.
9. להקפיד על בדיקת ההצעות המוגשות למכרז בהתאם למנגנון הקבוע בו.
10. ראוי כי במכרזים מורכבים, שבהם כמה סעיפי התמחרות הנתונים למציעים, ייקבע מראש במסגרת המכרז כי במקרים שכשיר שני או זוכה שני נדרש להשוות את תנאי הצעתו לזה של הזוכה במקום הראשון, ההשוואה תיערך רק לגבי הסעיפים או הסכומים שבהם הייתה הצעתו יקרה משל הזוכה, וזאת מבלי שיחול שינוי במיקומו בסדר הזוכים במכרז, אף אם הצעתו הכוללת תהיה לאחר השוואת הסעיפים זולה יותר במצטבר משל הזוכה הראשון.
11. לוודא כי הקבלנים מגישים לעירייה תוכנית עבודה שנתית לביצוע כל פעולות התחזוקה במערך המצלמות של העירייה. על תוכנית זו לכלול את כל המצלמות.
12. לוודא כי מתקיים תהליך פיקוח, בקרה ומעקב מסודרים גם באמצעות עובדי עירייה על תחזוקת המצלמות, וכי קבלני המצלמות מבצעים את כל פעולות התחזוקה שעליהן התחייבו בהסכמי ההתקשרות, אחת לחצי שנה כנדרש.
13. לערוך מעקב ובקרה יומיים על עמידת הקבלנים בהוראות הסכמי ההתקשרות עימם בכל הנוגע לטיפול בתקלות.
14. לבחון אפשרות של הטלת קנסות וקיזוז תשלומים לקבלנים בגין אי עמידתם בזמני הטיפול בתקלות הקבועים בהסכם, ובכך להביא להרתעה ולשיפור השירות שניתן לעירייה.
15. לבחון אילו מערכות אנליטיקה יכולות לשמש את העירייה מבין כלל המערכות שנרכשו, ולעשות בהן שימוש בהתאם לאישור הנהלת העירייה. במקרים שנמצא כי אין צורך במערכת מסוימת, ראוי כי תבוטל ההתקשרות עם החברה שממנה היא נרכשה.
16. להביא בפני הנהלת העירייה את נושא השימוש באנליטיקה במערך המצלמות העירוני לצורך אישורו והגבלתו למען צמצום הפגיעה בזכות הפרטיות של התושבים.
17. לוודא כי הדיווח על האירועים הנצפים נערך באופן אחיד ומסודר על ידי כל עובדי מוקד התצפיות. הדבר מחייב בין השאר עריכת רשימת קטגוריות ותת-קטגוריות סגורה, ותדרוך העובדים לגבי סוגי האירועים שיש לכלול בכל אחת מהאפשרויות.
18. בהינתן שהעירייה מתכננת להמשיך להקים אתרי מצלמות ברחבי העיר, ראוי לתכנן את מערך המצלמות והצפייה בהן באופן מיטבי, כך שלא יהיו מצלמות אשר הוצבו ושום גורם אינו צופה בהן.

19. גם כאשר ההתקשרות עם ספק שמושב בחו"ל נערכת באמצעות חברה ישראלית מתווכת, יש לעגן התקשרות זו בהסכם המבטיח את זכויותיה של העירייה ומסדיר את כל תנאי ההתקשרות.

20. להסדיר את ההתחשבנות מול חברת מ"/א"ג כך שהעירייה תקבל חיוב עבור מספר המסכים וכן תקבל העתק מדיווחי הנוכחות של המוקדנים שצפו בפועל. באופן זה ניתן יהיה לקיים מעקב ובקרה נאותים על קבלת השירותים ולדרוש החזרים בהתאם לצורך.

תמצית זו אינה כוללת את כל הממצאים שעלו וגם אינה מוסרת את כל ההמלצות והפרטים המופיעים בגוף הדוח. לקבלת מידע זה יש לקרוא את הדוח המפורט.

סיכום

עיריית ירושלים התקינה במהלך השנים האחרונות אלפי מצלמות ברחבי העיר בעלויות של עשרות מיליוני ש"ח.

ההליך המכריז לבחירת קבלני התקנת והצבת המצלמות היה נגוע בשורה של כשלים חמורים אשר אף מעלים חששות להתערבויות בלתי תקינות בהליך זה, ובכללן אומדן מופרז של מחירי הפרטים במכרז, מנגנוני בחירת זוכים אשר אפשרו הטיה של הניקוד במכרז, ובחירה בפועל של זוכים אשר על פי תנאי המכרז היו אמורים להיפסל.

תהליכי בחירת האתרים ותכנון הצבת המצלמות נעשו ללא תוכנית מקיפה הכוללת תעדוף מסודר, ללא תכנון תקציבי שלם, בלי בחינה מקצועית מקיפה של צורכי האתרים ברמת תקשורת, חשמל ותשתיות, ובלי שנערכה בחינה יסודית של הצרכים למול הפגיעה בזכות לפרטיות בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות.

בניגוד להנחיות המחייבות בתחום אבטחת המידע, רשת המצלמות מחוברת בחלקים לרשת המחשוב העירונית, מחוברת לרשת האינטרנט ומאפשרת גישה לשורה ארוכה של גורמים בתוך העירייה ומחוצה לה.

אף שרוב המצלמות חדשות תחזוקתן כושלת, ויותר מ-10% מהן אינן עובדות מדי יום.

הצפייה במצלמות אף היא חלקית. שליש מהן אינו נצפה כלל, והצפייה בשאר נעשית בחלקה על ידי מוקד חיצוני הממוקם בחו"ל. ההתקשרות עם מוקד זה לא נערכה ולא אושרה באופן תקין, ולא נערכה בחינה מקיפה של המשמעויות הנובעות מהעברת זרם הצילומים ממצלמות האבטחה ברחבי העיר למדינה זרה באמצעות רשת האינטרנט.

אגף חירום וביטחון הטמיע שורה של מערכות אנליטיקה המשמשות לניתוח המידע המצולם, דבר אשר מעצים את הסכנה לפגיעה בפרטיות, בלי שבוצעו הליכי אישור תקינים של הגורמים הרלוונטיים בעירייה ובלי שנקבעו כללים ברורים המסדירים את השימוש במערכות וביכולותיהן.

מערך המצלמות בירושלים, במציאות הביטחונית במדינת ישראל בכלל ובירושלים בפרט, מחייב הפעלה תקינה וצפייה רציפה במצלמות. לנוכח ממצאי הדוח נדרשת בחינה מקיפה של הצורך בהצבת מצלמות נוספות בטרם יבוצע טיוב מלא של המערך הקיים.

יש לפעול להקמת ועדת היגוי ייעודית לתחום המצלמות, לצורך תכנון ותיעוד מקיף ומלא של אתרי המצלמות הקיימים והנדרשים, ולקביעת נוהלי ותהליכי עבודה מוסדרים בכל הנוגע לכל היבטי מערך המצלמות - משלב התכנון ועד שלב הצפייה בפועל והשימוש במידע המצולם.

מבוא

בשנים האחרונות השימוש באמצעים טכנולוגיים לפיקוח ולמעקב על שטחים ציבוריים ופרטיים הולך וגובר. רשויות מקומיות רבות בוחרות להשתמש במצלמות אבטחה, הפזורות ברחבי העיר ומשמשות למגוון מטרות ובהן: הגנה על רכוש, מניעת עבירות וגילויין, הכוננת תנועה, שמירה על הסדר הציבורי, פיקוח על עובדים וכדומה.

בשנת 2004 החלה לפעול בעיר אילת תוכנית "עיר ללא אלימות" במימון המשרד לביטחון הפנים והרשויות המקומיות. מדובר בתוכנית רב-תחומית למאבק באלימות ברשויות המקומיות, אשר נבחרה לשמש תוכנית הדגל של ממשלת ישראל ושל המשרד לביטחון הפנים בהתמודדות עם אלימות, עבריינות ופשעה.

על רקע הצלחת התוכנית בצמצום שיעורי האלימות והפשעה באילת ועל רקע תופעות האלימות המתגברות בארץ, הוחלט לאמץ את תוכנית "עיר ללא אלימות" כמודל לאומי למאבק באלימות בתחומי הרשויות המקומיות.

התוכנית התמקדה בחמישה תחומי פעילות מרכזיים ברמה העירונית: חינוך, חינוך בלתי פורמלי (פנאי), רווחה, קהילה ואכיפה. תחום האכיפה כולל, בין היתר, הצבת מערך מצלמות עירוני ב"אזורים חמים" המועדים לאלימות ולפשעה.

התוכנית עברה לאחריותו של המשרד הממשלתי לחינוך וקידום קהילתי, אשר פועל, בין היתר, למניעת אלימות ולקידום פרויקטים והתנדבויות לחינוך הקשר בין הקהילה לרשויות השלטון.

הקמת מערך מצלמות עירוני הוא פרויקט מורכב הכולל הקמת תשתית הנדסית ומחשובית שבאמצעותה יכולות המצלמות לתקשר עם המוקד השולט בהן, בחירת מיקומי המצלמות, התקנת המצלמות בשטח, תחזוקה שוטפת, מעקב אחר תקלות ותיקון ועוד. פרויקט זה גם מחייב מעורבות של שורת גורמים בעירייה ומחוצה לה.

המידע הנאסף באמצעות המצלמות, בהתאם להוראות החוק והתקנות, הוא בגדר מאגר מידע המחייב את העירייה ברישום כדין ובעמידה בהוראות ניהול מאגרי מידע מחמירות.

בצילום באמצעות מצלמות מעקב במרחב הציבורי כרוך חשש לפגיעה בזכויות אדם בכלל ובזכות לפרטיות המעוגנת בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, התשנ"ו-1992 בפרט, כפי שעולה ממסמך שכתרתו "מצלמות מעקב – הדין החל ואופן השימוש" של הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע, אשר שמה הוחלף ל"רשות להגנת הפרטיות" בהחלטת ממשלה מ-7.9.2017 (להלן: הרשות להגנת הפרטיות) של משרד המשפטים:

"עצם הידיעה על הימצאותו של אדם במקום נתון ובזמן נתון או עצם חזותו - עשויות לכלול נתונים על צנעת אישיותו (כגון עם מי הוא נמצא ובאילו נסיבות), על מצב בריאותו (כגון הימצאות במרפאה), על אמונתו הדתית (הימצאות בבית תפילה של עדה מסוימת או לבוש מסוים של המצולם) וכיוצ"ב נתונים העשויים ללמד את אחד מרכיבי הגדרת המונח 'מידע' בסעיף 7 לחוק."

לפיכך, שימוש במערך מצלמות מחייב קביעת קריטריונים ברורים ומחמירים בדבר עצם הצבת המצלמות, מיקומן, המטרות שלשמן יכולים הצילומים לשמש, הגורמים המורשים לעשות שימוש בצילומים, משך שמירת הצילומים, זכות העיון במאגר ועוד.

מצלמות אבטחה בירושלים

בשנת 2008 הצטרפה עיריית ירושלים לתוכנית הלאומית "עיר ללא אלימות", למאבק באלימות הגואה בתחומי הרשויות המקומיות. כחלק מהתוכנית החלה העירייה משנת 2010 להציב מצלמות אבטחה ומערכות כריזה במרחב הציבורי.

נכון למחצית שנת 2023 מוצבות ברחבי העיר 3,302 מצלמות אבטחה וכ-294 מערכות כריזה במרחב הציבורי ב-260 אתרים, אשר נרכשו, הותקנו ותוחזקו מאז שנת 2007 ועד שנת 2022 בעלות כוללת של כ-50 מיליון ש"ח. כ-14 מיליון ש"ח מתוכם הושקעו במהלך השנים 2021-2022.

מטרת הבדיקה

בחינת נאותות טיפול העירייה במערך מצלמות האבטחה העירוני, תוך כדי בחינת היבטים הנוגעים למדיניות, לתכנון, לניהול, לבקרה, לאבטחת המידע, ולהיקף ההשפעה והתועלת של מערך המצלמות, בהתאם לקבוע בהוראות החוקים, התקנות וההנחיות הרלוונטיות לנושא.

היקף הבדיקה

הביקורת התמקדה במערך מצלמות האבטחה ובמערכות הכריזה במרחב הציבורי.

תקופת הביקורת

הביקורת נערכה בחודשים מאי 2022 עד יולי 2023.

פירוט הממצאים

פרק ראשון

מבנה ארגוני וממשקי עבודה

הגורמים המעורבים

מבנה ארגוני מתוכנן כיאות הכרחי ברשות מקומית כדי שזו תוכל לבצע באופן יעיל משימות מורכבות. המבנה הארגוני צריך לאפשר שיתוף פעולה ותיאום בין כל הגורמים האמונים על ביצוע משימה מסוימת, חלוקת עבודה וסמכויות פיקוח בין הגורמים, תקצוב יעיל של כל הגורמים, תכנון מראש וקבלת החלטות על בסיס תחזיות, הפקת לקחים וכיוצא בזה.

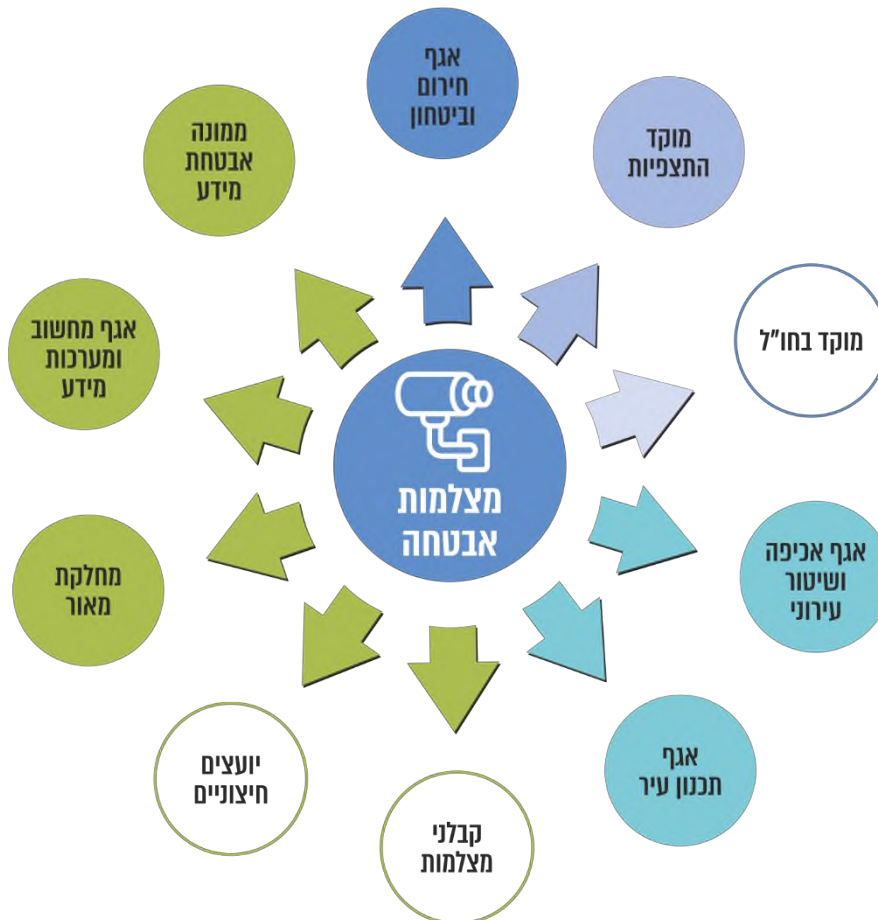
גישה מתכללת היא אחד מיסודות הניהול הנכון של שימוש בטכנולוגיה מתקדמת בכלל, ושימוש במצלמות אבטחה בפרט.

בשנת 2020 פרסמה הרשות להגנת הפרטיות של משרד המשפטים מסמך שכתרתו "מדריך הגנת הפרטיות לעיר החכמה" (להלן: מדריך הגנת הפרטיות), אשר מגדיר עקרונות להטמעת טכנולוגיות חדשות בעיר חכמה תוך איזון הפגיעה בזכות לפרטיות תושביה.

המדריך להגנת הפרטיות קובע כי **"יש למנות ברשות המקומית גורם בכיר שיהיה אחראי לקביעת מדיניות כוללת בעניין השימוש במיזמי טכנולוגיות מידע ברשות ויתכלל את הטיפול בהם**. בעידן ניתוחי ביג דאטה וטכנולוגיות בינה מלאכותית, סיכוני הפרטיות נובעים לא רק מהמאפיינים של כל פרויקט טכנולוגי בפני עצמו – אלא גם מהשפעות הגומלין בין הטכנולוגיות השונות המופעלות בעיר ומהצלבת המידע הנאסף תוך כדי הפעלתן במקביל. לכן, נדרשת יד מכוונת ונקודת מבט מערכתית לשם הערכה מדויקת של הסיכונים לפרטיות והטיפול בהם."

להלן תרשים המציג את המבנה הארגוני בפועל של האגפים בעירייה המעורבים בתפעול מערך המצלמות:

תרשים 1: הגורמים המעורבים בתפעול מערך המצלמות העירוני

אגף חירום וביטחון במינהל התפעול בעירייה, מתכלל את נושא אמצעי האבטחה הטכנולוגיים לרבות מצלמות האבטחה ומערכות הכריזה, במרחב הציבורי ובמתקנים העירוניים.

קבלני המצלמות – העירייה התקשרה עם שני קבלני מצלמות בעקבות מכרז מ"פ 121.2020 "לרכישה אספקה התקנה ואחזקה של מרכיבי ביטחון במוסדות חינוך ובמתקני עירייה בעיר ירושלים". התמורה לקבלנים עבור שירותיהם תחושב עבור כל הזמנת עבודה בהתאם למחירון מוגדר.

להלן שני קבלני המצלמות:

- **ט"ס.**
- **מ"ו.**

יועצים חיצוניים – העירייה התקשרה עם יועצים שונים בתחום המצלמות:

- **יועץ למכרז – העירייה התקשרה עם חברת "ט" בהסכם "למתן שירותי ייעוץ, כתיבה, תכנון ובדיקת הצעות והמלצה על מערכות ביטחון - 'מכרז מוביל'".** התמורה עבור שירותיה בהתאם לקבוע בהסכם עמדה על 22,500 ש"ח, אשר ישולמו על בסיס ביצוע בפועל של אבני דרך ובהתאם לדוחות ביצוע של ט'. תקופת ההתקשרות הקבועה בהסכם היא מ-2.2.2020 ועד ל-31.1.2021.

בפועל, שילמה העירייה לט' עבור שירותיה סך כולל של 22,500 ש"ח בהתאם להסכם ההתקשרות בהזמנת עבודה יחידה שהופקה ב-16.3.2020.

- **יועצים לפרויקטים – העירייה התקשרה עם יועצים שונים לטובת ביצוע פרויקטים של הקמת אתרי מצלמות ברחבי העיר.** היועצים אמונים על הכנת תוכנית לביצוע הפרויקט, לרבות כתבי הכמויות הדרושים, וכן לפיקוח על קבלני המצלמות המבצעים את הפרויקט בפועל.

אגף אכיפה ושיטור עירוני – האגף אמון על כלל תחומי האכיפה והשיטור בעיר, ובהם: הפעלת מרכז בקרה ושליטה (להלן: משל"ט) המקבל הודעות מהמוקד העירוני ומעבירן לגורמים שונים בשטח, שיטור עירוני למניעת אירועי אלימות, ונדל"ם, עבירות בתחומי החיים, וכן הסרת מפגעים במרחב הציבורי, לרבות טיפול במבנים ארעיים בלתי חוקיים, פינוי כלי רכב נטושים ועוד.

באוגוסט 2022 הוקמה יחידה של סיורי ביטחון, והיא החלה לפעול מול מוקד המצלמות בדצמבר 2022. מנהל אגף אכיפה ושיטור עירוני מסר לביקורת כי השיטור העירוני נתן מענה לנושא הוונדליזם והפגיעה בסדר הציבורי החל מיום הקמתו, אולם לא נערכו השוואות לבחינת ההשפעות על היקף התופעות האלו לאחר תחילת העבודה של היחידה עם מוקד המצלמות.

בכל הנוגע למערך המצלמות, המשל"ט אמון על הפעלת מערך מצלמות אכיפה נייחות וניידות.

מנהל מאגר המידע "מצלמות האבטחה" העירוניות הוא הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה.

המוקדים הצופים – ישנם שני מוקדים שבהם תצפיתנים צופים במצלמות האבטחה העירונית:

- **מוקד התצפיות בעירייה – 46 עובדים (5 מנהלי משמרת, 6 מוקדנים ו-35 תצפיתנים).**
- **מוקד א"ג בחו"ל –** חברה ישראלית, הפועלת בחו"ל, אשר מעניקה שירותי צפייה מרחוק לעירייה בכ-200 מצלמות. עובדי החברה הם עובדים זרים אשר צופים 24/7 במצלמות שהוקצו להם ומדווחים למוקד התצפיות על חריגים (להלן: א"ג).

אגף תכנון עיר – תפקידו לספק את התשתית התכנונית לכל הצרכים הפיזיים של העיר, הכוללים בין השאר בנייה ציבורית, קביעת מדיניות השימור העירונית, בנייה פרטית, בנייה למגורים, התחדשות עירונית, בניית אזורי מסחר, פיתוח המרחב הציבורי, סלילת כבישים, פיתוח שטחים פתוחים, מוסדות ציבור, אזורי תעסוקה וכדומה.

בסוף שנת 2022 החלו אגף הביטחון ואגף תכנון עיר לשתף פעולה בנושא הצבת מצלמות ומערכות כריזה ברחבי העיר כחלק מתכנון התשתיות.

מחלקת חשמל ומאור באגף שפ"ע – פועלת בשיתוף פעולה עם אגף חירום וביטחון בעת הקמת אתרים חדשים לצורך תכנון התאורה ותשתית המצלמות.

אגף מחשוב ומערכות מידע – במינהל אסטרטגיה וחדשנות.

ממונה אבטחת מידע – תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017, קובעות כי חלה חובה למנות ממונה אבטחת מידע למאגרי המידע בהתקיים שורת תנאים.

קבלת ההחלטה על הקמת מערך מצלמות ועדת היגוי

באפריל 2012 פרסמה הרשות למשפט, טכנולוגיה ומידע הנחיה מספר 4/2012 שכותרתה "שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהן" (להלן: הנחיית הרשות להגנת הפרטיות). מטרת הנחיה זו היא להבהיר את עמדת רשם מאגרי המידע ביחס לתחולת הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, על שימוש במצלמות במרחב הציבורי.

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כי על רשות מקומית "לקבל את ההחלטה על השימוש במצלמות האבטחה באופן מושכל ומודע, לאחר בחינת הצרכים והחלופות... יש לערוך בדיקה מקיפה של השלכות השימוש במצלמה על זכויות הציבור, ובמיוחד על הזכות לפרטיות."

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת שורת נושאים שאליהם יש להתייחס במסגרת קבלת ההחלטה על עצם הצבת המצלמות ובדיקת ההשלכות מכך בנוגע לכל אתר ואתר. להלן תרשים המציג את הנושאים הללו:

תרשים 2: נושאים לבחינה בעת קבלת החלטה על עצם הצבת מצלמות אבטחה

החלטה על הקמת מערך מצלמות ראוי שתתקבל על ידי ועדה עירונית ייעודית אשר תכלול הן גורמים מהנהלת העירייה והן גורמים מקצועיים מתחומים שונים הנוגעים לדבר (כלומר ועדת היגוי).

פקודת העיריות [נוסח חדש] מגדירה ועדות חובה שעל הרשות המקומית להקים. נוסף על כך, ניתנה לרשות המקומית אפשרות להקים ועדות רשות נוספות.

באוקטובר 2018 פרסם אגף בכיר לתכנון ופיתוח ההון האנושי ברשויות המקומיות של משרד הפנים את המהדורה השביעית למסמך שכותרתו "המדריך לנבחר ברשויות המקומיות" (להלן: המדריך לנבחר).

המדריך לנבחר קובע כי "גם ועדות רשות הן צורך אמיתי... אף שהחוק אינו מורה להקים, בכל זאת הן קיימות ופועלות, תחת שם זה או אחר, כמעט בכל הרשויות. הצורך בוועדות הרשות הללו הוא צורך אמיתי. הוועדות הללו מאפשרות לנווט את נושא עיסוקן באמצעות גוף דמוקרטי-פוליטי המתמחה בתחום מסוים."

בהתאם לכך, מדריך הגנת הפרטיות קובע כי "אם לא מונה ברשות המקומית עובד ייעודי הנושא בתפקיד ממונה הגנת פרטיות, ניתן להטיל את תכלול היבטי הפרטיות הקיימים בפרויקטים של העיר החכמה על ועדת היגוי ייעודית, צוות קבוע של ההנהלה הבכירה, וכדומה."

כלומר, כדי לקבל החלטות בכל הנוגע למערך מצלמות אבטחה עירוני והקמתו, על העירייה להקים ועדה ייעודית (או צוות חברי הנהלה קבוע) שתתכלל ותדון בכל ההחלטות המהותיות שיש לקבל, ובכלל זה, עצם ההחלטה על הקמת מערך מצלמות, בחירת האתרים שבהם יוקמו מצלמות, קביעת תכונות המצלמות וכדומה (להלן: ועדת היגוי).

בניגוד לקבוע בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות וחרף העובדה כי המצלמות המוצבות ברחבי העיר פוגעות בזכות לפרטיות של הציבור ועל כן יש לבחון את הצבתן, בבדיקת הביקורת עלה כי אין ועדה עירונית ייעודית לנושא אמצעי האבטחה העירוניים, המורכבת מנבחר ציבור, גורמים עירוניים, אנשי משטרה וביטחון ואנשי מקצוע.

יצוין כי בשל ההיבט הכספי בהתקנת המצלמות ואמצעי האבטחה במרחב הציבורי, מתקיימים דיונים וניתנים אישורים מאת ראש העירייה, נבחר ציבור והנהלה הבכירה, אך כאמור אישורים אלו הם ברמת התקציבים בלבד.

מסקנות

ההחלטות בנוגע להקמת המצלמות מתקבלות אומנם באישור הנהלת העיר, אך האישורים ניתנים ברמת התקציבים בלבד. אין צוות קבוע ו/או ועדה ייעודית אשר מקיימים דיונים מהותיים בנושא, הנוגעים בין היתר להיבטי השלכות על הציבור בהתקנת המצלמות, האיזון בין פגיעה בזכויות הפרט לבין האינטרסים הציבוריים והעירוניים, קביעת תבחינים ומידת התועלת לציבור ולעירייה בהצבתם.

המלצות

1. להקים ועדת היגוי לתחום המצלמות, שתורכב מצוות הנהלה קבוע. הצוות יכלול לכל הפחות גורמים ממנכ"ל העירייה, גזברות העירייה, מינהל היועץ המשפטי ואגף חירום וביטחון. הוועדה תדון בכל החלטה הנוגעת למערך מצלמות האבטחה העירוני. ראוי כי ועדה זו תבחן תחילה את כל האתרים והמצלמות אשר הוקמו זה מכבר אל מול הפגיעה בזכות לפרטיות של תושבי העיר, ותדון בכל מצלמה בנפרד בהיבט זה בהקשר של ערכי התכלית הראויה והמידתיות, ובכלל זה:

- מהי המטרה העיקרית בהצבת המצלמה?
- מהי מידת הצורך בהצבת המצלמה במקום הספציפי שאליו היא מיועדת?
- מהי התועלת שתיווצר בעקבות הצבת המצלמה?
- מהן החלופות האפשריות להצבת המצלמה במקום המיועד?
- מהי מידת הפגיעה בפרטיות בהצבת המצלמה לעומת החלופות האפשריות?
- באילו שעות יש להפעיל את המצלמה כדי שהתכלית תגבר על הפגיעה בפרטיות?
- מהם מרחב הצילום והיכולות האנליטיות המינימליות הנדרשות.
- הגדרת מהו משך זמן שמירת הצילומים הנדרש.
- 2. להעלות כל החלטה עתידית שתתקבל בנוגע למערך המצלמות העירונית לדיון בוועדת ההיגוי העירונית, ובה ייערך פרוטוקול מסודר החתום על ידי מקבלי ההחלטות.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 1: האגף יפעל בסיוע יועץ/מומחה חיצוני בתחום מערכות דומות ובשלושה מאמצים עיקריים ליישום ההמלצות:

א. הקמת ועדת היגוי מקצועית ליישום מדיניות העירייה, ביצוע על פי חוקים והנחיות רלוונטיות לנושא, הגדרת תוכנית אב ותוכניות עבודה שנתיות כולל יעדים ומדדים.

ב. כתיבת נוהל עירוני להקמת מערכות צפייה לרבות: ייזום, תכנון, הקמה, תחזוקה, הפעלה, אבטחת מידע ובקרה.

ג. התקשרות עם ספקים וקבלני משנה להקמת מערכות צפייה, תחזוקה, הפעלת מוקד צפיות מקומי/רחוק, לרבות הליכי מכרז, הסכם התקשרות ובקרה.

המלצה 2: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

פרק שני

תקציב ותוכניות עבודה

תקציב

נכון למחצית שנת 2023, מוצבות ברחבי העיר 3,302 מצלמות אבטחה וכ-294 מערכות כריזה במרחב הציבורי ב-260 אתרים, אשר נרכשו, הותקנו ותוחזקו מאז שנת 2007 ועד שנת 2022 בעלות כוללת של כ-50 מיליון ש"ח. כ-14 מיליון ש"ח מתוכם הושקעו במהלך השנים 2021-2022.

נוסף על אלה, במהלך שנת 2023, עד למועד הביקורת בחודש יולי, הוצבו ברחבי העיר עוד כ-300 מצלמות.

על פי הנמסר לביקורת על ידי אגף חירום וביטחון, המקור התקציבי למימון הקמת אתרי מצלמות ותחזוקתם הוא תב"ר (תקציב בלתי רגיל) ייעודי מספר 172012066 – המיועד ל"הקמת מערכות צפייה בשטח הציבורי".

בלוח שלהלן מפורטים נתוני התקציב והביצוע בש"ח של תב"ר 172012066 ואת נתוני ביצוע הפרויקטים הנוגעים למערך המצלמות לשנים 2020-2023 (עד סוף יוני) כפי שנמסרו לביקורת:

לוח 1: נתוני תקציב וביצוע (ש"ח)

2023	2022	2021	2020	
100,000	150,000	200,000	200,000	תקציב שפורסם באתר העירייה
10,000,000	44,482	229,827	304,118	התקציב המאושר על פי נתוני אגף חירום וביטחון
7,941,506	7,210,120	185,344	274,291	ביצוע על פי נתוני אגף חירום וביטחון
1,424,294	44,482	185,344	274,291	ביצוע על פי כרטסת התב"ר
*6,841,404	7,047,566	8,348,241	5,260,350	עלות ביצוע פרויקטים שנתית כוללת לפי תוכנית העבודה השנתית

* התקציב הכולל לשנה זו עמד על 10,065 אלפי ש"ח.

כפי שעולה מנתוני הלוח לעיל, אין הלימה בין נתוני תקציב התב"ר הייעודי המשמש להקמת מערכות צפייה כפי שפורסמו במסגרת תקציב העירייה הבלתי רגיל, לבין נתוניו כפי שהועברו לביקורת על ידי אגף חירום וביטחון.

יתר על כן, מנתוני התקצוב והביצוע בפועל שהעביר האגף עולה כי בשנת 2022 בוצעה חריגה ממסגרת התקציב המאושרת בתב"ר בסך של למעלה מ-7 מיליון ש"ח.

עוד יוער כי בבחינת נתוני ביצוע פרויקטי הקמת המצלמות עלה כי בשנים 2020-2021 עמד לרשות העירייה ככל הנראה מקור תקציבי נוסף אשר אפשר את מימון הפרויקטים. על פי דברי מנהל אגף חירום וביטחון לביקורת עיקר התב"ר המאושר להתקנות מצלמות במרחב הציבורי בשנים

2021-2022 הגיע מסעיפי תקציב של מינהל תפעול ולא מסעיפי האגף. כמו כן האגף ביצע התקנות נוספות מתב"רים של אגפים נוספים במינהלים אחרים (כגון תרבות וספורט) במסגרת ההסכם.

תוכנית אב

תוכנית אב היא מסמך אסטרטגי המרכז כמה תוכניות משנה, ומשקף מגמות פיתוח וחזון באופן מפורט ומקיף. מטרת קביעת תוכנית אב לרשות מקומית היא לגבש חשיבה כלל-מערכתית של כמה גורמים בעירייה ומחוצה לה לכדי תוכנית פעולה רב-שנתית.

תוכנית אב לתחום הטכנולוגי אמורה להתבסס על תחזיות התקדמות הטכנולוגיה ותשתיות התקשורת והחשמל, ולהציע תכנון יעיל של כל מערך המצלמות והפיתוח שלו בעיר. כל זאת במטרה לשפר את ביטחון התושבים המתגוררים בעיר וכן את ביטחון המבקרים בה.

כל תכנון פרויקט חדש בעיר בתחום הטכנולוגי צריך לכלול התייחסות לתשתית החשמל והתקשורת הנדרשים להצבת מצלמות במרחב הציבורי.

לאורך השנים, מערך מצלמות האבטחה בעירייה התרחב וגדל, והחל משנת 2020 עלה משמעותית מספר המצלמות המוצבות כל שנה.

להלן לוח המציג את מספר המצלמות שהוצבו בכל שנה משנת 2010 ועד חודש יולי בשנת 2023:

לוח 2: מספר מצלמות האבטחה במרחב הציבורי בירושלים לשנים 2010 עד 2023

שנה	מס' מצלמות שהותקנו בשנה זו	סה"כ מצלמות אבטחה
2010	11	11
2011	11	22
2012	3	25
2013	21	46
2014	19	65
2015	130	195
2016	63	258
2017	70	328
2018	145	473
2019	285	758
2020	801	1,559
2021	664	2,223
2022	701	2,924
2023 (עד יולי)	384	3,308

לביקורת הועברה "תוכנית עבודה להתקנות מצלמות במרחב הציבורי" לשנים 2020-2023 המפרטת נתונים על אודות הפרויקטים של העירייה בתחום המצלמות, ובכלל זה: שם האתר או הפרויקט, הערכת התקציב, האם קיימת תוכנית, האם ישנו תקצוב, האם נערכה הזמנת עבודה וסטטוס העבודה (טרם החל, בעבודה, בעבודה שלב א והסתיים) (להלן: תוכנית העבודה).

תוכנית העבודה אינה תוכנית אב רב-שנתית למערך המצלמות שכן היא אינה מגדירה את רישות המצלמות ופריסתן, כך שאינה יוצרת מתווה רב-שנתי המתכלל את פריסת המצלמות העתידית.

כפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, הקמת אתרי המצלמות החדשים נעשית מתוך תפיסה של פוליון באזור או בשכונה מסוימים, והמצלמות מוצבות בכל הכניסות והיציאות מהשכונה, במרבית הצמתים והאתרים המרכזיים.

תוכנית עבודה שנתית

על פי מדריך התכנון לרשויות מקומיות שפרסם משרד הפנים בינואר 2020 (להלן: המדריך) תוכנית עבודה היא אוסף של משימות - פעולות שהיחידה מתכוונת לבצע כדי להשיג את יעדי האגף והרשות.

מצופה מכל מנהל לתכנן תוכנית עבודה ולהגדיר את המשימות בתוכנית העבודה של יחידתו. תוכנית העבודה צריכה להיות מפורטת במידה שתוכל לשמש כלי ניהולי שישרת את המנהלים ברשות.

פירוט רב מדי עלול לעורר קשיים בהתמצאות בתוכנית העבודה ובמעקב אחר פרטיה, לכן חשוב שהמשימות שיוגדרו בה יתייחסו לפרויקטים ותוכניות העולים בקנה אחד עם היעדים האסטרטגיים של הרשות, וכן לפרויקטים מרכזיים וחשובים שהמעקב אחר התקדמותם הכרחי.

לכל משימה בתוכנית העבודה יש להגדיר:

תרשים 3: משימות בתוכנית העבודה

על פי המדריך, מדדים הם ערכים כמותיים המגדירים את השינוי שאנו מבקשים להשיג מתוך התייחסות לנקודת ההתחלה. באמצעות המדדים ניתן להגדיר בבירור "לאן אנו רוצים להגיע" (בעתיד) מתוך הבנה "היכן אנו נמצאים כיום" (בהווה). מדדי הצלחה אינם מתבססים על תחושות בטן והערכות בלבד, אלא על נתונים ומספרים מדידים אשר ניתנים לכימות.

ישנם שלושה סוגי מדדים:

1. **תשומות** – ההשקעה הנדרשת לביצוע משימה, לדוגמה משאבים, זמן, כוח אדם ועוד.
2. **תפוקות** – התוצרים שמצופה שיתקבלו מביצוע משימה, לדוגמה מספר משתתפים באירוע.
3. **תוצאות** – השינוי או התועלת שאנו מצפים שאוסף של משימות או פרויקטים ייצרו ברשות, לדוגמה עלייה בשביעות רצון התושבים ברשות.

בתכנון תוכנית עבודה שנתית ליישום מדיניות, ישנה חשיבות להבחנה המעשית בין מטרה ליעד שהם הבסיס לכתיבת התוכנית:

- **מטרה** – הצהרה קצרה המתארת תוצאה רצויה בעקבות בעיה קיימת. המטרה מציגה מגמה כללית נדרשת אשר מבטאת ערכים חברתיים, כלכליים וסביבתיים.
- **יעד** – פירוט של מטרה לרמה ממוקדת וביצועית. היעד הוא כיוון פעולה מוגדר של המטרה, אשר מביא לידי ביטוי שורה של קריטריונים להערכתה. על היעד להיות ייחודי, ניתן למדידה, רלוונטי ומציאותי, ובכלל זה עליו להתייחס לציר זמן.

תוכניות עבודה שנתיות של מערך מצלמות האבטחה העירוני יכולות לכלול התייחסות לשורה של מטרות שעבורן ייקבעו יעדים ישימים הניתנים למדידה, ובכלל זה: הרחבת פריסת המצלמות, הפחתת שיעור התקלות במצלמות, שיפור תשתיות החשמל והתקשורת, הסדרת חיבורי חשמל זמניים לקבועים, הסדרת ממשקי העבודה בין יחידות בעירייה, עריכת ימי הדרכה וריענון לתצפיתנים ועוד.

בכל הנוגע למערך מצלמות האבטחה העירוני, לא קיימות תוכניות עבודה שנתיות הכוללות מטרות ויעדים ישימים הניתנים למדידה.

להלן דוגמאות למטרות וליעדים המדידים שנגזרים מהן, לרבות פרמטרים ליישום ותשומות נדרשות:

לוח 3: דוגמאות למטרות וליעדים מדידים

מטרה	הפחתת שיעור התקלות במצלמות	שיפור אופן דיווח האירועים הנצפים במערכת כפיר*
יעד מדיד	צמצום שיעור התקלות במצלמות ב-50% עד לסוף השנה.	עריכת השתלמות וריענון אחת לחצי שנה לכל תצפיתן.
פרמטרים ליישום	אכיפת תנאי הסכם ההתקשרות עם הקבלן; עריכת מעקב ובקרה על הטיפול בתקלות; קיזוז מתשלומי הקבלן בגין איחור ליצירת הרתעה; עריכת שימועים לקבלן שלא עומד בהוראות ההסכם.	רישום ומעקב אחר כל ההדרכות המקצועיות שעברו התצפיתנים העובדים במוקד התצפיות; בחירת מדריך מהצוות המקצועי הרלוונטי; עריכת תכנים מקצועיים להשתלמות על בסיס אופן הדיווח הנוכחי ואופן הדיווח הרצוי.
תשומות נדרשות	הקצאת עובד ייעודי לנושא, או לחלופין ביצוע שעות נוספות על פי הדרוש.	תקציב להדרכה ולשעות ההשתלמות.

* מערכת שליטה ובקרה שבה משתמשת העירייה

יצוין כי תוכנית העבודה שהועברה לביקורת לשנים 2020-2023 אינה כוללת את כל המרכיבים שנדרש לכלול בתוכנית עבודה שנתית.

מסקנות

1. העירייה מציבה מצלמות בקצב מואץ בשנים האחרונות בלי שנערכה תוכנית אב ובה מיפוי העיר וצורכי המצלמות בכל אחד מאזורים, ובלי שנקבעה תוכנית הצבת מצלמות רב-שנתית המפרטת אילו אתרי מצלמות העירייה מתכננת להקים ומהם סדרי העדיפות לביצועם. ללא עריכת תוכנית אב רב-שנתית למערך מצלמות האבטחה לא מתבצע בעירייה תכנון עתידי מוסדר ומגובש שעל פיו ניתן לערוך את תוכניות העבודה השנתיות ולתכנן את התקציב.
2. בשל העובדה כי לא נערכות תוכניות עבודה שנתיות עם יעדים ומטרות ישימים הניתנים למדידה, לא ניתן לבחון את נאותות תהליכי העבודה העירוניים בכל הנוגע למערך המצלמות ופיתוחו.

המלצות

1. להכין תוכנית רב-שנתית למיפוי אתרי המצלמות שהעירייה עתידה להקים, שתכלול עלויות צפויות וסטטוס ברמה רב-שנתית. יש לבנות תוכנית זו על בסיס מיפוי אתרי המצלמות שכבר קיימים בשטח, כדי לוודא תכלול ופריסה מלאה של המצלמות בשטח העיר בהתאם להחלטות הנהלת העירייה.
2. במסגרת תוכניות העירייה לשיפור המרחב הציבורי, לכלול התייחסות למצלמות האבטחה והגדרת המפרט הנדרש להתקנתן, ובכלל זה תשתית התקשורת, תשתית החשמל וכדומה.
3. להקפיד על עריכת תוכניות עבודה שנתיות מקושרות תקציב, שיכללו מטרות ויעדים הניתנים למדידה בכל הנוגע למערך המצלמות העירוני.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

קיימות תוכניות עבודה אגפית ומחלקתית ובנוסף גם "תוכנית בפוקוס" בפורמט העירוני הכוללת פירוט של תוכנית עבודה להתקנת מערכות אבטחה ומצלמות במרחב הציבורי שאושרו ובוצעו בהתאם, בתוכניות הוגדרו יעדים ומדדי הצלחה להקמת מערכות צפייה.

המלצה 1: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

המלצה 2: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

המלצה 3: יוטמע במסגרת עבודת ועדת ההיגוי בנוגע לתוכניות עבודה.

פרק שלישי נהלים ומדיניות

נוהלי עבודה

נוהל הוא מסמך שאושר על ידי בעל תפקיד האחראי לפעילות הנדונה בו, מנוהל תחת שיטה לבקרת שינויים, ומתאר, מגדיר או מתעד עקרונות, מדיניות, תפקידים, או פעילויות ותהליכי תכנון, תפעול ובקרה, וכן מתאר תהליך עבודה, שיטה או מבנה ארגוני. נוהלי עבודה הם כלי חשוב שנועד להבטיח התנהלות מיטבית, ובתוך כך לאפשר להנהלת הרשות המקומית לבצע פיקוח ובקרה על דרכי העבודה.

הנוהל בדרך כלל בעל מבנה אחיד, והוא כולל מספר נוהל, תאריך עדכון ומספר מהדורה, כדי שיהיה אפשר לעקוב אחר שינויים המבוצעים בו ומועדם.

נוהל תקין אמור לכלול חמישה או שישה פרקים, הכוללים בדרך כלל את הנושאים האלה:

1. **מטרה** – הגדרת המטרה שלשמה נכתב הנוהל. זוהי מטרת קיומו של הנוהל, ולא מטרת הפעילות שאליה הוא מתייחס.
2. **מסמכים ישימים** – פירוט מסמכים שעליהם הנוהל נשען באופן ישיר, כגון חוקי המדינה, תקנות, צווים, תקנים או נהלים אחרים.
3. **הגדרות** – הגדרת מונחים שיש להם משמעות מיוחדת בנוהל.
4. **שיטה** – זהו גוף הנוהל, והפרק הארוך ביותר בו. כאן מפורטת השיטה או מוגדר התהליך, רשומים האחראים לביצוע הפעילויות, לוחות זמנים וגורמים לדיווח.
5. **אחריות** – פירוט בעלי התפקידים האחראים לביצוע הוראות הנוהל.
6. **נספחים** – טפסים המשמשים לקיום הוראות הנוהל.

כחלק מתוכנית "עיר ללא אלימות", פרסם המשרד לביטחון פנים מסמך שכותרתו "עיר ללא אלימות – אכיפה – תורת הפעלה של המוקד הצופה" (להלן: תורת ההפעלה).

סעיף 3א לתורת ההפעלה קובע כי "כל מנהל מוקד יכתוב נוהל המתאר את אופן פעילות המוקדנים (זמני הגעה למשמרת, קוד לבוש, איסורים והנחיות מיוחדים)".

תורת ההפעלה קובעת עוד כי כל מוקד צופה יכול את הנהלים האלה:

- תיק הפעלת מוקד צופה;
- נוהל שיתוף פעולה עם משטרת ישראל, נוהלי דיווח ועדכון – עבודה משותפת באירועים, מבצעים משותפים וכו';
- נוהל הפעלת סיור משולב/ שיטור עירוני;

- נוהל דיווח אירוע, מדרג הדיווחים והפעלת הכוחות באירועים;
 - נוהל סריקה במצלמות, פירוט המצלמות, שטחים נצפים, משימה של כל מצלמה, הגדרת מצלמות ברזל וכו'.
- מערכ מצלמות האבטחה העירוני כולל מצלמות רבות הנצפות הן על ידי מוקד התצפיות העירוני והן על ידי מוקד צופה בחו"ל. לאור העובדה שמערכ המצלמות הוא מערכ רחב אשר מעורבים בהקמתו ובהפעלתו גורמים רבים, הן עירוניים והן חיצוניים, ראוי כי ממשקי העבודה בין הגורמים למיניהם יוסדרו באמצעות נהלים עירוניים.
- הביקורת ביקשה לקבל את כל הנהלים העירוניים הרלוונטיים המסדירים את תהליכי העבודה הפנימיים של מערכ מצלמות האבטחה העירוני.
- הביקורת קיבלה שני נהלים עירוניים:
- **נוהל סדרי העברת מידע והוועדה להעברת מידע בין גופים ציבוריים** – נוהל מספר 08.04.21 שבתוקף מ-1.2.2001 מסדיר את הסדרים והכללים למסירת מידע לגופים ציבוריים ואת סדרי עבודתה של הוועדה למסירת מידע (להלן: נוהל הוועדה למסירת מידע).
 - **נוהל שיתוף ציבור לקראת ביצוע פרויקטים תשתיתיים עירוניים ובמהלכם** – נוהל מספר 05.03.12, בתוקף החל מ-18.4.2013. הנוהל מגדיר את הפעולות הנדרשות לשיתוף הציבור בפרויקטים עירוניים כדי להגביר ולייצר שיתופי פעולה בין גורמי העירייה למיניהם לבין התושבים, וכן ליידע את הציבור על אודות התהליכים ולאפשר לו להיערך לשינוי (להלן: נוהל שיתוף ציבור).
- נוסף על כך קיבלה הביקורת את מסמכי ההנחיות האגפיים האלה:
- **פעולות מוקד הביטחון בעת חשש לאירוע סייבר** – מסמך מ-8.8.2022 המגדיר את הפעולות שיבוצעו על ידי מוקד הביטחון במקרה של חשד לאירוע סייבר ברשת מחשבי העירייה או רשת הביטחון של המצלמות העירונית, ובכלל זה פתיחת אירוע ביומן המבצעים, עדכון הגורמים הרלוונטיים, ניתוק פיזי של חיבורים חיצוניים ועוד (להלן: הנחיות באירוע סייבר).
 - **טיפול בדיווחי א"ג** – מסמך שכותרתו "טיפול בדיווחי א"ג - מסמך המסדיר את אופן הטיפול בדיווחי א"ג שמתקבלים בקבוצת ווטסאפ 144JERMUNI GROUP" (להלן: טיפול בדיווחי א"ג). המסמך מגדיר כי א"ג מונחה לדווח למוקד הביטחון על סוגי האירועים האלה: השחתת רכוש ציבורי, ונדליזם, אלימות, התנהגות לא ראויה במרחב הציבורי, שריפות והצתת אש, הפגנות – לרבות התקהלויות, שתיית אלכוהול, גרפיטי, חניית כלי רכב במקומות אסורים, אנשים חשודים במקומות שהוגדרו לחפש אותם.
 - **תיקי משימה לעמדות התצפיתנים** – במוקד התצפיות מוגדרות עמדות צפייה קבועות. לכל עמדה יש תיק משימה ייעודי המגדיר את אופן העבודה בה, ובכלל זה האתרים שבהם התצפיתן נדרש לצפות, מטרת הצפייה, שיטת הצפייה והפעולות הנדרשות לביצוע בעת זיהוי אירוע חריג.
 - **נוהל העברת מידע ממערכות ביטחוניות** – מסדיר את הכללים הנוגעים למסירת מידע ממערכות המידע הביטחוניות של העירייה, ובכלל זה גורמי פנים, גורמי חוץ ואזרחים/ גורמים פרטיים. הנוהל כולל טופס בקשה לאחזור מידע וטופס העברת המידע על ידי מנהל מאגר המידע (להלן: נוהל העברת מידע).

מבדיקת הביקורת עלה כי בעירייה לא קיימים נהלים פנימיים המסדירים את תפעול מערך המצלמות ומוקד התצפיות, ובכלל זה תיק הפעלת מוקד צופה בחו"ל, נוהל הפעלת סיור משולב/ שיטור עירוני, נוהל דיווח אירוע וכדומה.

מבחינת מסמכי הנהלים העירוניים שהועברו לביקורת, עולה כי נוהל העברת מידע אינו ערוך כנוהל עירוני רשמי הכולל מספר נוהל ומהדורה ותאריך עדכון, וכן כי הנוהל אינו חתום על ידי הגורמים העירוניים הרלוונטיים.

עוד עולה כי נוהל שיתוף ציבור נכנס לתוקף בשנת 2013, ולא נערכו בו עדכונים ממועד עריכתו.

מסקנות

1. תהליכי העבודה בכל הנוגע להקמת אתרי מצלמות, השימוש והצפייה בהן אינם מוסדרים בנוהלי עבודה כתובים ועדכניים. זאת על אף מורכבותם של תהליכים אלה, ריבוי היחידות העירוניות העוסקות בהם והחשש לפגיעה בפרטיות התושבים ובאבטחת המידע.
2. בהיעדר נוהלי עבודה כתובים ומפורטים אין סטנדרט מנחה, אחיד ומחייב לדפוסי עבודה נדרשים ויעילים, ועל כן קיים קושי לשמר ולנהל את המידע הארגוני ולהסדיר מנגנוני פיקוח ובקרה מיטביים.

המלצות

1. לגבש ולאשר נוהלי עבודה שיסדירו את תהליכי העבודה הפנימיים בכל הנוגע למערך המצלמות, ובכלל זה:
 - **נוהל ועדת היגוי עירונית לתחום המצלמות** – המסדיר מיהם חבריה, מועדי התכנסותה, תחומי אחריותה וכו'.
 - **נוהל העסקת תצפיתנים** – המסדיר מהן הדרישות המקצועיות, כיצד נעשית חפיפה לתצפיתן חדש, מה ההכשרה הנדרשת, חובת חתימה על טופסי סודיות וכו'.
 - **נוהל הצבה והתקנה של מצלמות** – המסדיר את תהליכי ההתקשרות עם ספק המצלמות, עם היועץ המפקח, שלבי התכנון וההקמה, הגורמים המאשרים כל שלב וכו'.
 - **נוהל תחזוקת מצלמות** – המסדיר את מנגנון הבדיקה של תקינות פעולת המצלמות, דיווח לספקים על תקלות, המשוב הנדרש ותיעודו, הטיפול בתקלות מתמשכות, הטיפול בתקלות הנובעות מבעיות חשמל או תקשורת תשתיות וכו'.
 - **נוהל עיון בצילומים** – הקובע מיהם הגורמים האמונים על שחזור, אופן הגשת הבקשה, טופס ייעודי, מועד מחיקת החומר ששוחזר וכו'.
 - **נוהל תקשורת ואבטחת מידע למערך המצלמות** – המגדיר את אמצעי התקשורת, חיבוריהם ואמצעי אבטחתם.
 - **נוהל עבודה מול מוקד חיצוני (א"ג)** – המגדיר את ההתנהלות בין מוקד התצפיות למוקד החיצוני, פיקוח ובקרה על עבודת התצפיתנים, ממשקי עבודה והעברת מסרים.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

במוקד קיימים 25 נהלים המסדירים את פעולת מוקד התצפיות ויש עוד 10 תיקי הפעלה לכל עמדה במוקד ובנוסף נוהל שיתוף פעולה עם אגף אכיפה ושיטור עירוני. נציין כי חלק מהנהלים כבר קיימים ובספטמבר 2023 הוחל בכתיבת הנוהל המלא. האגף יפעל לעדכון הנהלים והשלמת החסר.

המלצה 1: יוטמע במסגרת עבודת ועדת ההיגוי בנוגע לנוהלי עבודה.

מדיניות

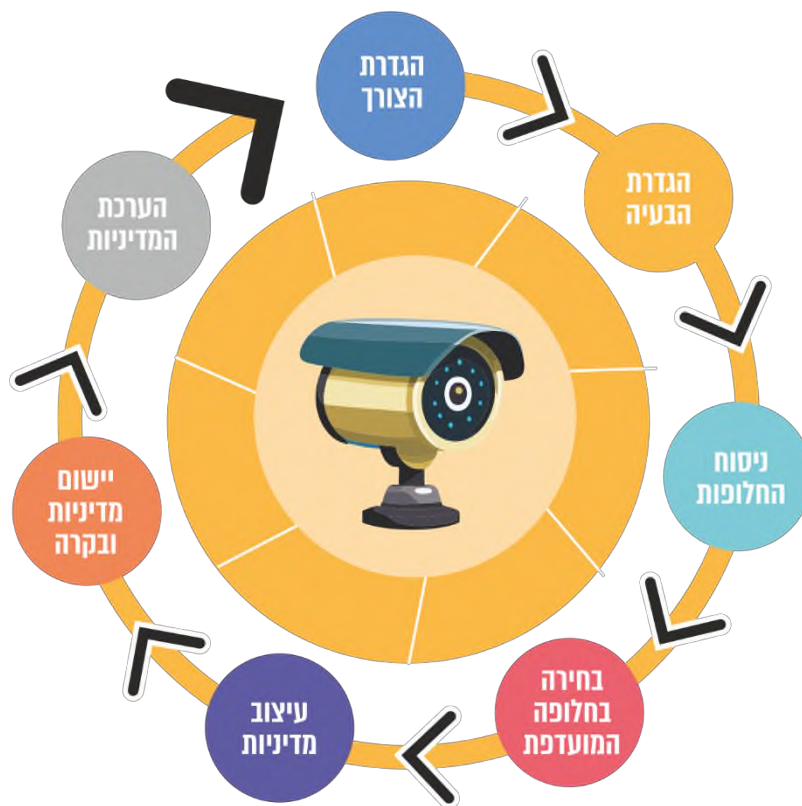
מדיניות בשילוב אסטרטגיה של כמה כלים להשגת מטרת-על מאפשרת לקדם יעדי תוכנית ואת הישימות של שינויים מהותיים בעתיד. החשיבות במדיניות משולבת מעין זו היא רבה במיוחד בפתרון בעיות מורכבות הדורשות כמה אמצעים ו/או כיווני פעולה.

כדי לגבש מדיניות ואסטרטגיה בתחום רחב אשר בא לידי ביטוי במגוון רבדים יש צורך בפעילות משולבת של כמה גורמים שיסייעו בסלילת הדרך לגיבושן.

על פי מסמך "כתיבת מסמכי מדיניות - מדריך לכותב" שפרסמה נציבות שירות המדינה, מדיניות מבטאת את מכלול הכללים, ההשקפות ועקרונות היסוד בענף או בארגון, והיא מעצבת וקובעת את עקרונות היסוד בבסיס האסטרטגיות ותוכניות הפעולה שלו.

מסמך מדיניות מציג בעיה מעשית שנקבעת בהתאם לצורך. פתרון הבעיה נבחר מתוך מגוון פתרונות אפשריים באופן מנומק ומושכל מתוך כמה חלופות שנבחנו. להלן תרשים המתאר את תהליך כתיבת מסמך המדיניות:

תרשים 4: תהליך כתיבת מסמך מדיניות

רשויות ציבוריות נדרשות לעגן את מדיניותן במסמך מדיניות סדור הכולל את עקרונות הפעולה, התפיסות והכללים בנושאים הרלוונטיים. מדיניות ציבורית היא כלל ההחלטות והפעולות שרשויות מקומיות נוקטות לטובת תושביהן.

בפיתוח מערך המצלמות העירוני נדרש להגדיר מדיניות עירונית סדורה וכתובה המשקפת את התפיסה העירונית בנושא. מאחר שמדובר בתחום שבו משולבים אמצעים טכנולוגיים רבים, ראוי כי מדיניות זו תתייחס גם להיבטים של אבטחת מידע.

מדיניות מערך המצלמות צריכה להתייחס לסוגי המצלמות שהעירייה מעוניינת להתקין, חיבורי התקשורת המועדפים מבין כל אלו האפשריים להתקנה, היכולות האנליטיות שבהן העירייה מעוניינת להשתמש, שילוב תשתית מתאימה בעת תכנון כל אתר ציבורי חדש ברחבי העיר וכדומה.

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כי בתכנון ובשימוש במצלמות, ההגנה על פרטיות הציבור צריכה לשמש שיקול מרכזי, וזאת באמצעות הכרעה בכל אחד מהנושאים המפורטים להלן, אשר יש לעגנם במסגרת מדיניות המצלמות:

תרשים 5: נושאים לקביעה במסגרת מדיניות מצלמות

מיקום התקנת המצלמות וזווית הצילום יש להציב את המצלמה במקום ובזווית שיכנסו במידת האפשר רק את השטחים הרלוונטיים. במקרים שבהם לא ניתן לעשות זאת, יש לשקול שימוש בטכניקות הסוואה או ערבול של הצילומים העודפים.	
מספר המצלמות יש להתקין בכל אתר את מספר המצלמות המינימאלי החיוני להשגת המטרה.	
זמני הצילום יש לצמצם את פעילות המצלמות רק לזמנים שבהם הצילום הוא רלוונטי למטרה המבוקשת.	
רזולוציית התמונה ואיכותה יש להתאים את איכות הצילום למטרה המבוקשת ולא להשתמש בזיהוי פנים כשאין צורך בכך.	
שימוש בפונקציות מיוחדות • שילוב מערך המצלמות עם מאגרי מידע נוספים. • טכנולוגיית זיהוי פנים או צורת הליכה. • יכולות מעקב דינמיות על בסיס קול, תנועה, לבוש, שפת גוף וכדומה. • צילום תרמי או אינפרא-אדום לתנאי ראות קשים. • מפתוח ותיוג מתוחכמים המאפשרים עריכת חיפושים אוטומטיים במאגר.	

בדוח הביקורת של מבקרת העירייה, "ניהול מערך אבטחת המידע בעירייה" 2019 הומלץ כי "הנהלת העירייה תאשר מסמך מדיניות אבטחת מידע בעירייה ונהלים הנגזרים ממנו... לפעול לביצוע ביקורת תקופתית באמצעות גורם בלתי תלוי על מערך אבטחת המידע בעירייה".

בפועל, התאוצה בגידול מספר המצלמות שהותקנו בשנים באחרונות מעידה על מדיניות של רישות העיר במצלמות, אולם זו אינה מוסדרת בכתב. נוסף על כך, טרם הוגדרה מדיניות עירונית בתחום אבטחת המידע ומסמך המדיניות שחובר הוא עדיין בגדר "טיוטה".

מסקנות

3. כתוצאה מהיעדר מדיניות ותוכנית עירונית מגובשת כוללת ומתכללת לנושא אמצעי האבטחה הטכנולוגיים במרחב הציבורי וכן לנושא אבטחת המידע, עלולות להיפגע הזכויות לפרטיות של התושבים, דבר החושף את העירייה לתביעות משפטיות.

המלצות

2. לגבש במסגרת ישיבותיה הראשונות של ועדת ההיגוי מדיניות ותוכנית עירונית כוללת ומתכללת לנושא מצלמות האבטחה במרחב הציבורי, שתתייחס למכלול ההיבטים הנוגעים לתחום המצלמות, ובכלל זה: סוגי המצלמות שהעירייה מעוניינת להתקין, חיבורי התקשורת המועדפים מבין כל אלו האפשריים להתקנה, היכולות האנליטיות שבהן העירייה מעוניינת להשתמש, שילוב תשתית מתאימה בעת תכנון כל אתר ציבורי חדש ברחבי העיר וכדומה.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 2: יוטמע במסגרת עבודת ועדת ההיגוי.

פרק רביעי יידוע הציבור

חוק הגנת הפרטיות קובע בסעיף 1 כי אסור לפגוע בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו. עוד קובע החוק, בסעיף 11, חובת שקיפות המחייבת ליידע את הציבור על הצבת מצלמות. ישנן כמה דרכים ליידוע הציבור, ובהן: תהליכי שיתוף הציבור, הצבת שילוט סמוך למקום שבו המצלמה מותקנת, פרסום המקומות שבהם מותקנות המצלמות באתר העירייה וכדומה.

שימוע ציבורי

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת: "קבלת הכרעה נכונה בדבר התקנת מצלמת מעקב במרחב הציבורי בידי רשות שלטונית מצדיקה בדרך כלל גם קיום שימוע ציבורי פומבי באופן שיאפשר לציבור המושפע מהניטור להביע עמדתו. אם שימוע מלא איננו אפשרי אזי לכל הפחות יש להיוועץ בשאר הרשויות ובעלי העניין הנוגעים בדבר או העשויים להיות מושפעים מהתקנתן של מצלמות ספציפיות; זאת, אלא אם קיימת מניעה חוקית לעריכת השימוע, או שפרסומו יפגע באופן ממשי בתכלית הצבת המצלמה.

באין מניעה חוקית או פרקטית כמפורט לעיל, ועל מנת לאפשר לציבור להבין את התועלות מול 'עלויות הפרטיות', על הרשות להציג לציבור את תוצאות תסקיר ההשפעה על הפרטיות שביצעה, ולכלל הפחות את מלוא הפרטים הרלוונטיים לקבלת עמדה עניינית מהציבור."

להלן דוגמה לשימוע כפי שמציגה ההנחיה:

תמונה 1: דוגמה לשימוע

נספח א' – דוגמה לשימוע בעניין התקנת מצלמת מעקב במרחב הציבורי

חלק א' – פרטים אודות איסוף – מיקום המצלמה

1. המיקום המבוקש להתקנת המצלמה והשטח המכוסה על ידה. עדיף בסימון על גבי מפה.
2. שמו של הארגון האחראי על הצבת המצלמה.
3. סוג מורשי הגישה למידע.
4. מטרת הצבת המצלמה במיקום זה.
5. אתרים רגישים (כגון מוסדות רפואיים או בתי ספר) הנכללים בשטח המכוסה.
6. החלופות שנבדקו להצבת מצלמה.
7. מאפייני המצלמה - סוג המצלמה, יכולות צילום (רזולוציה), תנאי צילום וכד'.
8. שעות פעילות המצלמה.
9. משך שמירת המידע במאגר.

סעיף 4 לנוהל שיתוף הציבור העירוני מגדיר כמה עקרונות בשיתוף הציבור בפרויקטים:

תרשים 6: עקרונות לשיתוף הציבור

מתן מידע	
מתן מידע מרבי לכל גורם רלוונטי אודות תוכניות הפרויקט ושיטת הביצוע, משכו והתוצר הסופי שלו.	
מנגנון העברת מידע	
יצירת מנגנון בכל פרויקט אשר יאפשר מידע זמין ונגיש לכל דורש ובראש ובראשונה לסביבה הקרובה לפרויקט.	
שקיפות	
ניהול תהליכים בשקיפות.	
תהליכי עבודה	
יצירת תהליכי עבודה ומנגנונים מוסכמים בין הגורמים המעורבים: מהגורם המזמין אל הנהלת הפרויקט דרך הרובע אל המינהל הקהילתי הרלוונטי ודרכו אל הציבור הרחב.	
מנגנון למענה וטיפול מיידי	
יצירת מנגנון למענה ולטיפול מיידי בסוגיות שתועלנה, תוך מתן דגש לסוגיות המפריעות למהלך החיים הסדיר.	
מחויבות	
מחויבות ברורה של הרשות ושלוחיה (חברות במצעות/מנהלי פרויקטים) לבצע וליישם את החלטות הרשות תוך צמצום מירבי של שיבוש סדרי החיים של תושבי האזור ועוברי האורח. תוך שמירה על כללי בטיחות מרביים ותוך שמירה על רמת נגישות מרבית האפשרית על פי תנאי המקום.	

עוד קובע נוהל שיתוף הציבור, בסעיף 7, כי השלב השלישי בתכנון פרויקטים (לאחר קבלת ההחלטות בוועדת היגוי וקיום שולחן עגול לתכנון העבודה) הוא הקמת צוות מקצועי מוביל על ידי מנהל הרובע, שבו יכללו גם נציגי המינהל הקהילתי, נציגי שכונה, מתכנן שכונתי ועוד. צוות מקצועי זה יהיה אמון, בין היתר, על הכנת תוכנית ולוח זמנים לשיתוף הציבור ויישומם, קיום ישיבות הכנה עם נציגי השכונה, ניהול דו-שיח עם הציבור וקשר עם התושבים.

מנהל אגף חירום וביטחון מסר לביקורת כי מתקיים תהליך של שיתוף הציבור באמצעות פגישות וסיורים של ועדת הביטחון עם נציגי המינהלים הקהילתיים, ובמסגרתם מעלים בפני האגף את הצרכים העולים מהשטח בכל שכונה/אזור בנוגע לביטחון ובטיחות התושבים, לרבות הצורך במצלמות. יצוין כי במפגשים אלה משתתף נציג משטרה.

הביקורת קיבלה פרוטוקולים וסיכומי סיור בהשתתפות ראש העירייה או סגנו, אגף חירום וביטחון, המינהלים הקהילתיים ונציגי משטרה, המעידים על שיתוף הציבור טרם הקמת אתרים חדשים. כך למשל, במסמך שכותרתו "סיכום פגישת סגן ראש העירייה עם ועדת הביטחון הגבעה הצרפתית 19.8.2019" שנערך על ידי המינהל הקהילתי של שכונת הגבעה הצרפתית והסביבה מצוין כדלקמן:

"מערכת צפייה וכריזה - "פלוני" הציג את התוכנית להתקנת מערכות צפייה וכריזה בגבעה הצרפתית. בשלב הראשון 13 המערכות הראשונות מתוך רשימה של 20 שצוינו בתוכנית הצרכים של השכונה,

כפי שנכתבה על ידי אגף חירום וביטחון, המינהל הקהילתי והמשטרה, אושרו ויוקנו במהלך החודשים-חודשיים וחצי הקרובים. שאר המערכות יותקנו כתלות בצרכים ובתקציב. מערכות אלה יהוו מעטפת נוספת למצלמות הקיימות כבר היום במסגרות פרטיות ומוסדיות."

הביקורת מציינת לחיוב את ההקפדה על שיתוף המינהלים הקהילתיים ובאמצעותם את הציבור בקביעת מיקום המצלמות בהתאם לצרכים העולים מהשטח, אולם מעירה כי לא קיים תיעוד של המסקנות שעלו במפגשים אלו, וכן חסרים פרוטוקולים המתעדים את הישיבות והסיורים שנערכו.

מבדיקת הביקורת עלה כי אף שנעשה הליך שיתוף הציבור לפי עקרונות הנוהל העירוני, הרי שלא נעשה בפועל שימוע ציבורי כנדרש בהתאם הכולל פרסום של אתרי המצלמות העתידיים ומיקום הצבת המצלמות, המאפשר לציבור להביע התנגדויות המחייבות דיון של העירייה בהן.

מסקנות

1. הגם שנערך הליך שיתוף של הציבור בתכנון הקמת אתרי מצלמות חדשים ברחבי העיר, העירייה אינה עורכת פרוטוקולים המתעדים אותו. משלא מתקיים שימוע ציבורי מלא נמנעת מהתושבים האפשרות להשיג על תוכניות העירייה להציב מצלמות במקומות מסוימים.

המלצות

1. לערוך הליך שיתוף ציבור מלא ומתועד באמצעות פרוטוקולים, בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות ועל פי שלבי נוהל שיתוף הציבור העירוני בעת תכנון הקמת אתרי מצלמות חדשים.
2. להגדיר מנגנון לפרסום אתרי המצלמות העתידיים אשר יכלול התייחסות לכל היבטי הפגיעה בזכות לפרטיות של התושבים, ובכלל זה המיקום המבוקש להתקנת המצלמה והשטח המכוסה על ידה, מטרת הצבת המצלמה באותו מיקום, אתרים רגישים (כגון מוסדות רפואיים או בתי ספר) הנכללים בשטח המכוסה, החלופות שנבדקו להצבת מצלמה, מאפייני המצלמה, רזולוציות צפייה, משך שמירת המידע ועוד.
3. ראוי כי ייקבע גם מנגנון המאפשר לציבור השגה על התוכנית להצבת המצלמות. מנגנון כזה ראוי כי יהיה מקוון, יחייב הזדהות המשיג ויגדיר מראש מהן הסיבות המאפשרות השגה על התוכנית, מה פרק הזמן להגשת ההשגה, והתהליך העירוני לבחינת ההשגה והמענה לה.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 1: שיתוף וידוע ציבור יבוצע באמצעות המינהלים הקהילתיים הרלוונטיים ובאמצעות הנגשת המידע באמצעות אתר העירייה.

המלצה 2: ייבחן ויוגדר במסגרת ועדת ההיגוי.

המלצה 3: ייבחן ויוגדר במסגרת ועדת ההיגוי.

פרסום באתר האינטרנט העירוני

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת בסעיף 2.11 כי "בשל האיסור בסעיף 1 לחוק לפגוע בפרטיותו של אדם ללא הסכמתו, כאשר מוצבת מצלמת מעקב יש ליידע את הציבור על כך באופן ברור, על מנת לאפשר למעוניין בכך להימנע מהצילום, ובמקביל לייחס לאנשים המצולמים הסכמה מכללא לאיסוף המידע על אודותם ולשימוש בו. הדרישות באשר למקום פרסום ההודעה לציבור, תוכנה של ההודעה ואופן הפרסום נגזרים מהגדרת המונח 'הסכמה' בסעיף 3 לחוק הקובע שההסכמה תהיה מדעת".

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת בנספח ב' את הפרטים שיש למסור על אודות הפעלת מצלמות מעקב במסגרת קיום חובת השקיפות:

תרשים 7: נתונים הנדרשים בפרסום רשימת המצלמות באתר העירייה

נוסף על פרסום רשימת מצלמות באתר העירוני, ניתן להוסיף את פריסת המצלמות למערכת ה-GIS העירונית כדי להקל על זיהוי מיקומן המדויק לכל המבקש.

מערכת GIS היא מערכת מידע גיאוגרפית ממוחשבת המאפשרת ניהול, אחזור וניתוח מידע גיאוגרפי בשילוב תכנים מכמה שכבות מידע, המבוססות ברובן על מערך מיפוי, אך גם על מאגרי מידע "טבלאיים" רגילים. מערכות אלו משמשות גורמים רבים. בצד הקלט הן מבצעות: קליטה, ארגון ובקרת איכות; ובצד הפלט: הפקה, מיון, שליפה ופילוח של מידע גיאוגרפי. למערכת GIS יתרון בפישוט והמחשה של תופעות מרחביות ובהעלאת חלופות יעילה למקבלי החלטות.

באמצעות הקמת שכבה ייעודית במערכת ה-GIS יהיה אפשר לנהל את אתרי המצלמות ולבצע מעקב ובקרה על השימוש בהם.

בבדיקת הביקורת את רשימת "אתרי מצלמות אבטחה בירושלים" באתר העירוני ב-19.12.2022 נמצא כי צוינו 207 אתרי מצלמות בלבד, אולם על פי הנתונים שקיבלה הביקורת מספר המצלמות המותקנות במרחב הציבורי גבוה יותר.

עוד נמצא כי ברשימת המצלמות המפורסמת באתר העירייה מופיע מידע חלקי על מיקומי המצלמות (לדוגמה: "רחוב אלי תבין", "שוק מחנה יהודה", "שכונת ימין משה"), ולא מצוין מידע נוסף כגון מיקום המצלמה והשטח המכוסה על ידה, מטרות הצבת המצלמה, משך שמירת ההקלטות, שעות הפעלת המצלמה, פרטי מנהל מאגר המידע ועוד.

נוסף על רשימת המצלמות קיבלה הביקורת רשימה ממערכת ה-GIS הפנימית של העירייה המפרטת את שכבת מצלמות האבטחה העירונית נכון ל-28.11.2022 (להלן: רשימת שכבת המצלמות). רשימת שכבת המצלמות הציגה נתוניהן של 2,082 מצלמות – ל-692 מתוכן לא מצוינת כתובת.

רשימת שכבת המצלמות אינה מפורסמת במערכת ה-GIS העירונית אלא רק במערכת הפנימית של עובדי העירייה, כך שלציבור אין גישה אליה.

מסקנות

2. רשימת המצלמות המוצבות ברחבי העיר, המפורסמת באתר העירייה, אינה כוללת את כל אתרי המצלמות הקיימים בפועל, ומכאן שהציבור אינו מודע בנושא זה באופן מלא ובכך נפגעת זכותו לפרטיות.

המלצות

4. עקב החשיבות ביידוע הציבור בדבר מיקומי המצלמות בשל הפגיעה האפשרית בזכותו לפרטיות, יש לפרסם רשימה מלאה של כלל המצלמות המוצבות ברחבי העיר. ראוי כי רשימה זו תכלול את כל אתרי המצלמות וכתובותיהן, וכן תעודכן מעת לעת עם הוספה/הסרה של מצלמות.
5. לפרסם במערכת ה-GIS העירונית את מיקום המצלמות ונתוניהן באופן שיאפשר גם לתושבים לראות את פריסת המצלמות על גבי המפה העירונית.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

על רקע הערות הביקורת ועוד במסגרת הליך הביקורת עצמו פעל האגף לעדכן את רשימת האתרים באתר האינטרנט העירוני והוספת הפרטים הנדרשים. הרשימה באתר מעודכנת ומתעדכנת באופן שוטף פעם בחודש ובעת הוספת אתרים חדשים.

המלצה 4: בוצעה.

המלצה 5: הוחל בביצוע.

שילוט

בכל הנוגע להצבת שילוט, הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כי שלטי האזהרה צריכים להיות ברורים וקריאים, לרבות מבחינת גודלם, וכי רצוי שיכללו את הפרטים האלה:

- ציור של מצלמה או סמל גרפי מקובל;
- שם הארגון האחראי להצבת המצלמה;
- תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה;
- כתובת אתר האינטרנט, אם קיים, שבו מפורסמות רשימת המצלמות ומדיניות השימוש בהן.

ב-5.7.2023 ערכה הביקורת סיור בעשרה אתרי מצלמות שבהם הותקנו מצלמות אבטחה, כדי לבחון אם העירייה עומדת בתנאים הקבועים בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות ובנוהל המצלמות העירוני בנוגע להצבת השילוט ליידוע הציבור.

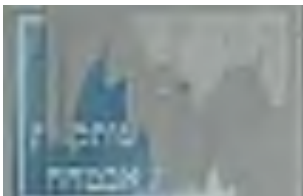
בסיור הביקורת עלה כי העירייה משתמשת בכמה סוגי שלטים. אלה מוצבים חלקם בכניסה לאתרים, חלקם באמצעות מדבקות על העמודים שעליהם מוצבות המצלמות וחלקם על גבי ארונות התקשורת והחשמל הממוקמים ליד עמודי המצלמות.

הביקורת מציינת כי נוסף על השפה העברית יש על גבי השילוט כיתוב גם בשפות הערבית והאנגלית כדי להנגיש את המידע לכלל הציבור המתגורר ומבקר בעיר.

להלן לוח המציג את השילוט ומיקום הצבתו באתרים שבהם סיירה הביקורת:

לוח 4: סיור הביקורת

שם האתר	מיקום השילוט	השלט
פארק גוננים		
פארק המסילה		

שם האתר	מיקום השילוט	השלט
גן מקור חיים		
צומת נעמי צרויה (שכונת אבו תור)		

שם האתר	מיקום השילוט	השלט
צומת עשהאל (שכונת אבו תור)		
צומת גיחון עשהאל (שכונת אבו תור)		

שם האתר	מיקום השילוט	השלט
בית נחמיה (שכונת אבו תור)		
גן ימין משה		

שם האתר	מיקום השילוט	השלט
המזרקה ברחוב דוד המלך		לא קיים שילוט
כיכר צרפת		לא קיים שילוט

מבחינת מיקום הצבת השלטים, עולה כי השלטים אינם מוצבים בכל מקום שבו מוצבות המצלמות, ובשני אתרים לא נמצא שילוט כלל. עוד יוער כי שלטים רבים נמצאו דהויים/קרועים/בלויים ובלתי קריאים.

הביקורת בדקה אם כל סוגי השלטים עומדים בהוראות הנחיית הרשות להגנת הפרטיות. להלן לוח המציג את בדיקת הביקורת לגבי כל אחד מסוגי השלטים:

לוח 5: בדיקת השילוט

השילוט	שילוט ברור וקריא	ציור של מצלמה/סמל	אזכור העירייה	מטרת ההצבה	כתובת אתר האינטרנט שבו מפורסמת רשימת המצלמות
	✓	✓	✓	✗	✗
	✗ הכיתוב דהוי	✓	✓	✓	✗
	✗	✓	✓	✓	✗

השילוט	שילוט ברור וקריא	ציור של מצלמה / סמל	אזכור העירייה	מטרת ההצבה	כתובת אתר האינטרנט שבו מפורסמת רשימת המצלמות
	✓	✗ הסמל דהוי	✓	✓	✓

מנתוני הלוח לעיל עולה כי השילוט באתרי המצלמות, על כל סוגיו, אינו עומד בהוראות הנחיית הרשות להגנת הפרטיות, ובכלל זה שילוט ברור וקריא, מטרת הצבת המצלמה וכתובת האתר שבו מפורסמת רשימת המצלמות.

יצוין כי כבר במהלך הביקורת, החל אגף חירום וביטחון בעיצוב שילוט חדש העומד בדרישות הרשות להגנת הפרטיות.

מסקנות

- בהיעדר שילוט באתרי המצלמות המעיד על היות המקום מצולם, עלולה להיפגע הזכות לפרטיות של העוברים והשבים אשר אינם מודעים להיותם מצולמים.

המלצות

- עקב החשיבות הרבה ביידוע הציבור על כל מצלמה ומצלמה המותקנת בשטחים הציבוריים ברחבי העיר, יש לוודא כי בכל אתר יוצב שילוט ליידוע הציבור סמוך למקום המצלמות. באתרים שבהם מותקנות מצלמות בכמה מקומות מומלץ להציב שלטים סמוך לכל אחד ממקומות אלו.

7. לוודא שעל כל שלט ליידוע הציבור יצוין המידע הנדרש בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות, ובכלל זה ציור של מצלמה או סמל גרפי מקובל, שם הארגון האחראי להצבת המצלמה, תיאור תמציתי של מטרת הצבת המצלמה וכתובת אתר האינטרנט שבו מפורסמות רשימת המצלמות ומדיניות השימוש בהן. ראוי כי השילוט יהיה אחיד בכל אתרי המצלמות.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

החל טיפול והסדרה לרבות נוסח שילוט מוסכם ועדכון הציבור באמצעות מערכת מידע באתר העירייה.

המלצה 6: תבוצע במהלך 2024 כולל החלפת שלטים ישנים.

המלצה 7: בוצעה – הוכן פורמט חדש שאושר על ידי כלל הגורמים הרלוונטיים.

פרק חמישי ההליך המכריז

כללי

רשויות מקומיות מתקשרות עם ספקים באמצעות מכרזים לצורך העברת מקרקעין, רכישת טובין, וקבלת שירותים. סעיף 197 לפקודת העיריות, (נוסח חדש) (להלן: פקודת העיריות), קובע כי על עירייה מוטלת חובה לבצע הליך מכרזי כדלקמן: "לא תתקשר בחוזה להעברת מקרקעין, או טובין, להזמנת טובין או לביצוע עבודה אלא על פי מכרז פומבי".

בהתאם לכך, תוקנו תקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח-1987 (להלן: תקנות העיריות (מכרזים)), המגדירות את האופן שבו צריכים להתנהל מכרזים בעירייה ואת דרך ההתקשרות הנדרשת. בין היתר, תקנות העיריות (מכרזים) קובעות את המקרים שבהם יש לקיים מכרז זוטא (מכרז סגור לרשימה סגורה של מציעים שהעירייה מנהלת על פי אמות מידה שנקבעו מראש על ידי הרשות) או מכרז פומבי, את המקרים שבהם רשאית העירייה להתקשר ללא מכרז, וכן את אופן התנהלותו של מכרז זוטא ומכרז פומבי.

להלן, תרשים המציג את שלבי ההליך המכרזי, כפי שמוגדר בתקנות העיריות (מכרזים):

תרשים 8: שלבי ההליך המכרזי

להלן, פירוט השלבים המופיעים בתרשים לעיל, בהתאם לתקנות העיריות (מכרזים):

- **הכנת המכרז** – הכנת המכרז הוא ההליך הטרומ-מכרזי הכולל בתוכו הוראות הקובעות את אופן עריכת טיוטת המכרז, לרבות הקפדה על ניסוח רהוט ומדויק של פרטיו, קביעת הזמנים לביצוע העבודות, רישומו של המכרז בפנקס המכרזים, קביעת עלות מסמכי המכרז, וקביעת אומדן המכרז.
- **פרסום המכרז** – בהליך זה יפורסם המכרז לציבור הרחב, בציון המועד האחרון והמקום להגשת ההצעות. חלק מהרשויות יערכו סיורי קבלנים.
- **שאלות הבהרה** – קבלת שאלות הבהרה, מתן תשובות הבהרה והפצתן למציעים.
- **פתיחת תיבת המכרז** – פתיחת מעטפות ההצעה, בדיקת עמידה בתנאי הסף, ניהול הפרוטוקול ורישום מסמכי המכרז בעת פתיחת התיבה.
- **בדיקת ההצעות** – בדיקת ההצעות, הכנת החומר וחוות דעת המומחה לוועדת מכרזים.

- **סיום הטיפול במכרז** – בחירה בזוכה, הודעה למציעים על תוצאות המכרז, טיפול בחתימה על החוזה מול הזוכה והגורמים הרלוונטיים בעירייה.

השתלשלות העניינים

בשנת 2017 פרסמה העירייה מכרז פומבי מספר 93.2017 לאספקה, התקנה ותחזוקה של מרכיבי ביטחון בבתי ספר, במתקני העירייה ובשטחים ציבוריים. הזוכה במכרז הייתה חברת "ט"ס".

בעקבות זכייתה במכרז, ב-3.10.2017 חתמה העירייה על הסכם התקשרות עימה לתקופה של שנה. היקף ההתקשרות עמד על 1.7 מיליון ש"ח + מע"מ לאותה שנה, עם אופציה להארכה עד חמש שנים.

בספטמבר 2020 פרסמה העירייה מכרז פומבי מספר 121.2020 לאספקה, התקנה ותחזוקה של מרכיבי ביטחון בבתי ספר, במתקני העירייה ובשטחים ציבוריים. על פי האמור במסגרת המפרט הכללי של המכרז, המכרז הוא "מכרז מסגרת לתחזוקה והתקנת מערכות ביטחון חדשות ומוקד שליטה ובקרה בהם ולשדרוג מערכות קיימות באתרי הלקוח ובאתרים חדשים שיוקמו בעתיד".

השירותים והפריטים העיקריים שעליהם בוסס המכרז הם מערכות צפייה, מערכות בקרת כניסה (למשל, זמזמים, אינטרקום, כרטיסים וקוראי תגים), מערכות נוספות כגון מערכות אזעקה, שער חשמלי, מנעול חשמלי, מחסומים ועוד.

להלן טבלת ריכוז עיקרי התנאים במכרז:

תמונה 2: טבלת ריכוז עיקרי התנאים במכרז

נושא	פרטים
מסגרת תקציבית שנתית	עד 5,000,000 ש"ח לא כולל מע"מ
עלות רכישת מסמכי המכרז	חינם
מועד פרסום מכרז	8.9.2020
מועד לכנס מציעים	לא יתקיים
מועד אחרון לקבלת שאלות הבהרה לעירייה	17.9.2020
מועד אחרון לפרסום מענה העירייה לשאלות ההבהרה	24.9.2020
מועד אחרון להגשת הצעות לתיבת המכרזים	20.10.2020
☐ גובה ערבות ההצעה ☐ תאריך תום תוקף הצעה ותוקף ערבות ההצעה ☐ מדד	☐ 100,000 ש"ח ☐ 20.3.2021 ☐ אוגוסט 2020
☐ מספר זוכים במכרז	זוכה 1
☐ אופן קביעת הזכייה במכרז	מחיר בלבד

**ההיקף המאושר לפרויקט הינו כ - 2 מיליון ש"ח בשנה הראשונה, לא ידוע בשלב זה היקף התקציב לפרויקט בשנים הבאות.

בנוגע להערה בכוכביות שלפיה ההיקף המאושר הוא 2 מיליון ש"ח נמסר לביקורת כי ניסוח סעיף התקציב והבהרתו מטרתם הצגה של היקף התקציב העומד לרשות העירייה בזמן פרסום המכרז, וכן יעדי מסגרת התקציב העתידיים למכרז באופן שקוף וגלוי למציעים.

העירייה פנתה ל-15 מציעים פוטנציאליים, ובפועל ניגשו למכרז חמישה מתוכם: "ט"ס", "מ"ו", "ב"י", "ב" ו"ג".

במאי 2021 זכתה במכרז חברת מ"ו, ולאחר כחודשיים זכתה ט"ס כזוכה שנייה במכרז.

בלוח להלן מוצגת השתלשלות העניינים במכרז 121.2020:

לוח 6: השתלשלות העניינים, מכרז 121.2020

תאריך	אירוע
19.9.2017	ועדת מכרזים שבמסגרתה נבחרה חברת ט"ס כזוכה במכרז 93.2017 לאספקה, להתקנה ולתחזוקה של מרכיבי ביטחון בבתי ספר, במתקני העירייה ובשטחים ציבוריים.
3.10.2017	הסכם התקשרות עם חברת ט"ס ל"רכישה התקנה ואחזקה של מרכיבי ביטחון". תקופת החוזה מ-3.10.2017 עד 2.10.2018, ולעירייה עומדת האפשרות להארכת תקופת החוזה עד 5 שנים בסך הכול, כפוף לאישור הוועדה להארכת חוזים מטעם העירייה. היקף ההתקשרות כפי שקבוע בחוזה הוא 2 מיליון ש"ח לשנה הראשונה, ולא ידוע על היקף התקציב לשנים הבאות.
22.6.2020	שולחן עגול מספר 1: "בכדי למנוע הגשה של 2 מציעים בלבד כפי שהיה במכרז קודם, האגף יבצע פרסום יזום בעיתון כלכלי בנוסף לפרסום של מחלקת המכרזים, יבצע פנייה יזומה למציעים הפוטנציאליים ליידע אותם על פרסום המכרז ותינתן למציעים זמן הגשת הצעות של חודש". מסגרת תקציבית - עד 5 מיליון ש"ח לא כולל מע"מ. מספר מציעים פוטנציאליים - 9.
24.8.2020	שולחן עגול מספר 2: 1. הליך בחירת הזוכה מקובל ומאושר, נקבע מנגנון למקרה של 4 מציעים ומטה ו-5 מציעים ומעלה. 2. מרווח הזמן להגשת הצעות יהיה בין 4 ל-6 שבועות. 3. המכרז יפורסם בעיתון כלכלי אחד לפחות באמצעות מחלקת ההסברה, תתבצע פנייה יזומה מיד לאחר פרסום המכרז ל-15 המציעים הפוטנציאליים.
8.9.2020	פרסום המכרז בפומבי
10.9.2020	פרסום קובץ הבהרות מספר 1
17.9.2020	פרסום קובץ הבהרות מספר 2
30.9.2020	פרסום קובץ הבהרות מספר 3
11.10.2020	פרסום קובץ הבהרות מספר 4

תאריך	אירוע
19.10.2020	פרסום קובץ הבהרות מספר 5 כולל הבהרה יזומה של העירייה שלפיה היא רשאית לבחור שני זוכים.
3.11.2020	מועד אחרון להגשת הצעות + מועד פתיחת מעטפות. התקבלו 5 הצעות מחיר של המציעות האלה: ט"ס, מ"ו, ב', ג' וב"י.
25.11.2020	סיכום בחינת הצעות הקבלנים שנערך על ידי היועץ ט': - לפסול את ההצעות של חברת ג' וחברת ב' מאחר שלא עמדו בדרישות הטכניות בהיקף של מעל 15% מכלל הפריטים. - לפנות ל-3 החברות הנוספות - ט"ס, מ"ו וב"י לשינוי הפריטים שלא עמדו בדרישות המפרט הטכני.
19.1.2021	ועדת מכרזים שבמסגרתה נערך דיון בדבר פסילת הצעותיהן של חברת ב' וחברת ג'. להלן החלטות הוועדה: "לפנות למציעים ט"ס, מ"ו, ב"י לצורך קבלת הבהרות." "לאפשר למציעים ב' ו-ג' להגיש את השגותיהם על קביעת היועץ כי יש לפסול את הצעותיהם במכרז כפי שפורט בבקשה".
4.4.2021	פניית מנהל אגף חירום וביטחון לוועדת המכרזים בצירוף הציון שקיבלה כל אחת מהחברות, בבקשה לאשר את חברת מ"ו כזוכה במכרז, וכן לאשר לנהל משא ומתן מול חברת ט"ס ככשיר נוסף במטרה להשוות מחירים.
18.5.2021	ועדת מכרזים שבמסגרתה נערך שימוע לנציגי מ"ו בדבר מתן 99% הנחה לקבוצות D (רכש פריטים חריגים) ו-E (שירות ותחזוקה), ובסיומה הוכרזה כזוכה במכרז. ועדת המכרזים החליטה לקבוע כזוכה את מ"ו ולפסול את ההצעות של ב' ושל ג' לאחר שאלו לא הגישו את השגותיהם לגבי ההמלצה לפסול את הצעתם. יצוין כי במסגרת הוועדה נדונה הצעת אגף חירום וביטחון לגבי צירוף ט"ס כזוכה נוספת לאחר השוואת הצעתה.
6.6.2021	אישור ראש העירייה על אי זכייתה של ט"ס במכרז.
7.6.2021	נשלח מכתב זכייה לחברת מ"ו.
6.7.2021	הסכם התקשרות עם מ"ו לתקופה של שנה, מ-6.6.2021 עד 5.6.2022, עם אופציה להארכה עד חמש שנים.
13.7.2021	ועדת מכרזים לקביעת זוכה נוסף למכרז. ועדת המכרזים החליטה לקבוע את ט"ס כזוכה שנייה במכרז בתנאי שתשווה את הצעתה להצעת החברה הזוכה – מ"ו.
21.7.2021	נחתם הסכם התקשרות עם ט"ס לתקופה של שנה עם אופציה להארכה עד חמש שנים.
11.10.2021	ועדה להארכת חוזים, הגדלת היקפם ואישור ספק יחיד עד לסכום המחייב מכרז: הוועדה אישרה להגדיל את היקף ההתקשרות עם כל אחת מהזוכות במכרז מסכום של 2.5 מיליון ש"ח לכל אחת לסכום של 1.25 מיליון ש"ח נוספים, ובסה"כ הגדלה של 2.5 מיליון ש"ח לשתי הזוכות.

הכנת המכרז

תקנות העיריות (מכרזים) מנחות את העירייה בכל הנוגע לשלבי עריכת המכרזים המפורסמים על ידה.

נוסף על אלה, משרד הפנים מפרסם אחת לכמה שנים מדריכים מקצועיים לעבודת נבחרי הרשויות המקומיות. בשנת 2018 פורסם "המדריך לנבחר ברשויות המקומיות" אשר מפרט ונותן דגשים, בין היתר, בדבר השלבים העיקריים ליציאה למכרז פומבי והכנת טיוטת המכרז.

בהתאם למפורט במדריך לנבחר, בעת הכנת טיוטה למכרז על ידי העירייה עליה להקפיד על שני כללים יסודיים:

- הבהרה מלאה ומדויקת של הדרישות.
- הבטחת אופציות לעירייה.

בבדיקה עלה כי מסמכי המכרז אינם מגדירים באופן ברור מהו מציע כשיר, אף שאופן בחינת ההצעות מושפע באופן ישיר ממספר המציעים הכשירים.

סעיף 1.10 למכרז מגדיר את שלבי הליך בחירת הזוכה במכרז כך שנבחנת עמידת ההצעות בתנאי הסף, ואז מפרט בשלב 2 שני מנגנוני בחירה לפי מספר ההצעות שעברו את שלב 1.

ואילו סעיף 13.8 למפרט הכללי שצורף למכרז קובע כי תיבחר ההצעה שקיבלה את הניקוד הגבוה ביותר ואשר עמדה בכל תנאי הסף הכלליים והטכניים.

כלומר סעיף 13.8 אינו מתייחס כלל למנגנוני בחירת ההצעה הזוכה הקבועים בסעיף 1.10 במכרז, ומוסיף שלב בין עמידה בתנאי הסף לשקלול ההצעות, אשר במסגרתו תתבצע "בדיקת כל מסמכי המכרז בהתאם לתנאי המכרז".

זאת ועוד, במסגרת קובץ ההבהרות מספר 3 למכרז נשאלה שאלה בנוגע לסעיף 13.8.3.1, ותשובת ההבהרה הייתה כי "הסעיף אינו רלוונטי", וחידדה כי הבחירה תיעשה על פי המנגנון שנקבע במכרז:

תמונה 3: שאלת ותשובת הבהרה לסעיף 13.8.3.1

#	חזרה/מכרז	מספר הסעיף בחזרה/מכרז	השאלה	תשובה
7.	מפרט כללי עמ' 72	סעיף 13.8.3.1	הסעיף לא מובן לחלוטין. מה משמעות "סה"כ הצעה לקבוצה, מה משמעות אומדן כמות לפריט, הצעת מחיר לפריט". האמור כאן נראה סתירה לאמור בסעיפים אחרים במכרז. מה משמעות חישוב "סה"כ הצעה לקבוצה", האם יש לה השלכה על קביעת הזוכה במכרז? כיוון שנושא בסתירה לסעיפים אחרים במכרז כגון 13.8.3.2 (האמור בכתב הכמויות). נראה שסעיף זה לא שייך למכרז. נבקש להסירו/הבהרה	סעיף אינו רלוונטי, חישוב ההצעה הזוכה יבוצע ע"פ נספח 1.10.1 בעמוד 19 למסמכי המכרז.

עם זאת, למרות האמור במסמך ההבהרות המנגנון ששימש לבחירת ההצעה הזוכה היה דווקא זה שפורסם במסגרת סעיף 13.8 ואשר כלל שלב של בדיקת עמידה בתנאי המכרז הטכניים כשלב לפני שקלול ההצעות.

בפועל, וכפי שיפורט בהמשך בפרק העוסק בבדיקת ההצעות, ההבדל בין שתי שיטות בחירת הזוכה הסתבר כמשמעותי, שכן יישום המנגנון הקבוע בסעיף 1.10 בלבד היה מביא לפסילת שתי ההצעות הזוכות.

נוסף על כך נמצא כי במסמכי המכרז לא הוגדר מראש באופן ברור כי ישנה אופציה לבחירת זוכה שני במכרז, דבר אשר תוקן במסגרת מסמכי ההבהרה ללא התייחסות להיקף המכרז.

מבחינת שאלות ותשובות ההבהרה של המכרז עולה כי נפלו טעויות במכרז המצביעות על כך שהוא לא עבר הגהה נאותה.

בחינת הצורך ביציאה למכרז חדש

מבדיקת הביקורת עלה כי העירייה יצאה למכרז הפומבי בשנת 2020 אף שהיה הסכם בתוקף מתוקף המכרז הקודם משנת 2017, הסכם שניתן היה להאריך את תוקפו עם חברת ט"ס עד לחודש אוקטובר 2022.

גם אם נדרשה הגדלה של היקף ההתקשרות ניתן היה לבצעה באמצעות הרחבת היקף ההתקשרות בשיעור של עד 50%.

בעצם היציאה למכרז זוכייתן של שתי החברות הורעו תנאי ההתקשרות של העירייה. בפועל, עיריית ירושלים שילמה ומשלמת מחיר גבוה יותר עבור אותם המוצרים, שאילו הייתה ממשיכה לממש את תנאי המכרז הקודם מול חברת ט"ס הייתה משלמת עבורם מחיר נמוך במידה ניכרת.

להלן שלושה מוצרים שהם דוגמה מהותית לכך:

לוח 7: דוגמאות להפרשי מחירים בין המכרזים

מס"ד	מוצר	מחיר לפי מכרז 2017 (ש"ח)	מחיר לפי מכרז 2020 (ש"ח)	הפרש (ש"ח)	שיעור העלייה
1.	מצלמת PTZ Outdoor Speed Dome	4,950	5,525	575	11%
2.	מצלמת PTZ Outdoor Box IP	5,625	7,475	1,850	32%
3.	חומרת שרת PIZZA	7,650	9,425	1,775	23%

מנתוני הלוח לעיל עולה כי ישנו פער ממוצע של כ-22% שהעירייה יכולה לחסוך אילו הייתה ט"ס ממשיכה לספק לעירייה אמצעים ושירות בהתאם למכרז הקודם משנת 2017.

יצוין כי נמסרו לביקורת כמה הסברים מדוע עלה הצורך ביציאה למכרז חדש, ובכלל זה:

- חברת ט"ס לא עמדה בהתחייבויותיה בהסכם משנת 2017 לרבות לנושא התחזוקה ותקינות המצלמות.
 - הביקורת מעירה כי לא ניתן כל הסבר מדוע אם כן שבה העירייה וחתמה על הסכם התקשרות עם אותה החברה בשנת 2021.
 - התקציבים לטובת הצבת מצלמות במרחב הציבורי הוגדלו והיקף המכרז הקיים לא אפשר ניצול מלא שלהם.
 - הגדלת ההתקשרות הכספית עם החברה הקיימת בגובה של 3.3 מיליון ש"ח מחייבת בחינה מחודשת מול ההתקשרות הקיימת והצורך בהליך מכרזי חדש.
 - קיימות התפתחויות טכנולוגיות חדשות בשוק הנוגעות לפריטי המכרז אשר מחייבות את העירייה לצאת למכרז חדש וכן עלה הצורך בהוספה של פריטים חדשים שלא נכללו במכרז הקודם.
- מבדיקת הביקורת עלה כי הסכם ההתקשרות עם ט"ס משנת 2017 כלל את האפשרות לשינוי והוספה של פריטים בהתאם להתפתחות הטכנולוגיה בשוק ולצורכי העירייה המשתנים בהתאם לכך.
- יצוין כי במכרז 93.2017 הוסיפה העירייה במסגרת המפרט הכללי סעיף המתייחס למצבים אלו:
- "9.6.1 ללקוח שמורה הזכות לדרוש מהקבלן להחליף פריטים שאושרו, חומרות ותוכנות, לאספקה במקרים האלה:
- 9.6.1.1. כאשר היצרן הודיע על הפסקת ייצור פריט מסוים. הקבלן מחויב להודיע ללקוח במקרה זה מיד עם פרסום ההודעה מהיצרן.
- 9.6.1.2. כאשר היצרן השיק גרסה חדשה או פריט משודרג.
- 9.6.1.3. על פי החלטת הלקוח במידה שאינו שבע רצון מאופן פעולתו של פריט כלשהו."
- נוסף על כך, המכרז אפשר הוספת פריטים חריגים כדלקמן: "רכש פריט נוסף, שאינו בתכולת המכרז וברשימת הפריטים לעיל, שאותו מבקשת העירייה לרכוש ולספק בהתאם להגדרות המכרז לרכש פריטים חריגים." (סעיף 9.8 במכרז)

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

אם בוחנים את כלל מרכיבי הביטחון בהסכמים ניתן לראות שסך עלויות הפריטים נמוך יותר בהסכם החדש. הסיבה העיקרית שבגינה ביקש האגף לצאת למכרז חדש היא כניסה של רכיבים, יכולות וטכנולוגיות חדשות שלא היו במכרז הישן והיקף ביצוע גדול משמעותית שנדרש והכוונה ש"לא לשים את כל הביצים בסל אחד" - המכרז הישן לא היה יכול לתת מענה לכל אותם פערים.

דוגמאות להפרשי מחירים בין מכרזים - לדוגמה מצלמת ה-PTZ שצוינה על ידי הביקורת כי מחירה עלה ב-575 ש"ח, היא מצלמה שונה במפרט הטכני שלה מהמכרז החדש ועל כן לא ניתן לבצע השוואה בין הפריטים. כך זה לגבי מספר רב של פריטים.

סעיף 9.6.1 בהסכם התייחס לפריטים שווי ערך כחלופה לפריט שאספקתו והפצתו הופסקו על ידי היצרן/יבואן, ולא להוספת פריטים חדשים או טכנולוגיה חדשות.

האגף ביקש להפעיל מספר פעמים את סעיף 9.8 במהלך השנים שההסכם היה בתוקף, ולמרות שהדברים רשומים ומוגדרים בהסכם ואושרו מראש על ידי כלל הגורמים הרלוונטיים, מחלקת הרכש לא אפשרה להפעיל את הסעיף, עובדה שהפכה את הסעיף לבלתי ישים. זה היה גם אחד השיקולים ביציאה למכרז החדש.

התייחסות הביקורת

לבחירת האגף לצאת למכרז ניתנו בכל פעם סיבות אחרות: הטכנולוגיות החדשות (שאפשר היה או אי אפשר היה לדרוש במסגרת המכרז הקודם - תלוי כיצד פורשו סעיפים במכרז, וכן לא הוצג תיעוד על פנייה לספק הקיים בבקשה לשדרוג הטכנולוגיות שנענתה בסירוב), התקציב (שהיה גבוה יותר באופן כללי אבל בפועל במועד המכרז עמד לשנה הראשונה בדיוק על היקף המכרז הקודם), אי שביעות רצון מהחברה שעימה הייתה ההתקשרות (אף שמאוחר יותר הוכשרה בחירת זוכה נוסף כדי שגם היא תזכה), והסיבה החדשה שהופיעה בדיעבד הייתה הרצון להתקשר עם יותר מחברה אחת (כדי "לא לשים את כל הביצים בסל אחד") אף שבפועל המכרז החדש יצא במקור לבחירת זוכה אחד בלבד.

אומדן המכרז, שהשוואות רבות של תמחור פריטים בו (בדיוק באופן שבו הוצגו במפרט המכרז וללא שינויי מפרט), שערכה הביקורת ומוצגות בדוח, מעלות פערים מהותיים של עשרות אחוזים בתמחורם.

אף שהביקורת מאמינה כי ראוי לעודד יציאה למכרז, בהינתן שזו דרך המלך לביצוע התקשרויות, ראוי בהינתן הגדלת תקציב מהותית או שינויים מהותיים בטכנולוגיות או בפריטים כי אכן ייערך מכרז חדש ולא יבוצעו הגדלות והרחבות למכרז קיים.

עם זאת, כאשר לומדים את השתלשלות האירועים של ההליך המכרזי הזה, קשה להשתחרר מתחושת אי-נוחות עמוקה שהוא מעורר. קיימים יותר מדי סימני שאלה ויותר מדי דברים אשר מעלים חששות להתערבויות בלתי תקינות בהליך המכרזי, ובכללם: אומדן מופרז של מחירי הפריטים במכרז, מנגנוני בחירת זוכים אשר אפשרו הטיה של הניקוד במכרז, ובחירה בפועל של זוכים אשר על פי תנאי המכרז היו אמורים להיפסל. וכאשר מוסיפים לזה את העובדה שכלל לא ברור שהייתה דחיפות לסיים את ההתקשרות עם נשוא ההליך המכרזי הקודם ולצאת למכרז החדש החששות מתגברים.

קביעת האומדן

חובת קיומו של האומדן והפקדתו בתיבת המכרזים נקבעה בסעיף 11(א) לתקנות העיריות (מכרזים):

"לפני תום המועד להגשת ההצעות יפקיד יושב ראש הוועדה או מי שהסמיך בתיבת המכרזים האמורה בתקנה 14(א), אומדן מפורט של ההוצאות או ההכנסות הכרוכות בחוזה המוצע."

לפי המדריך לנבחר, האומדן משמש מעין אמת מידה אובייקטיבית לזיהוי הצעת מחיר זולה באופן חריג, המעלה חשש שמגישה יבצע עבודה לקויה ולא יוכל לעמוד בסופו של דבר בתנאי המכרז, או שאף ההצעה הזולה ביותר מבין ההצעות שהוגשו יקרה ממחירי השוק הממוצעים

הכנת האומדן דורשת הבנה ומיומנות בתחום המכרזים בכלל ובתחום המכרז הספציפי בפרט, דבר אשר מחייב לעיתים לפנות לגורם מקצועי שישמש כיועץ למכרז.

מהפסיקה עולה כי הנוהג הוא שחריגה של הצעה מעל 25% מהאומדן עלולה לשמש עילה לפסילתה מאחר שיש בה כדי להיות מעין "נורת אזהרה" עבור ועדת המכרזים ביחס למחירים שהוצעו על ידי שאר המציעים.

המוצרים במכרז 121.2020 חולקו לחמש קבוצות, והמציע נדרש להציע עבור כל קבוצה שיעור הנחה לפי בחירתו, ובהתייחס לאומדן ולמחירי המקסימום שקבע יועץ המכרז ט' במסגרת הכנת המכרז. בלוח להלן מוצגות קבוצות אלו והמשקל שניתן לכל אחת מהן בהערכת ההצעות:

לוח 8: קבוצות הפריטים במכרז

קבוצה	תיאור	משקל
A	רכיבי חומרה ותוכנה שונים	30%
B		20%
C		10%
D	פריטים חריגים	10%
E	שירות ותחזוקה	30%

הביקורת השוותה בין התמחור המקסימום שקבעה העירייה עבור מדגם של 13 פריטים בהצעת המחיר במכרז פומבי 121.2020 לבין 13 פריטים זהים בהצעת המחיר במכרז 49.2020 של עיריית אשקלון. המדגם נבחר בהתאם להזמנות שעיריית ירושלים ביצעה בפועל. מהמדגם עלה כי תמחור הפריטים על ידי עיריית ירושלים במכרז שהיא הוציאה היה גבוה מזה שהוציאה עיריית אשקלון כדלקמן:

לוח 9: מדגם השוואה בין מחיר מקסימום בכתב הכמויות במכרז 49.2020 של עיריית אשקלון לבין מכרז עיריית ירושלים 121.2020 (ש"ח)

מספר סידורי	המוצר	תמחור עיריית ירושלים (ש"ח)	תמחור עיריית אשקלון (ש"ח)	פער (ש"ח)
1.	רישיון למצלמה	650	560	90
2.	מצלמה Outdoor PTZ Speed Dome (2 mp)	8,500	980	7,520
3.	מצלמת Outdoor PTZ Box IP (2 mp)	11,500	1,200	10,300
4.	מצלמת Fix Bullet 4K IR 16	2,800	2,800	0
5.	פנס OUTDOOR לטווח בינוני IR	1,300	1,150	150
6.	פנס OUTDOOR לטווח ארוך IR	1,800	1,300	500
7.	עמדת הקלטה מקומית ל-8 מצלמות (NVR)	5,200	3,800	1,400
8.	יום עבודת מנוף עד 21 מטר	2,500	8,000	-5,500
9.	עורק אלחוטי נטו, סימטרי bw = 100mbps (100+100)	15,000	6,600	8,400
10.	מודם סלולר 300Giga כולל סים ל-3 שנים וחבילה LTE 87	4,200	3,600	600
11.	אל פסק KVA1	1,550	1,350	200
12.	תעלת פח 40X60 מ"מ	60	35	25
13.	סיב אופטי 6 גידים	18	18	0
סה"כ		55,078	31,393	23,685

כפי שעולה מנתוני הלוח לעיל, בבחינת הפריטים בתמחורה של עיריית ירושלים אל מול תמחור עיריית אשקלון עולה כי תמחור עיריית ירושלים גבוה ב-43% מתמחור עיריית אשקלון.

כדי לבחון אם מחירי המקסימום שקבע היועץ אכן משקפים את מחירי השוק, פנתה הביקורת לקבלת הצעות מחיר משתי חברות, עבור מדגם מייצג של 20 פריטים מתוך רשימת המוצרים שבמכרז. ההצעה הראשונה ניתנה עבור עלות המוצר יחד עם עלות ההתקנה, וההצעה השנייה הייתה עבור עלות המוצר בלבד. להלן השוואת המחירים בין אומדן היועץ לבין ההצעה הראשונה:

לוח 10: השוואת המחירים בין אומדן היועץ להצעה 1

מספר שורה במכרז	תיאור	אומדן היועץ בש"ח	הצעה 1 (עלות המוצר + התקנה בש"ח)	הפרש בין האומדן להצעה (באחוזים)
1	מסך קיר 42"	3,500	1,800	48.5%
6	מצלמת Outdoor PTZ Speed Dome	8,500	4,000	52.9%
8	מצלמת Outdoor PTZ Box IP	11,500	8,500	26%
10	מצלמת Outdoor PTZ 4K	9,500	6,120	35.5%
11	מצלמת Fix Bullet Analytics 5MP	2,950	1,200	59.3%
12	מצלמת Fix Bullet FHD IR	2,200	650	70.4%
14	מצלמת R Fix Dome FHD	2,100	650	69%
16	מצלמת Fix Bullet 4K IR	2,800	1,400	50%
17	מצלמת Fix Dome 4K IR	2,800	1,400	50%
25	מגנולוק 600 ק"ג	750	650	13.3%
26	מגנולוק 300 ק"ג	500	350	30%
29	לחצן פתיחת דלת – OUTDOOR	200	150	25%
30	לחצן פתיחת דלת – INDOOR	150	100	33.3%
34	מערכת בקרת כניסה לגן קומפלט כולל אינטרקום, יחידת שער ויחידה פנימית	6,200	2,800	54.8%
59	ממיר אטרנט לאופטי לאטרנט s/m – m/m	950	450	52.6%
60	פורטים 24 – L3 מתג/נ	6,500	2,200	66.1%
61	מתג L2 תעשייתי בתצורת PoE פורטים 8 – Din Rail	1,800	1,400	22.2%
190	גלאי קרן 50 מטר ACTIVE IR	1,600	850	46.8%
191	גלאי קרן 100 מטר ACTIVE IR	2,200	1,200	45.4%
192	גלאי קרן 200 מטר ACTIVE IR	2,800	1,500	46.4%

כפי שעולה מנתוני הלוח לעיל, ההפרשים בין אומדן היועץ להצעה הראשונה גדולים, ובממוצע עומדים על כ-45%.

כאמור, ההצעה השנייה הייתה עבור עלות המוצר בלבד, בלי ההתקנה. בתחום שאנו עוסקים בו נהוג שעלות ההתקנה היא בין 30% ל-100% משווי המוצר. כך למשל, אם מחיר המוצר (עלות

למתקין) הוא 800 ש"ח, מחיר המוצר ועלות ההתקנה (ללקוח) יכולים להגיע ל-1,600 ש"ח (100% תוספת כעלות המוצר), ובמקרים חריגים (של הספקים היקרים ביותר) אף ל-2,000 ש"ח. בכל מקרה, המחיר הכולל של המוצר וההתקנה לא יגיעו לסכום של פי שלושה ממחיר עלות המוצר.

הביקורת ערכה תחשיב של עלות המוצר כולל עלות ההתקנה לפי ההצעה השנייה, על בסיס 100% תוספת על עלות המוצר. להלן השוואת המחירים בין אומדן היועץ להצעה השנייה:

לוח 11: השוואת המחירים בין אומדן היועץ להצעה 2

מספר שורה במכרז	תיאור	אומדן היועץ בש"ח	הצעה 2 (עלות המוצר בש"ח)	תחשיב הביקורת - הצעה 2 כולל התקנה	הפרש בין האומדן להצעה 2 (באחוזים)
1	מסך קיר 42"	3,500	950	1,900	46%
6	מצלמת Outdoor PTZ Speed Dome	8,500	1,692	3,384	60%
8	מצלמת Outdoor PTZ Box IP	11,500	5,760	11,520	0%
10	מצלמת Outdoor PTZ 4K	9,500	4,212	8,424	11%
11	מצלמת Fix Bullet Analytics 5MP	2,950	468	936	68%
12	מצלמת Fix Bullet FHD IR	2,200	144	288	87%
14	מצלמת R Fix Dome FHD	2,100	174	348	83%
16	מצלמת Fix Bullet 4K IR	2,800	720	1,440	49%
17	מצלמת Fix Dome 4K IR	2,800	768	1,536	45%
25	מגנולוק 600 ק"ג	750	296	592	21%
26	מגנולוק 300 ק"ג	500	162	324	35%
29	לחצן פתיחת דלת – OUTDOOR	200	63	126	37%
30	לחצן פתיחת דלת – INDOOR	150	27	54	64%
34	מערכת בקרת כניסה לגן קומפלט כולל אינטרקום, יחידת שער ויחידה פנימית	6,200	1,251	2,502	60%
59	ממיר אטרנט לאופטי לאטרנט s/m – m/m	950	80	160	83%
60	מתג/נ L3 – 24 פורטים	6,500	1,028	2,056	68%
61	מתג L2 תעשייתי בתצורת PoE פורטים 8 – Din Rail	1,800	823	1,646	9%

מספר שורה במכרז	תיאור	אומדן היועץ בש"ח	הצעה 2 (עלות המוצר בש"ח)	תחשיב הביקורת - הצעה 2 כולל התקנה	הפרש בין האומדן להצעה 2 (באחוזים)
190	גלאי קרן 50 מטר ACTIVE IR	1,600	280.5	561	65%
191	גלאי קרן 100 מטר ACTIVE IR	2,200	568.65	1,137	48%
192	גלאי קרן 200 מטר ACTIVE IR	2,800	804	1,608	43%

כפי שעולה מנתוני ההשוואה של הצעות המחיר, אומדן היועץ חורג במידה רבה ממחירי השוק. בבדיקת הביקורת נמצא הפרש ממוצע של 49% מתחשיב הביקורת להצעה השנייה.

הביקורת בחנה אם מחירי הפריטים במכרז לאחר ההנחה שהציעה חברת מ"ו (והשוותה על ידי חברת ט"ס) גבוהים יותר ממחירי השוק. הבחינה נעשתה באמצעות תחשיב מחיר הפריט לפי האומדן לאחר ההנחה שהוצעה, והשוואתו לשתי ההצעות שקיבלה הביקורת (הצעה ראשונה והצעה שנייה בתוספת עלות ההתקנה):

לוח 12: השוואת הצעות המחיר על פי האומדן למחירי השוק

מספר שורה במכרז	תיאור	אומדן היועץ (ש"ח)	שיעור ההנחה שקיבלה העירייה במכרז	תחשיב עלות הפריט אחרי הנחה	ממוצע הצעות 1 ו-2	הפרש בין תחשיב עלות הפריט לממוצע ההצעות (אחוזים)
1	מסך קיר 42"	3,500	35%	2,275	1,850	19%
6	Outdoor PTZ Speed Dome מצלמת	8,500	35%	5,525	3,692	33%
8	Outdoor PTZ Box IP מצלמת	11,500	35%	7,475	10,010	-34%
10	Outdoor PTZ 4K מצלמת	9,500	35%	6,175	7,272	-18%
11	Fix Bullet Analytics 5MP מצלמת	2,950	35%	1,918	1,068	44%
12	Fix Bullet FHD IR מצלמת	2,200	35%	1,430	469	67%
14	R Fix Dome FHD מצלמת	2,100	35%	1,365	499	63%
16	Fix Bullet 4K IR מצלמת	2,800	35%	1,820	1,420	22%
17	Fix Dome 4K IR מצלמת	2,800	35%	1,820	1,468	19%
25	מגנולוק 600 ק"ג	750	35%	488	621	-27%

מספר שורה במכרז	תיאור	אומדן היועץ (ש"ח)	שיעור ההנחה שקיבלה העירייה במכרז	תחשיב עלות הפריט אחרי הנחה	ממוצע הצעות 1 ו-2	הפרש בין תחשיב עלות הפריט לממוצע ההצעות (אחוזים)
26	מגנולוק 300 ק"ג	500	35%	325	337	-4%
29	לחצן פתיחת דלת – OUTDOOR	200	35%	130	138	-6%
30	לחצן פתיחת דלת – INDOOR	150	35%	98	77	21%
34	מערכת בקרת כניסה לגן קומפלט כולל אינטרקום, יחידת שער ויחידה פנימית	6,200	35%	4,030	2,651	34%
59	ממיר אטרנט לאופטי לאטרנט s/m – m/m	950	35%	618	305	51%
60	מתג/נ L3 – 24 פורטים	6,500	35%	4,225	2,128	50%
61	מתג L2 תעשייתי בתצורת PoE פורטים 8 – Din Rail	1,800	35%	1,170	1,523	-30%
190	גלאי קרן 50 מטר ACTIVE IR	1,600	60%	640	706	-10%
191	גלאי קרן 100 מטר ACTIVE IR	2,200	60%	880	1,169	-33%
192	גלאי קרן 200 מטר ACTIVE IR	2,800	60%	1,120	1,554	-39%
סך הכול		69,500		43,525	38,956	

מנתוני הלוח לעיל עולה כי סך עלות הפריטים לאחר ההנחה שניתנה לאומדן בהצעת המחיר גבוה ממחירי השוק. המשמעות הנובעת מאומדן כה גבוה היא כי ההנחות לכאורה שנתנו החברות לא הקטינו את העלות בהשוואה למחירי השוק ובעצם שיקפו את מחיר השוק ללא הנחה (ובחלק מהפריטים אף מחיר גבוה יותר ממחיר השוק הריאלי).

מסקנות

- מכיוון שהמכרז כפי שנוסח לא כלל הגדרות ברורות בדבר אופן בחירת הזוכה קיים חשש כי שתי ההצעות הזוכות היו אמורות להיפסל בשל המרחק שלהן מהאומדן.
- אי הקפדה על בדיקת האומדן אל מול גורמים נוספים עלולה להביא לנזק כלכלי לעירייה עקב התקשרותה עם קבלנים שגם לאחר ההנחה שהציעו מחיריהם נותרו גבוהים ממחירי השוק.

המלצות

1. להקפיד טרם פרסום מסמכי המכרז כי ניסוחו ודרישותיו ברורים כך שיובנו היטב על ידי כל הגורמים והמציעים הפוטנציאליים.
2. בעת קביעת אומדן למכרז אשר מורכב מפריטים רבים, ראוי כי תיערך השוואה בין התמחור שהעירייה קובעת לבין מחירי השוק והתמחור שקבעו עיריות וגופים ציבוריים אחרים.
3. לקיים בקרה על עבודת היועץ האמון על קביעת האומדן למכרז, הן באמצעות קבלת הסברים ונימוקים ממוסמכים לקביעותיו, והן באמצעות עריכת בדיקות מדגמיות מול מחירי השוק.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 1: ההמלצה מקובלת ומיושמת.

למטרה זו בדיוק נועד מנגנון שאלות ההבהרה בכל המכרזים.

ככל ויש חוסר בהירות ומציע אינו מבין דרישה כזו או אחרת, קיים מנגנון שאלות הבהרה וכל המציעים מקבלים תשובות לשאלותיהם ותשובות אלו מתפרסמות באופן מלא ושקוף.

המלצות 2 ו-3: ראו נוהל המחלקה למכרזים סעיף 7.

אומדן העירייה לא נקבע/נערך על ידי מחלקת המכרזים, ומחלקת המכרזים לא נחשפת לאומדן העירייה עד לפתיחת המעטפות של ההצעות במכרז.

מנהל אגף חירום וביטחון

עלות הפריטים באומדן המכרז נקבעה בסיוע יועץ המכרז לאחר בחינה של חמש הצעות מחיר שונות במכרזים דומים שפורסמו באותה תקופה ברשויות מקומיות. להבנתי קיים קושי ולא ממש ניתן להשוות בין "מחיר שוק" ללקוח פרטי או במסגרת הליך הצעות מחיר למחיר שהוא תוצאה של מכרז המשקף את עלות הפריטים, התקנתם, תחזוקתם, שירות ואחריות, התחייבויות חוזיות ועוד.

האגף פעל בהתאם להמלצות יועץ המכרז (סעיף 3.2 במסמך המלצת היועץ), שקבע שיש לפסול שתי הצעות בשל אי עמידה ביותר מ-15% בהצעה הטכנית. הצעה זו הובאה בפני ועדת המכרזים שאישרה אותה כלשונה.

מתחשיב סך הפריטים שהציגה הביקורת בלוח 12 עולה כי ההנחה שקיבלה העירייה אל מול האומדן של היועץ הייתה בשיעור 37%. מכאן ההפרש בין ההצעות שקיבלה העירייה לבין הצעות המחיר שקיבלה הביקורת הוא כ-10.5% בלבד. בהתחשב בכך שהביקורת קיבלה הצעות שלא במסגרת מכרז, שהתנהל שלוש שנים לפני כן וללא המרכיבים הנוספים שנלקחים במהלך הגשת הצעת מחיר

במכרז, כגון תקופת התקשרות, אחריות, התחייבויות חוזיות וערבויות, לדעתי בהחלט מדובר במחירים לאחר הנחה ממחיר השוק.

המלצות 3-1: יבוצע.

התייחסות הביקורת

הביקורת השוותה אף היא למכרז קיים שנערך ברשות מקומית באותו הזמן ומצאה כאמור פערים של עשרות אחוזים בתמחור פריטי המכרז. העסקת יועץ חיצוני מקצועי אינה פוטרת את האגף המקצועי מהצורך לבחון את נאותות עבודת היועץ.

פרסום המכרז ומענה על שאלות הבהרה

פרסום הוא אחד הסממנים הבולטים ביותר של המכרז הפומבי, והרשות המקומית חייבת לתת פומביות למכרז על ידי פרסומו בעיתונים. לעיתים, עיון במסמכי המכרז מעלה אצל המציעים שאלות וספקות לגבי נושאים או סעיפים מסוימים, וכן לגבי טעויות סופר או שגיאות טכניות ומהותיות במסמכים, שעל העירייה לתת עליהן את הדעת.

לצורך כך, בלוח הזמנים של ההליך המכרזי ניתן פרק זמן להגשת שאלות הבהרה לעירייה, וזו משיבה על שאלות אלו בלויית התיקונים הדרושים לכל המציעים שהחלו את ההליך.

במסמך "מפעם" ועדת מכרזים, שפרסם משרד הפנים בשנת 2018 צוין כי "מסמך ההבהרות, יהווה חלק בלתי נפרד ממסמכי המכרז ויצורף למסמכי המכרז. את מסמכי ההבהרות החתומים, על המציעים לצרף להצעתם בעת הפקדתה בתיבת המכרזים. החלטה על השינוי, חובה שתתקבל על ידי ועדת המכרזים, ונימוקי ההחלטה יתועדו בפרוטוקול הוועדה.

חובה לפרסם את דבר השינוי בתנאי המכרז בהתאם לכללים האלה:

- אם השינוי האמור מתייחס לפרט הכלול בתוכן המודעה בעיתון ובאינטרנט, יש לפרסם את השינוי באותם עיתונים שבהם פורסמה המודעה לראשונה ובאינטרנט.
- אם השינוי מתייחס לתנאי מתנאי המכרז המופיעים במסמכי המכרז בלבד, יש להודיע זאת בכתב לכל הגורמים שקיבלו או רכשו את מסמכי המכרז.
- ייתכן ויהיה בשינוי כדי להשפיע על החלטתם של משתתפים אשר נמנעו מרכישת מסמכי המכרז, בשל אי אלו הוראות ו/או תנאים, לאורן סברו כי אינם יכולים לעמוד בתנאי המכרז. על כן, במקרים מסוימים, שבהם השינוי הוא מהותי, ייתכן וראוי לפרסם את השינוי בעיתונות, בדרך שבה פורסם המכרז."

לאחר פרסום המכרז הפיקה העירייה חמישה מסמכי הבהרות. בלוח להלן מוצגים עיקריהם:

לוח 13: עיקרי מסמכי ההבהרות

מס"ד	תאריך	פירוט
1.	10.9.2020	העברת כתב הכמויות של המכרז בקובץ אקסל.
2.	17.9.2020	שינוי מועדים: - מועד אחרון לקבלת שאלות הבהרה - 1.10.2020. - מועד אחרון לפרסום מענה העירייה לשאלות ההבהרה - 20.10.2020. - מועד אחרון להגשת הצעות לתיבת המכרזים - 3.11.2020.
3.	30.9.2020	מענה על 153 שאלות שהתקבלו, בין היתר בנושאים האלה: - בקשות לשינויים ותיקוני ניסוח - חלקן אושרו וחלקן נדחו; - בקשות להוספת סוגי מוצרים של חברות אחרות - אושרו חלקית; - כ-30 בקשות להעלאת המחיר המקסימום - נדחו.
4.	11.10.2020	מענה על 7 שאלות נוספות, הנוגעות ברובן למידות.
5.	19.10.2020	- מענה על 29 שאלות, מתוכן 13 בקשות להעלאת מחיר - רובן נדחו. - הבהרה יזומה של העירייה, ולפיה "עיריית ירושלים שומרת לעצמה את הזכות לקבוע במכרז זה עד 2 זוכים, לפי שיקול דעתה הבלעדי, ובאופן שיקנה לעירייה את מירב היתרונות... לעניין זה יובהר כי לאחר קביעת זוכה העירייה תשמור לעצמה את הזכות לפנות למציעים הבאים בתור בהתאם למיקומם במדרג, לקבל עליהם את המחירון של המציע שזכה."

בבדיקת הביקורת נמצא כי השינויים במסמכי המכרז שבאו לידי ביטוי בחמשת מסמכי ההבהרות נעשו ללא אישור ועדת המכרזים. יצוין כי מסמכי ההבהרות היו רבים וכללו הבהרות רבות במגוון נושאים, דבר אשר יכול להעיד על בעייתיות מסוימת במסמכי המכרז.

אף שאומדן היועץ היה גבוה, כפי שהובהר בפרק הקודם, החברות השונות הגישו 43 בקשות להעלאת מחיר המקסימום של פריטים - שהם כ-20% מכלל הפריטים שתומחרו במסגרת המכרז. משמעות הדבר היא כי ייתכן שהבעיות בתמחור המכרז היו חמורות יותר מתמחור גבוה, והתמונה העולה היא שעבודת היועץ לקתה בשורת בעיות אשר תוצאתן היא פגיעה חמורה במשאביה הכספיים של העירייה.

עוד עלה מבדיקת הביקורת כי התקבלה שורת הערות לגבי קביעות טכנולוגיות במסגרת מסמכי המכרז, ואלה הביאו לשינויים ולתיקונים במסמכים.

במערכת המכרזים העירונית וכן במסמכי ההבהרות שהתקבלו מגורמים עירוניים שונים נמצא כי נעשו שינויים בתנאי המכרז ואף שינויים מהותיים מבלי שאלה פורסמו באופן פומבי, לרבות באמצעות הודעה בעיתון. דוגמה מהותית לכך היא ההבהרה היזומה של העירייה בקובץ ההבהרות החמישי מ-19.10.2020 שבה צוין כי העירייה תוכל לקבוע במכרז עד שני זוכים, וזאת שלא כמו במסמכי המכרז - שם צוין כי במכרז זה יהיה זוכה אחד בלבד.

הביקורת מציינת כי גם מן העובדה שנדרשו חמישה סבבים של שאלות ותשובות הבהרה למכרז, אף שמנגנון המכרז קבע סבב אחד בלבד, ניתן ללמוד כי ככל הנראה המכרז היה מורכב ועריכתו לא הייתה שלמה וברורה כפי שנדרש.

פתיחת תיבת המכרזים ובדיקת ההצעות

תקנות העיריות (מכרזים) מגדירות את אופן העבודה בהליך פתיחת תיבת המכרזים, פתיחת המעטפות, ניהול פרוטוקולים בעת פתיחת התיבה, והכנת החומר לוועדת המכרזים לפני הדיון בהצעות ובחירת הזוכה.

המדריך לנבחר מדגיש את חובת ניהול פרוטוקול פתיחת תיבת המכרזים של כלל הנוכחים במעמד הפתיחה, וקובע כי ניהול הפרוטוקול ורישומם משמשים תיעוד לשמירת עקרון הפומביות והשוויון. שלב זה הוא שלב חשוב בעבודת הוועדה ועל כן כלליו פורטו בחוק.

סעיף 17 לתקנות העיריות (מכרזים) קובע כדלקמן:

"(א) משנפתחה תיבת המכרזים יוצאו ממנה המעטפות והאומדן הנוגעים למכרז שלגביו נקבע מועד פתיחת מסמכי המכרז באותו יום; כל מעטפה תסומן במספר סידורי ומספרן הכולל של המעטפות יירשם בפרוטוקול.

(ב) לאחר הסימון כאמור בתקנה משנה (א) תיפתח כל מעטפה וחבר הוועדה יחתום בראשי תיבות על כל גיליון או חוברת כרוכה שהוצאו מכל מעטפה, וכן יחתום על גבי האומדן.

(ג) שמות המשתתפים במכרז, הסכום הכולל של כל אחד ממסמכי המכרז, מספר הגיליונות שהוצאו מכל מעטפות המכרז והאומדן יירשמו בפרוטוקול, אולם לפני רישומם יכריז עליהם חבר הוועדה שנקבע כאמור."

סעיף 1.10 למכרז מגדיר את שלבי הליך בחירת הזוכה במכרז:

"שלב 1 - בחינת עמידה בתנאי סף

בשלב זה יבחן המזמין עמידת ההצעות בתנאי הסף במכרז. הצעה שלא תעמוד בתנאי מתנאי הסף תיפסל על הסף. מובהר בזאת כי תנאי הסף הם תנאים מצטברים, אשר צריכים להתקיים במציע ביום הגשת ההצעות...

שלב 2 - הצעה כספית

במקרה שבו יימצאו 4 הצעות כשרות ומטה, ההצעה בעלת אחוז ההנחה המשוקלל הגבוה ביותר תיקבע כזוכה בכפוף לבדיקתה והחלטתה של ועדת המכרזים העירונית.

במקרה שבו יימצאו 5 הצעות כשרות ומעלה, תיבחר ההצעה הזוכה בהתאם למנגנון הבא:

1.10.1 פסילת הצעות החורגות מ"האומדן המשוקלל"

לאחר פתיחת מעטפות הצעות המחיר של המציעים שעמדו בתנאי הסף, יחושב ממוצע של ההצעות במכרז על ידי סכימה של סה"כ ההצעות המשוקללות לחלק במס' ההצעות...

לאחר מכן יחושב 'האומדן המשוקלל', שהוא ממוצע משוקלל של ממוצע ההצעות במכרז (לו יינתן משקל של 60 נקודות) עם האומדן החסוי של העירייה, שיונח אף בתיבת המכרזים קודם למועד פתיחת ההצעות (ולו יינתן משקל של 40 נקודות).

לתשומת לב המציעים, הצעה הגבוהה ב-15% (בערך מוחלט) מהאומדן המשוקלל תיפסל על הסף, ולא תובא לדיון כלל בפני ועדת המכרזים.

שלב 3 - המלצה על הזוכה במכרז

הצעה בעלת אחוז ההנחה המשוקלל הגבוה ביותר לאחר פסילת הצעות בהתאם למפורט בסעיף 1.10.1 תיקבע כזוכה בכפוף לבדיקתה והחלטתה של ועדת המכרזים העירונית.

להלן תרשים המציג את שלבי הליך בחירת הזוכה במכרז:

תרשים 9: **שלבי בחירת הזוכה במכרז לפי סעיף 1.10**

כאמור, שלבי בחירת הזוכה במכרז נקבעו גם במסגרת סעיף 13.8 למפרט הכללי של המכרז:

תמונה 4: סעיף 13.8 למפרט הכללי

13.8.	בחירת הזוכה במכרז תיעשה לפי שלבים כמפורט להלן:
13.8.1.	בדיקת התנאים המוקדמים (תנאי הסף) – כל הצעה תיבדק למול הדרישות המפורטות במכרז, הצעה שאינה עומדת בתנאים אלו, תיפסל ולא תידון כלל.
13.8.2.	בדיקת כל מסמכי ההצעה בהתאם לתנאי המכרז.
13.8.3.	שקלול ההצעות שעברו משלבים לעיל כדלהלן:
	כלל הפריטים במכרז מחולקים ל 5 קבוצות כאשר לכל קבוצה משקל שונה והצעת המחיר תחושב כדלהלן:
13.8.3.1.	חישוב להצעה כוללת עבור כל קבוצה:
	$\left(\begin{array}{l} \text{הצעת המחיר לפריט מספר 1} \times \text{אומדן הכמות לפריט} \\ + \\ \text{הצעת המחיר לפריט מספר 2} \times \text{אומדן הכמות לפריט} \\ + \\ \text{הצעת המחיר לפריט מספר 3} \times \text{אומדן הכמות לפריט} \\ \vdots \\ \text{הצעת המחיר לפריט מספר n} \times \text{אומדן הכמות לפריט} \end{array} \right)$
13.8.3.2.	חישוב הניקוד הכללי:
	$\left(\begin{array}{l} \text{סה"כ אחוז ההנחה לקבוצה A} \times 30\% \times 100 \\ \text{סה"כ אחוז ההנחה לקבוצה B} \times 20\% \times 100 \\ \text{סה"כ אחוז ההנחה לקבוצה C} \times 10\% \times 100 \\ \text{סה"כ אחוז ההנחה לקבוצה D} \times 10\% \times 100 \\ \text{סה"כ אחוז ההנחה לקבוצה E} \times 30\% \times 100 \end{array} \right)$
13.8.4.	ההצעה בעלת הניקוד הגבוהה ביותר, שעומדת בכלל דרישות תנאי הסף הכלליים והטכניים, הינה ההצעה הזוכה.

להלן תרשים המפרט את שלבי בחירת הזוכה במכרז לפי התנאים והשלבים הקבועים במסגרת סעיף 13.8 למפרט הכללי:

תרשים 10: שלבי בחירת הזוכה במכרז לפי סעיף 13.8 למפרט הכללי

כלומר כבר במסגרת מסמכי המכרז קיימות סתירות מובנות בכל הנוגע לאופן בחירת ההצעה הזוכה. ב-3.11.2020 נפתחה תיבת המכרז ונבחנו חמש ההצעות שהוגשו על ידי הקבלנים האלה: "ט"ס", "מ"ו", "ב"י", "ב" ו-"ג".

בשלב הראשון נערכה בדיקה של תנאי הסף הקבועים בפרק 2 למכרז:

- **ערבות בנקאית** – "על המציע לצרף במעטפת המכרז ערבות בנקאית אוטונומית על הסך הקבוע בפרק 1 ריכוז עיקרי התנאים במכרז..."
- **מחזור כספי וניסיון מקצועי** – "על המציע להיות בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במהלך חמש השנים האחרונות החל מ-1.1.2015 בביצוע עבודות התקנה של מערכות אבטחה בהיקף כספי של 3,000,000 ש"ח כולל מע"מ לפחות בכל שנה משנות הניסיון... לצורך הוכחת תנאי זה על המציע לצרף את התצהיר המצ"ב כנספח 2.2.1 חתום ומאושר על ידי עו"ד."

בבדיקה עלה כי כל חמשת המציעים עמדו בתנאי הסף, ועל כן בהתאם לשתי השיטות הצעותיהם כשרות.

בשלב השני, בהתאם להוראות הקבועות בסעיף 13.8 למפרט הכללי, הועברו ההצעות ליועץ המכרז, חברת ט', לבחינה אם הן עומדות בדרישות הטכניות, כאמור בסעיפים 13.4-13.6 למכרז:

"13.4 על פריטי ההצעה המפורטים בכתב הכמויות לעמוד בדרישות המפרט הטכני המצורף, במועד פתיחת ההצעות ובדיקתן, ועדת המכרזים או צוות בדיקה מטעמה, תבחן את עמידת ההצעות בדרישות המפרט הטכני.

13.5 הצעה אשר כמות הפריטים שאינם עומדים בדרישות הטכניות יהיה בהיקף של מעל 15% מכלל הפריטים, תיפסל.

13.6 הצעה אשר כמות הפריטים שאינם עומדים בדרישות הטכניות יהיה בהיקף של עד 15% מהמפרט, תינתן למציע אפשרות אחת בלבד להחליף את המוצרים המוצעים במוצרים שעומדים

בדרישות המפרט וזאת מבלי לשנות את מחירי הפריט. לחלופין ללקוח שמורה הזכות לדרוש מהקבלן הצהרה חתומה על ידי עו"ד כי הפריטים שלא עמדו בדרישות המפרט יסופקו פריטים חליפיים תוך התחייבות לעמידה מלאה בתנאי הסף.

בלוח להלן מוצגות תוצאות בחינת העמידה בדרישות הטכניות שערכה חברת ט':

לוח 14: בחינת העמידה בדרישות הטכניות

המציג	שיעור הפריטים העומדים בדרישות	שיעור הפריטים שאינם עומדים בדרישות	שיעור הפריטים שנדרשת השלמה או הוכחת יכולת עבורם
ט"ס	22.21%	7.08%	4.72%
מ"ו	88.21%	7.08%	4.72%
ג'	63.21%	21.23%	15.57%
ב'	78.30%	16.98%	4.72%
ב"י	83.02%	14.15%	2.83%

בבחינת הצעות הקבלנים קבעה ט' כי שתי חברות לא עמדו בתנאי הסף, חברת ג' וחברת ב', ועל כן יש לאפשר להן להגיש השגותיהן על ההחלטה לפני פסילתן מההליך המכריז.

עוד המליצה ט' לפנות לשלוש החברות הנותרות, ט"ס, מ"ו וב"י בבקשה לשינוי הפריטים שלהן אשר לא עמדו בדרישות המפרט הטכני, מאחר שנקבע כי במקרה שבו "הצעה אשר כמות הפריטים שאינם עומדים בדרישות הטכניות תהיה בהיקף של עד 15% מהמפרט, תינתן למציג אפשרות אחת בלבד להחליף את המוצרים המוצעים במוצרים שעומדים בדרישות המפרט וזאת מבלי לשנות את מחירי הפריט, לחלופין יגיש הצהרה חתומה על ידי עו"ד כי לפריטים שלא עמדו בדרישות המפרט יסופקו פריטים חליפיים תוך התחייבות לעמידה מלאה בתנאי הסף."

בוועדת המכרזים התקיימו שלושה דיונים בנוגע למכרז 121.2020. בתמונה להלן פירוט תאריכי הוועדות וההחלטות שהתקבלו בכל אחת מהן בנוגע למכרז:

תמונה 5: דיוני ועדת מכרזים במכרז 121.2020

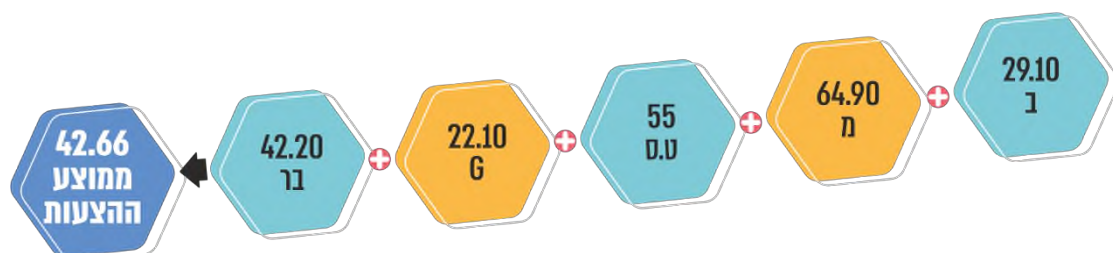
מס.ועדה	ת.ועדה	ת.אישור ראש עיר	החלטה
040/2021	19/01/2021	04/03/2021	לאחר דיון שהתקיים בנדון, קבלת הסברי נציג האגף וקבלת עמדת היועץ המשפטי לוועדה, החליטה מליאת ועדת המכרזים להמליץ בפני ראש העיר: לפנות למציעים [REDACTED] לצורך קבלת הבהרות. לאפשר למציעים [REDACTED] להגיש את השגותיהם על קביעת היועץ כי יש לפסול את הצעותיהם במכרז כפי שפורט בבקשה. נמנעו [REDACTED]
048/2021	18/05/2021	06/06/2021	לאחר דיון שהתקיים בנדון, שמינת נציגי החברה, קבלת הסברי נציג האגף וקבלת עמדת היועץ המשפטי לוועדה, החליטה מליאת ועדת המכרזים להמליץ בפני ראש העיר: לקבוע כזוכה את: [REDACTED] לפסול את ההצעות של [REDACTED] לאחר שאלו לא הגישו את השגותיהם לגבי ההמלצה לפסול את הצעתם.
052/2021	13/07/2021	21/07/2021	לאחר דיון שהתקיים בנדון, קבלת הסברי נציג האגף וקבלת עמדת היועץ המשפטי לוועדה, החליטה מליאת ועדת המכרזים להמליץ בפני ראש העיר: לקבוע כזוכה את: [REDACTED] כזוכה שני במכרז בתנאי שישו הצעתם להצעת המציע הזוכה [REDACTED] זאת בהתאם לקבוע בתנאי המכרז.

בשלב השלישי נבחנו ההצעות על פי המרחק מהאומדן, וההצעה בעלת שיעור ההנחה הגבוה ביותר נבחרה כהצעה הזוכה - הצעתה של חברת מ". כלומר, ההצעות נבחנו בהתאם למנגנון של בחינת עד 4 הצעות כשרות, שלא כלל פסילת ההצעות החורגות מהאומדן המשוקלל (בשונה מהמנגנון שנקבע עבור 5 הצעות ומעלה).

נמצא כי הצעות המחיר נבחנו לאחר שנפסלו שתי ההצעות, של חברת ג' וחברת ב', כלומר במנגנון של עד 4 הצעות, שלא בהתאם להוראות סעיף 1.10, שכן, כל ההצעות עמדו בתנאי הסף ועל כן 5 ההצעות היו כשרות וחייבו בדיקה במנגנון שנקבע עבור 5 הצעות ומעלה, שכלל פסילת הצעות החורגות מהאומדן המשוקלל.

הביקורת בדקה מה הייתה אמורה להיות התוצאה בבחינת ההצעות במנגנון שנקבע עבור 5 הצעות ומעלה בחישוב האומדן המשוקלל:

תרשים 11: חישוב ממוצע ההצעות במכרז

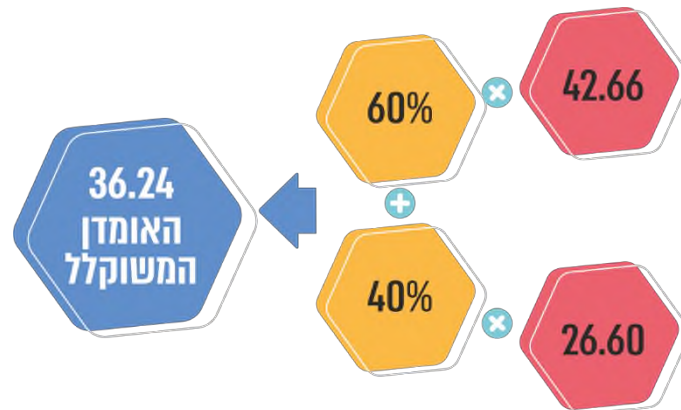

חישוב האומדן המשוקלל

ממוצע ההצעות ← 42.66 במשקל של 60% ← 25.596

אומדן העירייה ← 26.60 במשקל של 40% ← 10.64

תרשים 12: חישוב האומדן המשוקלל

הלוח שלהלן מציג את המרחק מהאומדן המשוקלל:

לוח 15: מרחק הקבלנים מהאומדן המשוקלל

מרחק מהאומדן המשוקלל (אחוזים)	הקבלן
-7.14	ב"י
28.66	מ"ו
18.76	ט"ס
-14.14	ג'
5.96	ב'

בבחינת 5 ההצעות שהוגשו אל מול האומדן המשוקלל, עלה כי הן הצעתה של מ"ו והן הצעתה של ט"ס היו אמורות להיפסל, שכן ההפרש בינן לבין האומדן המשוקלל עלה על 15%, אולם מאחר שלא נעשתה בחינה כאמור, מ"ו זכתה במכרז וט"ס הוכרזה כזוכה נוספת.

מסקנות

3. חוסר הקפדה על נאותות תהליכי המכרז, כגון מענה על שאלות ההבהרה ובדיקת ההצעות במכרז בהתאם למנגנון המכרז הקבוע בו, עלול להביא לשגיאות בבחינת ההצעות ולתוצאות שגויות אשר אינן עולות בקנה אחד עם הוראות המכרז.

המלצות

4. לוודא שאופן בדיקת ההצעות במסמכי המכרז קבוע באופן ברור ומוגדר מראש, טרם פרסומו.
5. להקפיד על בדיקת ההצעות המוגשות למכרז בהתאם למנגנון הקבוע בו.
6. לעדכן את הנוהל העירוני "מחלקה למכרזים", לרבות לנושא שאלות ההבהרה.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

קובצי ההבהרות פורסמו בהתאם לדין. על פי תקנה 9 לתקנות העיריות "מכרזים", במסגרת ההודעה בעיתון מפורסמים הנתונים האלה בלבד: שם הרשות המקומית, מס' המכרז, עלות מסמכי המכרז, שם המכרז, מועד הגשה, שעת הגשה, טלפון ומען לפרטים, ראש הרשות. מכאן נובע כי למעט האמור לעיל, אין כל חובה בתקנות לפרסום מספר הזיכויים בפרסום בעיתון וניתן לפרסומם כחלק מקובצי ההבהרות.

עבודת מחלקת מכרזים מבוצעת בתיאום ובליוי מלא וצמוד של מינהל היועץ המשפטי ואגף התקציבים מתחילתו ועד סופו. כל השינויים במהלך פרסום המכרז נעשים באופן שקוף וגלוי במסגרת קובצי ההבהרות שמאשרים על ידי יועמ"ש ותקציבים ואינם נדרשים לאישור ועדת מכרזים.

מנגנון שאלות הבהרה נועד לתת מענה מלא ומושלם לשאלות מציעים באופן גלוי ושקוף. מן הראוי לאפשר למציעים להגיש את שאלות ההבהרה ללא כל הגבלה. הדבר מעיד על החשיבות שרואה העירייה בניהול הליך שקוף גלוי וברור לכל המציעים.

המלצה 4: ההמלצה מקובלת ומיושמת.

אופן קביעת הזוכה במכרז מפורסם במסמכי המכרז והוא מוגדר מראש.

ככל שיש חוסר בהירות ומציע אינו מבין דרישה כזו או אחרת, קיים מנגנון שאלות הבהרה וכל המציעים מקבלים תשובות לשאלותיהם ותשובות אלו מתפרסמות באופן מלא ושקוף.

המלצה 5: בדיקת ההצעות היא באחריות האגף המקצועי.

המלצה 6: נוהל המחלקה עודכן בספטמבר 2022 ויעודכן בהתאם לצורך.

מנגנון שאלות ההבהרה הוא מנגנון קבוע במסמכי המכרז תוך מתן מועדים לקבלת שאלות לעירייה ומתן תשובות על ידי העירייה.

מנהל אגף חירום וביטחון

האגף פעל בהתאם להמלצות יועץ המכרז (סעיף 3.2 במסמך המלצת היועץ), שקבע שיש לפסול שתי הצעות בשל אי עמידה ביותר מ-15% בהצעה הטכנית. הצעה זו הובאה בפני ועדת המכרזים שאישרה אותה כלשונה.

המלצות 4 ו-5: יבוצע.

סיום הטיפול במכרז

בחירת זוכה נוסף

בנסיבות שבהן הזכייה במכרז בוטלה או שהחווה עם הזוכה בוטל סמוך למועד ההחלטה על הזוכה במכרז, יכולה ועדת המכרזים לשוב ולדון בתוצאות המכרז. במצב דברים זה, השמירה על עקרון השוויון ומניעת פרסומו של מכרז חדש כאשר כלל ההצעות במכרז ידועות לכולם, מאפשרת לוועדת המכרזים לשוב ולדון בתוצאות המכרז הגם שלכאורה הסתיים.

במקרים מעין אלו מומלץ כי ועדת המכרזים תקבע מראש זוכה "כשיר שני", וכן שתקובע זכותה לחזור ולדון בתוצאות המכרז במקרה שההסכם עם הזוכה יבוטל בתקופת זמן מסוימת אשר תיקבע מראש במסמכי המכרז.

סעיף 1.12.10 למכרז קובע כי "בהחלטתה על הזוכה במכרז, רשאית העירייה להחליט על מציע כ'כשיר נוסף'".

במסגרת מסמך ההבהרה החמישי שפרסמה העירייה ב-19.10.2020, פורסמה הבהרה יזומה של העירייה שלפיה "עיריית ירושלים שומרת לעצמה את הזכות לקבוע במכרז זה עד 2 זוכים, לפי שיקול דעתה הבלעדי, ובאופן שיקנה לעירייה את מירב היתרונות... לעניין זה יובהר כי לאחר קביעת זוכה העירייה תשמור לעצמה את הזכות לפנות למציעים הבאים בתור בהתאם למיקומם במדרג, לקבל עליהם את המחירון של המציע שזכה."

ב-4.4.2021 פנה מנהל אגף חירום וביטחון לוועדת המכרזים בבקשה לאשר את חברת מ"ו כזוכה במכרז, וכן לאשר את חברת ט"ס כמציע כשיר נוסף:

תמונה 6: המלצת מנהל אגף חירום וביטחון לוועדת המכרזים מ-2021.4.4

5. לאחר שיכלול ההצעות של 3 החברות שעמדו בתנאי הסף, בהתאם לתנאי המכרז קיבלו החברות את הניקוד הבא (החישוב המלא מצורף):

חברת	64.90 –
חברת	55.00 –
חברת	29.10 –

6. לאור הדברים מובאת בזאת בפני ועדת המכרזים המלצת אגף חירום וביטחון ורכש ואספקה על הזוכה במכרז:

7. בהתאם לסעיף 12.10. למסמכי המכרז: בהחלטתה על הזוכה במכרז רשאית העירייה להחליט על מציע כ"כשיר נוסף" מתבקשת ועדת המכרזים לאשר לנהל משא ומתן מול המציע ה"כשיר הנוסף" במטרה להשוות מחירים עם המציע הזוכה ולאפשר בהתאם לתנאי המכרז קביעת מציע זוכה נוסף:

בברכה,
מנהל אגף חירום וביטחון

הביקורת מעירה כי לא ברור מדוע הוחלט לבחור בזוכה נוסף במסגרת הסעיף במכרז הנוגע ל"כשיר נוסף", ולא בזוכה נוסף בהתאם לפרסום היזום של העירייה במסמך ההבהרות החמישי.

ב-18.5.2021 החליטה ועדת המכרזים לקבוע את חברת מ"ו כזוכה במכרז. באותה ועדה התקיים דיון לבקשת אגף חירום וביטחון אשר העלה את הצורך לבחירת זוכה נוסף. כמו כן, ביקש האגף לפנות לחברת ט"ס כדי שתשווה את הצעתה בשתי הקבוצות D ו-E להצעה של חברת מ"ו, הזולה יותר, ותותיר את המחיר הזול יותר כפי שהציעה בקבוצות האחרות (A,B,C), ובתמורה לכך תזכה גם היא במכרז.

בדיון הוועדה ציין היועץ המשפטי של הוועדה כדלקמן:

תמונה 7: דברי היועץ המשפטי בוועדה

ולכן ההשוואת מחירים היא קצת בעייתית, אבל עדיין אנחנו מעבר לתנאים שקבענו, אנחנו נדרוש, במידה והם ירצו, אבל נדרוש מהם להשוות בפרקים הזולים, מ- [] להשוות את ההצעה בפרקים הזולים להצעה של (לא ברור).

עם זאת, בוועדה מ-18.5.2021 התקבלה החלטה להגדיר כזוכה רק את חברת מ"ו, ולא צוין דבר על אודות חברת ט"ס או האפשרות שהיא תוכרז כזוכה שנייה.

לא נמסר שום מסמך או תיעוד המסביר מדוע התכנסה הוועדה פעם נוספת ב-13.7.2021 בעניין ט"ס. יתרה מכך, במערכת המכרזים העירונית נמצא מסמך "הודעה בדבר אי זכייה" הממוען לחברת ט"ס, שבו צוין: "נתכבד להודיעכם כי בהתאם להמלצת ועדת המכרזים העירונית בישיבתה 048/2021 מ-18.5.2021, **הצעתכם לא נבחרה כזוכה במכרז**".

בדיון ועדת המכרזים ב-13.7.2021 החליטה הוועדה לבחור בחברת ט"ס כזוכה שנייה בתנאי שתשווה את כל הצעתה להצעת חברת מ"ו, וזו אישרה תנאי זה בחתימתה:

תמונה 8: אישור מחירון מ"ו על ידי ט"ס

על מנת לקבוע את חברתכם כזוכים במכרז נבקש לקבל את הסכמותכם לפיה הנכם מקבלים עליכם את המחירון הנ"ל על כל סעיפיו.

על החברה להשיב להצעה זו תוך 7 ימים מיום שליחת מכתב זה. במידה ולא תתקבל תשובה מטעם החברה עד למועד זה תחשב החברה כמי שסירבה להצעת העירייה ולא תקבע כזוכה.

אני מאשר כי התקבלה הצעה זו על ידי מנהל תחום קניות

בברכה

מנהל תחום קניות

חובילים בשירות

המסמך צ"ח הצדדים ביום אספקת הסחורה יראו את המסמך כאילו המכרז נכבד ביטחון, היה בשימוע והכרזו עליו כזוכה. אנחנו רוצים את [REDACTED] זכייה מותנית, בתנאי שהוא משווה את ההצעה שלו [REDACTED] על כל פרקיה זאת אומרת, נלך ל... זה לא שלי, רגע.

החלטה זו התקבלה בניגוד לדיון שנערך בוועדת המכרזים הקודמת ומעלה חשש לכאורה להעדפת ספק. היועץ המשפטי של הוועדה שנכח בשני הדיונים לא התייחס לאמירות שנגעו להשוואת ההצעות בשלמותן. כך למשל:

אוקיי. אז כמו שאנחנו זוכרים, מהמכרז של אספקת רכבי ביטחון, [REDACTED] היה בשימוע והכרזו עליו כזוכה. אנחנו רוצים את [REDACTED] זכייה מותנית, בתנאי שהוא משווה את ההצעה שלו [REDACTED] על כל פרקיה זאת אומרת, נלך ל... זה לא שלי, רגע.

יצוין כי החלטה זו בעצם הביאה לכך שט"ס העלתה את הצעתה מאחר שהשוותה את כולה להצעת של מ"ו, ולא רק בפרקים הנדרשים. ניתן ללמוד על כך מדבריו של הממונה על המשל"ט העירוני באותה הוועדה:

זה אומר שאתה במילים אחרות עכשיו אומר להם, חבר'ה, בואו תעלו את הצעתכם, הם מרוויחים מהסיפור הזה כסף. אם אנחנו רוצים שני זכיינים, הם בעצם צריכים לתת מחיר שהוא טיפה יותר יקר במירכאות,

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני, היחס בין פעולות התקנה חדשות (קבוצות A, B ו-C) לבין פעולות שירות (קבוצה E) עומד על 95% התקנות לעומת רק 5% שירות. מכאן עולה שט"ס הרוויחה מההחלטה להשוות את כל ההצעה, שכן ההנחה הגדולה היא כלפי קבוצת השירות.

בלוח להלן מוצגת ההשוואה בין ההצעות של מ"ו וט"ס בחלוקה לקבוצות.

לוח 16: השוואה בין הצעת מ"ו להצעת ט"ס

קבוצה	משקל קבוצה	שיעור הנחה מ"ו	שיעור הנחה ט"ס	המשמעות
A	30%	35%	50%	תוספת של 15%
B	20%	44%	55%	תוספת של 11%
C	10%	60%	70%	תוספת של 10%
D	10%	99%	70%	הנחה של 29%
E	30%	99%	50%	הנחה של 49%

מנתוני הלוח לעיל עולה כי בעצם הסכמתה של ט"ס להשוות את שיעור ההנחה לזה שהציעה מ"ו, היא שיפרה את תנאי ההתקשרות שלה עם העירייה בקבוצות A, B ו-C בכ-12% במוצע.

האפשרות שניתנה לט"ס בוועדה מ-13.7.2021 לקבל באספקת המוצרים (קבוצות A, B, C) מחיר זהה למחירה היקר יותר של מ"ו מנוגדת לקביעה המשפטית של היועץ המשפטי מ-18.5.2021, שציין כי ט"ס יכולה לזכות במכרז אם תהיה מוכנה להשוות את קבוצות D ו-E להצעה הזולה יותר של מ"ו, ולהותיר על כנו את המחיר הזול יותר כפי שהציעה בקבוצות האחרות.

מסקנות

- היעדר הבחנה בין מציע כשיר נוסף לבין זוכה נוסף עלול להביא לחוסר ודאות של מציעים פוטנציאליים בבחינת מסמכי המכרז שפורסמו.
- בשל חוסר הבהירות בהנחיות של ועדת המכרזים בכל הנוגע להשוואת ההצעות על ידי חברת ט"ס והעובדה שניתנו הנחיות סותרות, נגרם נזק לעירייה בכך שהיא נאלצת לשאת בתשלום גבוה בכ-12% במוצע בגין שלושת הפרקים העיקריים במכרז הנוגעים לרכיבי החומרה.

המלצות

7. להבהיר לבעלי התפקידים בעירייה האמונים על עריכת מכרזים מה ההבדל בין "כשיר נוסף" ל"זוכה נוסף".
8. כאשר נערכים כמה דיונים בוועדת המכרזים בגין אותו עניין, ראוי כי חברי הוועדה יבחנו את תכני הפרוטוקולים של הדיונים הקודמים כדי לוודא כי לא מתקבלות החלטות סותרות.
9. ראוי כי במכרזים מורכבים שבהם כמה סעיפי התמחרות הנתונים למציעים, ייקבע מראש במסגרת המכרז כי במקרים שכשיר שני או זוכה שני נדרש להשוות את תנאי הצעתו לזה של הזוכה במקום הראשון, ההשוואה תיערך רק לגבי הסעיפים/הסכומים שבהם הצעתו הייתה יקרה משל הזוכה, וזאת מבלי שיחול שינוי במיקומו בסדר הזוכים במכרז, אף אם הצעתו הכוללת תהיה לאחר השוואת הסעיפים זולה יותר במצטבר משל הזוכה הראשון.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

קביעת הזוכה הנוסף נעשתה במנגנון השוואת ההצעות כפי שפורסם במסגרת קובץ הבהרות מספר 5 למכרז.

המלצה 7: ההמלצה מקובלת ומיושמת.

מחלקת המכרזים הובילה מהלך של מינוי "מובילי מכרזים" בכל אגף.

המחלקה דואגת לבצע ריענון הנחיות בהתאם לצורך, לרבות במהלך דיוני שולחן עגול.

המלצה 8: ההמלצה מקובלת ומיושמת.

ככל ונושא חוזר לדיון נוסף בוועדת המכרזים ההחלטות של דיוני הוועדה הקודמים מופיעות בטופס הפנייה (המלצת האגף) לוועדה באופן אוטומטי.

המלצה 9: מנגנון זה וכן יתר תנאי המכרז נקבעים במסגרת דיוני שולחן עגול ומאושרים על ידי כל השותפים למכרז: אגף מקצועי, יועמ"ש ותקציבים ובנוסף נדונים גם במסגרת ועדת המכרזים.

מנהל אגף חירום וביטחון

לאגף הובהר על ידי היועץ המשפטי המלווה את המכרז כי עצם קביעה של זוכה שני תביא למצב שהוא ישווה את הצעתו "לטוב ולרע" בכל מרכיבי המכרז אל מול הזוכה הראשון, ושלא ניתן ליהנות מהצעתו של הזוכה השני רק בחלקים שבהם הוא זול ומשתלם יותר. יצוין כי האגף פנה לייעוץ המשפטי ולמחלקת המכרזים, טרם פרסום המכרז, בבקשה להגדיר שני זוכים לאור היקף העבודה הצפויה בשנים הבאות. התשובה שקיבל האגף היא שתמיד ניתן לבחור "זוכה שני" כך שאין צורך לעשות שינוי מבני במכרז.

חשש להצעה גירעונית

המוצרים במכרז 121.2020 חולקו כאמור לחמש קבוצות, והמציע נדרש להציע לכל קבוצה שיעור הנחה, לפי בחירתו. קבוצות A, B ו-C מתייחסות לרכיבי החומרה.

קבוצה D מתוארת במכרז כ"רכש פריט נוסף, שאינו בתכולת המכרז וברשימת הפריטים לעיל, שאותו מבקשת העירייה לרכוש ולספק בהתאם להגדרות המכרז לרכש פריטים חריגים". בהערות לאותה קבוצה צוין: "אחוז רווח קבלני, לרבות אספקה, התקנה ותחזוקה בהתאם להנחיות המפרט. נדרש לתמחר אחוז הנחה על אחוז רווח קבלני".

המשמעות העולה מכך היא כי הנחה שתינתן על ידי המציעים לקבוצה D היא על הרווח הקבלני ולא על מחיר המוצר הכולל.

קבוצה E היא סעיף השירות במכרז והיא כוללת את אלה:

- שירות אחריות ותחזוקה למערכ הטכנולוגי הקיים (למשך 12 חודשים);
- שירות אחריות ותחזוקה נוספת (12 חודשים, לאחר 36 חודשים ראשונים – במסגרת האחריות);
- קריאת שירות יזומה (התמחור לשעת טכנאי).

חברת מ"ו הציעה הנחה חריגה בשיעור של 99% בקבוצות D ו-E. הצעת המחיר של מ"ו ל-99% הנחה, בצירוף האומדן – 190 ש"ח לשעת עבודה טכנאי, הביאו לכך ששעת עבודה של טכנאי היא 1.90 ש"ח.

שיעור ההנחה הגבוה בקבוצות D ו-E (שמשקלן 40% ממשקל המכרז הכולל), עורר את תשומת ליבם של הנוגעים בדבר, וחברת מ"ו הוזמנה לדיון בוועדת המכרזים ב-18.5.2021 כדי להשיב לשאלות בנושא. להלן דברי נציג החברה (מצוטטים מתוך תמליל מוקלט של הפגישה):

"אני אתן תשובה, א', יש SLA (זמני תקן לשירות) ברור פה, כתבתי SLA, אנחנו עומדים מאחורי ה-SLA. דבר שני, הדבר השני, כל מה שאמרת נכון, חוץ ממשפט אחד קטן, שזה קצת מוזר, ואנחנו כן מחזיקים פה אנשים שלא, אין להם עבודה מלאה, ולמה? כי אנחנו נותנים שירות לכוחות הביטחון. וכוחות הביטחון לא תמיד יש אירועים, אנחנו מסתכלים על הפיק. אנחנו לא יכולים, משטרת ישראל כשיש פה אירוע גדול, או לצה"ל, תקופה כזאתי מה שהיה בשבועיים האחרונים, לא יכולים לתת מענה, לכן תמיד יש (לא ברור) ויותר מזה, יש גם טכנאים (לא ברור), שיכולים להגיע בנסיעה של מקסימום של 40 דקות, בפקקים, זאת אומרת אנחנו מחזיקים באזור ירושלים והסביבה מספיק טכנאים שייתנו שירות לכל כוחות הביטחון, שביניהם ממשלה פה (לא ברור)."

את גובה ההנחה הסביר נציג מ"ו בוועדה כי "אנחנו מחזיקים באזור ירושלים והסביבה מספיק טכנאים שייתנו שירות לכל כוחות הביטחון. אין להם עבודה מלאה, ולמה? כי אנחנו נותנים שירות לכוחות הביטחון. וכוחות הביטחון לא תמיד יש אירועים, אנחנו מסתכלים על הפיק".

כפי שעולה מדברי נציג חברת מ"ו, כוחות הביטחון הם אלו המשלמים על שירותי התחזוקה והטיפול בתקלות שמקבלת העירייה.

הממונה על המשל"ט העירוני מסר לביקורת כי היחס בין פעולות התקנה חדשות לבין פעולות שירות עומד על 95% התקנות לעומת 5% בלבד שירות. יצוין כי לא ידוע אם כל הגורמים המעורבים ידעו זאת בעת הגשת ההצעות למכרז.

כלומר, ההנחה הקיצונית שנתנה מ"ו בהצעתה נועדה כפי הנראה להגדלת ממוצע שיעור ההנחה כדי לזכות במכרז, מבלי שהיה בה ממש, כיוון שבשלוש הקבוצות האחרות שיעור ההנחה נמוך, קרי המחיר בפועל שהעירייה תשלם יהיה גבוה יותר מהמחירים שמתמודדות אחרות הציעו.

יצוין כי עקב השוואת הצעתה של חברת ט"ס להצעת מ"ו, גם היא התחייבה, עם כניסתה כזוכה שנייה, לשיעור הנחה זהה, אשר משמעותו כאמור 1.90 ש"ח לשעת עבודת טכנאי. נמצא כי שום גורם לא ניהל שיחה עם חברה זו לגבי יכולתה לעמוד בתנאים אלו.

הביקורת מעירה כי הנחה זו של 99% בגין תחזוקה וטיפול בתקלות עומדת בהלימה מלאה לכך שהחברות הזוכות במכרז לא עמדו ב-SLA לתחזוקה וטיפול במצלמות האבטחה, דבר שגרם לכך שבכל זמן נתון - בין 450 ל-900 מצלמות אבטחה עירוניות (כ-15% עד 30%) מכלל כ-3,300 מצלמות האבטחה העירוניות לא היו תקינות. יצוין כי הממונה על המשל"ט מסר לביקורת כי חל שיפור במצב, ונכון ליוני 2023 רק כ-10%-15% מהמצלמות אינן פועלות בכל יום. תקלות אלו גורמות לעירייה להסטת תקציבים ולעלויות נוספות כדי לטפל בהן.

מסקנות

6. העובדה שבעת עריכת המכרז לא הובאה בחשבון האפשרות שרכיבים ששיעורם נמוך מאוד ביחס לפעילות יתומחרו בסכומים נמוכים מאוד לטובת הגדלת העלויות בפריטים האחרים, באופן שמטה באופן ניכר את עלויות העירייה, היא כשל נוסף בשורת הכשלים שנפלו בעריכת המכרז שכן הדבר מטיל על העירייה עלויות נוספות.
7. העובדה שוועדת המכרזים אישרה את התמחור הנמוך במיוחד לקבוצות E ו-D, כאשר היה ברור שהתמחור כפוף להמשך ההתקשרות של מ"ו עם גורמים שלישיים כגון משרד הביטחון והמשטרה, שלא היה כל ביטחון כי ימשיכו לתקופת ההתקשרות עם העירייה ומבלי שנבדק כי הם אכן רלוונטיים, וכן מבלי שנבדקה יכולתה של חברת ט"ס בתמחור - שכאמור לא מכסה שעת עבודה של טכנאי - עובדה זו תמוהה וחריגה וגם לא אושרה על ידי הגורמים השלישיים הנ"ל.

המלצות

10. ראוי כי תיערך בחינת היתכנות של הטמעת מנגנון אשר ימנע ממציעים להגיש הצעה גירעונית כדי לזכות במכרז.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 10: דף הצעת המחיר הוא באחריות האגף המקצועי ואגף התקציבים.

מנהל אגף חירום וביטחון

הביקורת ציינה בעצמה כי החברה (ט"ס) התחייבה בכתב בפני ועדת המכרזים כי היא תעמוד בכל תנאי ההסכם, כפי שזכו בו חברת מ"ו, כלומר, גם בסעיפים E+D.

התחייבות זו באה לאחר שהממונה על המשל"ט העירוני ניהל שיחה עם מנכ"ל חברת ט"ס, בהנחיית מחלקת המכרזים, שבו התחייב המנכ"ל גם בעל פה לעמוד בתנאי ההסכם במלואם ובפרט בסעיף השירות.

חלק ניכר מהתקלות אינו קשור כלל לקבלנים ונובע מתקלות תקשורת וחשמל שרובן באחריות העירייה עצמה ונובעים מהיעדר אספקת חשמל ותקשורת מסודרים וקבועים לאתרי המצלמות.

החברה הזוכה בכל מקרה אמורה לתחזק את המצלמות שבאחריות למשך 3 שנים ללא תשלום נוסף, ואחוז ההנחה הגדול המצוין על ידי הביקורת מתייחס לציוד שאינו באחריות – ועל כן אין קשר בין אי העמידה ב-SLA וכמות התקלות לאחוז ההנחה הגדול.

התייחסות הביקורת

התחייבות ט"ס בשיחה לעמוד בכל תנאי המכרז אינה שוות ערך לעריכת שימוע בוועדת המכרזים לעניין גובה ההנחה בסעיפי השירות.

הצורך בקיום שימוע כאמור מתחזק לאור העובדה שההסבר שנתנה מ"ו לוועדת המכרזים בנוגע ליכולתה לעמוד בתמחור הנמוך באופן קיצוני הוא חריג (בשל העובדה שהיא מספקת מערך שירות מקביל למשרד הביטחון ולא תידרש בעלויות הקמה ותפעול חריגות) – הסבר אשר קרוב לוודאי כי ט"ס לא יכולה לספק.

החלק המייחס לציוד שאינו במפרט הוא D ומשקלו 10%, סעיף E למכרז מתייחס לשירות ומשקלו 30%. בכל מקרה, הביקורת מציינת כי בפועל רמת השירות הניתן על ידי שתי החברות נמוכה, שיעור התקלות הלא-מטופלות גבוה וחריג, וגם אם ייתכן כי ישנם גורמים נוספים התורמים לכך, הרי שסביר להניח שתמחור נמוך במיוחד אינו מתמרץ את החברות להענקת שירות מיטבי.

חריגה מהמסגרת התקציבית

אחת הנסיבות שבהן מתירות התקנות התקשרות ללא הליך מכרזי היא לצורך הגדלת חוזה, כמפורט בסעיף 3(7)(א)(ב) לתקנות העיריות (מכרזים) כדלקמן:

"3. העירייה רשאית להתקשר בחוזה ללא מכרז אם החוזה הוא מסוגי חוזים אלה:...

(7)(א) חוזה הבא להגדיל את הוצאות העירייה בפרט מפרטי חוזה קיים, ובלבד ששיעור הגדלת ההוצאות לא יעלה על 50% מההוצאות לגבי אותו פרט על פי החוזה הקיים.

(ב) חוזה הבא להגדיל את הוצאות העירייה על ידי הוספת פרטים לחוזה קיים; ובלבד ששיעור הגדלת ההוצאות בשל הוספה זו לא יעלה על 25% מכלל הוצאות העירייה על פי החוזה הקיים, או על 50% אם המועצה קבעה שעריכת המכרז לא תביא תועלת".

הגדלת חוזה תידרש במקרים שונים, בין היתר מקרים שבהם חל שינוי במצב הנתון. בהתקיים מצב זה העירייה תיאלץ להתאים את החוזה למציאות שנוצרה. דוגמה לשינוי זה הוא מכרז לבניית כיתות בבית ספר, אשר לאחר החתימה על החוזה התעורר הצורך להרחיב את הבנייה בכמה כיתות נוספות. ההרחבה מעלה את הצורך בהגדלת החוזה והיא חורגת מעלות השירות כפי שנקבעה בחוזה המקורי.

כלומר, עירייה יכולה להגדיל את היקף ההתקשרות הכספי עם ספק קיים באמצעות:

- **הרחבה** – הגדלת הוצאות העירייה הנדרשות מקיום החוזה בשל צורך בהרחבת רכיב כגון שירות או מוצר מסוים הנכלל בחוזה המקורי. לדוגמה, לאחר התחייבות העירייה בחוזה לרכישת 100 שולחנות תלמיד, עלה צורך ברכישת 40 שולחנות נוספים. הגדלת ההוצאות במקרה זה לא תעלה על 50% מההוצאות שתוכננו בגין רכיב זה בחוזה הקיים. הכוונה שאם עלות רכישת 100 שולחנות תלמיד בחוזה המקורי היא 100 ש"ח לשולחן, הרי שתתאפשר הגדלת הוצאות העירייה בגין קניית 40 שולחנות נוספים בסכום שלא יעלה על 50 ש"ח לשולחן.

- **הוספה** – הגדלת הוצאות העירייה מקיום החוזה בשל צורך בהוספת רכיב שלא נכלל בהסכם המקורי. לדוגמה: בעת חפירת שטח לצורך סלילת כביש התגלו עתיקות. גילוי העתיקות מחייב הגדלת הוצאות העירייה לטיפול בהן, וזאת במקביל לסלילת הכביש שתוכנן, כך שבסך הכול הוצאות העירייה גדלות. ייתכנו שתי אפשרויות במקרה זה:

- עד 25% מהוצאות העירייה: הגדלת ההוצאות במקרה זה לא תעלה על 25% מכלל הוצאות העירייה על פי החוזה הקיים. הכוונה שאם העלות לעירייה בחוזה הקיים לצורך חפירה וסלילת הכביש עומדת על 100 ש"ח, הרי שתתאפשר הגדלת הוצאותיה בגין טיפול בעתיקות בסכום שלא יעלה על 25 ש"ח.

- עד 50% מהוצאות העירייה: בעקבות העלאת הצורך בהגדלת הוצאות העירייה לצורך הוספת רכיב שלא נכלל בהסכם המקורי, בחינה של מועצת העירייה העלתה כי עריכת מכרז במקרה זה לא תביא תועלת. במקרה כזה ניתן להגדיל את ההוצאות עד 50% מכלל הוצאות העירייה בגין החוזה. לדוגמה, ובהקשר לדוגמה בסעיף א', מועצת העירייה קבעה שעריכת מכרז לא תביא תועלת, הרי שאז תוכל העירייה להגדיל את ההוצאות בשל הוספת רכיב טיפול בעתיקות בסכום שלא יעלה על 50 ש"ח.

סעיף 5 לתקנות העיריות (מכרזים) קובע כדלקמן: "עמדה עירייה להתקשר בזמן אחד במספר חוזים להזמנת אותם טובין או לביצוע עבודות המהוות למעשה עבודה שלמה אחת, יראו את כל אותם חוזים כאילו היו לעניין תקנות אלה – חוזה אחד".

בחוברת המכרז צוין כי "ההיקף המאושר לפרויקט הוא כ-2 מיליון ש"ח בשנה הראשונה, לא ידוע בשלב זה היקף התקציב לפרויקט בשנים הבאות".

לעומת זאת, בפועל העירייה חתמה על הסכמי ההתקשרות עם שתי החברות, מ"ו וט"ס, בסך כולל של 5 מיליון ש"ח לשנה הראשונה, 2.5 מיליון ש"ח כל אחת.

ב-11.10.2021 התקיימה ישיבה של הוועדה להארכת חוזים, להגדלת היקפם ולאישור ספק יחיד עד לסכום המחייב מכרז, ובמסגרתה אושרה הגדלה בשיעור של 50% עבור כל אחד מהסכמי ההתקשרות עם מ"ו וט"ס. כלומר, הגדלה בסך 1,250,000 ש"ח עבור כל הסכם, ובסך הכול 2.5 מיליון ש"ח.

להלן החלטת הוועדה, כפי שמפורט בדוח ההחלטות שהתקבלו במסגרתה:

תמונה 9: דוח החלטות הוועדה להארכת חוזים

שם האגף	מקור ההתקשרות	היקף מקורי בש"ח ללא מע"מ	סיום תקופת אופציה בחוזה	הגדלות קודמות	מהות הבקשה	החלטה
רכש ואספקה (עבור חירום וביטחון)	מכרז פומבי מספר 121.2020 אספקה התקנה ותחזוקה של מרכיבי ביטחון במוסדות ובמתקני העירייה ובמרחב הציבורי	2,500,000 ש"ח	20.7.2026		בקשה להגדלה: מיום 21.7.2021 ועד ליום: 20.7.2022 בסעיפים קיימים: 1,250,000 ש"ח שהם: 50.00% ראה הנחיות המשך טיפול להלן	אשרה הבקשה להגדלה מיום: 21.7.2021 עד ליום: 20.7.2022 בסעיפים קיימים: 1,250,000 ש"ח שהם: 50.00% ראה הנחיות המשך טיפול להלן
רכש ואספקה (עבור חירום וביטחון)	מכרז פומבי מספר 121.2020 אספקה התקנה ותחזוקה של מרכיבי ביטחון במוסדות ובמתקני העירייה ובמרחב הציבורי	2,500,000 ש"ח	5.6.2026		בקשה להגדלה: מיום 6.6.2021 ועד ליום: 5.6.2022 בסעיפים קיימים: 1,250,000 ש"ח שהם: 50.00% ראה הנחיות המשך טיפול להלן	אשרה הבקשה להגדלה מיום: 6.6.2021 עד ליום: 5.6.2022 בסעיפים קיימים: 1,250,000 ש"ח שהם: 50.00% ראה הנחיות המשך טיפול להלן

ב-11.10.2021, כשלושה חודשים ממועד חתימת החוזה עם שתי החברות, אישרה הוועדה להארכת חוזים את הגדלת היקף ההתקשרות, דבר שהעמיד את היקף המכרז בשנה הראשונה על 7.5 מיליון ש"ח.

הביקורת בדקה מה היה היקף ההתקשרות עם החברות ממועד הזכייה ובשנה הראשונה שלאחריה - 2021 עד יוני 2022. בלוח להלן מוצגים תשלומי העירייה לחברות ט"ס ומ"ו בשנים 2017-2022 (עד סוף מאי):

לוח 17: תשלומי העירייה לט"ס ומ"ו

חברה	תאריך תחילת ההתקשרות	2021 (ממועד תחילת ההתקשרות)	2022 (עד יוני)	סה"כ לתקופה של כשנה
ט"ס	21.7.2021	3,239,962	1,166,055	4,406,017
מ"ו	6.6.2021	5,472,039	2,233,619	7,705,658
סך הכול	-	8,712,001	3,399,674	12,111,675

יצוין כי העירייה התקשרה עם מ"ו גם להתקנת מצלמות לאכיפת חנייה, ובכרטסת הנהלת החשבונות שלה בספרי העירייה נכללים גם סכומים הנוגעים להתקשרות זו.

מנתוני הלוח לעיל עולה כי העירייה שילמה לכל אחד מהקבלנים, ט"ס ומ"ו בשנה הראשונה להסכם ההתקשרות עימם, סכום העולה על 3.75 מיליון ש"ח - סכום ההתקשרות נשוא המכרז כולו. הסכום שאושר לאחר הגדלת המסגרת התקציבית לשנה הראשונה.

חשוב להדגיש כי החלטת הוועדה על הגדלת היקף התקציב התייחסה לשנה הראשונה בלבד ואין בה כדי לאשר הגדלת היקף ההתקשרות גם בשנים הבאות.

כלומר, היקף המכרז עמד על 25 מיליון ש"ח, ולאחר ההגדלה של תקציב השנה הראשונה – על סך של 27.5 מיליון ש"ח. כפי שניתן לראות בלוח 17 העירייה כבר שילמה לשתי החברות סך של 12 מיליון ש"ח בטרם חלפה השנה הראשונה להתקשרות נשוא המכרז.

מסקנות

8. העובדה שכבר בשלב בחירת הזוכה במכרז נדרשה הגדלת היקף התקציב שלו להיקף המרבי המותר מבחינה חוקית, מלמדת כי המכרז לא תוכנן בצורה נאותה ובהלימה לצורכי העירייה.
9. העובדה כי כבר בחלוף פחות משנה מההתקשרות נשוא המכרז ניצלה העירייה את מלוא התקציב של המכרז לשנה הראשונה מול שתי החברות משמעה כי ההתקשרויות נשוא המכרז כיום הן בחריגה מוחלטת מהמסגרת התקציבית של המכרז.

המלצות

11. לתכנן באופן מיטבי את היקף ההתקשרות והתקציבים הנדרשים טרם פרסום מכרז מסגרת, כדי שהיקף ההתקשרות הצפוי יובא בפומבי לידיעת המציעים הפוטנציאליים.
12. משעולה הצורך לשנות את היקף ההתקשרות במכרז, ראוי כי הדבר יפורסם במסגרת שאלות ההבהרה, וכן יועבר למציעים פוטנציאליים אשר קיבלו את מסמכי המכרז טרם השינוי.
13. לנוכח שורת הכשלים בהליכי בחירת הזוכות במכרז ולנוכח החריגות התקציביות הצפויות, ראוי כי העירייה תעצור את ההתקשרויות עם שתי החברות לאלתר בכל הנוגע להקמת אתרים חדשים שבנייתם טרם החלה, ותפעל לעריכת מכרז חדש באופן מיידי.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 11: היקף התקציב מאושר על ידי אגף התקציבים ולא על ידי מחלקת המכרזים.

המלצה 12: ההמלצה מקובלת ומיושמת.

ככל שיש שינוי בהיקף ההתקשרות במכרז במהלך פרסומו, הדבר מפורסם במסגרת קובץ הבהרות למכרז שעובר אישור בסבב חתימות על ידי יועמ"ש ותקציבים כל אחד בתחומו.

המלצה 13: הסמכות והאחריות להפסקת ההתקשרות עם זוכה במכרז מסורה לאגף המקצועי.

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 13: הנושא ייבחן והחלטה בנושא תתקבל בתיאום עם הנהלת העירייה.

אגף התקציבים

המלצה 11: תכנון היקף ההתקשרות והתקציבים הנדרשים לכל מכרז מבוצע בקפידה על ידי אגף העירייה ובליזוי ואישור של אגף התקציבים תוך מתן גמישות סבירה למקרים של שינוי בהיקפי התקציב. ייתכנו מקרי קיצון שבהם היקפי התקציב ישתנו באופן משמעותי, בעיקר כאשר מדובר במכרזים שתקופתם מתפרסת על פני מספר שנים שבהם יוקצו תקציבים משמעותיים שלא היה צפי לקבלם.

יועץ המכרז

העירייה התקשרה עם חברת ט' כיועץ מקצועי, בהסכם "למתן שירותי ייעוץ, כתיבה, תכנון ובדיקת הצעות והמלצה על מערכות ביטחון – 'מכרז מוביל'. מטרת ההתקשרות הייתה סיוע בכתיבת המכרז, כתיבת המפרט הטכני ובחינת הצעות הקבלנים.

סעיף 19 להסכם ההתקשרות עם ט' קובע כדלקמן:

"19.1 מבצע השירותים מתחייב כי הוא וגם/ או על מי שמועסק על ידו לצורכי מתן השירותים וגם/או כל תאגיד בו יש לו חלק, לא יימצאו במצב של ניגוד אינטרסים כל עוד הוא מספק את השירותים על פי חוזה זה.

19.2 מבצע השירותים יצהיר כי בחתימתו על ההסכם עם העירייה, ובפעולותיו לביצוע העבודות על פיו, אין כל סתירה ופגיעה בהתחייבויות אחרות שלו ו/או של מי מעובדיו ו/או מי משותפיו כלפי צדדים שלישיים, וכי אין הוא צפוי לכל תביעה ו/או טענה מצד שלישי כלשהו, בקשר עם מילוי התחייבויותיו על פי הסכם זה...."

א"ט מטעם חברת ט' עבד בה מאז שנת 2012, ולא עבד במקומות אחרים. כך עולה ממסמך קורות חייו המפורסם באתר החברה.

בוועדת המכרזים שהתקיימה ב-18.5.2021 ציין כי (מצוטט מתוך תמליל מוקלט של הוועדה): "אני מכיר את חברת מ"ו 9 שנים... באופן אישי עשיתי איתם שלושה פרויקטים, זה בנוסף (לא ברור), פרויקטים שנעשו בתוך החברה פרויקטים, גם כשיש פערים, הם יודעים להתגבר עליהם, הם מוצאים את הפתרון, ולא נתקלנו איתם באיזה שהוא מצב שפותחים את הדלת, ואומרים להם בנימוס צאו החוצה."

נוסף על כך, בבדיקת הביקורת נמצא כי בוועדת המכרזים של עיריית תל אביב-יפו מ-1.6.2021, ציין א"ט כי הוא באופן אישי ביצע פרויקטים משותפים עם חברת מ"ו:

תמונה 10: דברי היועץ בוועדת המכרזים של עיריית ת"א-יפו

4 חודשים זה בדיוק הזמן לביצוע המסה היותר עיקרית של העבודה, זה שדרוג של השרתים, וזה תוספת רישיונות, זה, עד אז בדיוק נבין איך הם עובדים. אני יכול להגיד לך בלב שלם ומניסיון אישי שלי, לא של חברת [] אישי שלי [] מעבודה מול חברת [] אני עשיתי איתם לפני כן פרויקט בעיריית גבעת שמואל, הם עשו שם פרויקט של סלף סיטי, משהו מקביל למשל"ט מבט של עיריית תל אביב, אבל בקטנה, במחירים זולים לאותה תקופה, לא 50 אחוז, אבל אם זה בהנחות אז זה היה סדר גודל של 30-35 אחוז הנחה, [] עשתה את הפרויקט בסדר גמור. זה היה בליווי פיקוח שלנו אמנם, אבל לא היה שם איזשהו משהו או מצבים שהם לא פתרו ולא עשו ולא עמדו בהתחייבויות שלהם. ופרויקט שני שאני באופן אישי עובד בו איתם עכשיו זה ברכבת הקלה בירושלים. בחרו בהם כקבלן בעלות של, אני לא רוצה להיכנס למספרים או להגיד מידע שעדיף לא

במסגרת התקשרות העירייה עם חברת ט' חתמה החברה על טופס למניעת ניגוד עניינים שבו צוין כי היועץ מטעם החברה הוא ש"ד, ואולם, בפועל, העובד שביצע את עבודת הייעוץ היה א"ט. יתר על כן, ט' לא ציינה דבר במסמכיה על אודות קשריה העסקיים לכאורה עם חברת מ"ו.

מבדיקת הביקורת ברשתות החברתיות עלה כי היועץ א"ט החל לעבוד בחברת מ"ו ב-26.1.2022, כשמונה חודשים ממועד החלטת ועדת המכרזים שבה המליץ לבחור בה כזוכה, אף על פי שלכאורה לא הייתה אמורה להיבחר, וכשישה חודשים לאחר חתימת החוזה עימה על סך 2.5 מיליון ש"ח לשנה.

מסקנות

10. מכיוון שהעירייה לא וידאה שכל עובדי חברת ט', או לכל הפחות היועץ אשר פעל מטעמה מול העירייה בפועל, יחתמו על טופסי היעדר ניגוד עניינים, עולה החשש כי התקיים ניגוד עניינים בין העובד ששימש בפועל כיועץ לבין החברה שזכתה במכרז.

המלצות

14. להקפיד על החתמת היועצים על טופסי ניגוד עניינים, ובפרט על החתמת היועץ בפועל ועל הצהרה כללית בדבר היעדר ניגוד עניינים בין חברת הייעוץ ועובדיה לבין העוסקים בתחום הרלוונטי למכרז.

15. באחריות האגף הרלוונטי יחד עם מינהל היועץ המשפטי לדאוג לנסח ולהחתים את היועצים הרלוונטיים על תצהיר בדבר מניעת ניגוד עניינים במסגרת הקול קורא או בחוזה ההתקשרות.

16. בטופס הפנייה לקיום דיון שולחן עגול יש להוסיף רובריקה שבמסגרתה יש לציין האם נשכרו שירותיו של יועץ לליווי הצד הטכני של המכרז, וכן יציין מנהל האגף המקצועי האם התקיימו בין היועץ לבין מי מבין המציעים הפוטנציאליים במכרז קשרים עסקיים או אישיים או כל קשר שעלול להעמידו במצב של חשש לניגוד עניינים.

17. בדיוני שולחן עגול, במידה שנשכר יועץ אשר תפקידו ללוות את המכרז, להעלות את הסוגיה מול היועץ ומול האגף האם יש ליועץ קשר אישי או מקצועי או אחר עם מי מהמציעים הפוטנציאליים באופן העלול להעמידו במצב של חשש לניגוד עניינים, ולרשום את תשובת היועץ בפרוטוקול.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 14: הסמכות והאחריות להתקשרות עם יועץ לליווי מכרז מסורה לאגף המקצועי.

המלצה 15: אופן קביעת הזוכה במכרז נקבע בדיון שולחן עגול שבו שותפים מחלקת מכרזים, יועמ"ש, תקציבים ואגף מקצועי. יועץ למכרז יכול להביע דעתו לגבי אופן קביעת הזוכה אך אינו מחליט עליו באופן בלעדי.

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 14 ו-15: האגף לחירום וביטחון יפעל בהתאם להנחיות היועמ"ש ומחלקת המכרזים, ויבצע את מה שיידרש במסגרת הליך המכרז, לרבות החתמה על טפסים ומסמכים.

פרק שישי

פיקוח ובקרה בביצוע פרויקטים

פיקוח ובקרה הם חלק חשוב ובלתי נפרד מהיכולת של ארגון לשפר את יכולותיו, לייעל את שירותיו ואת התהליכים המתקיימים בו וכן מאפשר בקרה תקציבית נאותה.

בכל הנוגע לפיקוח ובקרה על עבודת קבלני המצלמות בהקמת אתרים חדשים, ראוי שייקבעו התהליכים הנדרשים במסמכי המכרז ובהסכמי ההתקשרות עימם. ההסכמים צריכים לכלול שורה של נושאים מחייבים לבדיקה, אסמכתאות לביצוע הבקורות, ומנגנון להודעה על כשלים שעלו מהשטח ותיקונם טרם המשכת העבודות.

במסגרת מפרט המכרז הכללי נקבע בפרק העוסק ב"פיקוח וניהול הפרויקט" כדלקמן:

"7.5.9.5 כל שלב בפרויקט חייב באישור הגוף המפקח מטעם הלקוח.

7.5.9.6 השיטה

7.5.9.6.1 במהלך ביצוע העבודות יבצע הלקוח באמצעות נציגיו פיקוח עליון.

7.5.9.6.2 במסגרת הפעילות יבוצעו סיורי בקרה ע"פ החלטת המפקח ובהתאם להתקדמות העבודה.

7.5.9.6.3 במהלך הפעילות יופקו דוחות ובהם הנחיות בהתאם לממצאי סיורי הפיקוח.

7.5.9.6.4 הקבלן מחויב לפעילות מתקנת בתהליך על פי הנדרש בדוחות."

ישנם שני סוגים של רמות פיקוח:

- **פיקוח צמוד** – מפקח במשרה מלאה נמצא באתר הבנייה לאורך כל משכה, ובודק כל פעולה המבוצעת בשטח. המפקח אחראי הן לעבודות הבנייה עצמן והן לנושאים מינהליים שונים כגון סדר, ניקיון ובטיחות באתר, בקרה על הגורמים השונים, אספקת החומרים ועוד. פיקוח צמוד הוא פיקוח הדוק יותר אשר מחייב נוכחות של המפקח בכל עת.

- **פיקוח עליון** – המפקח בודק שהקבלן מבצע את הפרויקט לפי התוכניות שאושרו לביצועו. כלומר, וידוא הביצוע בשטח בהתאם לתכנון. המפקח מגיע לאתר הבנייה כמה פעמים באופן מדגמי ואינו נמצא בו כל משך הביצוע.

בעירייה, הגורמים האמונים על הפיקוח העליון על הקבלנים בשטח בעת הקמת אתרים חדשים הם יועצים חיצוניים שעמם התקשרה העירייה בהסכם עבור שירות זה.

הן על פי האמור במסמכי המכרז והן על פי הנמסר לביקורת, הפיקוח באתרי הקמת המצלמות הוא פיקוח עליון בלבד.

התקשרות עם יועץ לפיקוח עליון

בתחילת שנת 2021 יצא אגף חירום וביטחון להליך הצעות מחיר מתוך מאגר יועצים לביצוע כתיבה וליווי הפרויקטים בתחום מערכות מצלמות וכריזה במרחב הציבורי.

הדרישות נשוא הליך הצעות המחיר היו ל"ביצוע סקר סיכונים, כתיבת דרישה מבצעית, תכנון וכתיבת תוכנית, כתיבת כתב כמויות וליווי ופיקוח עליון ואישור מסירה", לתמחור עבור פרויקט גדול ועבור פרויקט קטן.

במסגרת מסמכי ההליך מצוין כי ההיקף התקציבי המשוער לביצוע העבודה עומד על סך של עד כ-1 מיליון ש"ח. עוד מצוין כי "ההיקף התקציבי מותנה בתקציב שיאושר לביצוע העבודות".

האגף פנה לארבעה מציעים מתוך המאגר, ובפועל, על פי פרוטוקול פתיחת ההצעות מ-4.4.2021, התקבלו שלוש הצעות. כל הצעה כללה שני רכיבים - מחיר לפרויקט קטן ומחיר לפרויקט גדול.

לוח 18: ההצעות שהתקבלו בהליך הצעות המחיר

סכום (בש"ח לא כולל מע"מ)			שם המציע
סה"כ	פרויקט קטן	פרויקט גדול	
36,000	6,000	30,000	מ"י
115,000	32,500	82,500	ד'
128,700	94,900	33,800	ר"א

הוועדה למסירת עבודות הפטורות ממכרז בחרה בחברת "מ"י" (להלן: מ"י) מאחר שהציעה את ההצעה הזולה ביותר. יוער כי במהלך בדיקת ההצעות לא ניתן כל הסבר ולא נעשתה כל בדיקה בעניין הפער בין ההצעות המתמודדות ואף לא בעניין העובדה שאחת המתמודדות הציעה סכום גבוה לפרויקט קטן ונמוך לפרויקט גדול.

ב-8.4.2021 התקשרה העירייה עם חברת מ"י בהסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי. תקופת ההתקשרות נקבעה ל-12 חודשים, החל מ-8.4.2021 ועד ל-7.4.2022, עם אפשרות שעמדה לעירייה להאריך אותה לתקופות נוספות, אך לא מעבר לשלוש שנים בסך הכול.

ב-19.1.2022 אישרה הוועדה למסירת עבודות הפטורות ממכרז הגדלה של היקף ההתקשרות בסך של 14,400 ש"ח.

לאחר מכן הוארך ההסכם לשנה נוספת מ-8.4.2022 ועד ל-7.4.2023 (להלן: הארכה ראשונה). ב-12.2.2023 אישרה הוועדה למסירת עבודות הפטורות ממכרז הגדלה נוספת, בסכום של עד 280,800 ש"ח.

בהמשך הוארך ההסכם לשנה נוספת מ-8.4.2023 ועד ל-7.4.2024 (להלן: הארכה שנייה). על פי סעיף 1 להסכם ההארכה השנייה, "הצדדים מגדילים בזאת את היקפו הכספי של החוזה הראשון בסך נוסף של 280,800 ש"ח. כך שהיקפו הכספי של החוזה לא יעלה בכל מקרה על סך של עד 1,000,000 ש"ח כולל מע"מ".

בלוח להלן מוצגים החשבונות לשנים 2021-2022 שהוגשו לעירייה לאחר שאושרו על ידי מ"י, על פי כרטסת הנהלת חשבונות של העירייה:

לוח 19: חיובי מ"י

שנה	חיובים (ש"ח)
2021	287,352
2022	344,214
סה"כ	631,566

כפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, תפקידו של היועץ הוא עריכת תוכנית להקמת האתר, ולאחר אישורה גם חיבור כתב כמויות. התוכנית וכתב הכמויות מועברים לקבלן המצלמות המבצע, אשר אמון על ביצוע הפרויקט בשטח. היועץ מפקח על הקבלן ומוודא שהביצוע בפועל תואם לתוכנית שהיועץ תכנן והגדיר. במהלך הקמת הפרויקט מגיע היועץ לאתר כמה פעמים. היועץ הוא גם הגורם המאשר בסוף הקמת האתר שהפרויקט בוצע באופן תקין.

עוד מסר מנהל אגף חירום וביטחון כי עם סיום הבנייה, הממונה על המשל"ט העירוני, היועץ וקבלן המצלמות מגיעים לאתר כדי למסור אותו לעירייה. יועץ המצלמות בודק כי הושלם כל הנדרש בתוכנית ועורך דוח בדיקה המשמש אישור למסירת הפרויקט.

במקרים שישנם ליקויים הדורשים תיקון היועץ עורך מסמך המפרט את תוצאות הסיוור והליקויים שקבלן המצלמות נדרש לתקנם. מסמך כאמור הוצג לדוגמה בפני הביקורת במהלך פגישתה עם מנהל אגף ביטחון והממונה על המשל"ט העירוני (ראו נספח 1 - סיכום סיוור מסירה).

הביקורת ביקשה לקבל דוחות בדיקה של היועץ בעת מסירת האתר (סיכומי סיוור מסירת אתר), אולם הממונה על המשל"ט העירוני מסר לה כי סיום הפרויקט ומסירתו נעשים באמצעות אישור מסירת תיק ה-AS MADE מהקבלן לעירייה. לפיכך, הועברו לביקורת תיקי AS MADE לדוגמה בלבד, ללא דוחות בדיקה של היועץ (סיכומי סיוור מסירת אתר).

הביקורת מעירה כי תיק ה-AS MADE אינו יכול לשמש הוכחה לעבודת הפיקוח והבקרה שמבצע היועץ כיוון שהוא נערך על ידי קבלן המצלמות.

מבדיקת הביקורת עולה כי לא קיימת תוכנית עבודה לכל יום עבודה בהקמת אתר, המגדירה אילו מערכות מתקינים ובאילו מערכות מטפלים. נוסף על כך, לא קיים תיעוד מסודר לתקשורת בין העירייה לבין הקבלן והיועץ.

עוד עולה כי לא קיימת הקפדה על מסירת טופס שירות/ טופס אישור ביצוע עבודה בתום פעילות (התקנה/שירות). כלל התיעוד מבוסס על חשבונות, שאינם מפרטות כיאות את מהות העבודה, היקף העבודה, או כל פרט אחר.

לאחר התקנה או הקמת אתר לא תמיד נבדק בשטח אם מה שנדרש להתקין אכן הותקן. כפועל יוצא מכך, כאשר ישנו שינוי במהות ההתקנה (ברכיבים/בכמות וכדומה), הדבר לא מובא לידיעת אגף חירום וביטחון.

מסקנות

1. בהיעדר בדיקה וקבלת הסברים לפערי מחירים מהותיים בהצעות המתמודדות עלול להיפגע ההליך התקין של בחירת ספקים/ נותני שירות.
2. בשל חוסר הקפדה על קבלת דיווח מפורט של עבודת היועץ בדבר סיורים שערך בשטח במהלך העבודות ועל סיכומי סיורי מסירה מפורטים, לא מתאפשרים פיקוח ובקרה נאותים על עבודת היועץ ווידוא כי הפיקוח העליון מתקיים באופן תקין ושלם המבטיח קבלת אתרים תקינים ובהתאם למפרטים ולדרישות העירייה.

המלצות

1. להקפיד על בדיקה ועל קבלת הסברים לפערים במחירים שהמציעות מגישות טרם הבחירה בזוכה.
2. להקפיד על קבלת דוחות בדיקה מהיועצים האמונים על הפיקוח והבקרה בהקמת האתרים, הן לגבי ביקורות שוטפות במהלך הקמת האתר והן לגבי הבדיקה הסופית במסירת האתר.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 1: בחינת הפערים היא באחריות האגף המקצועי בסיוע אגף תקציבים.

ככל שיש פערים המצריכים הסבר ניתן לימן את המציע לצורך מתן הבהרות ביחס להצעתו במסגרת ועדת מכרזים.

מנהל אגף חירום וביטחון

במסגרת הליך בחירת הייעוץ למכרז נמסר מחברת ד' שמדובר בטעות סופר לגבי המחירים ומיקומם בטופס הצעת המחיר לפרויקט גדול וקטן. עוד יצוין כי בכל מקרה זה לא היה משנה את בחירת הזוכה על פי מה שנקבע בהליך. בנוסף הוסבר בוועדה כי מאחר שמדובר בעבודה של שעות ייעוץ ולא במוצרים, יכול כל יועץ לתמחר את העבודה באופן שונה על פי ערכתו לזמן שהוא משקיע באופן סובייקטיבי, ולכן אין כל סיבה לא לקבל את ההצעה הזולה.

המלצה 1: תבוצע בתיאום ובקרה של כלל הגורמים השותפים בפורום "שולחן עגול" (האגף המקצועי, יועמ"ש, גזברות, אגף לוגיסטיקה) בטרם קבלת החלטה.

המלצה 2: מבוצעת על ידי הממונה על המשל"ט.

בקרה על אספקת ציוד

הביקורת בחנה את תהליך הפיקוח והבקרה העירוני בנוגע לאספקת הציוד והשירותים והתשלום בגינם.

לצורך הבדיקה בחרה הביקורת שובר קבלה למחסן, חתום, שמספרו 160-22-00547, בגין הזמנה 310-21-0433 מ-16.3.2022 מאת מ"ו - פרויקט מורשה, סך התשלום לחברה 261,326 ש"ח.

ב-16.2.2023 ערכו נציגי הביקורת, בהשתתפות הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה, סיור בגנים בשכונת מורשה. בסיור נמצא כי העירייה חויבה ושילמה על מוצרים שלא סופקו לה, בעלות של כ-9,790 ש"ח לא כולל מע"מ, כדלקמן:

לוח 20: מוצרים שלא סופקו לעירייה

פריט	מחיר לא כולל מע"מ (ש"ח)	הערות
6 ארונות תקשורת תלויים	1,950	
2 ארונות ציוד OUTDOOR	3,640	
1 מתג L2 תעשייתי בתוצרת 8	1,170	
1 שופר כריזה IP	780	
1 מטען ספקים	300	בחשבונית לא תומחר בנפרד, אלא כחלק ממערכת מצברים לארון חוץ.
מצלמת פלקן	1,950	בפרויקט כיכר ספרא סופקה מצלמה IND OUTDOORPTZ SPEED DOME מסוג GOVISION שהותקנה בפינת הרחובות שבטי ישראל – אלישע, מול הכניסה לחניון, בעלות 5,525 ש"ח לא כולל מע"מ. בפועל העירייה חויבה על מצלמת פלקן בעלות של 7,475 ש"ח. המשמעות היא כי העירייה חויבה בחיוב יתר בגובה של 1,950 ש"ח, לא כולל מע"מ.
מצלמות מסוג GRUNDIG		סופקו עשרות מצלמות מסוג DVIGILON במקום. יצוין כי מבחינת איכות - המצלמות משני הסוגים זהות באיכותן.
סה"כ	9,790	

נוסף על הנ"ל ערכה הביקורת השוואה בין הצעות מחיר לבין חשבוניות שקיבלה העירייה, ובאלה נמצאה התאמה מלאה, אולם ישנם מקרים שבהם נותרו פריטים שלא נעשה בהם שימוש.

בבדיקת פרויקט התקנת מרכיבי ביטחון בקריית העירייה עלה שלא נעשה שימוש בכל הציוד, כגון, עודף כבילה. קב"ט קריית העירייה מסר לביקורת כי בתום התקנה, אם נשאר עודף כבילה הוא

מועבר למשרדו לשימוש בפרויקטים עתידיים. עם זאת יוער כי הציוד והכבילה המצויים במשרדו אינם רשומים ומיקומם אינו מתועד.

הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה מסר לביקורת כי אם הספק יגיש חשבונית השונה מהצעת המחיר ומההזמנה הדבר ייצור לו ולעירייה בעייתיות בתשלום ולכן לפעמים הספק מתקין מוצר נוסף בלי לחייב את העירייה בגינו, כמו עמוד המצלמות שנצפה בסיוור.

מסקנות

3. חוסר הקפדה על בדיקת ההתאמה בין אספקת הציוד לבין שוברי הקבלה, עלול להביא לכך שהעירייה תישא בתשלומי יתר עבור פריטים שלא סופקו לה או עבור אספקת פריטים אחרים.
4. בהיעדר תיעוד ורישום מסודר של פריטים וציוד שסופק אולם טרם נעשה בו שימוש, הציוד האמור עלול לשמש למטרות פרטיות, ו/או העירייה עלולה לשלם עבור ציוד זהה בפרויקט אחר במקום להשתמש בציוד קיים שכבר שילמה עבורו.

המלצות

3. להקפיד על בדיקת ההתאמה בין כל שוברי הקבלה לפריטים שמתקבלים בפועל.
4. לוודא כי נרשמו ותועדו כל הפריטים שסופקו לטובת פרויקט מסוים ובפועל לא נעשה בהם שימוש, כדי שניתן יהיה להשתמש בהם בפרויקטים הבאים כחלק ממלאי הציוד של העירייה.
5. לערוך בדיקה מקיפה של כלל התשלומים של העירייה לקבלני המצלמות אל מול הפריטים שהתקבלו בפועל והותקנו בשטח, כדי לבחון אם שולמו תשלומי יתר שיש לקזזם בתשלומים הבאים.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצה 3: בדיקת שוברי קבלה הם באחריות האגף המקצועי.

הממונה על הרכש והאספקה

המלצה 3: האחריות לקבלת הפריטים, ספירתם והשוואתם לשובר הקבלה היא של האגף אשר הזמין את אותם פריטים או של מחלקת הרכש, במידת הצורך.

בנוסף, קיים נוהל עירוני לקליטת טובין המפרט הנחיות ברורות. כמו כן בוצעו ימי הדרכות לכל מנהלי יחידות המצאי ויזמי הרכש המקבלים ציוד.

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 3+4: מבוצע על ידי הממונה על המשל"ט.

המלצה 5: תבוצע.

פרק שביעי התקנה ותחזוקה

מיפוי המצלמות

כדי לנהל את מאגרי הנתונים והמידע של מערך המצלמות העירוני, הכוללים אתרים רבים שבהם מותקנות מאות מצלמות, יש לערוך מיפוי מסודר להבטחת עדכניות הנתונים ותקינותם מול הקיים בשטח. מיפוי המצלמות העירוניות הפזורות ברחבי העיר נועד לצורכי מעקב ובקרה, וידוא תקינות המצלמות ותחזוקתן השוטפת.

כפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, מוצבות ברחבי העיר מצלמות משני סוגים:

- **מצלמות קבועות** - מכוונות לשדה ראייה מסוים וניתן להזיז אותן באופן פיזי בלבד.
- **מצלמות PTZ** - בעלות פונקציות המאפשרות טווח ראייה של 360 מעלות והתמקדות בתמונה (זום).

הביקורת קיבלה לידיה מסמך המפרט את כל האתרים והמצלמות המוצבות בהם ברחבי העיר, נכון לחודש יולי 2023 (להלן: קובץ המצלמות).

קובץ המצלמות מפרט עבור כל המצלמות העירוניות את הנתונים האלה: מספר מצלמה, קטגוריה, סוג אתר, כתובת, קואורדינטות (X, Y), שכונה, רובע, אתר, שם משאב, תאריך התקנה, חברה מתקינה וסוג המצלמה (קבועה/מתנייעת).

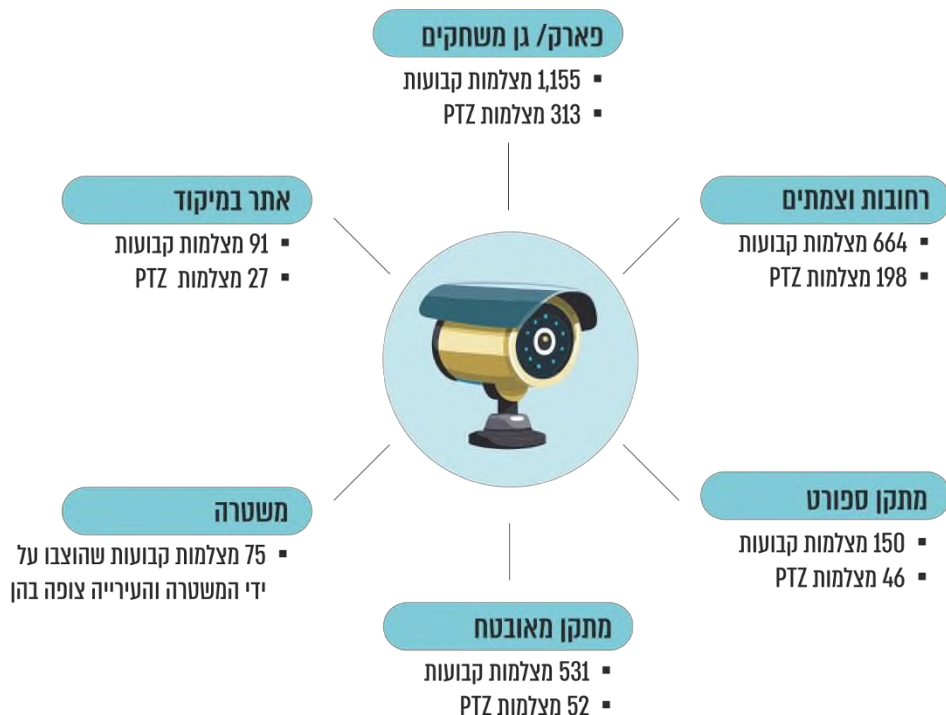
על פי קובץ המצלמות, ברחבי העיר מוצבות 3,302 מצלמות אבטחה ב-260 אתרים מסוגים שונים, בהם פארקים וגנים ציבוריים, מרכזים מסחריים, צמתים מרכזיים, שווקים ומגרשים.

אתרי המצלמות פרוסים ב-68 שכונות ב-10 רובעים: אורנים, אלונים, גן ג'נט, דרום, מזרח, מערב, מרכז, צפון, אחר ו"משטרה – כללי".

המצלמות מחולקות לשתי קטגוריות: 2,719 מצלמות בקטגוריית "מרחב ציבורי" ו-583 מצלמות בקטגוריית "אבטחה".

בתרשים להלן מוצגים סוגי אתרי המצלמות ומספר המצלמות המוצבות בהם:

תרשים 13: סוגי המצלמות

מבדיקת הביקורת את קובץ המצלמות עלו הממצאים האלה:

1. **קואורדינטות** - ישנן 327 מצלמות ללא ציון קואורדינטות כלל.
2. **כתובות** - ישנה מצלמה אחת שלא מצוינת הכתובת שבה היא מוצבת. נוסף על כך, חלק מהכתובות אינן מלאות, כך שמצוין רק שם הרחוב ללא מספר, למשל "רחוב גל", "גרשון אבנר", "משה בן ישראל", "בארי".
3. **מספור** - אתרי המצלמות אינם ממוספרים, דבר אשר מקשה על עריכת מעקב ובקרה נאותים על המצלמות ושיוכן לאתרים.
4. **שמות האתרים** - ישנו שימוש שונה בהגדרה של "אתר" בין רשימת המצלמות לתיקי האתרים. כך למשל, ברשימת המצלמות - אתר "אבו תור" כולל שורה של מצלמות ואילו על פי תיק האתר מדובר בשכונת אבו תור שבה הוקמו 11 אתרים שונים. ניתן לראות התייחסות לאתרים בשכונת אבו תור בעמודת "שם משאב" אולם השם מופיע כחלק משם של מצלמה.

מסקנות

1. בשל העובדה שנתוני קובץ המצלמות אינם שלמים ומפורטים דיים, באופן המאפשר זיהוי מלא של המצלמות ללא הסתייעות בגורמים המקצועיים באגף, לא ניתן לערוך מעקב ובקרה נאותים על מערך המצלמות העירוני.

המלצות

1. לעדכן את כל הנתונים החסרים ברשימת המצלמות כך שתכלול את כל המצלמות שהוצבו על ידי העירייה, ובכלל זה מספר סידורי, שם אתר, כתובת, סוג מצלמה, תאריך התקנה וכדומה.
2. לטייב את שמות האתרים וחלוקת המצלמות באופן שישקפו את שמות האתרים בהתאם לתיקי האתרים שנערכו בעת הקמתם ובהתאם למצבם בפועל.
3. לעדכן את רשימה המצלמות לעיתים תכופות בעת התקנה של מצלמות חדשות והסרת מצלמות ישנות.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצות 1-3: יבוצע.

תכנון והתקנה

מעריך מצלמות אבטחה מורכב ממערכת שנדרשת לתפקד ביעילות 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע. מעצם טבעה, מערכת זו דורשת בקרה מלאה, תחזוקה שוטפת, מעקב אחר אירועים חריגים המשפיעים על התפקוד השוטף - כגון בעיות חשמל, תקלות טכניות, גניבות של המצלמות מהשטח וכדומה.

כדי לנהל את מערך המצלמות באופן נאות ולקבל החלטות נכונות, נדרש מידע מקיף ורחב ככל האפשר לגבי כל מצלמה ומצלמה המותקנת בשטח. המידע הבסיסי ההכרחי הוא מיפוי מלא ומדויק של כל רשת המצלמות, שכן בלעדיו לא ניתן לדעת כיצד לטפל באירועים חריגים. כך למשל, ללא מידע מדויק על מיקום מצלמה תקולה לא ניתן לקבל החלטות לביצוע הפעולות ההכרחיות לתיקונה, קל וחומר כשאין מידע על מיקומם של חיבורי החשמל והרשת שלה.

במסגרת שלבי עבודת קבלני המצלמות בהתאם להוראות המפרט הכללי של המכרז נדרשים קבלני המצלמות לערוך שורת מסמכי תכנון:

- **סקר תכנון ראשוני - PDR (Preliminary Design Review)** – סעיף 7.5.2 למפרט הטכני - מציג את התכנון העיקרי למערכת, לרבות הארכיטקטורה של המערכות שבהצעה, הפריטים הכלולים בהצעה ואופן האינטגרציה ביניהם, הפריטים שאותם יש להחליף באתרי הקצה ותצורת הציוד והמערכות שיותקנו במוקד הפיקוח.
- **תיק CDR - (Critical Design Review)** – סעיפים 7.5.3-7.5.4 למפרט הטכני - תיק תכנון אתר המפרט את שלבי הקמת האתר והתכנון המפורט של התשתיות הנדרשות, תכנון רשת התקשורת וכתב הכמויות לביצוע.

- **תיק אתר (AS MADE)** – סעיף 7.5.7 למפרט הטכני - תוכנית לאחר ביצוע התכנון המפורט ובהתאם לבחינת המצב הקיים בשטח. על הספק לבצע את ההתקנה בהתאם לתוכניות והמפרטים הטכניים המצורפים להסכם ההתקשרות. בסיום כל פרויקט התקנה, על הקבלן להגיש לעירייה מסמכי תיעוד של הביצוע בפועל - "תיק אתר" או "תוכנית עדות" (להלן: AS MADE) שבו נעשה ריכוז של כל הנתונים והמידע.

הביקורת קיבלה תיק CDR ותיק AS MADE לדוגמה של שכונת אבו תור, הכוללים נתונים על 11 אתרים בשכונה. התיקים כוללים את כל הנתונים הנדרשים, ובכלל זה מפת האתרים, חיבורי התקשורת (לינקים וסיבים אופטיים), תמונות של מיקומי המצלמות וארונות התקשורת, כתובות IP וסוגי המצלמות ומערכותיהן.

יצוין כי חלק גדול מהתכנון בשנים עברו בוצע על ידי האגף באופן עצמאי, ואין תיקי אתר מסודרים עבור כלל האתרים.

תחזוקה מונעת

סעיף 12.6.1.2 להסכם ההתקשרות עם קבלני המצלמות קובע כי השירותים יכללו "תחזוקה מונעת אחת ל-6 חודשים".

סעיף 12.6.4 מגדיר מהי התחזוקה המונעת השוטפת הנדרשת מהקבלנים:

"12.6.4.1 במהלך כל טיפול, יבדוק הקבלן את מצב כל פריטי המערכת (חומרות ותוכנות).

12.6.4.2 במידה שתימצא תקלה, יתקנה ללא כל תמורה אלא אם יימצא כי נגרמה במזיד או כתוצאה משימוש שלא על פי הוראות היצרן.

12.6.4.3 בנוסף יבצע הקבלן בדיקה של מערך המחשוב לרבות, בדיקת בסיס הנתונים, ביצוע גיבויים, ניקוי כוננים וכדומה.

12.6.4.4 שירותי האחזקה והתיקונים שיינתנו למערכות מיועדים להשיג את יעדי האמינות והזמינות שלה כפי שמוגדר על ידי יצרני המערכות."

בהמשך, בסעיף 12.6.5 מפורטות הפעולות הנדרשות לביצוע על ידי הקבלן בכל טיפול, ובכלל זה בדיקת שמישות וכיול של ציוד הבקרה, הארקות, בדיקת מתח יתר, בדיקת תקינות התקשורת, חידוש ותחזוקה שוטפת של הציוד, תקינות השילוט, ניקיון ותקינות המערכת והאביזרים ועוד.

סעיף 12.15 להסכם ההתקשרות עם קבלני המצלמות כולל את טבלת הקנסות שהעירייה יכולה להטיל על הקבלן. להלן הקנס הרלוונטי בכל הנוגע לאי ביצוע תחזוקה שוטפת:

לוח 21: קנס בגין אי הגעה לביצוע טיפול תחזוקה שוטפת

תכולה	גובה הקנס (ש"ח)	פרק זמן
אי הגעה לביצוע טיפול תחזוקה שוטפת	800	לכל יום איחור

סעיף 12.12.1 להסכם עם הקבלנים קובע כדלקמן:

"12.12.1.3 הקבלן יכין תוכנית עבודה שנתית לאישור המזמין שבה יציג את מועדי הביקורים במשך כל השנה.

12.12.1.4 כמו כן יגיש הקבלן לאישור המזמין טופסי בדיקה המכילים את עילות התחזוקה שבכוונתו לבצע בכל טיפול."

הביקורת קיבלה דוח ממערכת כפיר (מערכת השליטה והבקרה שבה משתמשת העירייה) ובו פירוט של כל דיווחי האירועים במערכת משנת 2020 ועד ל-29.6.2023 (להלן: דוח אירועים). בדוח האירועים מפורטים 508,438 אירועים. לכל אירוע מפורטים הנתונים האלה: זמן פתיחת האירוע, זמן סגירת האירוע, משמרת, כותרת, קטגוריה ותת-קטגוריה.

הביקורת שלפה את כל האירועים שבקטגוריית "תחזוקה" ומצאה כי בתקופת דוח האירועים היו 93 פעולות אשר הוגדרו כתחזוקה. אלה מופיעות כ"אירוע יום מוקד" ללא כל פירוט נוסף. לפיכך לא ניתן לדעת מהי מהות התחזוקה שבוצעה ועל ידי מי.

כפי שמסר לביקורת הממונה על המשל"ט העירוני, התחזוקה המונעת המבוצעת על ידי הקבלנים עיקרה ניקוי המצלמות בשטח. לעיתים הקבלנים מבצעים פעולות תחזוקה נוספות, כגון טיפול בצידוד והחלפת כבלים, אולם הדבר לא נערך באופן סדור ועקבי לכל המצלמות.

שלא בהתאם להוראות הסכמי ההתקשרות, נמצא כי לא קיימת תוכנית עבודה שנתית לפעולות התחזוקה המונעת שהקבלנים נדרשים לבצע. בהתאם לכך לא נערכות כל פעולות התחזוקה הנדרשות על פי ההסכמים, והעירייה אינה מפקחת על עמידת הקבלנים בדרישות.

מסקנות

2. חוסר הקפדה על עמידת הקבלנים בהוראות הסכמי ההתקשרות עימם בכל תחום התחזוקה המונעת פוגע באפשרות עריכת מעקב ובקרה סדורים ועלול להביא לתקלות חוזרות ונשנות במצלמות אשר לא עברו פעולות תחזוקה כראוי.

המלצות

4. לוודא כי הקבלנים מגישים לעירייה תוכנית עבודה שנתית לביצוע כל פעולות התחזוקה במערכ המצלמות של העירייה. על תוכנית זו לכלול את כל המצלמות.
5. לוודא כי מתקיים תהליך פיקוח, בקרה ומעקב מסודרים גם באמצעות עובדי עירייה על תחזוקת המצלמות, וכי קבלני המצלמות מבצעים את כל פעולות התחזוקה שעליהן התחייבו בהסכמי ההתקשרות, אחת לחצי שנה כנדרש.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

מאז הביקורת בוצע שינוי בניהול תיעוד והפעלת התחזוקה מול הקבלנים, לרבות תיעוד מסודר במערכת הכולל את כל הפירוט ולוחות הזמנים, וסגירת התקלות.

המלצות 4-5: יבוצע.

טיפול בתקלות

סעיף 12.9.6 להסכם עם קבלני המצלמות מגדיר את סוגי התקלות ופרקי הזמן שיש לתקן :

תרשים 14: סוגי התקלות

סעיף 12.15 להסכם עם קבלני המצלמות כולל את טבלת הקנסות שהעירייה יכולה להטיל על הקבלן. להלן הקנסות הרלוונטיים בכל הנוגע לאי טיפול בתקלות במועד:

לוח 22: קנסות חריגה מזמני טיפול בתקלות

מס"ד	תכולה	גובה הקנס (ש"ח)	פרק זמן
1	איחור של יותר משעה להגעה לקריאת שירות לתיקון תקלה משביתה.	800	לכל שעת איחור
2	איחור של יותר משעה להגעה לקריאת שירות לתיקון תקלה בינונית.	500	לכל שעת איחור
3	איחור של יותר משעה להגעה לקריאת שירות לתיקון תקלה רגילה.	250	לכל שעת איחור
4	אי יכולת לתקן תקלה משביתה בשל מחסור בחלקי חילוף זמינים אצל הקבלן.	1,000	לכל יום איחור
5	אי יכולת לתקן תקלה משביתה בינונית, בשל מחסור בחלקי חילוף זמינים אצל הקבלן.	500	לכל יום איחור

כפי שמסר לביקורת הממונה על המשל"ט העירוני, התקלות במערכ המצלמות דווחו במערכת פטרולית עד תחילת שנת 2023, ולאחר מכן הדיווחים עליהן החלו במערכת כפיר. בלוח להלן מוצגות מספר התקלות שנפתחו במערכות פטרולית וכפיר בשנים 2020-2023:

לוח 23: תקלות שנפתחו בשנים 2020-2023 (עד סוף יוני)

שנה	מס' מצלמות קיימות בשטח	מערכת	מס' תקלות
2021	2,223	פטרולית	183
2022	2,924		715
2023 (עד סוף יוני)	3,308		178
		כפיר	735

ניתן לראות מנתוני הלוח לעיל כי חל גידול ניכר במספר התקלות, שאינו פרופורציונלי אף לגידול במספר המצלמות המוצבות בשטח. כך, אף שבין שנת 2021 לשנת 2022 גדל מספר המצלמות בכ-30%, מספר התקלות גדל ב-400%. כך, גם בין השנים 2022 ל-2023 - אף שמספר המצלמות גדל בכ-13% בלבד, גדל מספר התקלות ב-250% בין שנת 2022 לשנת 2023.

כל זאת, אף שכל המצלמות שנוספו הן מצלמות חדשות, לכן לא ברור מדוע הן סובלות מתקלות כה רבות.

ב-14.6.2022 נערך שימוע לחברת ט"ס בשל "לא מעט תלונות מהצד של גורמי המקצוע בעירייה בנושא מתן שירות ותחזוקה למערכות שהחברה התקינה במרחב הציבורי, במוסדות חינוך ובמתקני העירייה". בשימוע נדרשה החברה והתחייבה להגיש בתוך ימים ספורים תוכנית לעירייה "לטיפול בפערי השירות".

הביקורת מציינת כי בהינתן שלחברת מ"ו מספר כמעט זהה של תקלות ושיעור דומה של תקלות שאינן מטופלות במסגרת לוחות הזמנים הקבועים בהסכם, לא ברור מדוע נערך שימוע רק לחברת ט"ס.

בלוח להלן מוצגות דוגמאות למצלמות תקולות באתרי המצלמות ברחבי העיר למשך 5 ו-6 חודשים:

לוח 24: דוגמאות למצלמות תקולות לאורך 5-6 חודשים בין 6.6.2022 ל- 9.11.2022

שם מצלמה/אתר	משך הזמן שהמצלמה תקולה
גן שטרן	6 חודשים
גן הנרד	5 חודשים
עין רוגל	5 חודשים
שכונת רמות	6 חודשים

שם מצלמה/אתר	משך הזמן שהמצלמה תקולה
רוקפלר	5 חודשים
גן מזל שור	5 חודשים
גן גבעת משה - עזרת תורה	6 חודשים
קשת	5 חודשים
בית ידידות	5 חודשים
אמת המים	6 חודשים
מגרש בית חנינא	6 חודשים
גן משוגע, בקעה	6 חודשים

בלוח להלן מוצג סטטוס התקלות שנפתחו במערכת כפיר בשנת 2023, נכון לסוף חודש יוני 2023:

לוח 25: סטטוס תקלות במערכת כפיר 2023

סטטוס	מס' תקלות
סגור	707
פתוח	15
תקלה בטיפול מתמשך	9
חדש	4
סה"כ	735

כפי שנמסר לביקורת על ידי מנהל תחום התחזוקה של המערכות הטכניות באגף חירום וביטחון (להלן: מנהל תחזוקת מצלמות), במהלך משמרות הלילה התצפיתנים נדרשים לסמן במערכת כפיר אילו מצלמות תקולות.

למחרת בבוקר, מנהל אחזקת המצלמות מפיק דוח ממערכת כפיר של כל המצלמות התקולות (להלן: דוח מצלמות תקולות) ומעביר אותו לבת שירות לאומי המועסקת במוקד הביטחון ואמונה על פתיחת התקלות במערכת. מנהל אחזקת המצלמות מסמן על גבי דוח המצלמות התקולות את סוג התקלה שיש לפתוח (משביתה, בינונית, רגילה או חוזרת), רק לגבי התקלות שבעיניו יש לפתוח בגינן קריאת שירות, ובת השירות פותחת את התקלות בשמו במערכת כאירוע (ראו נספח 2 - דוח מצלמות תקולות).

סימון התקלות על ידי המוקדנים אינו מייצר קריאה לתיקון התקלה על ידי החברות. רק לאחר הקמת התקלה כאירוע נשלח מייל אוטומטי לקבלן המצלמות הרלוונטי ממערכת כפיר.

נמצא כי ישנה כפילות בתהליך פתיחת התקלות במערכת כפיר - בפעם הראשונה התצפיתנים מסמנים את המצלמות התקולות, ולמחרת, מופק דוח תקלות ובת השירות פותחת בפעם השנייה אירועי תקלות בהתאם לכך.

עוד עולה כי התקלות נפתחות על ידי בת השירות בשמו של מנהל אחזקת המצלמות, כלומר תוך שימוש במשתמש המערכת שלו.

קבלן המצלמות מ"ו נוהג להשיב במייל למנהל אחזקת המצלמות ולמוקד התצפיות מספר פנייה שנפתחה אצל הקבלן, ואילו קבלן המצלמות ט"ס אינו מעדכן דבר. סטטוס הטיפול בתקלות מתעדכן באופן ידני על ידי בת השירות בהנחיית מנהל אחזקת המצלמות על בסיס דיווחי החברות ובדיקתו אם המצלמה אכן תוקנה.

חשוב לציין כי מספר התקלות אינו מעיד על מספר המצלמות התקולות כיוון שתקלות רבות קורות באתר מצלמות שלם וכך הן משביתות עשרות מצלמות בו זמנית.

על פי הנמסר לביקורת על ידי מנהל המשל"ט העירוני, בכל יום נתון יש מאות מצלמות תקולות, אולם העירייה לא פעלה מול קבלני המצלמות לתיקון התקלות בזמן בהתאם לתנאי הסכמי ההתקשרות עימם. עם זאת, החל מחודש מאי 2023 נערך דוח חריגות בהתאם לזמני הטיפול והקנסות הקבועים בהסכמי ההתקשרות עם קבלני המצלמות, ובעקבותיו תיבחן האפשרות לעריכת קיזוז.

לדוגמאות שנשלחו לקבלני המצלמות ראו נספח 3 - דוחות קיזוז יוני 2023.

בלוח להלן מוצגים מספר התקלות שנפתחו לכל קבלן בחודש יוני 2023, מספר התקלות שבהן חרגו מזמני הטיפול הקבועים בהסכמי ההתקשרות וסך הקיזוז הצפוי, על פי תחשיב הממונה על המשל"ט העירוני:

לוח 26: דוחות קיזוז יוני 2023

קבלן	מס' תקלות	מס' תקלות שחרגו מזמני הטיפול	שיעור התקלות שחרגו מזמני הטיפול	מס' ימים ממוצע למשך החריגה	סך הקיזוז הצפוי (ש"ח)
מ"ו	59	26	44%	7	1,361,242
ט"ס	70	33	47%	9	1,975,712
סה"כ	129	59	46%	8	3,336,954

מנתוני הלוח לעיל עולה כי כמחצית מהתקלות אינן מטופלות במועד על ידי שני קבלני המצלמות, ולא נראה כי עקב השימוע שנערך לחברת ט"ס חל שיפור בזמני הטיפול שלה בתקלות.

בעת סיור הביקורת במוקד התצפיות ב-26.6.2023 עלה כי לא ניתן לצפות בסטטוס כלל המצלמות בזמנית, אלא ניתן לבדוק כל שרת מצלמות בנפרד. להלן תמונה המציגה זאת:

תמונה 11: מסך ריכוז תקלות לכל שרת במערכת

אף שהוראות ההסכם, קובעות בסעיף 6.6.4 כי "כל ההסכמים עם ספקי וקבלני המשנה מותנים באישור מוקדם של המזמין", מבדיקת הביקורת עולה כי אין בידי העירייה רשימה של קבלני המשנה המבצעים את התחזוקה ותיקון המצלמות, אין תיעוד של הקבלנים המבצעים את הטיפול בתקלות בפועל, וכן אין ליווי של נציג עירייה בתהליך.

כאמור, בכל זמן נתון, בין 450 ל-900 מצלמות אבטחה עירוניות (כ-15% עד 30%) לא תקינות מכלל כ-3,300 מצלמות האבטחה העירוניות.

מבדיקת הביקורת את אופן הטיפול העירוני בתקלות במערך מצלמות האבטחה אל מול קבלני המצלמות, עלו הממצאים האלה:

1. לא נערך תיעוד מסודר של תיקונים שנעשים במערכות. כלל התיעוד מבוסס על פתיחת תקלות וסגירתן במערכת, אולם לא קיים חיתוך ו/או נתונים סטטיסטיים על אודות תקלות.
2. לא נערכים תחקירים במקרים של תקלות שחוזרות על עצמן במשך תקופה ארוכה באתרים/במצלמות מסוימים.
3. אין הקפדה על מסירת טופס שירות בתום ביצוע טיפול בתקלה. כלל התיעוד מבוסס על חשבוניות שאינן מפרטות כיאות את מהות העבודה, היקף העבודה, או כל פרט אחר.

מסקנות

3. בהיעדר אכיפה של חובת קבלני המצלמות לטפל בתקלות בתוך פרקי הזמן שהוגדרו להם בהסכמי ההתקשרות, בכל זמן נתון למעלה מ-10% מהמצלמות אינן תקינות.

המלצות

6. לערוך מעקב ובקרה יומיים על עמידת הקבלנים בהוראות הסכמי ההתקשרות עימם בכל הנוגע לטיפול בתקלות.
7. לבחון אפשרות של הטלת קנסות וקיזוז תשלומים לקבלנים בגין אי עמידתם בזמני הטיפול בתקלות הקבועים בהסכם, ובכך להביא להרתעה ולשיפור השירות שניתן לעירייה.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

בנוגע להערת הביקורת לפיה לא נערך תיעוד מסודר לתיקונים שנעשים במערכות, כאשר כלל התיעוד מבוסס על פתיחת תקלות וסגירתן במערכת, אולם לא קיים חיתוך או נתונים סטטיסטיים אודות תקלות - יצוין כי עוד במהלך הביקורת עצמה ובהתאם להערת הביקורת פעל האגף ובוצע שינוי בהתאם לכך. הנתונים והמידע קיימים באגף ואף נעשה בהם שימוש לטובת הטיפול והבנת התקלות.

בנוגע למצב השרתים יצוין כי טכנית ניתן לצפות בכל האתרים בו זמנית ולקבל תמונת מצב שלהם בזמן אמת, ואף הוכן לטובת כך דשבורד במערכת השליטה והבקרה של האגף, אך מאחר שיש חסימות של פרוטוקולי תקשורת על ידי אבטחת מידע של העירייה - הנושא פועל כפי שמתואר על ידי הביקורת.

בדרך כלל תוספת מצלמות חדשות ואתר חדש מתחברים לאתרים קיימים. מכאן שכל תקלת חשמל או תקלת תקשורת גורמת ליותר "מצלמות תקולות" מאחר שיש באותה שרשרת של תשתית יותר מצלמות ממה שהיה לפני כן. לפיכך יהיה נכון לומר כי הגידול הוא במספר המצלמות המושפעות כתוצאה מהתקלה ולא שיש יותר תקלות.

המלצות 6-7: יבוצע.

התייחסות הביקורת

ראוי אולי לבחון את הפרקטיקה הנהוגה של חיבור מצלמות נוספות או אתרים חדשים לאתרים קיימים הסובלים מתקלות חוזרות ונשנות, במקום להקים תשתית חדשה תקינה וציבה לאתרים החדשים.

מקרה לדוגמה - הפיגוע הכפול ב-23.11.2022

העובדה כי תקלות אינן מטופלות באופן שוטף ומלא ובהתאם ללוחות הזמנים הקבועים בהסכם משמעה כי חלק גדול מהמצלמות אינן מתעדות אירועים המתרחשים ברחבי העיר ואשר היה רצוי כי יתועדו. דוגמה להשלכות של אי תיקון התקלות במועד קשורה באירוע החמור שבו לא תועד פיגוע רצחני כיוון שהמצלמות המוצבות במקום שבו אירע היו תקולות.

בבוקר ה-23.11.2022 התרחשו שני פיגועים בזה אחר זה בשדרות בן גוריון שביציאה מהעיר ובצומת רמות. בפיגוע נרצחו שני בני אדם ונפצעו 46, מהם חמישה באורח קשה.

מתחקיר הפיגוע הכפול שנערך בעירייה עלה כי כל המצלמות העירוניות המותקנות באזור הפיגוע היו תקולות:

- מצלמות המוצבות בצומת הפיגוע.
- מצלמות הסמוכות לתחנת דלק.

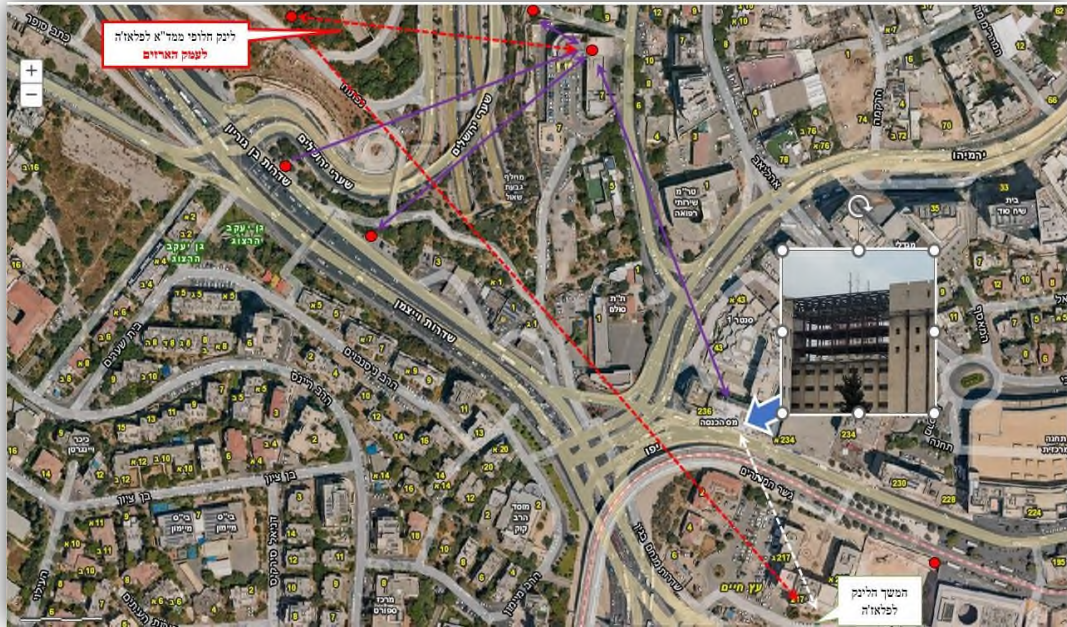
ביום האירוע ארבע המצלמות הממוקמות בצומת (על עמוד אחד) לא שידרו תמונות מהאזור ולא ניתן היה לצפות במתרחש.

בבדיקה עלה כי כמה ימים לפני האירוע התרחשו תקלות חוזרות ונשנות בשידור מהמצלמות הרלוונטיות, אולם התקלה לא טופלה. הסיבה לתקלה הייתה שכמה ימים לפני הפיגוע הוצבו פיגומים במרווח גג הבניין, דבר שגרם לנתקים בתקשורת כך שאומנם התקבלה תמונה מהמצלמות (חיווי בצבע אפור המעיד כי המצלמה תקינה), אך בפועל התמונה הייתה קפואה או מרצדת.

בתחקיר שנערך עלה כי בבניין שהוקם בתוואי השידור של המצלמות הונחו פיגומים שפגעו בקליטה של הרשת האלחוטית. התקלה נגרמה בשל נתק תקשורת – המצלמות מתקשרות אלחוטית ומשדרות לאנטנה בבניין מד"א השוכן בשכונת רוממה, ומשם לאנטנה הנמצאת על מלון וורט. הלינק והתקשורת בין מד"א לבין מלון וורט עבר דרך מרווח בגג בניין מס הכנסה בכניסה לעיר.

להלן ניתוח התקלה שקרתה כפי שהוצגה במסגרת התחקיר:

תמונה 12: שרטוט התקלה על גבי תצ"א

אגף חירום וביטחון לא קיבל כל מידע מגורם כלשהו, לא עירוני ולא חוץ-עירוני, על אודות הבנייה במרחב הציבורי, ועל כן לא נערך למניעת ניתוק התקשורת טרם הצבת הפיגומים. השמירה על רציפות הקשר ניתנה לביצוע על ידי העתקת אתרי התקשורת מבניין מד"א לאנטנה המוצבת בעמק הארזים, כפי שאכן נעשה לאחר הפיגוע.

יצוין כי הודעת תקלה נפתחה במערכת לאחר שעות רבות מהפיגוע בערבו של אותו יום.

פרק שמיני ניהול מאגר מידע

רישום מאגר מידע

ברשות מקומית קיימים מאגרי מידע רבים בתחומים שונים כגון: גבייה, שכר, תשלומים לספקים, חינוך, שירות פסיכולוגי, גני ילדים, שירותי רווחה, כוח אדם, רישוי עסקים, תחבורה וחנייה, תברואה ועוד.

המחוקק נתן דעתו להיבטים שונים של אבטחת מידע, והדבר בא לידי ביטוי בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: חוק הגנת הפרטיות) ובחוק המחשבים, התשנ"ה-1995.

חוק הגנת הפרטיות קובע את החובה לרישום מאגרי המידע בפנקס מאגרי המידע. הרישום צריך לכלול את זהות בעל מאגר המידע, המחזיק במאגר ומנהל המאגר, ומעניהם בישראל, מטרות הקמת מאגר המידע והמטרות שלהן נועד המידע וכן את סוגי המידע שייכללו במאגר.

חוק הגנת הפרטיות קובע את ההגדרות האלה:

- **"מאגר מידע"** - "אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד ממוחשב, למעט:

- אוסף לשימוש אישי שאינו למטרות עסק; או

- אוסף הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, ששולעצמו אינו יוצר אפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;"

- **"מידע"** - "נתונים על אישיותו של אדם, מעמדו האישי, צנעת אישיותו, מצב בריאותו, מצבו הכלכלי, הכשרתו המקצועית, דעותיו ואמונתו;"

סעיף 8(ג) לחוק הגנת הפרטיות קובע כי "בעל מאגר מידע חייב ברישום בפנקס ועל בעל המאגר לרשמו אם נתקיים בו אחד מאלה:

- מספר האנשים שמידע עליהם נמצא במאגר עולה על 10,000;

- יש במאגר מידע רגיש;

- המאגר כולל מידע על אנשים והמידע לא נמסר על ידיהם, מטעמם או בהסכמתם למאגר זה;

- המאגר הוא של גוף ציבורי כהגדרתו בסעיף 23;

- המאגר משמש לשירותי דיוור ישיר כאמור בסעיף 17ג.

הגדרתו של "גוף ציבורי" על פי סעיף 23 לחוק הגנת הפרטיות: "משרדי הממשלה ומוסדות מדינה אחרים, רשות מקומית וגוף אחר הממלא תפקידים ציבוריים על פי דין".

סעיף 17 לחוק הגנת הפרטיות קובע כי "בעל מאגר מידע, מחזיק במאגר מידע או מנהל מאגר מידע, כל אחד מהם אחראי לאבטחת המידע שבמאגר המידע."

כלומר, החוק מטיל אחריות לאבטחת המידע במאגר על בעל מאגר המידע, מנהל מאגר המידע והמחזיק בו.

אבטחת מידע מוגדרת בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות כהגנה על שלמות המידע ומניעת חשיפתו, העתקתו או שימוש בו שלא כדין.

חלק ניכר מההקלטות ממצלמות המעקב נכנס לגדר "מאגר מידע" המתייחס למידע מזוהה או ניתן לזיהוי על אודות אדם כמשמעותו בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות.

חוק הגנת הפרטיות מחייב אם כן רישום של מאגר המידע בפנקס המאגרים ובתשלום אגרה בגינו.

נוסף על אלה, סעיף 8(ב) לחוק הגנת הפרטיות קובע כי "לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר", וכן בסעיף 3.1.1.2.1. להנחיית הרשות להגנת הפרטיות צוין כי "מטרת הצבת המצלמות חייבת להיות מוגדרת באופן חד, ספציפי ומפורש ולאחר שנקבעה המטרה אין להשתמש בצילומים למטרות זרות".

בבדיקת הביקורת בפנקס מאגרי המידע הממשלתי נמצא כי לעירייה מאגר מידע רשום שכותרתו "מצלמות עירוניות" ומספרו 700063090, מ-11.2.2018. להלן נתוני המאגר:

תמונה 13: רישום מאגר המידע בפנקס מאגרי הממשלתי

ר ש מ י ם
ה ר ש ו ת ל מ ש פ ט
ט כ נ ל ו ג י ה
י מ י ד ע
ר ש מ מ א ג ר י מ י ד ע

מדינת ישראל
משרד המשפטים

עיון בפרטי מאגר מידע בפנקס מאגרי המידע
לפי סעיף 12(א) לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981

<u>פרטי מאגר המידע</u>	
שם המאגר מצלמות עירוניות	מספר מאגר 700063090
שם מנהל המאגר	תאריך רישום המאגר 11 פברואר 2018
<u>פרטי בעל מאגר המידע</u>	
שם בעל המאגר ציבורי	זיהוי בעל המאגר 500230008
סוג בעל המאגר ציבורי בחוק	כתובת בעל המאגר רחוב ככר ספרא 1 ירושלים, 9414109
<u>פרטים על המידע במאגר</u>	
סוגי מידע במאגר אחר רגיש נתוני מיקום אחר רגיש צילומי אבטחה	
מטרות להן נועד המידע במאגר ביצוע תפקידים עפ"י דין	
תנאי אישור: בכפוף להנחיות רשם מאגרי מידע מס' 4/2012 בענין שימוש במצלמות אבטחה ומעקב ובמאגרי התמונות הנקלטות בהן.	
<u>פרטים נוספים על המידע במאגר</u>	
<u>מחזיקים במאגר המידע</u>	
שם מחזיק	מספר זיהוי

מנהל מאגר המידע "מצלמות עירוניות" הוא הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה.

אבטחת מידע

סעיף 17 לחוק הגנת הפרטיות מטיל אחריות לאבטחת המידע במאגר על בעל מאגר המידע, מנהל מאגר המידע והמחזיק בו.

אבטחת מידע מוגדרת בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות כהגנה על שלמות המידע ומניעת חשיפתו, העתקתו או שימוש בו שלא כדין. הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת שורת כללים מחייבים להחלת אבטחת מידע נאותה על מערך מצלמות. להלן תרשים המציג תחומים אלו:

תרשים 15: היבטי אבטחת מידע במערך המצלמות

התחייבות לשמירת סודיות

ישנם גורמים שונים אשר נחשפים למידע המצולם על ידי מערך מצלמות האבטחה, הן באופן קבוע, כדוגמת התצפיתנים העובדים במוקד התצפיות, והן באופן חד-פעמי ומזדמן כדוגמת טכנאים למיניהם.

מאחר שהתצפיתנים העובדים במוקד התצפיות נחשפים למידע פרטי המוגדר "מידע רגיש" אשר חשיפתו שלא לצורך עלולה ליצור פגיעה בפרטיות של רבים, הם נדרשים להתחייב על שמירת הסודיות על כל היבטיה. לצורך כך יש להחתים כל עובד במוקד התצפיות על כתב התחייבות לשמירה על סודיות.

לתורת ההפעלה מצורפת דוגמה לכתב התחייבות לשמירה על סודיות (להלן: כתב התחייבות).
בכתב ההתחייבות מפורטות החובות האלה:

תרשים 16: כתב התחייבות

סעיף 9.1 למסמכי המכרז ל"רכישה, אספקה, התקנה ואחזקה של מרכיבי ביטחון במוסדות חינוך ובמתקני העירייה בעיר ירושלים" שהם חלק בלתי נפרד מהסכם ההתקשרות עם קבלני המצלמות מגדיר את הצורך בהחתמת טכנאים על כתב התחייבות גם כן:

"אבטחת מידע -

9.1.1 אין להכניס או להוציא מידע מכל אמצעי של הלקוח ולהעבירו לגורם אחר מחוץ לאתרי הלקוח, כולל למשרדי הספק, כל חריגה תלווה באישור חתום מראש של הלקוח.

9.1.2 על הטכנאים הפועלים מטעם הקבלן לפעול על פי הנחיות אבטחת מידע הנהוגות אצל הלקוח ובפרט לא לעשות כל שימוש בכל מידע שאליו נחשף במשרין או בעקיפין.

9.1.3 הקבלן יחתום ויחתים את עובדיו על כתב התחייבות בהתאם.

הביקורת קיבלה דוגמה של מסמך עירוני שכותרתו "הצהרת סודיות", אשר מפרט את ההוראות החוקיות בדבר שמירה על סודיות על פי חוק העונשין, התשל"ז-1977 ועל פי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן: מסמך הצהרת הסודיות).

מסמך הצהרת הסודיות העירוני כולל חמישה חלקים:

1. **כללי** - נוגע לאיסור מסירת מידע על ידי עובד ציבור.

2. **שמירת הידיעה** - התרשלות עובד ציבור בשמירת ידיעה מתוקף תפקידו.

3. **הוצאת מסמכים ממשמורת העירייה ללא רשות.**

4. **שמירת המידע הנקלט במצלמות העירייה** - "על העובד הציבורי אשר נחשף לצילומים ממצלמות אבטחה ברחבי העיר לשמור את המידע שנחשף בפניו לצורכי העירייה ולמטרות

שלשמן קיים מערך המצלמות בלבד. כמו כן, חל איסור מוחלט על הוצאת החומרים או העברתם לגורם שלישי ללא אישור הוועדה להעברת מידע. עובד אשר לא ימלא אחר הוראה זו עובר עבירה פלילית וצפוי להיענש."

5. **סודיות** – על פי חוק הגנת הפרטיות, לא יגלה עובד שמידע הגיע אליו מתוקף תפקידו אלא לצורך ביצוע עבודתו.

מבדיקת הביקורת את מסמך הצהרת הסודיות העירוני עלה כי שלא כמו בכתב ההתחייבות בתורת ההפעלה, אין בו התייחסות להבטחת הגישה לחדר השרתים לגורמים מורשים בלבד.

הביקורת ביקשה לקבל את כל מסמכי הצהרת הסודיות שחתמו עליהם 37 התצפיתנים. היא קיבלה 33 מסמכי הצהרת סודיות בלבד, אשר נחתמו כולם במהלך הביקורת - החל מסוף מרץ 2023.

מבדיקת הביקורת את הסכם ההתקשרות עם א"ג עלה כי התצפיתנים שמעסיקה א"ג הצופים במצלמות האבטחה העירונית אינם נדרשים לחתום על כתבי סודיות, וממילא העירייה אינה מודעת לזהותם.

נוסף על מסמך הצהרת הסודיות, התצפיתנים חותמים במוקד התצפיות על מסמך שכותרתו "מתן הרשאה לצפייה במצלמות אבטחה", שלפיו מתחייב החותם, בין היתר, כי לא יקליט את מסך המחשב ולא ישמור בכל דרך שהיא את התיעוד מהמצלמות. הביקורת קיבלה 37 הצהרות חתומות.

עם זאת, יוער כי בעוד שהתצפיתנים במוקד העירוני מתחייבים שלא להקליט את הנצפה במסכי המחשב, תצפיתני א"ג, אשר אינם חותמים על כתבי התחייבות לשמירת סודיות כלל, נדרשים במסגרת עבודתם לצלם תמונות וסרטונים ולהעלותם לקבוצת הווטסאפ של מוקד התצפיות לצורך דיווח על אירועים שבהם צפו.

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט, קבלני המצלמות מעסיקים טכנאי שירות רבים, הן קבועים והן מזדמנים, ואין הם נוהגים להחתים כל טכנאי או נותן שירות על כתב התחייבות לשמירת סודיות.

מסקנות

1. מכיוון שאין הקפדה על החתמת כל הגורמים החשופים למידע המצולם במערך המצלמות העירוני על הצהרת סודיות, עולה חשש כי נפגעת פרטיותם של המצולמים עקב שימוש והפצת מידע לגורמים חיצוניים.

המלצות

1. להחתים את כל עובדי מוקד התצפיות, הטכנאים הקבועים והמזדמנים של קבלני המצלמות, תצפיתני א"ג וכל גורם אשר נחשף למידע המצולם, אם באופן קבוע ואם באופן חד-פעמי, על מסמכי הצהרת הסודיות לפני תחילת עבודתם במוקד.
2. לעדכן את מסמכי הצהרת הסודיות אחת לתקופה ולהחתים את כל הגורמים מחדש כדי לרענן את הבנתם לגבי חשיבות השמירה על סודיות המידע שאליו הם נחשפים.

3. לבחון את אופן העברת המידע בין תצפיתני א"ג לבין תצפיתני מוקד התצפיות באופן מאובטח ובלי שיצולמו סרטונים באמצעות יישומונים לא מאובטחים הנתונים בשימוש המוני.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

הצהרת הסודיות שעליה חתומים כלל העובדים והטכנאים נותני השירות היא הצהרת הסודיות העירונית שנוסחה על ידי אגף מערכות מידע והיועמ"ש. חדר השרתים, ככל חדרי השרתים בעירייה, הוא באחריות אגף מערכות מידע.

במהלך הביקורת הוחתמו כלל התצפיתנים במוקד הביטחון, לרבות בחברת א"ג, על כתבי סודיות כנדרש. החברות הונחו לעדכן על הצטרפות תצפיתנים חדשים והחתמתם על כתב סודיות והעברת עותק לממונה על המשל"ט.

עוד במהלך הביקורת הוחתמו כלל הטכנאים ונותני השירות על כתבי סודיות כנדרש.

שתי החברות הונחו לעדכן על הצטרפות טכנאי שירות חדשים והחתמתם על כתב סודיות והעברת עותק לממונה על המשל"ט.

המלצות 1 ו-2: בוצע.

המלצה 3: העברת המידע מבוצעת באמצעות תקשורת VPN.

לא מועברים סרטונים.

העברת תמונות בלבד למוקד א"ג מבוצעת באמצעות WhatsApp שמאפשרת שיתוף מהיר ומענה מיידי לאירועים.

התייחסות הביקורת

הביקורת מתייחסת בין היתר, להעברת הסרטונים ממוקד א"ג לתצפיתנים באמצעות יישומון המסרים ווטסאפ.

הרשאות

אחד העקרונות החשובים ביותר בבקרה פנימית נאותה בארגון הוא יישום מערך הרשאות ועקרון הפרדת התפקידים במערכות המידע.

מערך ההרשאות במערכות המידע בארגון נדרש שיעמוד בעקרון "הצורך לדעת" (Need to Know) – הגבלת הגישה למידע לבעלי התפקידים הזקוקים לו בלבד. עקרון הפרדת תפקידים, משמעו,

קיום הפרדה בין הגורמים האחראים לביצוען של פעולות בארגון, כגון הפרדה בין גורם מבצע, מאשר ומבקר.

המטרות העיקריות ביישום מערך הרשאות נאותות ועקרון הפרדת התפקידים בארגון הן מניעת טעויות ומעשי מרמה, ומנגד, הימנעות מיצירת תלות בפונקציה עיקרית אחת ושליטת גורם יחיד על תהליך שלם.

כחלק מהגדרות האבטחה בהתקנה ראשונית, מסמך המלצות מערך הסייבר ממליץ על "הקצאה וניהול הרשאות צפייה (רמה 1 – הרשאת צפייה בוידאו חי, רמה 2 - הרשאה צפייה בוידאו חי, הקלטות ויכולת שליטה, רמה 3 - הרשאת טכנאי)".

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כדלקמן:

"אבטחת המידע במערכת מצלמות מעקב המופעלת בידי גוף פרטי או ציבורי כאחד, מחייבת... קביעת רשימת מורשי גישה, והטלת מגבלות על גישתם למידע; ... הקפדה בבחירת העובדים שיהיו בעלי גישה למידע, הדרכה נאותה שלהם בדבר נוהלי אבטחת המידע ובדבר חובותיהם לפי הנהלים ולפי החוק, והחתמת העובדים על התחייבות לסודיות וחובתם להימנע ממסירת תוכן הצילומים לגורמים בלתי מוסמכים."

עוד קובעת ההנחיה כי "ההרשאה לצפייה בצילומי המצלמה ולהקלטתם תהיה רק על בסיס צורך לדעת, ורק במידה הנדרשת; רשימת הרשאות הגישה צריכה להיות מפורטת ומדויקת בשים לב לסוגים השונים של הפעולות שניתן לבצע במערכת מצלמות המעקב ובצילומים הנאגרים בה, למשל: רשות לראות את הצילום בזמן אמת; צפייה בצילומים המוקלטים; הרשאה להעתיק את ההקלטות; הרשאה לשליטה במערכות הזום והכוונון של המצלמה; יכולת מחיקה או עריכה של הצילומים."

כלומר, על פי ההנחיה, על העירייה לקבוע באופן קפדני רשימת עובדים בעלי הרשאות מפורטת ומדויקת, אשר יתודרכו לשמירה על אבטחת המידע ושמירת סודיות.

נמצא כי לא קיים נוהל עירוני מוסדר לנושא הרשאות צפייה במערכות העירוניות.

הביקורת קיבלה את רשימת הרישיונות ואישורי הצפייה במערכת מצלמות האבטחה (להלן: רשימת הרשאות צפייה). הרשימה כוללת 45 רישיונות ו-119 עמדות, ולכל רישיון מוגדרת רמת הרשאת הצפייה. להלן בלוח מוצגות רמות הרשאות הצפייה ומספר הרישיונות בכל אחת מהן:

לוח 27: רמות הרשאות הצפייה במצלמות האבטחה העירוניות

רמה	הרשאות	מס' רישיונות ברמה זו
A	אדמיניסטרטור	2
B	צפייה, שליטה, שחזור והורדת חומר	1
C	צפייה ושחזור	0
D	צפייה ושליטה חלקי	1
E	צפייה, שליטה ושחזור	9
F	צפייה	30

רמה	הרשאות	מס' רישיונות ברמה זו
SDK	חיבור מערכת למערכת	2
סך הכול		45

נוסף על 7 רמות הרשאות הצפייה, ישנם רישיונות בעלי הרשאה נוספת - W - הרשאה המאפשרת גישה לצפייה במצלמות באמצעות דפדפן, כלומר במחשב נייד או בסלולרי. מבדיקת הביקורת עלה כי ישנם 14 רישיונות בעלי הרשאת גישה כאמור - לחלקם הרשאות צפייה ולחלקם גם הרשאות של שליטה, שחזור ואף הרשאת אדמיניסטרטור.

יוער כי באופן מפתיע לחברת א"ג, שכאמור נותנת לעירייה שירותי צפייה בחו"ל, לכאורה, אין הרשאה W המאפשרת גישה מדפדפן, אם כי לא סביר שהחברה יכולה לצפות במצלמות ללא הרשאה כאמור.

רשימת הרשאות הצפייה שקיבלה הביקורת מחולקת לארבע קבוצות של גורמים בעלי הרשאות: גורמי חוץ (מד"א, משטרה, מוקד כיבוי אש וכו'), הנהלת העירייה, חירום וביטחון וגורמים עירוניים נוספים (מוקד עירוני, מנת"י, ממונה שיטור עירוני וכו'). לכל משתמש יש הרשאה שונה - הן מבחינת המצלמות האפשריות לצפייה והן מבחינת סוג ההרשאה (צפייה, שליטה ושחזור). להלן בלוח מוצגות קבוצות בעלי ההרשאות ומספר הרישיונות של כל אחד מהם:

לוח 28: רמות הרשאות הצפייה

קבוצת הרשאה	דוגמאות לבעלי תפקידים בקבוצה	מס' רישיונות
גורמי חוץ	מד"א, מוקד כיבוי אש, חברת מוריה, משטרה	10
הנהלה	ראש העיר, סגן ראש העירייה, יועץ ראש העירייה, מנכ"ל העירייה	4
חירום וביטחון	מוקד התצפיות, מוקד הביטחון העירוני, א"ג, משל"ט הרכבת הקלה, מנהל אגף חירום וביטחון, הממונה על המשל"ט העירוני	13
עירייה	משל"ט אכיפה, וטרניר עירוני, מנת"י, ממונה שיטור עירוני, מנהל גן סאקר, מנהל גן הוורדים, מנהל מגרש חומת שמואל	18
סך הכול		45

שלא בהתאם לקבוע בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות, רשימת הרשאות הצפייה אינה מפרטת את שמות בעלי ההרשאות באופן קפדני, כך שלעיתים היא כוללת את שם היחידה העירונית בלבד. כך למשל, "מוקד עירוני", "ספורטק ארזים", "וטרניר עירוני", "מוקד כיבוי אש" ועוד. נוסף על כך, ישנן הרשאות אשר מאפשרות שימוש בכמה עמדות שונות. כך למשל, הרשאת "מוקד הביטחון העירוני" משמשת 11 עמדות, "מוקד התצפיות" 12 עמדות, "משל"ט אכיפה" 4 עמדות ו"א"ג" 26 עמדות.

רשימת הרשאות הצפייה מציגה עבור כל משתמש באילו מצלמות הוא יכול לצפות. לדוגמה, הוטרניר העירוני יכול לצפות במצלמות "מתקן הכלבייה", מנהל גן הוורדים במצלמות "גן הוורדים", מנהל מרכז התחזוקה במצלמות "מרכז התחזוקה" וכדומה. ישנם בעלי תפקידים שהם בעלי הרשאת

צפייה במצלמות "כללי", אשר ככל הנראה משמשת לאישור גורף לכלל מצלמות העירייה, ובהם ראש העירייה, מנכ"ל העירייה, מנהל אגף חירום וביטחון, א"ג והמשטרה.

מבדיקת הביקורת את רשימת הרשאות הצפייה עלה כי שלא בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות, הרשאות הצפייה אינן מגדירות באופן מפורט עבור כל משתמש באילו מצלמות הוא יכול לצפות; וכן לא ברור אילו מצלמות נכללות בכל הגדרה, בייחוד תחת ההגדרה "כללי".

הרשאת גישה למשטרת ישראל

העברת מידע בין גופים ציבוריים מותרת במסגרת תנאי פרק ד' לחוק הגנת הפרטיות. העברת מידע בין גופים ציבוריים שלא במסגרת זו היא עבירה פלילית על פי סעיף 31 א(א)(8) לחוק הגנת הפרטיות. סדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים מוסדרים בתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ו-1986.

הביקורת קיבלה מסמך שנערך על ידי מטה מחוז ירושלים של משטרת ישראל ב-6.9.2020, שכותרתו "שמירה על ביטחון המידע - מצלמות עיריית ירושלים".

במסמך מצוין כי "בהמשך לחיבור מצלמות עיריית ירושלים למשטרת ישראל... הובאו לידיעתנו עקרונות האבטחה ובקרת הגישה הנהוגים בעירייה. עקרונות האבטחה ובקרת הגישה הנהוגות במשטרת ישראל עומדים לפחות ברמה שווה להנחיות אלה."

מהמכתב עולה כי ההרשאה ניתנה למשטרת ישראל ב-15.8.2017, אולם המכתב עצמו נכתב כשלוש שנים לאחר מכן, ב-6.9.2020.

עוד יצוין כי לא הועבר לביקורת אישור החתום על ידי משטרת ישראל שלפיו היא מאפשרת לעיריית ירושלים לצפות במצלמות המשטרה מ-1.9.2021 ועד ל-31.8.2026 (תקופה מרבית של חמש שנים על פי התקנה).

מסקנות

2. בשל חסרון נוהל עירוני מוסדר בכל הנוגע להרשאות צפייה במצלמות העירוניות ההרשאות אינן מנוהלות בצורה נאותה ואינן עומדות בכללי אבטחת המידע.
3. ניהול הרשאות לא מוקפד, כגון מתן הרשאות ברמת יחידה שאינה שמית לעובד, עלול להוביל לשימוש בלתי מורשה ובלתי תקין העלול לחשוף את העירייה לסיכון של פגיעה בפרטיות התושבים.
4. מתן הגישה לצפייה במצלמות באמצעות רשת האינטרנט ומכשירים ניידים/סלולריים, ובכלל זה לבעלי הרשאות המאפשרות נוסף על צפייה גם ביצוע שליטה ושחזור, אינו עומד בכללי אבטחת המידע ומגביר את הסיכון כי מידע מוגן ידלוף לרשת וייחשף.

המלצות

4. לגבש נוהל עירוני בנושא צפייה במצלמות העירוניות, בהתאם להוראות תקנות הגנת הפרטיות (העברת מידע).
5. לבדוק אילו סוגי הרשאות ניתנו לחברת א"ג ולוודא כי אין לה הרשאה לשליטה, לשחזור ולהורדת חומר מצולם.
6. לבחון את מידת הצורך בהקצאת הרשאות צפייה למספר כה רב של גורמים, ובכלל זה גורמי חוץ, הנהלת העירייה וגורמים נוספים בעירייה.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 4: אגף חירום וביטחון בחר בתחילת ספטמבר 2023 יועץ לנושא מצלמות האבטחה ונהלים בתחום. בימים אלה תהליך כתיבת הנהלים נמצא בעיצומו. בתום התהליך יובאו הנהלים לאישור ועדת היגוי אבטחת מידע. לאחר אישורם ייכנסו כנוהל מחייב בעירייה.

המלצה 6: משטרת ישראל, השב"כ, הרשות לכיבוי אש קיבלו הרשאות לצפייה במצלמות האבטחה לאחר אישור הוועדה למסירת מידע וכמקובל בהתאם לחוק הגנת הפרטיות.

קיימים כיום כ-48 בעלי הרשאה לצפייה במצלמות האבטחה, כולם אושרו במסגרת הנוהל העירוני.

מנהל אגף חירום וביטחון

בספטמבר 2023 הוחל בכתיבת נוהל עבודה מקיף לנושא הקמת מערכות צפייה בסיוע חברת ג"מ שזכתה בהליך שקיימנו לשם כך. במסגרת נוהל זה ייכתבו נוהלי מתן הרשאות צפייה במערכת. מאחר שהיועץ שנשכר לבצע את המשימה גויס למילואים המשימה טרם הסתיימה.

מאז הביקורת ועל רקע התגברות איומי סייבר נסגרו לגמרי אפשרויות גישה למערכת בדפדפן. החברה צופה באמצעות תוכנת קליינט עם ההרשאות המתאימות ועל גבי תקשורת מאובטחת (VPN) כפי שאושר בוועדה למסירת מידע.

קיים פירוט (בקובץ) של רמות ההרשאות במערכת, ובמערכת עצמה ישנה רשימה מפורטת של ההרשאה ברמת מצלמה.

המלצה 4: קיים נוהל – יבוצע תיקוף ועדכון בהתאם להמלצות הביקורת.

המלצה 5: בוצעה. לחברה לא ניתנו שום הרשאות למעט צפייה בזמן אמת.

המלצה 6: בוצעה.

שמירת הצילומים ומחיקתם

סעיף 2 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 קובע כי "פגיעה בפרטיות היא אחת מאלה: ... (9) שימוש בדיעה על ענייניו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה".

סעיף 8(ב) לחוק קובע כי: "לא ישתמש אדם במידע שבמאגר מידע החייב ברישום לפי סעיף זה, אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר".

כלומר, חוק הגנת הפרטיות קובע את עקרון הגבלת המטרה, שלפיו ניתן להשתמש במידע למטרה שלה הוא מיועד בלבד. שמירה של צילומי מצלמות האבטחה שלא לצורך עלולה לפגוע בעיקרון זה, כפי שנקבע בהנחיית הרשות להגנת הפרטיות: "שמירת הצילומים לאחר שהם אינם נחוצים עוד מהווה הפרה של עיקרון הגבלת המטרה ויוצרת סיכויי אבטחת מידע מיותרים, ומשום כך גם פוגעת בזכות החוקתית לפרטיות במידה העולה על הנדרש".

נוסף על כך, הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת שני כללים מנחים שעליהם יש לתת את הדעת בדבר שמירת הצילומים:

- **שמירה מוגבלת בזמן** - יש לקבוע את משך התקופה שבה יישמרו ההקלטות.
- **מחיקה אוטומטית** - מומלץ לתכנן את מערכת ההקלטה למחיקה אוטומטית של הצילומים לאחר התקופה שנקבעה.

בעניין משך שמירת הצילומים, מסמך "מצלמות מעקב - הדין החל ואופן השימוש" של הרשות להגנת הפרטיות קובע כי "משך שמירת ההקלטות תלוי במטרה של התקנת כל מצלמה ומצלמה באופן ספציפי, וברגישות המידע הנקלט בעדשתה, ולכן קשה לקבוע מסמרות בדבר פרק הזמן המדויק שבו מוצדק לשומרן. משך שמירת הצילומים ייקבע בכל מקרה בנפרד לפי מבחני המידתיות. עם זאת בהכללה ניתן לומר שבמצלמות מעקב המותקנות במרחב הציבורי למטרת מניעת עבריינות, כדוגמת המצלמות המוצבות בערים בארץ במסגרת תוכנית "עיר ללא אלימות", קשה להצדיק שמירת מידע למשך למעלה משבוע ימים; את תקופת שמירת ההקלטות במצלמות מסוג זה אפשר להאריך אם במהלך אותה תקופה מתקיימת באזור המצולם התרחשות המעלה אפשרות ממשית שיהיה צורך לגיטימי לשימוש בצילומים, או אם נפתחת חקירה רשמית שלצרכיה ההקלטות עשויות להיות רלוונטיות. מובן כי מיד כשמסתיים הצורך להאריך את תקופת השמירה – יש למחוק את ההקלטות כפי שצריך היה לעשות מלכתחילה".

עם זאת, הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת בסעיף 3.1.5.1. כי "לנוכח אופי המאגר ובשים לב לקשיים הפרקטיים והמשפטיים הכרוכים במימוש זכות עיון באוסף הצילומים, סבור הרשם שבדרך כלל לא יהיה צורך להעניק זכות עיון במאגר הקלטות שבו לא בוצע עיבוד של המידע המאפשר אחזור לפי זהות המצולמים, בתנאי שמשך שמירת הצילומים אינו עולה על 30 ימים".

כלומר, על פי העולה ממסמכי הרשות להגנת הפרטיות השונים, יש לשמור את הצילומים לתקופה של בין שבוע ל-30 ימים.

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה, המידע והצילומים במערכת המצלמות נשמרים לתקופה שבין שבועיים לשלושה שבועות, על פי שיטת "נכנס ראשון יוצא ראשון" (FIFO - FIRST IN FIRST OUT). שיטה זו מתייחסת לצורה שבה פריטי

מידע מאוחסנים בבסיס נתונים ולצורת הטיפול בפריטי מידע אלו. פריט מידע אשר נשמר ראשון במאגר הנתונים יהיה הראשון אשר יימחק ממנו.

ב-26.6.2023 ערכה הביקורת סיור במוקד התצפיות ובמסגרתו בחנה את משך שמירת הצילומים בארבע מצלמות אקראיות. להלן תרשים המציג את בדיקת הביקורת ותוצאותיה:

תרשים 17: בדיקת הביקורת - משך שמירת הצילומים

יוני 2023						
ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

אבן ספיר חזית מרכז | 22 יום

יוני 2023						
ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

אולם מועצה 4 | 21 יום

יוני 2023						
ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

כינר ולו 5 | 17 יום

מאי 2023						
ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

נחלת שבעה 3 | 30 יום

הערה: התרשים לעיל מציג את זמני שמירת הצילומים מסיור הביקורת במוקד התצפיות ב-26.6.2023. באשר לנתונים מחודש מאי 2023 כמוצג לעיל נכללים הנתונים מ-26.6.2023 ואחורה עד ה-27.5.2023.

כפי שעולה מבדיקת הביקורת, משך שמירת הצילומים לא עולה על 30 ימים.

יצוין כי לא ברור מדוע העירייה אינה דואגת לכך שמקום האחסון על גבי השרתים יאפשר שמירה של 30 יום עבור כל אחת מהמצלמות.

במקרים שבהם מתקבלת בקשה לשחזור מידע מצולם, כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני, סרטונים ששוחזרו נשמרים על גבי תיקיית רשת בתוך הרשת העירונית שיוצאת מהשרת של המצלמות. הגישה לתיקייה זו מוגבלת לשני אנשים בלבד - הממונה על המשל"ט העירוני והממונה על אבטחת מידע.

הסרטונים ששוחזרו נשמרים בתיקייה הייעודית למשך שנתיים. מבדיקת הביקורת עולה כי לא קיים מנגנון מוגדר וסדור להגבלת משך הזמן שבו הסרטונים נשמרים ולמחיקתם לאחר שאין בהם עוד צורך.

שלא בהתאם לקבוע בסעיף 3.1.6.2 להנחיית הרשות להגנת הפרטיות המגדיר חובת "קביעת נהלים ברורים להקלטת הצילומים, לעיבודם ולהפצתם ולאבטחת המידע בהם", נמצא כי העירייה לא ערכה נוהל עירוני המתייחס לשמירת המידע ומחיקתו ממצלמות האבטחה העירוניות.

מסקנות

5. חוסר הקפדה על הגבלת משך שמירת צילומים ששוחזרו עלול להביא לפגיעה בזכות לפרטיות של תושבים המצולמים בסרטון.
6. בשל העובדה שלא קיים נוהל עירוני סדור בכל הנוגע לשחזור סרטונים, לשמירתם ולמחיקתם, לא נערכים מעקב ובקרה נאותים על סרטונים ששוחזרו ונשמרו בתיקייה הייעודית.

המלצות

7. לערוך מעקב ובקרה נאותים על פרקי הזמן שבהם שמורים צילומים ששוחזרו ונשמרו בתיקייה הייעודית, וכן לבצע מחיקה סדורה של צילומים אשר אין עוד צורך בשמירתם. כך למשל, ניתן לקבוע כי לאחר שהסרטונים מועברים לגורם חיצוני שביקש אותם אפשר למחוק אותם מהמחשב מאחר שכבר נעשה בהם השימוש אשר לשמו הם נשמרו מלכתחילה.
8. לקבוע מדיניות עירונית סדורה אשר תוגדר במסגרת נוהל עירוני רשמי בכל הנוגע לסיבות שבגינן ניתן לבצע שמירה יזומה של צילומים לפרק זמן ארוך יותר, לרבות פירוט הגורמים המאשרים את עצם השמירה, ובכלל זה תיעוד של אישור היועץ המשפטי של העירייה ו/או בקשת המשטרה לשחזור הצילומים ולשמירתם.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

לרוב התיעוד נשמר לפרק זמן בין 7-30 ימים. שמירת התיעוד מתבצעת בהתאם לצורך והתכנון בכל פרויקט על פי הצורך וכמות הדיסקים בשרת בהתאם. כל התיעוד שאין בו צורך יותר נמחק באופן מוחלט לאחר שנה בצורה מבוקרת על ידי הממונה על המשל"ט.

בספטמבר 2023, לאחר הליך בחירת יועצים, שכר האגף את שירות חברת ג"מ לכתיבת נוהל מתכלל לכלל תחום התקנת מערכות מצלמות, ובמסגרת נוהל זה יכתבו נוהלי שמירת והפצת התיעוד.

המלצה 7: תבוצע.

המלצה 8: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

אבטחה פיזית

מצלמות אבטחה חשופות לאיומי סייבר ולאירועי אבטחת מידע, לרבות דליפת מידע והפרת פרטיות. הטריגר והאטרקטיביות לתקיפה נובעים בין היתר מרצונו של התוקף להגיע למידע רגיש ופגיעה בפרטיות, או כחלק מניצול מצלמות אבטחה לצורך איסוף מודיעין לפני מבצע.

באפריל 2018 פרסם מערך הסייבר הלאומי מסמך המלצות שכותרתו "צמצום סיכוני סייבר ממצלמות אבטחה" (להלן: המלצות מערך הסייבר). במסמך זה מפורטים האיומים הטכנולוגיים שנוצרו בעקבות השימוש במצלמות אבטחה, וכן המלצות לגבי דרכי התמודדות עימם.

סעיף 6 לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017, קובע כי:

"(א) בעל מאגר מידע יבטיח כי המערכות המפורטות בתקנה 5(א)(1) יישמרו במקום מוגן, המונע חדירה וכניסה אליו בלא הרשאה, והתואם את אופי פעילות המאגר ורגישות המידע בו.

(ב) בעל מאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, ינקוט אמצעים לבקרה ולתיעוד של הכניסה והיציאה מאתרים שבהם מצויות המערכות המפורטות בתקנה 5(א)(1) ושל הכנסה והוצאה של ציוד אל מערכות המאגר ומהן."

כאמור, תקנות הגנת הפרטיות קובעות חובה לאבטחת המקום שבו מאגרי המידע שמורים.

בסיור הביקורת במוקד התצפיות ב-26.6.2023 עלה כי הכניסה למוקד אפשרית לגורמים מורשים בלבד, והדלת נעולה באמצעות קודן.

שרתי מאגרי המידע

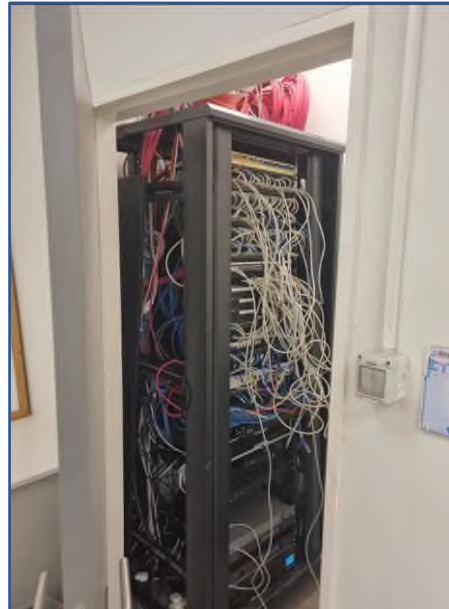
חדר שרתי מאגר המידע "מצלמות האבטחה" נמצא בקומה של מוקד התצפיות. הכניסה לחדר השרתים נעולה ומתאפשרת רק באמצעות כרטיס עובד למורשים בלבד.

נמצא כי שרתי המאגרים "מצלמות האבטחה" ומאגר "הרשאות הכניסה לקריית העירייה" ושרתי הגיבוי למאגרים נמצאים באותו מקום ללא הפרדה או מיגון נוסף, כך שבמקרה של שריפה או הצפה למשל שיגרמו נזק לחדר השרתים, הרי שגם מאגר הגיבוי יינזק.

נמצא גם כי באותו חדר שרתים ממוקמים גם שרתים של חברת מיקור חוץ NESS המספקת לעירייה שירותי מחשוב, ובכך קיים סיכון שגורמים שאינם מורשים להיכנס למאגר המידע של "מצלמות אבטחה" יוכלו להתחבר אליו.

להלן תמונה של חדר השרתים:

תמונה 14: חדר תקשורת מוקד ביטחון ותצפיות

ארונות התקשורת באתרי המצלמות

ב-16.2.2023 ערכה הביקורת סיור באתר המצלמות בפארק מורשה ובחנה את ארונות התקשורת המוצבים בו.

הארונות בשטח היו נעולים, והממונה על המשל"ט העירוני ומערכות האבטחה טען כי ברשותו מפתח "מאסטר" לארונות. לדבריו, מפתחות נוספים נמצאים אצל העוזר שלו, במוקד - למקרה חירום. לשאלת הביקורת השיב המנהל כי לטכנאים הרלוונטיים מחברת מ"ו יש מפתחות לארונות, וככל הנראה, להבנתו, מדובר במפתחות לארונות ברחבי ירושלים בלבד.

נציג יועצי הביקורת ביקש לנסות לפתוח את ארון התקשורת עם מפתח מאסטר שברשותו (המפתח נמצא ברשות טכנאים העוסקים בתחום, ברחבי הארץ). הניסיון צלח, הארון נפתח וניתנה גישה למערכת.

יצוין כי על גבי המגבר של מערכת הכריזה מודבקת מדבקה הכוללת את מספר ה-IP של המערכת.

התברר כי לאחר ניתוק מתח החשמל ממערכות הכריזה במקום, וחיבור מחדש, מערכת הכריזה כורזת את כתובת ה-IP של המערכת.

ב-5.7.2023 ערכה הביקורת סיור בעשרה אתרי מצלמות שבהם הותקנו מצלמות אבטחה, ובחנה את ארונות התקשורת המוצבים בהם.

בסיור עלה כי כל ארונות התקשורת מוקמו בצידי הדרך והיו נעולים. להלן תמונה לדוגמה:

תמונה 15: ארון תקשורת באתר גן מקור חיים

עוד עלה כי ישנם ארונות שהותקנו בשלוש השנים האחרונות אשר קובעו לקרקע על גבי במת בטון עם ברזלים כדי למנוע ונדליזם. להלן תמונה לדוגמה:

תמונה 16: ארון תקשורת באתר גן המסילה

יצוין כי בארונות החדשים יותר קיים מנגנון המזהה פתיחה שלהם ויוצר התרעה במוקד התצפיות כאשר הארון נפתח. להלן תמונה לדוגמה:

תמונה 17: ארון תקשורת עם מגנט דיווח באתר גן המסילה

מסקנות

7. חוסר הקפדה על הפרדה בין שרתי הגיבוי לשרתים הרגילים עלול להביא לכך שבמקרה הצורך לא תהיה אפשרות להשתמש בגיבוי עקב נזק שייגרם למבנה שבו השרתים ממוקמים.
8. בהיעדר התרעה וזיהוי פתיחת ארונות התקשורת (הישנים יותר) עלול לדלוף מידע רגיש מתוך ארונות התקשורת וכן תתאפשר פגיעה פיזית בצידוד הנמצא בהם.

המלצות

9. להקפיד על הפרדה פיזית במיקום שרתי מאגרי המידע ושרתי הגיבוי. יש לדאוג לכך ששרתי הגיבוי לא יימצאו באותו המקום שבו נמצאים השרתים שאותם הם מגבים.
10. לבחון הוספת אמצעי אבטחה לכל ארונות התקשורת בעיר, כגון אמצעי ניטור, התרעה וזיהוי פתיחת הארונות, מיקום הארונות במקומות גבוהים למניעת גישה קלה אליהם והסרת מידע רגיש כמו כתובת ה-IP של ארונות התקשורת.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 9: בעירייה תוכננה העברה של השרתים לחדר המחשב העירוני על מנת ליצור את ההפרדה. ממתין לסיום הליך שיפוץ חדר המחשב (באחריות אגף מחשב).

המלצה 10: הטיפול במצלמות האבטחה העירוניות נמצא באחריות אגף חירום וביטחון.

מנהל אגף חירום וביטחון

האגף אכן ביקש הפרדה של השרתים, ואגף מערכות מידע שבאחריותו חדרי השרתים, קבע כי פעולה זו תוכל להיות מבוצעת רק לאחר סיום שיפוץ חדר השרתים העירוני, שבו מיועדת להיות ההתקנה של שרתי הגיבוי.

המלצה 9: תבוצע בתיאום עם אגף מחשב ומערכות מידע.

המלצה 10: יש אמצעי התרעה על פתיחת ארונות תקשורת באתרים רבים.

התקנת אמצעים נוספים תיבחן בתיאום עם אגף מחשב וממונה אבטחת מידע.

שימוש במצלמות מחברות סיניות

נמצא כי נעשה שימוש במצלמות חברות היקוויז'ן ודאחואה שהוצאו אל מחוץ לחוק בארה"ב החל משנת 2008, ותחקירים על אודות הסכנה הנשקפת ממצלמות אלה הופיעו באמצעי התקשורת בישראל לפחות משנת 2018.

חברת היקוויז'ן הסינית הוגדרה על ידי הממשל האמריקני כאיום בתחום הריגול, והוא אף הוציא איסור גורף להתקין את מערכותיה במתקנים ממשלתיים.

הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה מסר לביקורת כי בעירייה מותקנות מצלמות של חברות סיניות כמו היקוויז'ן, וכי לא התקבלה כל הנחיה מהממונה על אבטחת מידע בקשר למוצרים מחברות אלו. כך שעיריית ירושלים ממשיכה להתקין מצלמות מחברות אלה.

ממונה אבטחה המידע בעירייה, מסר כי העביר את החומר הרלוונטי לעניין היקוויז'ן לידיעת אגף חירום וביטחון לפני כחצי שנה (עובדות אלו לא אומתו על ידי מסמכים כלשהם).

הביקורת מעירה כי ב-25.8.2022 מערך הסייבר הלאומי הנחה במסמך שכותרתו "פגיעות בציד Hikvision מנוצלות בפועל על ידי תוקפים בעולם" כדלקמן:

- מומלץ לבחון את עדכוני האבטחה של היצרן, ולהתקיןם בהקדם האפשרי.
- מומלץ שלא לחשוף ממשקים בציד ישירות לרשת האינטרנט. אם נדרשת גישה מרשת זו, מומלץ ליישמה באמצעות שירות כגון VPN עם הצפנה והזדהות חזקה מתאימה.

מסקנות

9. העובדה כי העירייה משתמשת במצלמות של חברות הייקוויז'ן ודאחווה למרות אזהרת מערך הסייבר הלאומי ואף על פי שהוצאו מחוץ לחוק בארה"ב, מעידה כי העירייה אינה עומדת בעקרונות אבטחת המידע. השימוש במצלמות של חברות אלו עלול להגביר את פגיעות העירייה לתוקפים.

המלצות

11. לפעול מול קבלני המצלמות ולוודא כי המצלמות החדשות שיותקנו בעתיד לא ירכשו מחברות הייקוויז'ן ודאחווה.
12. לוודא אבטחתן של המצלמות מחברות הייקוויז'ן ודאחווה שכבר הותקנו על ידי העירייה, בהתאם להמלצות מערך הסייבר הלאומי.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

- המלצה 11:** הנושא תלוי מכרז של אגף חירום וביטחון והספק שעובד עימו.
- המלצה 12:** האחריות לתחום הסייבר הועברה בעיריית ירושלים לאגף מחשוב ומערכות מידע. המלצות מערך הסייבר לגבי טיפול בתשתית הועברו לאחריות אגף מחשוב.

התייחסות הביקורת

הביקורת מציינת כי העברת האחריות בנושא סייבר לאגף מחשוב לא הוסדרה באופן רשמי כחלוקת תחומי אחריות ברורים בין הממונה על אבטחת המידע לבין אגף מחשוב, ובכל מקרה גם אם בוצעה היא החלה רק בשלהי 2023 ואינה רלוונטית למועד הביקורת.

מנהל אגף חירום וביטחון

- האגף הנחה את הקבלנים והמתקינים לפעול בהתאם להמלצות מערך הסייבר שהועברו על ידי הממונה על אבטחת המידע בעירייה ופועל בהתאם לכך מאז.
- המלצה 11:** הנושא יילקח בחשבון בהתקנות עתידיות.
- בבדיקה עם ממונה אבטחת מידע עולה כי זו המלצה ממערך הסייבר הלאומי ולא איסור שימוש. בנוסף נמסרו הנחיות לנקיטת אמצעי זהירות ומניעת סיכון.
- המלצה 12:** בוצעה.

התייחסות הביקורת

הביקורת מציינת כי אף אם מדובר בהמלצה ולא באיסור, הרי שראוי שהעירייה תפעל בהתאם להמלצות ולא תבחר בידועין בצידוד שמומלץ להימנע משימוש בו.

אבטחה לוגית

המלצות מערך הסייבר קובעות כדלקמן:

"10. מומלץ כי הארגון יוודא כי מערך המצלמות (מצלמה, DVR וכדומה) אינו חשוף לאינטרנט. בהינתן כי נדרשת גישה מאחור מומלץ לנקוט בצעדים האלה:

א. מתן גישה בהתאם ל-Allowlist פרטני של כתובות מורשות.

ב. מתן גישה באמצעות שימוש ב-VPN או SDP.

ג. אירוח דף המצלמה ב-Iframe, וחשיפתו כדף אתר אינטרנט המוגן באמצעות WAF ו-IPS.

15. מומלץ כי הארגון לא יעשה שימוש ברשת אלחוטית לשם קישור בין רכיבי מצלמות האבטחה.

19. מומלץ כי הארגון יוודא כי בעת שימוש ברשת סלולרית לשם ניהול מערך המצלמות נעשה שימוש בתשתית APN, שאינה בעלת גישה לאינטרנט."

הביקורת קיבלה טבלת אקסל שכותרתה "רשימת שרתי Digivod" הכוללת 193 שרתי מצלמות, ועבור כל שרת מפורטים הנתונים האלה: קוד, כתובת IP, כתובות פנימיות, גרסת תוכנה, סוג חיבור, מס' רישיונות, מס' מצלמות, יתרה, אנליטיקה, סיריאל ואלמנטים אחרים (להלן: רשימת השרתים).

להלן בלוח מוצגים סוגי החיבורים ומספר האתרים עבור כל סוג חיבור:

לוח 29: סוגי החיבורים של אתרי המצלמות

מס"ד	סוג החיבור	מס' אתרים
1.	לינק	59
2.	סלולרי	45
3.	IPVPN	14
4.	רשת עירייה	9
5.	אינטרנט	7
6.	רשת	7
7.	סיב אופטי	5
8.	סיב משטרה	3
9.	בזק	2
10.	רשת ביטחון	16

מס"ד	סוג החיבור	מס' אתרים
11.	סיב	4
12.	Telicomm	1
13.	לינק IPVPN+	1
14.	תמסורת	1
15.	כבל אופטי	1
16.	לא מחובר/ ללא סוג חיבור	18
סך הכול		193

ברשת האינטרנט מוקצות כתובות IP – כתובת IP היא תווית מספרית המשמשת לזיהוי בין מרכיבי הרשת השונים. מרכיבי הרשת יכולים להיות מחשב, מדפסת, מתג (Switch), כונן ועוד. גם לנתבי הרשת כתובות משלהם לשם בקרה וקביעת תצורה. לכל מרכיב ברשת משויכת כתובת IP המזהה אותו באותה הרשת, וכך אפשר לשלוח אליו או לקבל ממנו מידע בצורה מזוהה.

ישנם שלושה סוגים של כתובות IP:

- **כתובות פרטיות** – מותרות לשימוש ברשת המקומית והן לא מנותבות החוצה אל רשתות ציבוריות, אך ניתן לגשת באמצעותן אל רשתות מקומיות אחרות הנמצאות באותה מערכת כללית של החברה.
- **כתובות שמורות** – הן כתובות מיוחדות בעלות שימוש מסוים ואינן מותרות לשם תקשורת ברשת המקומית או הציבורית.
- **כתובות ציבוריות** – הן כתובות המנותבות אל רשת האינטרנט ומאפשרות לקבל מידע כגון דפי אינטרנט ושיחות ממקורות אשר נמצאים מחוץ לרשת המקומית. כתובת ציבורית היא כתובת המורשית להיות מנותבת אל הרשת הציבורית ומסופקת באופן בלעדי על ידי ספקיות האינטרנט.

כל כתובת שאינה פרטית או שמורה לכל מטרה אחרת היא כתובת ציבורית.

הכתובת מורכבת מארבעה שדות מספריים (אוקטטות), ובכל שדה נתונים מספרים בטווח של 0-255. להלן לוח המציג את טווחי כתובות ה-IP של הכתובות הפרטיות:

לוח 30: כתובות IP פרטיות

סוג	מ-	עד
Class A	10.0.0.0	10.255.255.255
Class B	172.16.0.0	172.31.255.255
Class C	192.168.0.0	192.168.255.255

מבדיקת הביקורת את רשימת כתובות ה-IP של שרתי המצלמות עלה כי העירייה עושה שימוש ב-70 שרתי מצלמות מתוך 193 (כ-36%) שכתובתם אינה פרטית.

ניהול רשת המצלמות

כדי להקל על מנהלי רשתות בניהול רשתות גדולות ומורכבות ולאפשר להם לדעת מה מצב הרשת שלהם בכל זמן נתון, פותחו פתרונות רבים המתבססים על כך שבכל מחשב/רכיב מותקן "סוכן", שתפקידו לנטר את מצב המערכת ולעדכן בכל פרק זמן נתון תחנה אחת מרכזית ברשת, שאליה מתחבר מנהל הרשת כדי לקבל סטטוס עדכני. כזה הוא גם פרוטוקול ה-SNMP.

פרוטוקול SNMP (Simple Network Management Protocol) הוא פרוטוקול תקשורת עשיר לניהול רשתות IP/TCP מבזרות.

על פי עדכוני מערך הסייבר, פרוטוקול SNMP הוא פרוטוקול פגיע המאפשר לגורמים עוינים לפרוץ דרכו למערכות המידע והמחשוב של הארגונים. מערך הסייבר המליץ לארגונים לחסום אפשרות לעבודה איתו.

נמצא כי בסעיף 8.7.1 למפרט הטכני של מכרז 121.2020 נדרש מהספקים כי "כל שרתי המערכת יתמכו בפרוטוקול SNMP", וזאת בניגוד להתרעת מערך הסייבר הלאומי.

יצוין כי כבר ב-16.7.2017, טרם פרסום המכרז, מערך הסייבר הלאומי התריע והמליץ כדלקמן: "כצעד מנע עד להפצת עדכון, מומלץ לשקול לאפשר רק למשתמשים מהימנים גישה SNMP ... מומלץ לא לאפשר גישה בפרוטוקול זה מרשת האינטרנט".

הממונה על המשל"ט העירוני מסר לביקורת כי לא הייתה מעורבות של אבטחת מידע במכרז פומבי 121.2020.

נמצא כי כתוצאה מחוסר ה מעורבות של אבטחת מידע בעריכת המכרז נדרשו קבלני המצלמות במסמכי המכרז לעשות שימוש בפרוטוקול SNMP בניגוד להמלצות מערך הסייבר.

מסקנות

10. העובדה שהעירייה עושה שימוש בשרתי מצלמות שכתובתם אינה פרטית, ואשר מקושרים לרשת האינטרנט ולא לרשת הביטחון, משמעותה כי ניתן להתחבר אליהם בקלות רבה יותר וכי הם חשופים יותר לפרצות אבטחת מידע. דוגמה טובה להתממשות האיום היא בהקשר של אירוע הפריצה למערכות הכריזה (ראו הרחבה בהמשך).

11. שימוש העירייה בפרוטוקול SNMP למרות המלצת מערך הסייבר הלאומי לחסום אפשרות לעבודה איתו, עלול לאפשר לגורמים עוינים לחדור למערכות המידע והמחשוב של העירייה.

12. העובדה שהעירייה ערכה מכרז להקמת אתרי מצלמות בעלי מערכות טכנולוגיות רבות ותשתית תקשורת מסועפת, ללא מעורבות גורמי אבטחת המידע בעריכתו, עלולה להגביר את הסיכון לקיומן של פרצות אבטחת מידע.

המלצות

13. לוודא כי כל שרתי המצלמות מחוברים כנדרש לרשת הביטחון ובעלי כתובות IP פרטיות ומאובטחות.
14. להפסיק את השימוש בפרוטוקול SNMP בהתאם להמלצות מערך הסייבר הלאומי, או לחלופין, לבחון דרכים לאבטחתו.
15. לדאוג לליווי ולייעוץ מסודרים עבור אגף חירום וביטחון בכל הנוגע להיבטי אבטחת המידע בהקשר של מערך המצלמות.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 13: הטיפול בתשתית המצלמות נמצא באחריות אגף חירום וביטחון. נושא סייבר הועבר לאחריות אגף מחשוב.

המלצה 14: השימוש בפרוטוקול SNMP נדרש. למיטב הבנתי ישנה המלצה לדרוש שימוש בגרסה 3 והצפנה.

המלצה 15: כיום הנושא מטופל באגף חירום וביטחון באמצעות חברת מ"ו בשגרה.

מנהל אגף חירום וביטחון

מאז הביקורת הועברו כלל השרתים אשר בכתובות ציבוריות לרשת VPN עם כתובות פרטיות, כאשר בכל אתר הותקן FW בהתאם להנחיות ואישור אבטחת מידע.

המכרז עבר את אישור אגף מערכות מידע בעירייה טרם פרסומו.

בפועל השרתים תומכים בפרוטוקול, אך הפרוטוקול אינו מיושם והמצלמות פועלות בפרוטוקול ה-onvif ולא ב-SNMP.

המלצה 13: בוצעה.

המלצה 14: הנושא ייבחן ויטופל בתיאום עם אגף מחשוב ומערכות מידע והממונה על אבטחת המידע.

המלצה 15: תבוצע.

בקרה וניטור

סעיף 16(א) לתקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017, קובע כי "במאגר מידע שחלה עליו רמת האבטחה הבינונית או הגבוהה, בעל המאגר אחראי לכך שתיערך, אחת ל-24 חודשים לפחות, ביקורת פנימית או חיצונית, על ידי גורם בעל הכשרה מתאימה לביקורת בנושא אבטחת מידע שאינו ממונה האבטחה של המאגר, כדי לוודא את עמידתו בהוראות תקנות אלה".

נמצא כי בשנים האחרונות לא הייתה בדיקת בודק חיצוני לאבטחת מידע למאגרי המידע של המצלמות, שלא בהתאם לקבוע בתקנות הקבועות כי יש לבצע בדיקה אחת ל-24 חודשים לפחות.

בשנת 2022 הזמין אגף מערכות מידע שלושה סקרים בנושא אבטחת מידע לעירייה:

- פברואר 2022 – "סקר תשתיות תקשורת ואבטחת מידע" (על ידי חברת ICTBIT)
- מאי 2022 – "סקר אתר רשת ביטחון עיריית ירושלים AD, DNS, GPO" (על ידי חברת MADSEC)
- יוני 2022 – "דוח מיפוי חולשות רשת ביטחון – עיריית ירושלים" (על ידי חברת MADSEC)

ממצאי הסקרים ברובם, מצביעים על רמת הגנת סייבר נמוכה ורמת סיכון כללית גבוהה לאפשרות פריצה לרשת הביטחון של העירייה. הסקר הרלוונטי ביותר לביקורת זו הוא זה המתייחס לתחום מיפוי החולשות, שממנו ניתן להסיק לגבי מערך המצלמות. הסקר מציג שורה של ממצאים שנחשפו ברשת הפנימית ברמות סיכון גבוהה, בינונית ונמוכה. להלן עיקרי החולשות שנמצאו ברמת סיכון גבוהה כפי שעולה מהסקר:

- מחסור בעדכוני אבטחה במערכות הפעלה;
- שימוש במערכות הפעלה לא נתמכות;
- גרסת שירותי ה-vCenter וה-EXSXi אינה עדכנית ומכילה חולשות אבטחה;
- חשבון מקומי root/Administrator מכיל סיסמה חלשה;
- שימוש בסיסמאות ברירת מחדל עבור ממשקי ניהול רבים;
- שימוש בשירותי Web בעלי חולשות;
- שימוש בשירותים שונים בעלי חולשות רבות (Services).

מרבית הממצאים עוסקים בחוסר ההיערכות של העירייה לניסיונות תקיפת סייבר שונים, בין היתר בכך שמערכות המידע בעיר אינן מתוחזקות/מעודכנות, ובכך שסיסמאות ברירת המחדל אינן מוחלפות.

בדיקת הביקורת העלתה כי לא קיים דוח ניטור ניסיונות כושלים לכניסה למערך המצלמות ומאגרי המידע, אצל מנהל מאגר המידע ואצל ממונה אבטחת המידע.

מסקנות

13. העובדה שהעירייה לא פעלה לשיפור רמת האבטחה אף על פי שנערכו סקרי אבטחת מידע עדכניים, עשויה להסביר את פרצות האבטחה שהתרחשו בשנים האחרונות.

המלצות

16. לפעול בהתאם להמלצות סקרי אבטחת המידע שנערכו ולשפר את אבטחת המידע של העירייה, בייחוד בכל הנוגע למערכ המצלמות.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 16: סקר אבטחת מידע נערך בימים אלה באמצעות חברה חיצונית. הליקויים יטופלו בהתאם להמלצות.

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 16: סקר כזה מבוצע באמצעות חברה חיצונית, הממצאים יטופלו בתיאום עם ממונה אבטחת מידע.

אירוע סייבר – פריצה למערכות הכריזה

ב-19.6.2022 התרחש אירוע סייבר במרחב הציבורי, במסגרתו הופעלו מספר מערכות כריזה בעיר מרחוק, על ידי גורם בלתי ידוע (להלן: אירוע הסייבר).

על פי מסמך שכותרתו "סיכום ישיבה בנושא מתקפת סייבר-כריזה" מ-12.7.2022 (להלן: סיכום הישיבה), עולה כי התקיימה ישיבה באגף חירום וביטחון לסיכום האירוע בנוכחות מנהל האגף, הממונה על המשל"ט העירוני, ממונה אבטחת מידע, מנהל אחזקת המצלמות, ושני נציגי החברה.

מניתוח האירוע תוך כדי התרחשותו נמצא כי כל הכריזות שהופעלו היו ברשת האינטרנט הפתוחה ולא ברשת הביטחון או ברשת העירייה.

בסעיף 8 לסיכום הישיבה תוארו הדברים האלה:

- 12 יחידות כריזה נפרצו והושמעה בהן אזעקה.
- 32 יחידות כריזה נותקו לוגית בתוך כשעתיים.
- 39 יחידות כריזה נותקו פיזית בתוך כ-6 שעות.

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני, לאחר ניתוק מערכות הכריזה הן נותרו מנותקות ואינן פעילות מאז האירוע. למרות זאת, כחודש לאחר האירוע נשמעה אזעקה עולה ויורדת בשתי מערכות מסיבה לא ברורה, דבר שגרם לבהלה במרחב הציבורי.

בסיכום הישיבה הוגדר כי "אגף חירום וביטחון יציג תוכנית לטיפול באותם 39 אתרים שהם בסיכון גבוה, בהתאם לאישור והנחיית הממונה על אבטחת המידע ובכפוף לזמיונות משאבים כספיים."

נכון למועד הביקורת הנחיה זו לא מומשה, לא ניתנו הנחיות חדשות ו/או היערכות מחודשת של העירייה להפעלת המערכות והן נותרו מנותקות.

עוד צוין במסגרת הסיכום כי "אגף חירום וביטחון המליץ לרכוש רישיון UTM עבור ה-Firewall של רשת הביטחון, שיהווה כלי חיוני ומהותי לניהול הסיכונים ברשת ובסופו של דבר הוחלט לא לרכוש, אנו מבקשים לבחון שוב את ההחלטה".

יצוין כי לא ברור אם מערכות הכריזה אכן נותקו בפועל, כפי שתואר בסיכום הישיבה, ואם אכן נותקו - מי חיבר אותן מחדש, מדוע חוברו מחדש, האם החיבור נבע כתוצאה מפתחת תקלה שגויה, או האם החיבור בוצע על ידי אחד הטכנאים שטיפלו במצלמות.

כפי שמסר לביקורת ממונה אבטחת המידע, ככל הנראה חברת ט"ס חיברה את מערכת הכריזה מחדש. כיוון שאירוע נוסף של פריצת מערכות הכריזה התרחש בחודש נובמבר 2022, כאשר נשמעה אזעקה עולה ויורדת מגן משחקים באזור קטמון ("גן עגבנייה") הגיע למקום ממונה אבטחת המידע של העירייה לפני הגעת סיירים/שוטרים עירוניים (אשר הגיעו רק לאחר כ-55 דקות) ונאלץ לפרוץ את דלת ארון התקשורת ולנטרל את הכריזה.

יוער כי לא בוצע תחקיר בנושא שבמסגרתו היו אמורים להפיק לקחים ומסקנות בנושא אבטחת המידע בעירייה בכל הנוגע למערכות האבטחה הטכנולוגית.

למחרת אירוע הסייבר, ב-20.6.2022, יועץ מינהל שירותי חירום של אגף הסייבר במשרד הפנים הנחה את העירייה כדלקמן:

"להחליף במייד את סיסמת היחידה (קריאה ושמירה). אנו ממליצים לשים סיסמה בין 8 ל-24 תווים (כמה שיותר ארוך, טוב יותר), מורכבת מאותיות גדולות וקטנות, ספרות וסימנים. מוצרים בתחום הכריזה/אבטחה/חירום, לא מומלץ כלל לחשוף לאינטרנט! הם אמורים להיות מותקנים ברשת סגורה/VPN ללא אפשרות גישה חיצונית על ידי גורם זר. ישנם רכיבים בשוק בעלויות נמוכות כדי לייצר VPN. אם אין אפשרות, יש לבחון פתרון Firewall ומומלץ להחליף Port דיפולטיבי (ברירת מחדל). בכל מקרה מומלץ להיוועץ במומחי אבטחת מידע לבדיקת רמת החשיפה והסיכון. אם לא ניתן ליישם את המנגנונים הללו, יש לנתק את המכשירים מהרשת."

בשל פריצת סייבר נוספת שהתרחשה ב-1.11.2022, ביום הבחירות, הנחה ב-3.11.2022 מערך הסייבר הלאומי את הרשויות המקומיות במסמך "אירועי מערכות צופר וכריזה ברשויות המקומיות" כי "בהמשך להנחיית מערך הסייבר מלפני כארבעה חודשים ולאור חשד למתקפת סייבר נוספת על מערכות כריזה שקרו לאחרונה, מערך הסייבר מנחה בשנית כי כל עירייה/מועצה שעושה שימוש במערכות כריזה על גבי IP (למשל Barix או דומיו) לבצע את ההנחיות הבאות... אם לא ניתן ליישם את ההנחיות הללו, יש לנתק את מערכות הכריזה מהרשת".

נמצא כי אף שבחודשים פברואר, מאי ויוני 2022 בוצעו סקרי אבטחת מידע בעירייה שבמסגרתם ניתנו מעל 80 המלצות לתיקון התראות אבטחת מידע בעירייה, המגיעות עד לרמה קריטית, בפועל חודשים ספורים לאחר מכן התקיים אירוע הסייבר ואירועים עוקבים נוספים.

מסקנות

14. לאור העובדה כי המלצות סקרי אבטחת המידע לא יושמו בשטח, בייחוד במערכ המצלמות, ניתן לומר כי אירוע הסייבר והאירועים שהתרחשו אחר כך היו יכולים להימנע.
15. בשל העובדה שלא נערך תחקיר מעמיק לאחר אירוע הסייבר לא הוסקו מסקנות ולא הופקו לקחים אשר היה ניתן ליישםם ובכך למנוע את האירועים הבאים.

המלצות

17. ליישם את המלצות סקרי אבטחת המידע שהעירייה ערכה במטרה להגביר את רמת אבטחת המידע של העירייה, בייחוד בכל הנוגע לתחום המצלמות.
18. לבחון את תקינות חיבורי מערכות הכריזה ואת אפשרות הפעלתן מחדש.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 17: סקר אבטחת מידע נערך בימים אלה באמצעות חברה חיצונית. הליקויים יטופלו בהתאם להמלצות.

המלצה 18: הטיפול בתשתית המצלמות נמצא באחריות אגף חירום וביטחון. נושא הסייבר הועבר לאחריות אגף מחשוב.

מנהל אגף חירום וביטחון

האגף מימש את התוכנית והתקין בכל האתרים המחוברים בתשתית חיצונית ציבורית Firewall ושירות VPN. לאור התפתחות הדברים בסופו של דבר החליט האגף, בשיתוף וידוע אגף מערכות מידע, לרכוש רישיון יו.טי.אם. הרישיון נרכש והוטמע ופועל כבר כחצי שנה.

המלצה 17: סקר כזה מבוצע באמצעות חברה חיצונית, הממצאים יטופלו בתיאום עם ממונה אבטחת מידע.

המלצה 18: בוצעה.

אירוע אבטחת מידע – פתיחת הגישה למצלמות באינטרנט

ב-25.7.2023, בשעה 11:30, הגיעה בקשה אל דוברות העירייה לתת מענה בנוגע לגישה בלתי מורשית למצלמות האבטחה הפזורות בעיר. הדוברות פנתה לממונה על אבטחת המידע, וזה פתח בחקירת האירוע והערכת הסיכונים לעירייה.

זמן קצר לאחר מכן פורסמה כתבה ברשת האינטרנט כי פרצת אבטחה אפשרה גישה ליותר מאלף מצלמות עירוניות הפרוסות ברחבי ירושלים וצפייה בצילומים שהן מתעדות (לכתבה המלאה ראו נספח 4 - כתבה בעיתונות).

במסגרת תחקיר האירוע הסתבר כי כפי שעלה ממייל ששלח מנהל מחלקת ה-GIS, ב-8.5.2023 התקבלה בקשה מהממונה על המשל"ט העירוני לבנות יישומון שיציג על גבי המפה את כל מצלמות הביטחון של אגף חירום וביטחון, במטרה לאפשר לצוותי הביטחון להתעדכן באירועים בשטח בזמן אמת ולהתאים את פעילותם בהתאם לכך.

ב-16.7.2023 היישומון נבנה בשרת ה-GIS בענן, אולם בטעות הוא הוגדר כפתוח לכול, ולא נעול עם שם משתמש וסיסמה כפי שתוכנן.

פעילויות שבוצעו להתמודדות עם התקלה:

- האתר נחסם מיידית לגישה.
- ניתנה הנחיה להסיר את כלל הקישורים ולחוסמם.
- הועבר קובץ דוגמה למנהל אבטחת מידע בחברת נס לבדיקה.
- לא נמצא קישור תקין ומכאן שהאיום הושבת.

בתחקיר האירוע עלה כדלקמן:

1. אגף חירום וביטחון יזם פתרון אשר יאפשר לו לצפות מהטלפון הנייד במצלמות האבטחה בעיר.
2. היישומון והמערכת המשרתת אותו (back office) הוכנסו ללא עדכון או יידוע של אגף מחשוב ומערכות מידע ושל הממונה על אבטחת המידע.
3. המערכת פותחה בצורה העוקפת את הדרישה של המצלמות בהזדהות, ומאפשרת גישה מהאינטרנט אל התמונות הנקלטות במצלמה ללא צורך בזיהוי אלא רק בקישור.
4. רשימת המצלמות והקישורים פורסמו באינטרנט ללא צורך בהזדהות דרך מערכת ה-GIS של העירייה, אשר חושפת מידע ציבורי נוסף כשירות לתושבים.

להלן פירוט הליקויים שהתגלו במהלך התחקיר, כפי שעולה מדוח האירוע שנערך על ידי ממונה אבטחת המידע של העירייה:

- פרסום באינטרנט ללא הזדהות ובאפשרות גישה חופשית.
- הכללת סיסמה ומשתמש בקישור על גבי השירות.
- גישה ישירה לשרת הנתונים.
- פיתוח ללא ליווי של גורמי המקצוע בעירייה.

בהתאם למסקנות התחקיר ניתנו הנחיות לביצוע במטרה לצמצם את הנזק אשר עלול היה להיגרם לעירייה. להלן רשימת המסקנות וההמלצות לביצוע שכתב הממונה על אבטחת המידע:

1. לחדד את הנהלים לכלל המנהלים בעירייה באשר לחובת קבלת אישור של מנמ"ר (מנהל מערכות מידע ראשי) העירייה ושל הממונה על אבטחת המידע (שניהם ביחד), להכנסת מערכות מחשוב, תוכנות ויישומונים לשימוש בעירייה.
2. לבצע הדרכה לכלל מנהלי המאגרים בעירייה בדבר חובותיהם החוקיות כמנהלי מאגרים בעירייה.
3. לפני הכנסה של שירות או מערכת חדשים כסביבת ייצור פעילה המכילה מידע אמת, יש לבצע מבדק חדירות על המערכת במטרה להקטין את ההסתברות לתקיפה ודלף מידע של העירייה, בהתאם לסיכוני המערכת.
4. לוודא ולהנחות כי בכל פרויקט מחשוב, על ספק המערכת להפריד את סביבת הפיתוח מסביבת הייצור וכי חל איסור על שימוש במידע אמיתי בסביבת הפיתוח.

זכות העיון

אופן מתן זכות העיון במידע, מוסדר בסעיף 13 לחוק הגנת הפרטיות ובתקנותיו. הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כי טרם מתן זכות עיון בצילומים שצולמו במצלמות מעקב, יש לנהוג משנה זהירות ייחודי תוך כדי התייחסות למאפיינים הייחודיים הנובעים מכך שמדובר במאגר מידע של מעריך מצלמות עירוני:

1. **זיהוי על ידי תמונה** - אופיו של המידע האגור במאגר מחייב שזיהויו של מבקש העיון בצילומים ייעשה גם על פי תמונה.
2. **בקשה ספציפית** - על הבקשה לעיון להיות קונקרטית וספציפית יותר מהרגיל (ברמת תאריך, שעה והסיבות לבקשת העיון).
3. **פגיעה פחותה בפרטיות גורמים שלישיים** - כאשר בצילום מופיעים גורמים נוספים אשר אינם מעורבים, ראוי למחוק מהסרט את הדמויות הנוספות או לטשטש אותן. לחלופין, ניתן לקבוע כי תינתן אפשרות לצפייה בהקלטה במתקני מפעיל המצלמה ללא מסירת העתקי הצילומים.

מטרתו של נוהל העברת מידע העירוני היא "להסדיר את הכללים הנוגעים למסירת או אי מסירת מידע ממערכות מידע ביטחוניות עירוניות". הנוהל מגדיר שלושה סוגי בקשות לקבלת מידע מהמאגר:

תרשים 18: סוגי בקשות לקבלת מידע מהמאגר

יצוין כי מנהל מחלקת מערכות אבטחה המצוין בנוהל העברת מידע הוא הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מאגר המידע של המצלמות.

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני, העירייה מאפשרת להגיש בקשות לעיון במידע מצולם בשני מקרים:

- **פנייה על ידי משטרת ישראל** - הבקשות מתקבלות ממשטרת ישראל באמצעות שיחה טלפונית לאחראי המשמרת במוקד התצפיות. הוא פותח בקשה במערכת כפיר, ממלא את הפרטים הנדרשים ושומר את המידע הנדרש.

המערכת יוצרת באופן אוטומטי טופס מסירת מידע ושולחת הודעת ווטסאפ לממונה על המשל"ט העירוני כי קיימת בקשה הנדרשת באישורו (ראו נספח 5 - טופס מסירת מידע). כדי לאשר את הבקשה, הממונה שולח הודעת ווטסאפ למוקד התצפיות המאשרת את מסירת המידע לבקשת השוטר.

המידע נמסר לשוטר על גבי כונן נייד אשר תקינותו נבדקת באמצעות מכשיר ייעודי, עם הגעתו למוקד וחתימתו על טופס מסירת המידע שמופק מהמערכת.

- **צו בית משפט המורה על מסירת המידע** - הבקשה מתקבלת דרך מינהל היועץ המשפטי של העירייה.

מבדיקת הביקורת עולה כי טופס מסירת מידע ערוך כהצהרה של הממונה על המשל"ט, ולפיה הוא מסר את המידע לשוטר, אולם בפועל אין הוא חותם על הטופס במסירת המידע, שכן הטופס במערכת כולל חתימה מובנית של הממונה.

עוד עולה כי טופס מסירת המידע לא כולל את הפרטים המלאים של השוטר והסיבה שלשמה נדרש המידע המצולם, וכן, אין הבחנה בין בעלי תפקיד שונים במשטרה - ולכל שוטר מסירת המידע מאושרת באופן אוטומטי. יוער כי אין הקפדה על ציון שמו המלא של השוטר ותפקידו.

יצוין כי הטופס אינו כולל את הפרטים המלאים שנמסרו, ובכלל זה מועד המידע המצולם, האתר, המצלמות, מועד הסרטון המדויק ומשכו.

נמצא כי אין הכרח כי הממונה על המשל"ט יהיה נוכח בעת מסירת המידע לשוטר; המסירה מאושרת על ידו מראש דרך הווטסאפ וחתימתו נעשית באופן אוטומטי על גבי הטופס.

אין הבחנה במערכת כפיר בין בקשות לקבלת מידע המתקבלות על ידי שוטר לבין בקשות המתקבלות ממנהל היועץ המשפטי עקב צו בית משפט.

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט העירוני, קיימת חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי של העירייה ולפיה מידע מצולם יימסר אך ורק לנציג משטרה ו/או על פי צו שיפוטי, אולם מדובר בחוות דעת שבעל פה אשר אין לה תיעוד בכתב. כלומר, העירייה אינה מאפשרת לתושבים ולגורמים פרטיים לקבל מידע מצולם.

הביקורת קיבלה קובץ ממערכת כפיר המציג את כל הבקשות לשחזור מידע בשנים 2020-2023 (עד סוף יוני). הקובץ כולל עבור 2,381 בקשות למסירת מידע את הנתונים האלה: מס' סידורי, זמן פתיחת אירוע, כותרת, קטגוריה (בקשות שחזור מידע), תת-קטגוריה, אתר, תיאור, זמן סגירת אירוע, סטטוס, סיווג אירוע, משאב, שכונה, המשך טיפול ומשתמש הבקשה. להלן לוח המציג את מספר הבקשות שהוגשו בכל שנה:

לוח 31: בקשות לשחזור מידע בשנים 2020-2023

שנה	מס' בקשות לשחזור מידע
2020	141
2021	660
2022	1,018
2023 (עד סוף יוני)	562
סך הכול	2,381

הממונה על אבטחת מידע מסר לביקורת כי "גם היום ניתן אישור לצפייה ותוצרי המצלמות של האגף לאחר קבלת אישור של הלשכה המשפטית ואישור של מחלקת חופש המידע בהתבסס על הוכחת קשר ושייכות המקרה המתועד".

מסקנות

16. בשל חוסר הקפדה על הפרדה במערכת בין סוגי הבקשות לקבלת מידע מצולם, נפגעת אפשרות עריכת מעקב ובקרה על הבקשות ועל הטיפול בהן.
17. חוסר הקפדה על מילוי טופס מסירת מידע עם כל הפרטים הנדרשים וחתימה של הגורם ממלא הטופס, עלול להביא לקושי באיתור הגורמים המעורבים בעת הצורך ואף עלול לאפשר לגורמים בלתי מורשים לקבל לידם חומרים מצולמים.
18. היעדר קביעה של גורמי המשטרה הרשאים להגיש בקשה לשחזור מידע מצולם לצד היעדר פירוט בדבר הסיבה שלשמה נדרש המידע המצולם, עלולים להביא לשחזור חומרים עבור גורמים לא מורשים ומסיבות חיצוניות שאינן בהכרח לצורך עבודת המשטרה.

המלצות

19. לערוך מחדש את הנוהל המסדיר את תהליך הגשת בקשה לשחזור חומר מצולם, לרבות עריכת טופס ייעודי לבקשה, דרישה לקבלת אישור משטרה למסירת החומרים, אופן ביצוע השחזור ומסירת החומרים עד לקבלת האישור מהמשטרה, אופן מסירת החומרים המצולמים למבקש וכדומה.
20. לערוך מחדש את טופס מסירת המידע כטופס בקשה לקבלת מידע מצולם אשר יכלול, לכל הפחות, את הפרטים האלה:
 - שם המבקש ותפקידו;
 - המטרה שלשמה מבוקש המידע המצולם;
 - פרטי הסרטון - שם האתר, מספר המצלמה ומועד הצילום המדויק;
 - חתימת המבקש וחתימת הממונה על המשל"ט או גורם נוסף שהסמיכו לכך.
21. להקפיד על חתימתו של הממונה על המשל"ט על כל הבקשות למסירת מידע, במקביל ניתן להסמך גורם עירוני נוסף לאישור מסירת מידע מצולם.
22. לקבוע אילו גורמים משטריים רשאים לקבל מידע מצולם ממערך מצלמות האבטחה של העירייה.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 19: אגף חירום וביטחון בחר בתחילת ספטמבר 2023 יועץ לנושא מצלמות האבטחה ונהלים בתחום. בימים אלה תהליך כתיבת הנהלים נמצא בעיצומו. בתום התהליך יובאו הנהלים לאישור ועדת היגוי אבטחת מידע. לאחר אישורם ייכנסו כנוהל מחייב בעירייה.

המלצה 22: משטרת ישראל, השב"כ, הרשות לכיבוי אש קיבלו הרשאות לצפייה במצלמות האבטחה לאחר אישור הוועדה למסירת מידע וכמקובל בהתאם לחוק הגנת הפרטיות.

מנהל אגף חירום וביטחון

עקב האירוע בוטל ייזום המערכת, נסגרו כל ההרשאות והיכולת להתחבר מחוץ למערכת.

המלצות 19 ו-20: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

המלצה 21: בוצעה.

המלצה 22: בוצע ויוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

פרק תשיעי

מוקד התצפיות העירוני

תורת ההפעלה קובעת כי "המוקד הרואה הוא אחד האמצעים להגברת האפקטיביות של גורמי האכיפה. ככזה הוא תומך במאמצי האכיפה האופרטיביים ואינו בא במקומם... המוקד מהווה חלק מהותי ממאמץ ההרתעה האכיפתי ברשות ואמון על הפעלת גורמי האכיפה והתגובה האופרטיביים לצורך מניעה וטיפול (הכלה) באירועי אלימות בשטחים שאליהם הוא צופה."

להלן תמונה של מוקד התצפיות העירוני:

תמונה 18: מוקד התצפיות העירוני

מוקד התצפיות העירוני מופעל על ידי תצפיתנים המועסקים בחברת "מ"א", אשר התקשרה עם העירייה בהסכם למתן שירותי הפעלת מוקד תצפיות ב-22.5.2022 בעקבות מכרז פומבי מס' 19.2022.

תקופת ההתקשרות נקבעה למשך 12 חודשים, מ-1.9.2022 ועד ל-31.8.2023, ולעירייה עומדת האפשרות להאריך את תקופת ההתקשרות לתקופות נוספות.

רישיון עסק

צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי), התשע"ג-2013, מגדיר סוגי עסקים (להלן: פריטי רישוי) הנדרשים באישורים מסוימים כדי לקבל רישיון עסק. פריט רישוי מספר 9.4 "שירותי שמירה או איתור מוקד בקרה אלקטרוני" טעון רישוי ואישור של משטרת ישראל.

משטרת ישראל קבעה הנחיה בדבר התנאים לקבלת האישור להוצאת רישיון עסק לפריט רישוי 9.4 - מוקד בקרה אלקטרוני.

להלן תרשים המתאר את התנאים הדרושים לקבלת אישור המשטרה לרישיון עסק לפי ההנחיה:

תרשים 19: התנאים לקבלת אישור המשטרה לרישיון עסק למוקד

תנאים מוקדמים	
- בדיקה פלילית ומודיעינית של בעל הרישיון ו/או בעל העסק וכלל העובדים - תיק שטח - אישור מכון התקנים - רישיון לניהול משרד לשירותי שמירה	
אבטחה ומיגון	
- אישור קצין אבטחה ורישוי יחידתי - בכניסה למוקד יוצב תא סינון הכולל בקרת כניסה - תא שירותים בתוך המוקד	
מצלמות במעגל סגור	
- התקנה במקומות מוגדרים שיחברו לחדר בקרה ברזולוציה של 1.3 מגה פיקסל לפחות - שמירת המידע המצולם למשך 14 יום לפחות - גיבוי למקרה של הפסקת חשמל למשך 3 שעות לפחות - שילוט המודיע כי האזור מצולם	
מוקד בקרה	
- הפעלת מערכת תקשורת שתכלול מקלט ומשדר לפעילות שוטפת ומכשיר נוסף לגיבוי - נוהל הפעלת חדר בקרה שיאושר על ידי קצין אבטחה ורישוי יחידתי - בקרת נוכחות וזמינות לסיירים (משמרת לילה - כל שעה, משמרת בוקר - כל שעתיים)	
ניהול רשומות	
- רשימת מועסקים - התראות ודיווחים - הפעלת מערכות אזעקה והטיפול בהן - שמירת הרשומות לפחות 3 שנים מיום הרישום האחרון בהן	
בדיקות ביטחוניות	
כניסת מבקרים מורשים בלבד וברישום	
תאורה	
תאורה חיצונית מחוץ לעסק בכל עת	
תפעול העסק	
24/7 בכל ימי השנה - הגדרת אחראי משמרת בכל משמרת - הפעלת חדר הבקרה על ידי מוקדנים	
רכבי הסיור	
- הפעלת רכבי סיור לעסקים טעוני רישוי - הגעה לקריאה אחרי מקסימום 30 דקות - מספר רכבי הסיור נקבע לפי מספר המנויים המחוברים לעסק	
נהלים	
- הגדרת נוהלי עבודה שיעגנו את הפעילות של המוקדנים והסיירים בשגרה ובחירום - בדיקת הנהלים ועדכוןם אחת לשנה - אישור הנהלים על ידי המשטרה	

כפי שנמסר לביקורת על ידי הממונה על המשל"ט, מוקד התצפיות מסווג כמוקד ברמה A – הרמה הגבוהה ביותר המצריכה רישיון עסק. הדבר נובע מכך שהוחלט לרכז את כלל האבטחה בידי המוקד העירוני ולא לעשות שימוש בשירותים חיצוניים על ידי חברות אבטחה חיצוניות.

הביקורת קיבלה את רישיון העסק של המוקד שמספרו 8035925 מ-11.3.2014 אשר ניתן לצמיתות - נמצא תקין.

הכשרה

עקב ייחודיות העבודה במוקד הצופה, הממשקים מול גורמי הביטחון והאכיפה למיניהם, לרבות העיסוק בטכנולוגיות שונות, ישנה חשיבות לבניית תוכניות הכשרה וחפיפה לתצפיתנים חדשים.

תורת ההפעלה מגדירה שורה של תכנים להכשרת התצפיתנים במוקד הצופה:

- שיחת קב"ט/ראש אגף ביטחון ומנהל תוכנית "עיר ללא אלימות" ברשות.
- הכרת השטח - מתחמים מפוקחים, נקודות חמות ומיקומי מצלמות.
- הכרת גורמי האכיפה למיניהם (סיירת הורים, שיטור עירוני, שיטור משולב וכו').
- הכרת המצלמות ואופן תפעולן (לרבות תפעול בסיסי של תקלות).
- הכרת מערכת השליטה והבקרה במוקד.
- ניהול יומן אירועים, וסדר פעולות בעת אירוע.
- הפעלת המוקד בחירום (הכרת גורמי החירום במרחב הרשות, דרכי תקשורת, תפקידים).
- הכרת נהלים (שיתוף פעולה עם המשטרה, זיהוי אירוע וכדומה).
- תקשורת מונעת הסלמה/שירותיות.

כפי שנמסר לביקורת על ידי מנהל המשל"ט העירוני, מתוך 37 התצפיתנים המועסקים במוקד התצפיות העירוני 20 תצפיתנים עברו קורס הכשרה לתפקיד, והעובדים הנותרים ממתנים לקורס הבא שיערך על ידי המשרד לביטחון לאומי.

הביקורת קיבלה את תעודות סיום הקורס של התצפיתנים שעברו את ההכשרה.

להלן תמונת לוח המפרט את לוח הזמנים ותכני ההכשרה:

תמונה 19: לוח הזמנים ותנאי ההכשרה

שעות	יום 1	יום 2	יום 3	יום 4
08:30-09:00	התכנסות	מבחן יומי	מבחן יומי	
09:00-09:30	שיחת פתיחה ומבחן רמה	שיעור 4 'מודיעין חזותי'- שיטות למיקום והעברת תמונה לעזר.	ניתוח תחקיר עובדה	שיעור 'היבטים משפטיים במוקד תצפית-החוק לשמירת פרטיות'.
09:30-10:30	שיעור 1 'מוקד אבטחה'		שיעור 8 'שימוש במצלמות נשלטות'	
10:30-11:30	שיעור 2 'רקע מקצועי'	שיעור 5 'כניסה ויציאה ממשמרת' + ניתוח סרטון	שיעור 9 'הכוננת כוחות' + תרגול הכוננת "ח".	תרגיל מסכם
11:30-12:30	שיעור 2 'רקע מקצועי'- המשך	שיעור 6 'שגרת משמרת'	שיעור 10 'ניהול אירוע חריג והכרזות'	הכנה למבחן בניית תרגיל למוקד שלי
12:30-13:30	ארוח צ'	ארוח צ'	ארוח צ'	ארוח צ'
13:30-14:30	ניתוח סימולציה מס. 1	שיעור 7 'שיעור התמצאות'	תרגיל שלישי במוקד	ארוח צ'
14:30-15:30	שיעור 3 'עזרי מודיעין'	תרגיל במוקד שגרת משמרת, מיקום כוחות התמצאות	תרגיל משחק 'קהות'	מבחן מסכם
15:30-16:00	תרגול ראשון במוקד- הכרות עם המערכת, המצלמות והעזרים		הכוננת כוחות תרגול אירוע	שיחת סיכום, משב וחלוקת תעודות הסמכה
16:00-16:30	סיכום יום, משב	סיכום יום, משב	סיכום יום, משב	

תפעול המצלמות

עבודת התצפיתנים בעיקרה היא צפייה במצלמות האבטחה אשר מוצגות על גבי המסכים במוקד הצופה. בעת הבחנה באירוע חריג כלשהו כגון תאונת דרכים, אלימות, ונדליזם או כל הפרעה לציבור והתקהלויות, עליהם לעדכן מיידית את גורמי האכיפה בעיר.

בקובץ המצלמות שהועבר לביקורת מפורטים מספר אתרי מצלמות הקיימים והגורמים הצופים בהם: במוקד התצפיות מוגדרות עמדות צפייה קבועות; לכל עמדה תיק משימה ייעודי המגדיר כדלקמן (להלן: תיק עמדה):

1. אתרים שבהם התצפיתן צופה ומפת הגזרה שבאחריותו;
2. רשימת טלפונים חשובים;
3. הגדרת המשימה, מטרת הצפייה ושיטת הצפייה תוך מתן דגשים;
4. תרשימים המציגים את סדר הפעולות הנדרשות לביצוע בעת זיהוי אירועים חריגים מסוגים שונים:

- אירוע אלימות, השחתת רכוש עירוני (ונדליזם);
- שתיית אלכוהול/ עישון סמים בשטח הגן/הפארק;
- אירוע פלילי;
- פיגוע פח"ע (פעילות חבלנית עוינת);
- אירוע רב-נפגעים;

- חפץ חשוד;
- הפרעת מנוחה (הקמת רעש);
- הבערת אש במקום אסור;
- מחאה/הפגנה, מפגע בטיחותי;
- כניסה אסורה עם רכב לשטח הגן/הפארק;
- בעלי חיים משוטטים/ רכובים על ידי אדם;
- שימוש בלתי ראוי במתקני משחק/כושר בגן;
- השלכת/פיזור פסולת במרחב הציבורי.

להלן דוגמה לתרחיש אירוע:

תמונה 20: דוגמה לתרחיש אירוע

הביקורת מציינת לחיוב את תיקי המשימה הייעודיים והמפורטים שנערכו לעמדות התצפיתנים, המגדירים את הפעולות הנדרשות מהתצפיתנים במהלך עבודתם בעמדה הספציפית שבה שובצו במשמרת.

יוער כי אין התייחסות להגדרת שעות הפעילות בהתאם לאופי האתר הנצפה, ובהתאם לכך מתן תשומת לב גבוהה/נמוכה יותר - למשל בשעות שבהן יש יותר פעילות באזור מסוים.

מסקנות

1. בהיעדר התייחסות לשעות הפעילות בקביעת אתרים ממוקדים לצפייה, ההתמקדות באתר מסוים עלולה להיערך בשעות שאינן רלוונטיות.

המלצות

1. להתייחס לשעות הפעילות הצפויות באתרים שבמ' במסגרת קביעת האתרים שיש להתמקד בהם בכל אחת מעמדות התצפית.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 1: תבוצע.

אנליטיקה

הפונקציות המיוחדות במצלמות מאפשרות ביצוע ניתוחים ומעקבים שונים בחומר המצולם על ידי המצלמות, באופן אוטומטי וממוחשב על בסיס קול, תנועה, לבוש, שפת גוף וכדומה. יכולות אלו של המצלמות ניתנות לשימוש רק באמצעות מערכות אנליטיקה מיוחדות.

ההחלטה על שימוש באנליטיקה צריכה לכלול הגדרה ברורה של המצלמות הספציפיות שבהן נדרשות התכונות והסיבות לכך, תוך בחינה של מידת הפגיעה בזכות לפרטיות.

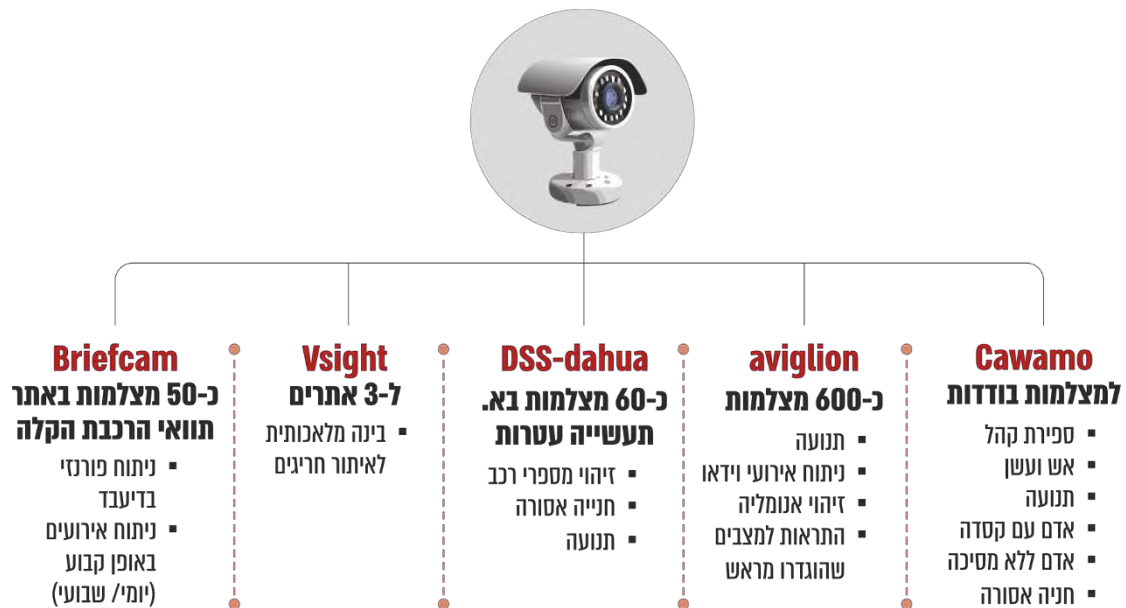
כפי שמסר לביקורת מנהל המשל"ט העירוני, ל-50% ממצלמות האבטחה של העירייה יש יכולות אנליטיות של זיהוי תנועה, הכוללות אפשרויות הגדרת טווח זמנים, אזור/מצלמה, ואובייקט (אדם/רכב) שעם זיהויים המצלמה תייצר התרעה. בפועל, נעשה ביכולות אלו שימוש במספר מצומצם של מצלמות בשעות הלילה בלבד.

עוד נמסר כי חלק מהמצלמות הן מצלמות LPR - מצלמות ניידות בעלות טכנולוגיות זיהוי לוחיות רישוי (License Plate Recognition) או זיהוי אוטומטי של לוחית רישוי (ALPR), המאפשרות לתעד או לקרוא מתוך קובצי תמונות ווידאו את פרטי לוחיות הרישוי של כלי הרכב.

נוסף על אלה, העירייה משתמשת במספר מערכות שונות המאפשרות שימוש באנליטיקה. הממונה על המשל"ט העירוני מסר לביקורת כי המערכות נרכשו במסגרת הזמנות העבודה להקמת אתרים מסוימים; בכל מערכת יש אפשרויות חיבור למצלמות נוספות על ידי רכישת חיבורים נוספים. התשלום עבור המערכות האמורות נכלל בהזמנה של הקמת הפרויקטים, כך שלא ניתן לאמוד את סך תשלומי העירייה עבור רכישתן.

להלן תרשים המציג את מערכות האנליטיקה השונות שבהן העירייה עושה שימוש:

תרשים 20: מערכות האנליטיקה של העירייה

להלן דוגמאות לאנליטיקה מהמערכות השונות:

תרשים 21: דוגמאות לאנליטיקה מהמערכות השונות

לממונה על המשל"ט העירוני גישה למערכת CAWAMO באמצעות יישומון המותקן בטלפון הנייד שלו, המאפשר להפיק דוחות ולצפות בהקלטות של אירועים חריגים שזיהתה המערכת.

יצוין כי בפועל לא נעשה שימוש רב במערכות האנליטיקה למיניהן, מאחר שיש צורך ביצירת הגדרות שונות ועדכון באופן שוטף לזיהוי מצבים הדורשים התרעות מן המערכות.

מסקנות

2. אי השימוש באמצעי האנליטיקה במערכות המתקדמות שרכשה העירייה מלמד על בזבוז כספי ציבור.

המלצות

2. לבחון אילו מערכות אנליטיקה יכולות לשמש את העירייה מבין כלל המערכות שנרכשו, ולעשות בהן שימוש בהתאם לאישור הנהלת העירייה. במקרים שנמצא כי אין צורך במערכת מסוימת, ראוי כי תבוטל ההתקשרות עם החברה שממנה היא נרכשה.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 2: הטיפול בתצורת המצלמות והשימוש בהם באחריות אגף חירום וביטחון.

נושא אנליטיקות אמור להיבחן בוועדת היגוי אבטחת מידע.

מנהל אגף חירום וביטחון

מספר מצלמות ה-LPR הקיימות במוקד הביטחון הוא מצומצם ביותר והן מותקנות בכניסה למרכז תחזוקה, בכניסה לאזור תעשייה עטורות ובכניסה לחניון ציבורי בעין כרם בלבד.

מערכת Cawamo מאפשרת בין היתר, ספירת קהל במתחמים. הגישה מהטלפון הנייד של הממונה על המשל"ט אפשרה קבלת דוחות כמות קהל בזמן אמת בהתאם לצורך שהוגדר מראש, כלומר הגישה היא רק למידע טקסטואלי ולא לצפייה במצלמות עצמן, למרות שלכאורה פעולה זו אפשרית במערכת.

האגף עושה שימוש באנליטיקות בהתאם לצורך וליכולות, כך לדוגמה ספירת קהל בשוק ואיתור של חריגים באתרים מסוימים.

עוד יצוין כי בכל אותם מקרים שבהם האנליטיקה היא מובנית בתוך המצלמה אין תוספת תשלום ולכן גם כאשר לא נעשה שימוש, אז לא נגרם בזבז כספי ציבור.

האגף מפעיל אנליטיקות שנרכשו במסגרת הליך ההקמה בפרויקטים השונים. נכון לשנת 2023 האגף אינו משלם שירות ואחזקה על אותן מערכות אנליטיקות, והפעלתן היא חלק מההפעלה של כלל המערכות במוקד.

מאחר שהעירייה אינה משלמת אחזקה שוטפת או רישיונות מעבר לרכישה עצמה, לא משולם כסף להפעלת מערכות שלא לצורך. בנוסף יצוין כי מערכות שאינן רלוונטיות ולא מסייעות למשימת התצפית, מבוטלות.

המלצה 2: בוצעה.

החלטה בדבר שימוש באנליטיקה

הפונקציות המיוחדות במצלמות מאפשרות ביצוע ניתוחים ומעקבים שונים בחומר המצולם על ידי המצלמות, באופן אוטומטי וממוחשב על בסיס קול, תנועה, לבוש, שפת גוף וכדומה. יכולות אלו של המצלמות ניתנות לשימוש רק באמצעות מערכות אנליטיקה מיוחדות.

ההחלטה על שימוש באנליטיקה צריכה לכלול הגדרה ברורה של המצלמות הספציפיות שבהן נדרשות התכונות והסיבות לכך, תוך בחינה של מידת הפגיעה בזכות הפרטיות.

בפועל, העירייה מפעילה כמה מערכות אנליטיקה מבלי שהתקבלה החלטה עירונית לשימוש ביכולות אנליטיות.

יתרה מכך, לא נקבעו נהלים המסדירים את השימוש במערכות האנליטיקה השונות והקובעים מיהם הגורמים המורשים לעשות שימוש במערכות, מהו אופן השימוש המותר במערכות ומתי וכדומה.

מסקנות

3. העובדה שהעירייה עושה שימוש במערכות ואמצעי אנליטיקה רבים ללא אישור רשמי המגובה בהחלטת הנהלה עירונית וללא הסדרת נהלים ברורים בדבר הגורמים המורשים לעשות שימוש במערכות, אופן ומהות השימוש המותר וכדומה, עלולה לגרום לפגיעה בזכות הפרטיות של התושבים.

המלצות

3. להביא בפני הנהלת העירייה את נושא השימוש באנליטיקה במעריך המצלמות העירוני לצורך אישורו והגבלתו למען צמצום הפגיעה בזכות הפרטיות של התושבים.
4. לקבוע נוהל מסודר לשימוש במערכות האנליטיקה השונות, לרבות הגדרת הגורמים המורשים לעשות שימוש במערכות, אופן ומהות השימוש המותר וכדומה.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 4: הטיפול בתצורת המצלמות והשימוש בהן באחריות אגף חירום וביטחון.

נושא אנליטיקות אמור להיבחן בוועדת היגוי אבטחת מידע.

מנהל אגף חירום וביטחון

בשנת 2022 במהלך הקורונה התנה משרד הבריאות את הפעלתו של שוק מחנה יהודה רק אם העירייה תגביל את מספר הלקוחות באמצעות בקרת כניסה וספירת קהל, פעולה זו בוצעה באמצעות יכולת אנליטיקה.

במקרה נוסף במסגרת מרתון ירושלים התנה משרד הבריאות את קיום האירוע בגן סאקר בהגבלת מספר השוהים במתחם הגן בו זמנית. פעולה זו בוצעה באמצעות מערכת אנליטיקה לספירת קהל. אלה דוגמאות למקרים שבהם התקבלה החלטה לשימוש במערכות אנליטיות במרחב הציבורי ולהערכתנו תועלתן במניעת סיכון בריאות הציבור גברה על האפשרות לפגיעה בפרטיות. עם זאת, הנושא ייבחן ויוסדר במסגרת נוהל חדש שנכתב בימים אלו כפי שצוין כבר.

המלצה 3: תבוצע.

המלצה 4: יוטמע בנוהל עירוני להפעלת מערך מצלמות אבטחה.

טיפול באירועים נצפים ותיעודם

על פי תורת ההפעלה, אחת ממטרותיו המובהקות של המוקד הצופה העירוני היא "תיעוד עבירות אלימות וונדליזם וסיוע לגורמי האכיפה למיצוי הדין עם עבריינים." בהתאם לכך, הגדרת התפקיד של התצפיתן מדגישה את היותו "אחראי על תיעוד האירועים במסגרת יומן האירועים/מערכת השו"ב."

נספח ד' לתורת ההפעלה קובע את סדר הפעולות שעל התצפיתן במוקד הצופה לפעול על פיהן במקרה שבו צפה באירוע חריג במצלמות האבטחה. נוסף על הדיווחים הנדרשים והזעקת גורמי ביטחון למקום האירוע, על התצפיתן לתעד את האירוע ביומן האירועים או בתוכנת השליטה והבקרה.

גם תיק העמדה המנחה את עבודת התצפיתנים קובע כאמור שורת תרחישים, ובכולם נדרש התצפיתן גם לתעד את האירוע ביומן האירועים וגם לפתוח פנייה ב-CRM.

תיעוד האירועים הנצפים במוקד הצופה ואופן הטיפול בהם הם בעלי חשיבות רבה, שכן באמצעות בחינת האירועים שהתרחשו ניתן לבחון את התועלות מהפעלת המוקד הצופה ולבדוק אם המטרה שלשמה הוקם מקדשת את האמצעים, כלומר, אם הפגיעה בזכות לפרטיות הייתה מידתית ביחס לתועלת שהביאה בצמצום אירועי האבטחה בעיר.

הביקורת קיבלה דוח אירועים ממערכת כפיר המפרט את כל דיווחי האירועים במערכת משנת 2020 ועד ל-29.6.2023. בדוח מפורטים 508,438 אירועים. בכל אירוע מפורטים הנתונים האלה: זמן פתיחת אירוע, זמן סגירת אירוע, משמרת, כותרת, קטגוריה ותת-קטגוריה.

מבדיקת הביקורת את דוח האירועים עולה כי אין הבחנה חד-משמעית בין הסיווגים במערכת של "כותרת", "קטגוריה" ו"תת-קטגוריה". יצוין כי אין סדר ואחידות בדיווח האירועים במערכת - ישנן 28 קטגוריות כפולות אשר מופיעות הן כקטגוריות והן כתת-קטגוריות. כך למשל: דיווח, הפגנה, ונדליזם, חפץ חשוד ומפגע בטיחות.

דוגמה נוספת לחוסר האחידות נוגעת לקטגוריה "איתור במצלמה", תת-קטגוריה של "מצלמות", שבה מדווחים הן אירועים שכותרתם "מסירת מידע ממאגר" (למשל אירוע מס' 8,516) והן אירועים אחרים שכותרתם "איתור במצלמה - מצלמות", איתור במצלמה - כריזה" ועוד.

הביקורת קיבלה קובץ נוסף המפרט את כל האירועים שנצפו במצלמות בתאריכים 1.1.2022-5.2.2023 (להלן: דוח איתור במצלמה).

דוח איתור במצלמה מציג עבור 1,789 אירועים את הנתונים האלה: מס' סידורי, זמן פתיחת אירוע, קטגוריה, תת-קטגוריה, אתר, שם משאב, כותרת, הערות, זמן הגעת הכוחות והמשך טיפול; כל האירועים מדווחים תחת הקטגוריה "איתור במצלמה".

בלוח להלן מפורטות קטגוריות המשנה שבדוח "איתור במצלמה", ומספר האירועים שנפתחו עבור כל אחד מהם בשנים 2022-2023 עד 5.2.2023:

לוח 32: מספר האירועים המדווחים לכל תת-קטגוריה

מס' אירועים מדווחים	תת-קטגוריה
598	מצלמות
309	ונדלים
190	אחר
117	כניסה למזרקות
112	מפגע בטיחות
79	שימוש באלכוהול/סמים
78	אירוע תחבורה
62	אדם חשוד
43	שריפה
42	בעל חיים
38	הפגנה
30	חפץ חשוד
25	כריזה
21	אירוע רפואי
18	קטטה
16	רכב חשוד
6	תקיפה
5	חסר ישע
1,789	סך הכול

מבדיקת הביקורת עולה כי המידע בדוח "איתור במצלמות" אינו מיטבי, אינו מסונכרן ואינו מסודר באופן נאות. כך למשל, בתת-קטגוריה "מצלמות" נמצאו אירועים שניתן היה לסווגם בתת-קטגוריות "קטטה" ו"הפגנות".

בחלק מהמקרים זמני פתיחת האירוע שצוינו היו בפועל זמני סיום האירוע. המשמעות היא כי האירוע נפתח במערכת רק לאחר שהסתיים ולא בזמן אמת כנדרש. להלן דוגמאות:

לוח 33: אירועים שהוקמו במערכת לאחר שהסתיימו

תאריך ושעת ההקמה במערכת	פירוט האירוע
08-05-2022 03:34	עמדה 2 עמדה 2 (03:33:50 08-05-2022): 03:25 שיטור מגיעים למקום ומכבים את המנגל. ===== עמדה 2 עמדה 2 (03:22:54 08-05-2022): תוך סריקה שגרתית זוהה מנגל פעיל בגן סאקר. בוצעו שחזורים ונראה כי הנערים אשר עשו את המנגל עזבו בשעה 02:12 את האזור. בשעה 03:13 שיטור נשלחו למקום.
09-10-2022 00:19	עמדה 4 עמדה 4 (00:18:53 09-10-2022): השיטור הגיע למקום ב-00:17 אמר שאין לו מה לעשות עם האירוע. ===== עמדה 4 עמדה 4 (00:03:13 09-10-2022): נשלח שיטור למקום. ===== עמדה 4 עמדה 4 (00:02:30 09-10-2022): זוהו שלושה גברים בתצפית של טיילת שרובר עושים מנגל ללא רגליים ושותים אלכוהול.
11-01-2022 16:50	motorola (11-01-2022 16:47:16): נראה שהסוס רק עבר שם, שיטור בוטלו ===== motorola (11-01-2022 16:46:11): התבצעו סריקות נוספות בגולדמן, נראה כי הסוס כבר לא שם. ===== motorola (11-01-2022 16:45:07): מהלך צפייה במצלמות גולדמן נראה סוס לבן. שיטור נשלח בשעה 16:43 .

רק ב-91 אירועים שהם כ-5% מכלל האירועים המדווחים צוינו זמני הגעת השיטור העירוני באופן מסודר, במקום הייעודי לכך. יצוין כי בעיון בפרטי האירועים עולה כי ישנם מקרים שבהם מצוינים זמני הגעת השיטור במסגרת ההערות ולא במקום הייעודי לציונם.

מסקנות

4. תיעוד האירועים במערכת באופן לא מבוקר, מסודר ואחיד, פוגע באפשרות העירייה לנתח את האירועים המדווחים ואופן הטיפול בהם, לרבות במסגרת בחינת יעילות השימוש במצלמות.

המלצות

5. לוודא כי הדיווח על האירועים הנצפים נערך באופן אחיד ומסודר על ידי כל עובדי מוקד התצפיות. הדבר מחייב בין השאר עריכת רשימת קטגוריות ותת-קטגוריות סגורה, ותדרוך העובדים לגבי סוגי האירועים שיש לכלול בכל אחת מהאפשרויות.
6. להקפיד על דיווח מלא במערכת בעת זיהוי האירוע ותפעולו בהתאם לנדרש, ולא לאחר סיומו.
7. לערוך מעקב ובקרה שוטפים על נאותות הדיווחים של התצפיתנים.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף האכיפה והשיטור העירוני

מציע שמוקד מצלמות יפתח אירועים דרך מוקד עירוני (אנו מקושרים במערכת של אגף אכיפה מול מוקד). התלונה תגיע למשל"ט אכיפה אשר יפעיל את צוותי השיטור. על ידי כך כל האירוע מתועד במערכת האכיפה כולל סיום אירוע זמן תגובה.

מנהל אגף חירום וביטחון

לכל שדה יש ייעוד משלו והבחנה לגבי מה נרשם בו. הקטגוריה מגדירה את הקבוצה הראשית של האירוע, תת-הקטגוריה את הנושא הספציפי.

הכותרת היא שילוב אוטומטי של שני הפרמטרים שצוינו במסגרת כותרת האירוע.

טופס האירוע משתנה באופן אוטומטי בהתאם לקטגוריה ותת-הקטגוריה ומותאם לאירוע הרלוונטי.

המלצה 5: בוצעה.

המלצות 6 ו-7: יבוצע.

המשך טיפול באירועים

הביקורת בחנה את נתוני המשך הטיפול בדיווחים. להלן לוח המציג את סוגי המשכי הטיפול ומספר האירועים שטופלו בכל אחד מהם, על פי דוח "איתור במצלמה":

לוח 34: המשכי הטיפול באירועים

המשך טיפול	מס' אירועים
כן - מוקד עירוני (106)	508
לא	485
כן - משטרה (100)	256
כן - ניידת שיטור עירוני	156
בוצעה כריזה	106
כן (אחר)	96
כן - אכיפה	84
כן - כיבוי והצלה (102)	36
כן - מד"א (101)	21
כן - אגף שפ"ע	17
אחר	12
כן - תחזוקה ספרא	3
כן - קב"ט כיכר ספרא	3
כן - חברת החשמל (103)	2
כן - חברת הגיחון (*2021)	1
כן - לשכה משפטית	1
כן - מנהל תחזוקת מערכות	1
כן - מנהל המוקד	1
סך הכול	1,789

מנתוני הלוח לעיל עולים הממצאים האלה:

- אירוע אחד בלבד הועבר להמשך טיפול של מינהל היועץ המשפטי; לא ברור מדוע דווקא אירוע זה הועבר לטיפול.

מדובר באירוע מספר 391361 מ-1.10.2022, שבו "שני ילדים התעסקו בחוטים של המצלמה". זמן פתיחת האירוע המצוין הוא 16.10.2022, ובהערות מצוין כי האירוע התקיים ב-1.10.2022, כלומר זמן הטיפול באירוע עודכן במקום המיועד למועד פתיחת האירוע.

- ב-87 אירועי ונדליזם, 32 אירועי כניסה למזרקות ו-21 אירועי שימוש באלכוהול/סמים, צוין כי אין המשך טיפול, אולם לא קיים הסבר מדוע.
 - ב-84 אירועים בלבד צוין המשך טיפול באמצעות "אכיפה", כלומר על ידי אגף אכיפה ושיטור עירוני.
 - לא ברור מה ההבדל בין המשך טיפול "אחר" לבין המשך טיפול "כן (אחר)".
- כפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, במהלך שנת 2022 הוגדר על ידי היועץ המשפטי של העירייה מתווה לטיפול במקרים מתועדים של ונדליזם במרחב הציבורי.
- המתווה כולל ביצוע פעולות בדיקה וחקירה לזיהוי מבצעי העבירות, ולאחר מכן נקיטת הליכים כנגדם, אם באמצעות הליך פלילי על ידי פתיחת תיק במשטרה, ואם באמצעות הליך אזרחי של תביעת פיצוי בגין הנזק שנגרם לעירייה.
- כפי שנקבע במתווה, בעל העניין בעירייה (מנהל האגף או המחלקה הרלוונטי) הוא הגורם אשר אמון על הגשת התלונה במשטרה, והעוזרת הראשית של היועמ"ש אמונה על ריכוז כלל האירועים והעברתם למשרד עורכי דין חיצוני לעירייה להגשת תביעה אזרחית.
- להלן דוא"ל מהעוזרת הראשית של היועמ"ש המרכז את עיקרי המתווה שסוכם בכל הנוגע להגשת תביעה אזרחית:

תמונה 21: דוא"ל מהעוזרת הראשית של היועמ"ש - עיקרי המתווה

הביקורת קיבלה את הרשימה של האירועים שהועברו לטיפול העוזרת הראשית של היועמ"ש (להלן: ריכוז האירועים). הרשימה מנוהלת באמצעות טבלת אקסל הכוללת עבור 30 אירועים את הנתונים האלה: תאריך, שעה, מקום, כתובת, האירוע, תיעוד האירוע במצלמות, זהות חשוד/ים, הערות לזהות החשודים, הגשת תלונה במשטרה, האם הועבר החומר ליועמ"ש, האם הועבר החומר למשטרה והערות.

בבדיקת הביקורת עלה כי בטבלת ריכוז האירועים לא מצוין הגורם העירוני האמון על הגשת התלונה במשטרה על פי המתווה. כן לא מצוין מועד הגשת התלונה במשטרה והמשך הטיפול בהגשת תביעה אזרחית, ובכלל זה משרד עורכי הדין שאליו הועבר התיק לטיפול, מועד העברת החומרים, מועד הגשת התביעה, סטטוס התביעה ועוד.

מסקנות

5. העובדה שאופן הטיפול באירועים, לרבות העברת הטיפול ליועץ המשפטי לעירייה, לא בא מתואר באופן מלא במערכת, עלולה להביא לכך שלא ניתן יהיה לערוך מעקב ובקרה נאותים על הטיפול באירועים, לרבות לצורך בחינת יעילות השימוש במצלמות.

המלצות

8. לעדכן במערכת את אופן הטיפול באירועים באופן מלא, ובכלל זה ציון האירועים המועברים לטיפול היועץ המשפטי לעירייה לצורך הגשת תביעה אזרחית, ציון האירועים שהועברו להליך פלילי, וכן, במקרים שאין המשך טיפול לאירוע מדווח, ראוי כי יפורטו הסיבות לכך.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

בנוגע לנתוני לוח 34 מדובר בתיעוד לא תקין במערכת. אצל הממונה על המשל"ט טבלה שבה מרוכזים אירועים שהועברו למינהל היועץ המשפטי להמשך טיפול:

בשנת 2022 – הועברו 25 אירועים.

בשנת 2023 – הועברו 11 אירועים.

בנוסף בוצעו מספר תדריכים לצוות המוקד לגבי תיעוד ורישום נכון ביומן.

נושא זה הוא באחריות מינהל היועץ המשפטי.

בדיון שהתקיים אצל היועמ"ש סוכם כי הגשת תלונה במקרה של ונדליזם במרחב הציבורי היא באחריות האגף שאחראי על הצידוד/אתר נפגע.

בנוסף יצוין כי האגף מסייע בריכוז הנתונים בטבלה והעברת החומרים ככל שנדרש.

המלצה 8: האגף מנהל רישום מסודר של כל האירועים שמועברים ליועמ"ש.

תהליך הטיפול ותוצאותיו מנוהלים על ידי מינהל היועמ"ש.

יעילות השימוש במצלמות

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות קובעת כי יש לערוך דיון תקופתי בנוגע להצבת מצלמות האבטחה: "החלטה על הצבת מצלמות צריכה להיות קצובה בזמן, ולהיבחן מחדש בהתאם לנסיבות. לכן מעת

לעת על הרשויות לחזור ולבחון האם הנסיבות שהצדיקו את הצבתן של המצלמות מלכתחילה עדיין עומדות בתוקפן, והאם המשך השימוש במצלמות עומד במבחן המידתיות."

על פי תורת ההפעלה, "פעילות המוקד צריכה להיבחן באופן תדיר על מנת לסייע למנהל המוקד, לקב"ט ולמנהל תוכנית עיר ללא אלימות ברשות לתכנן את הפעלתו ולהתאימה למציאות המשתנה כך שתגבר יעילותה להשגת המטרות. לצורך כך יש לבצע מעקב סדור אחר התוצרים שאותם מפיק המוקד הצופה."

להלן רשימת המדדים שנקבעו בתורת ההפעלה להערכת האפקטיביות של המוקד הצופה:

- מספר האירועים שזוהו על ידי המוקד הצופה ופילוח הפניית גורמי האכיפה האופרטיביים.
 - השוואה בין מספר האירועים במתחמים המפוקחים שתועדו על ידי המצלמות לבין מספר האירועים בפרק זמן דומה בשנים קודמות.
 - פילוח האירועים שנצפו לפי סוגי הזירות (גינות, צמתים וכו').
- הביקורת ערכה את שלושת הניתוחים לבחינת המדדים שנקבעו בתורת ההפעלה:
- לוח 34 לעיל - המשך טיפול באירועים;
 - לוח 35 להלן - מספר האירועים המדווחים בכל שנה בחלוקה לסוגים;
 - לוח 36 להלן - אתרים שבהם דווחו מעל 60 אירועים.
- הביקורת שלפה מדוח האירועים את כל האירועים שדווחו בקטגוריה "איתור במצלמה" ופילחה אותם לפי תתי-קטגוריות.
- בלוח להלן מוצגים מספר האירועים הנצפים שדווחו בשנים 2021-2023 (עד סוף יוני) בקטגוריה "איתור במצלמה":

לוח 35: מספר האירועים שדווחו בשנים 2021-2023 (עד סוף יוני)

תת-קטגוריה	2021	2022	2023 (עד סוף יוני)	סה"כ אירועים נצפים
מצלמות	895	598	61	1,554
אדם חשוד	52	62	11	125
אחר	193	190	102	485
אירוע רפואי	8	21	16	45
אירוע תחבורה	3	78	79	160
בעל חיים	-	42	37	79
הפגנה	-	38	30	68
הפעלת כריזה	-	-	-	-

תת-קטגוריה	2021	2022	עד 2023 (סוף יוני)	סה"כ אירועים נצפים
ונדלים	69	309	345	723
חסר ישע	2	5	1	8
חפץ חשוד	-	30	7	37
כניסה למזרקות	-	117	46	163
כריזה	68	25	8	119
ל"ג בעומר	-	-	42	42
מפגע בטיחות	-	112	84	196
קטטה/אלימות	-	18	9	27
רכב חשוד	8	16	11	35
שימוש באלכוהול/סמים	-	79	50	129
שריפה	29	43	51	123
תגבור תצפית	105	-	-	105
תקיפה	-	6	2	8
סך הכול	1,432	1,789	992	4,231

מנתוני הלוח לעיל עולה כי ישנה עלייה במספר האירועים הנצפים מדי שנה, עם העלייה במספר המצלמות המוצבות בשטח. יצוין כי העלייה במספר האירועים תואמת באחוזים לגידול במספר המצלמות. מכך ניתן לומר כי העירייה מצליחה לאתר יותר ויותר אירועים שמתרחשים בשטחה.

בשנים האחרונות חל גידול משמעותי במספר מצלמות האבטחה העירוניות ברחבי העיר, אולם טרם נבחנה התועלת מהצבתן. עד כה לא נבחנה תרומתן של מצלמות האבטחה לשיפור הביטחון והסדר הציבורי בעיר.

בשנים הבאות ניתן יהיה לבחון אם המצלמות הביאו להרתעה מסוימת ולצמצום במספר האירועים הנצפים.

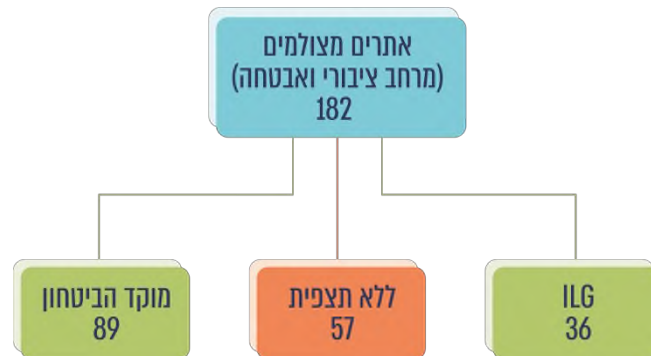
הביקורת מיפתה את האתרים שבהם דווחו מספר רב של אירועים בפרק זמן של שנה וחודשיים. להלן לוח המציג את סוגי האירועים המדווחים באתרים שבהם דווחו מעל 60 אירועים:

לוח 36: אתרים שבהם דווחו מעל 60 אירועים

תת-קטגוריה	ספרא	פארק גוננים	גן סאקר	גן העצמאות	רוקפלר	גן הנוטרים
אדם חשוד	17	1	2	9		3
אחר	22	8	15	5	3	7
אירוע רפואי	4		1	1		
אירוע תחבורה	8		3	1	8	1
בעל חיים		2		1	11	
הפגנה	6					
ונדליזם	17	7	16	9	7	13
חסר ישע	1		1			
חפץ חשוד	4	2		1		1
כניסה למזרקות	16	65		3		
כריזה			4	1	4	4
מפגע בטיחות	3	10	11	4	1	4
מצלמות	76	24	35	15	27	22
קטטה	1		2			3
רכב חשוד	1		1			1
שימוש באלכוהול/ סמים	9		8	24	6	2
שריפה	1		6			
תקיפה	1					
סה"כ	187	119	105	74	67	61

להלן תמונה הלקוחה מתוך רשימת אתרי המצלמות המעודכנת עד לסוף שנת 2022, המציגה את האתרים המצלמים והגורם הצופה בהם:

תרשים 22: האתרים המצלמים והגורם הצופה בהם

כפי שעולה מהתרשים לעיל, ישנם 182 אתרים מצלמים ברחבי העיר, 162 מתוכם במרחב הציבורי ו-20 מתוכם הם אתרים מאובטחים באמצעות מוקד הביטחון דוגמת כיכר ספרא.

האתרים במרחב הציבורי נצפים על ידי שני גורמים: 89 אתרים נצפים על ידי מוקד הביטחון ו-36 אתרים נצפים על ידי מוקד א"ג. כמו כן, כפי שניתן לראות מהתרשים לעיל, ישנם כ-57 אתרי מצלמות אשר אין צופים במתרחש בהם, לא במוקד העירוני, לא במוקד האבטחה ולא במוקד של א"ג. כלומר 31% מאתרי המצלמות שהוצבו על ידי העירייה אינם נצפים.

בהינתן שיש כ-3,300 מצלמות המותקנות ב-182 אתרים, בכל אתר יש כ-18 מצלמות בממוצע. המשמעות היא כי ישנן כ-1,026 מצלמות אשר העירייה השקיעה כספים רבים בהצבתן ובהתקנתן אך כלל לא צופים בהן. יתר על כן, במוקד א"ג צופים רק ב-234 מצלמות, שהן ביחס של 6.5 מצלמות לכל אתר, כך שמספר המצלמות שאינן נצפות אף גבוה יותר ועומד ככל הנראה על כ-1,500 מצלמות. כלומר, קרוב למחצית מהמצלמות המוצבות ברחבי העיר.

מסקנות

6. כתוצאה מאי בחינת יעילות השימוש במצלמות האבטחה לאורך השנים מול הקמת אתרי מצלמות חדשים, לא ניתן לדעת אם נעשה ניצול נכון ומיטבי של משאבי העירייה ואם המצלמות מסייעות בשמירה על הביטחון והסדר הציבורי.
7. העובדה שכמעט מחצית מהמצלמות המוצבות ברחבי העיר אינן נצפות מעידה על תכנון לא מיטבי של מערך המצלמות או של מערכי הצפייה בהן.

המלצות

9. להגדיר קריטריונים ברורים לבחינת התועלת העולה מהשימוש במצלמות במרחב הציבורי אל מול זכויות הפרט והאינטרסים הציבוריים והעירוניים.

10. לערוך מעקב ובקרה, בהתאם להוראות תורת ההפעלה, לבחינת האירועים הנצפים כדי לבחון אם השימוש במצלמות והמשך הרחבת המערך נעשים באופן יעיל ואפקטיבי עבור צורכי העירייה בהגברת הביטחון והשמירה על הסדר הציבורי.

11. בהינתן שהעירייה מתכננת להמשיך להקים אתרי מצלמות ברחבי העיר, ראוי לתכנן את מערך המצלמות והצפייה בהן באופן מיטבי, כך שלא יהיו מצלמות אשר הוצבו ושום גורם אינו צופה בהן.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 9: הטיפול בתצורת המצלמות והשימוש בהן באחריות אגף חירום וביטחון. נושא אנליטיקות אמור להיבחן בוועדת היגוי אבטחת מידע.

מנהל אגף חירום וביטחון

המלצה 9: יוטמע במסגרת עבודת ועדת ההיגוי בנוגע לתוכניות עבודה.

המלצה 10: תבוצע.

המלצה 11: כל המצלמות נצפות בהתאם לאחת משלוש רמות הצפייה שהוגדרו:

א. רצופה 24/7

ב. מוגברת (אתר במ')

ג. רנדומאלית

פרק עשירי

מוקד צופה בחו"ל - א"ג

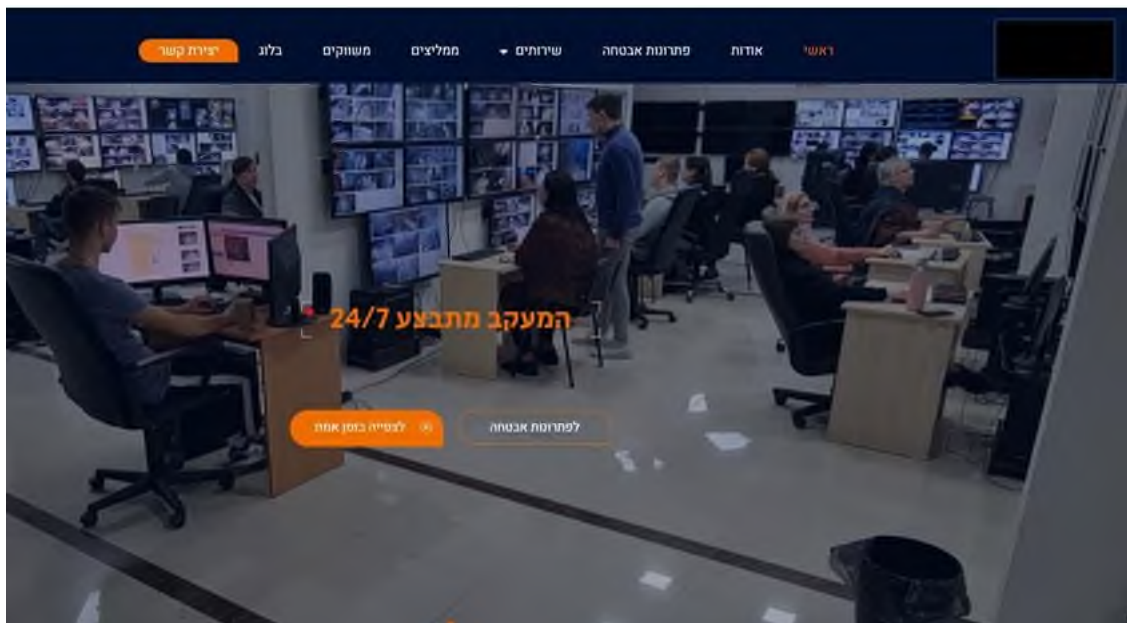
חברת א"ג היא חברת תצפיות בבעלות ישראלית שמקום מושבה בחו"ל. החברה מספקת שירותי תצפיתנות לעירייה באמצעות התחברות דרך האינטרנט למצלמות האבטחה ברחבי העיר. שירותיה של החברה משלימים את מוקד התצפיות העירוני.

נכון למועד הביקורת העירייה מקבלת שירותי צפייה רצופה מחברת א"ג, כקבלן משנה של חברת מ', שעמה התקשרה העירייה בהסכם בעקבות מכרז פומבי מ.פ. 3/17 לביצוע שירותי אבטחה בקריית העירייה (כיכר ספרא) ובאירועים שונים ב-18.7.2017.

א"ג מספקת לעירייה שירותי צפייה במצלמות בהיקף של 26 מסכים. על כל מסך מוצגות 9 מצלמות, ובסך הכול 234 מצלמות.

להלן צילום מסך מאתר של מוקד א"ג מאתר האינטרנט של החברה.

תמונה 22: צילום מסך של מוקד א"ג מאתר החברה

אופן ההתקשרות

סעיף 2.1 להנחיית הרשות להגנת הפרטיות - רשם מאגרי מידע מס' 2/2011 - שימוש בשירותי מיקור חוץ (outsourcing) לעיבוד מידע אישי (להלן: הנחיית מיקור חוץ) קובעת כי "השימוש בשירותי מיקור חוץ משמעו הוצאה מחוץ לארגון, או ביצוע על ידי מי שאינם עובדי ארגון, של פעולות ותהליכים

המבוצעים בדרך כלל על ידי הארגון, במטרה לקדם יעילות, להוזיל עלויות ולהתמקד בליבת העיסוק של הארגון."

עוד קובעת הנחיית מיקור חוץ בסעיף 3.1.3 כללים בנוגע לניסוח חוזה ההתקשרות בין הארגון מקבל השירות לספק נותן השירות:

- **צמידות מטרה** - על המזמין להגדיר מפורשות את המטרות המותרות לשימוש ואת סוג בעלי התפקידים המועסקים על ידי הקבלן שיהיו מורשים בגישה אל המידע, וזאת כדי להקפיד שהקבלן ישתמש במידע אך ורק לשם ביצוע המטרה המקורית של הפעילות שביצועה הועבר אליו.

- **בטוחות** - על חוזה ההתקשרות עם הקבלן להכיל בטוחות, לרבות חיוב עריכת ביטוח אחריות מקצועית, סעדים וכלי בקרה אפקטיביים שיאפשרו תגובה מהירה ויעילה של המזמין להפרות של הוראות החוק והחוזה.

בבדיקת הביקורת עלה כי אין לעירייה חוזה התקשרות ישיר מול חברת א"ג וההתקשרות עימה נעשית באמצעות חברת מ'.

סעיף 14 להסכם ההתקשרות של העירייה עם חברת מ' קובע כדלקמן:

"א. אין החברה רשאית למסור לאחר את ביצועה של העבודה כולה או מקצתה אלא בהסכמת העירייה מראש ובכתב ואולם העסקת עובדים, בין ששכרם משתלם לפי זמן העבודה ובין ששכרם משתלם לפי שיעור העבודה, אין בה כשלעצמה, משום מסירת ביצוע של העבודה או של חלק ממנה לאחר.

ב. נתנה העירייה את הסכמתה במפורש בהתאם לאמור לעיל בסעיף (א) הנ"ל, אין ההסכמה האמורה פוטרת את החברה מאחריותה והתחייבויותיה לפי החוזה, והחברה תישא באחריות מלאה לכל מעשה או אי-מעשה של מבצעי העבודה, באי כוחם ועובדיהם."

לא נמצא פירוט על אודות תהליך הבחירה וההתקשרות עם חברת א"ג, החל מהצורך במוקד תצפיות נוסף הנמצא בחו"ל ועד לחתימה על הסכם ההתקשרות עם חברת א"ג ו/או חברת מ' שבו מפורטים השירותים הנדרשים מהחברה.

כמו כן, לא נמצא אישור כלל הגורמים העירוניים והחוץ-עירוניים (ככל שהיה בהם צורך) להתקשרות זו, לרבות עמידה באבטחת מידע ואישור הוועדה למסירת מידע.

בבחינת הסכם ההתקשרות עם חברת מ' נמצא כי אינו מתייחס למתן שירות צפייה במצלמות האבטחה או קבלת שירות מחברת א"ג, וכן לא קיים אישור של העירייה לחברת מ' להעביר שירותים לקבלן משנה בניגוד לקבוע בסעיף 14 בהסכם ההתקשרות.

לא נמצא פירוט על אודות כלל השירותים שחברת א"ג מספקת לעירייה בפועל, ובכלל זה מספר המסכים והמצלמות שבהם צופים עובדיה, שעות עבודה, פרטי התצפיתנים, כתבי הצהרות סודיות של התצפיתנים ואישורם לצפות במצלמות.

הממונה על המשל"ט העירוני העביר לביקורת מסמך שכותרתו "טופס הזמנת שירות" (להלן: טופס הזמנת השירות), אולם העירייה אינה צד לטופס זה, והטופס הוא בעצם הזמנת שירות של חברת מ' מא"ג (ראו נספח 6 - טופס הזמנת שירות).

מסקנות

1. חוסר הקפדה על עיגון התקשרויות העירייה בהסכמים מפורטים, בייחוד בנושאי ביטחון עם חברות בחו"ל, פוגע באפשרות עריכת מעקב ובקרה על עמידת הקבלן בתנאי ההסכם ומתן השירותים הנדרשים.
2. בשל העובדה שלעירייה אין התקשרות ישירה עם חברת א"ג ואין לה התקשרות עקיפה המעוגנת בהסכם, לא ברור כיצד ההתקשרות עברה את אישור הגורמים הרלוונטיים בעירייה ועל בסיס מה מבוצע התשלום לחברת מ'.
3. עובדת היעדר הסכם התקשרות משמעותה גם כי לעירייה אין כל יכולת להבטיח את עצמה לא מבחינת הסדרי אבטחת מידע, לא מבחינת אחריות מקצועית ולא מבחינת נאותות תשלומי שכר ותנאי ההעסקה של העובדים.

המלצות

1. להקפיד לבצע תהליכי התקשרות תקינים, לרבות עריכת הסכם התקשרות של העירייה עם כל קבלן או ספק שנבחר לתת לה שירותים.
2. גם כאשר ההתקשרות עם ספק שמושבו בחו"ל נערכת באמצעות חברה ישראלית מתווכת, יש לעגן התקשרות זו בהסכם המבטיח את זכויותיה של העירייה ומסדיר את כל תנאי ההתקשרות.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף לוגיסטיקה

המלצות 1 ו-2: עריכת ההסכמים וחתימה עליהם הם באחריות האגף המקצועי.

מנהל אגף חירום וביטחון

ההתקשרות אושרה בוועדה העירונית למסירת מידע מספר 26 מ-13.3.2012 בכפוף למספר תנאים כמפורט בפרוטוקול הוועדה. התנאים מולאו על פי הנחיית הוועדה.

המלצות 1 ו-2: אגף חירום וביטחון יפעל בהתאם להנחיות אגף לוגיסטיקה והיועמ"ש בנושאים שבתחום אחריותו.

אבטחת מידע במוקד התצפיות בחו"ל

חברת א"ג היא חברה חיצונית לעירייה הממוקמת כאמור בחו"ל. עובדיה צופים במצלמות שיועדו להם לצפייה ומדווחים על אירועים חריגים למוקד התצפיות העירוני. הרשאת הגישה הרלוונטית לחברה זו היא צפייה בלבד, שכן עובדיה אינם אמונים על שחזור סרטונים ואף לא על דיווח במערכות הממוחשבות של העירייה.

כפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, לחברת א"ג הרשאה לצפות במצלמות האבטחה המיועדות לצפיית מוקד א"ג בלבד, ללא אפשרות לשחזור המידע המצולם.

בניגוד למה שמנהל האגף מסר לביקורת, על פי רשימת הרשאות הצפייה, לחברת א"ג הרשאת צפייה ברמה E – צפייה, שליטה ושחזור.

לאור העובדה שהצפייה במצלמות האבטחה נעשית על ידי חברה חיצונית לעירייה הממוקמת בחו"ל, ישנה חשיבות להקפדה על כל היבטי אבטחת המידע, וכאמור נדרש אישור הוועדה למסירת מידע.

בפרוטוקול הוועדה למסירת מידע מ-13.3.2019 צוין כי אין אישור התקשרות עם חברת התצפיות א"ג שמקום מושבה בחו"ל והמספקת גיבוי לתצפיות העירוניות (ראו פירוט בעניין בפרק שלישי). נוסף על כך בהערות בפרוטוקול צוין כי ייתכן אישור כפוף לקיומם של התנאים האלה:

- **עמידה בפן הטכנולוגי** – אבטחת מידע.
- **עמידה בפן המשפטי** – בדיקה שהעירייה עומדת בתנאי הרשות להגנת הפרטיות לשימוש בשירותי מיקור חוץ, חתימה על הצהרות הסודיות ושמירה על הפרטיות וחתימה על הסכם.

כמו כן בפרוטוקול הוועדה מס' 38 מ-14.9.2020 בנוגע לסעיף 5 "בקשה לקראת יציאה למכרז לשירותי צפייה במצלמות אבטחה – מיקור חוץ" צוין כי בעמודת האישור אין כל תוכן, ובעמודת "הערות" צוין כי "הוועדה תלווה את ההליך המכריז... ויעבור אישור הוועדה טרם הוצאתו".

תמונה 23: פרוטוקול הוועדה למסירת מידע מס' 38 מ-14.9.2020

מיר הודיע כי בדקו את היתכנות המכרז ועמידתו בנהלי הרשות להגנת הפרטיות בדבר שימוש במיקור חוץ. הוועדה תלווה את ההליך המכריז. האגף יפעל לקידום המכרז בהתאם לנהלי הרשות להגנת הפרטיות, ויעבור אישור הוועדה טרם הוצאתו.		לקראת יציאה למכרז לשירותי צפייה במצלמות אבטחה – מיקור חוץ במטרה לאפשר לגורם חיצוני לצפות בזמן אמת(בלבד) במצלמות שלטו ולהעביר לנו התראות בהתאם להנחיות שיועברו, כתחליף לשכירת מוקדנים נוספים.	בקשה של מנהל מח' בכיר למערכות אבטחה	5.
---	--	---	--	-----------

לא התקיימו דיונים נוספים בבקשה בוועדה.

מבירור שערכה הביקורת מול הממונה על המשל"ט נמסר כי "לצורך קבלת השירות מחברת א"ג, הוגשה על ידי האגף בקשה לוועדה למסירת מידע בראשות הממונה על אבטחת מידע. הוועדה דנה בבקשה והשיבה כי הבקשה אינה מאושרת אלא אם יתקיימו מספר תנאים שאותם ציינה בפרוטוקול (שעותק ממנו הועבר לידכם). לאחר שהוסדרו התנאים בהתאם לדרישת הוועדה, אישר הממונה על אבטחת המידע את הבקשה אולם לא נמצא תיעוד לכך".

יצוין כי המידע מהמצלמות המתקבל מהחברה מועבר באמצעות היישומון ווטסאפ, שאינו מאובטח כראוי ועלול לחשוף מידע, כעולה מפרסומים באתר מערך הסייבר הלאומי.

המפרט הטכני של הסכם ההתקשרות עם חברת מ"א המעסיקה את התצפיתנים במוקד העירוני מגדיר את דרישות המשרה למשרת תצפיתן/מוקדן ואלה הן תנאי הסף להעסקתו.

גם נספח ג' להסכם ההתקשרות עם חברת מ', שהיא הגורם המקשר בין העירייה למוקד א"ג, מגדיר את כישורי כוח האדם הנדרשים לבעלי התפקידים, ובכלל זה לתפקיד המוקדן. להלן טבלה המפרטת את תנאי הסף להעסקת מוקדנים/תצפיתנים בשתי החברות בהתאם לדרישות ההסכמים עימן:

לוח 37: תנאי סף להעסקת מוקדן/תצפיתן

מ"א	מ'
אזרח או תושב קבע בישראל;	בעל אזרחות ישראלית;
שירת שירות צבאי מלא בצה"ל/משטרה/שב"ס;	לאחר תקופת שירות סדיר בצה"ל/מג"ב רובאי 02 ומעלה, שירות כסמב"צ או תצפיתן או בעלי ניסיון מוכח בהפעלת מוקד בקרה ושליטה/ יוצא שירות לאומי עם ניסיון מוכח בשירות במוקדים שונים (שנה לפחות);
בעל 12 שנות לימוד במוסד חינוך מוכר;	בוגר 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות מלאה;
שולט בשפה העברית - בעל יכולת קריאה, כתיבה ודיבור בשפה העברית;	בעל ידע בשפה העברית - דיבור, קריאה, כתיבה;
בריאות תקינה - בעל אישור רפואי המעיד על מצב בריאותי תקין;	בעל אישור רפואי מרופא משפחה המעיד על מצב בריאותי תקין;
שליטה ביישומי מחשב;	יכולת עבודה מול מחשב;
מעבר תקופת ניסיון (הכוללת מבחן בסופה) בהצלחה;	עבר הכשרה והדרכה עפ"י תוכנית שנקבעה על ידי עיריית ירושלים;
בעל יכולת בסיסית של קריאה, דיבור וכתיבה באנגלית.	יכולת עבודה עם קהל;
עבר ללא דופי.	בעל "אישור כספת" משטרת ישראל;
	התחייבות לשנת עבודה (מינימום).
	חתימה על טופס הצהרת סודיות;
	מעבר ראיון קבלה אצל הממונה או מי מטעמו;

בניגוד לדרישות העירייה בהסכמי ההתקשרות שלה עם חברות ישראליות, אין כל דרישה לתנאי סף להעסקת תצפיתנים על ידי א"ג. יתרה מזאת, העירייה לא דרשה ולא קיבלה מידע על זהותם של התצפיתנים.

מסקנות

4. מהעובדה שההתקשרות עם א"ג יצאה לפועל אף ללא שהתקבל כנדרש אישור הוועדה למסירת מידע עולה חשש כי לא התקיימו כל התנאים שנדרשו על ידי הוועדה, ובראשם עמידה בהוראות הרשות להגנת הפרטיות.
5. היעדר תנאי סף להעסקת תצפיתנים על ידי א"ג משמעותו כי אין לעירייה כל בקרה על העובדים המועסקים מטעמה. העובדה שמדובר בעובדים בעלי אזרחות זרה, שמקום מושבם במדינה זרה, אמורה דווקא לחייב קביעת דרישות מחמירות יותר ולא להביא לויתור מוחלט על הדרישות.

המלצות

3. לצאת למכרז פומבי לקבלת שירות תצפיות בחו"ל.
4. לבחון על ידי הוועדה למסירת מידע את נאותות ההתקשרות עם חברת א"ג באמצעות חברת מ', ולוודא כי כל הוראותיה מיושמות.
5. לקבוע תנאי סף מחייבים ומחמירים להעסקת תצפיתנים על ידי א"ג, ולקבל את כל המידע הרלוונטי לגביהם.

תגובת המבוקרים

הממונה על אבטחת מידע

המלצה 4: נושא ההתקשרות עם חברת א"ג עלה במסגרת הוועדה למסירת מידע וירד מהפרק לאחר החלטת היועץ המשפטי כי נושא ההתקשרות והעברת המידע היא חלק מהמחויבות המכרזית ולא נושא לדיון בוועדה.

מאגף חירום וביטחון נמסר כי בימים אלה יוצא לדרך הליך חדש לנושא.

המלצה 5: הטיפול בתצורת המצלמות והשימוש בהם באחריות אגף חירום וביטחון.

הנושא אמור להיבחן בוועדת היגוי אבטחת מידע.

מנהל אגף חירום וביטחון

לחברת א"ג הרשאה לצפייה בלבד. בטבלה נפלה טעות שתוקנה לאחר הביקורת.

המלצה 3: הוחל בתהליך מכרז.

המלצות 4 ו-5: בוצע.

תפעול ובקרה

לאור העובדה כי מוקד א"ג צופה במצלמות בחו"ל, ישנה חשיבות לקביעת הנחיות לממשקי העבודה בינו לבין מוקד התצפיות בעירייה, בייחוד בכל הנוגע לדיווח על אירועים ולטיפול בהם בזמן אמת.

מסמך ההנחיות לטיפול בדיווחי א"ג מגדיר כי בעת זיהוי אירוע על ידי תצפיתן א"ג, הוא מדווח בקבוצת הווטסאפ הייעודית בזמן אמת, ואחראי המשמרת במוקד התצפיות אמון על הטיפול באירוע ועדכונו במערכת.

לביקורת נמסר מסמך תרגול בדיקת עירנות התצפיתנים של א"ג שנערך ב-5.7.2021, ובו בוצעו חמישה תרחישים שאותם היו המוקדנים אמורים לזהות ולדווח עליהם. במועד התרגיל, על פי היקף ההתקשרות עם החברה, צפו עובדיה ב-12 מסכים, כלומר ב-108 מצלמות.

התרחישים היו: השארת חפץ חשוד, השלכת פסולת, השחתת רכוש, אלימות ושתיית אלכוהול. כל התרחישים לא זוהו על ידי התצפיתנים של החברה ולא דווחו על ידם. להלן לוח המציג את התרחישים:

לוח 38: תרחישי תרגול בדיקת עירנות א"ג

סוג התרחיש	מיקום	תיאור ותמונה
חפץ חשוד/ השארת תיק	פארק גוננים (קטמונים)	הנחת תיק בתוך גן המשחקים באופן ברור שמונח בכוונה ועזיבת הגן מיד לאחר מכן:
השלכת פסולת	פארק המעבר (תלפ"ז)	השלכת לכלוך ופיזורו ברחבי גן המשחקים באופן בוטה ומוקצן.
השחתת רכוש	גן זרחי (רמות)	התנהגות באופן מעורר חשד - הוצאת פחים והנחתם ברחבי הגן, ריצה ממקום למקום ועוד.

סוג התרחיש	מיקום	תיאור ותמונה
אלימות	כיכר טוניק (פסג"ז)	התקוטטות בין שני אנשים.
שתיית אלכוהול	גן איש מצליח (הר חומה)	ישיבה של כמה אנשים על ספסל ושתייה מבקבוק מכוסה בנייר, התנהגות קופצנית וכדומה.

נוסף על כך, ב-10.8.2021 בשעה 19:33 בוצע תרגיל עירנות נוסף לתצפיתנים של א"ג על ידי קב"ט מרכז תחזוקה שדימה אש בוערת במקום אסור. התרגיל בוצע פעמיים בהפרש של כ-10 דקות, אולם לא זוהה ולא דווח על ידי התצפיתנים.

לא הועברו לעיונה של הביקורת מסמכים הנוגעים לאופן שבו טופלו תוצאות התרגילים וכיצד הועברו ממצאיהם לא"ג. מנהל אגף חירום וביטחון ומנהל המשל"ט מסרו לביקורת כי לא נערך שימוע לחברה, אולם חל שיפור בעבודתה.

הביקורת מציינת כי מאז, יותר מהוכפל מספר המסכים שבהם צופה החברה, אולם ממועד עריכת תרגילים אלו, לפני כשנתיים, לא נערכו תרגילים נוספים לתצפיתני א"ג לבחינת מידת זיהוי האירועים בשטח.

מסמך ההנחיות "טיפול בדיווחי א"ג" קובע בסעיף 6 כדלקמן:

6.1" דיווחים על אירועים באתרים/מצלמות שהם חלק מתוכנית הצפייה העדכנית של א"ג שמתקבלים במוקד לדוגמה: אירועי זריקת זיקוקים/ תאונות דרכים או כל אירוע אחר שהיה אמור להתקבל דיווח עליו, יש לתעד בטבלה המצורפת (אי דיווחים א"ג).

6.2 בנוסף לדיווח בטבלה על אי דיווח כאמור לעיל, יש לדווח מיידית למנהל המוקד/ ממונה על המשל"ט."

כלומר, מסמך ההנחיות קובע כי במקרה שבו התרחש אירוע אשר לא דווח על ידי תצפיתני א"ג, יש לתעד את האירוע בטבלה ייעודית ולעדכן את מנהל המוקד או הממונה על המשל"ט העירוני.

הביקורת קיבלה רישום על שלושה אירועי אמת בלבד אשר תצפיתני א"ג לא דיווחו על אודותיהם, אף על פי שהם היו הגורם הצופה בעת התרחשות האירועים. להלן לוח המציג אירועים אלו:

לוח 39: אירועים שלא דווחו על ידי א"ג

תאריך	שעה	אתר	תיאור האירוע
3.2.2021	20:00	כיכר פריז	תאונת דרכים
8.2.2021	19:30	א-טור 2	זריקת בקבוק תבערה, טיפוס על המבנה וניתוק מצלמה
2.10.2021	17:00	טיילת תלפ"ז	רוכבים על סוסים בצורה מסוכנת

להלן צילום מסך מקבוצת הווטסאפ המשמשת להעברת דיווחי א"ג:

תמונה 24: דיווח א"ג בווטסאפ

בכל הנוגע לתיעוד האירועים, סעיף 5.1 למסמך טיפול בדיווחי א"ג קובע כדלקמן:

"פתיחת אירוע: בזמן האירוע או בסמוך לסיומו יש לפתוח אירוע בכפיר תחת הקטגוריה: 'אנליטיקה' - תת קטגוריה 'א"ג': ולתעד את הפעולות שהתבצעו באירוע."

הביקורת דגמה שני אירועים שדווחו בקבוצת הווטסאפ על ידי א"ג ובדקה אם תועדו במערכת כפיר המשמשת את מוקד התצפיות. שני האירועים דווחו בווטסאפ ב-22.6.2023 בשעות 23:13 ו-23:15 שבהן הם אותרו - שתיית אלכוהול וונדלים, אולם לא נמצא תיעוד שלהם במערכת, כלומר, הם לא עודכנו על ידי אחראי המשמרת במוקד התצפיות.

הביקורת מציינת כי לא נערך על ידי אגף חירום וביטחון ביקור במוקד של א"ג בחו"ל, לא באופן יזום ולא כביקורת פתע לבחינת נאותות השירות המתקבל, תנאי העבודה של התצפיתנים ומנגנוני אבטחת המידע המיושמים.

מסקנות

6. חוסר הקפדה על תיעוד אירועים המדווחים על ידי מוקד א"ג במערכת פוגע באפשרות עריכת מעקב ובקרה על זיהוי האירועים על ידם ובחינת תרומתם למערכת התצפיתנים.

7. בשל העובדה כי לא נערכו תרגילים נוספים לבחינת מידת האפקטיביות של תצפיתני א"ג, לא ניתן לדעת אם הם מבצעים את תפקידם באופן נאות ואם לא מתרחשים אירועים אשר אינם מזוהים על ידם בזמן אמת.
8. בשל העובדה שלא נערך על ידי אגף חירום וביטחון או מי מטעמו סיור ובדיקה של מוקד א"ג בחו"ל, לא ניתן לדעת אם באמת מספר מסוים של תצפיתנים צופה באופן רציף בכל המסכים שבגינם משלמת העירייה, ואף לא מהם תנאי ההעסקה של התצפיתנים.

המלצות

6. להקפיד על עדכון כל האירועים המדווחים על ידי מוקד א"ג במערכת, גם במקרים שבהם האירועים שדווחו אינם אירועי אמת, כדי שניתן יהיה לבצע מעקב ובקרה נאותים על עבודתם של התצפיתנים בחו"ל ועל יעילותה.
7. לערוך תרגילים תקופתיים לבחינת יעילות התצפיתנים בחו"ל וזיהוי האירועים על ידם.
8. אם יוחלט על המשך ההתקשרות עם א"ג והסדרתה, מומלץ כי תיבחן האפשרות לעריכת סיור (רצוי פתע) במוקד החברה בחו"ל על ידי גורמים מטעם העירייה.

תגובת המבוקרים

מנהל אגף חירום וביטחון

האגף קיים שיחת תיאום ציפיות עם החברה ובעקבות כך חל שיפור משמעותי בעבודת החברה. חברת א"ג איתרה במהלך שנת 2023 - 1,339 אירועים.

המלצה 6: כלל עובדי מוקד התצפיות תודרכו והונחו למלא את הפרטים הרלוונטיים במערכת.

המלצות 7 ו-8: יבוצעו.

התחשבות עם א"ג

על פי טופס הזמנת שירות של חברת מ' מא"ג, "דמי המנוי החודשיים הם 750 אירו (כ-2,950 ש"ח לפי שער המרה של 3.99 ש"ח לאירו), בעבור 9 מצלמות 24/7, סכום זה אינו כולל מע"מ, שכן מקום מושבה של החברה הוא בחו"ל".

יצוין כי מספר המסכים השתנה במהלך שנת 2022 מ-18 ל-25, וכפי שמסר לביקורת מנהל אגף חירום וביטחון, נכון לחודש יוני 2023 תצפיתני א"ג צופים כבר ב-26 מסכים.

תרשים 23: נוסחת תחשיב התשלום לפי החשבוניות

$$\text{סך הכול תשלום חודשי} = \text{מספר מסכים} \times \text{2,950 ש"ח}$$

תרשים 24: תחשיב תשלום לפי 25 מסכים

$$\text{סך הכול תשלום חודשי} = \text{מספר מסכים} \times \text{2,950 ש"ח}$$

יצוין כי על פי הנמסר לביקורת על ידי מנהל אגף חירום וביטחון התשלום לחברה מחושב בהתאם לכמות המסכים הנצפים בפועל כפול 2,950 ש"ח למסך אחד לחודש, לצפייה רצופה 24/7. לגבי תשלום המע"מ – מחברת א"ג נמסר שהם אינם מחייבים את חברת מ' בתוספת מע"מ.

בחישוב לפי מצלמה מדובר בתשלום של 327 ש"ח לחודש.

הביקורת קיבלה לידיה העתקי חשבוניות של חברת מ' עבור שירותי א"ג בשנת 2022. להלן בלוח נתוניהן:

לוח 40: נתוני חשבוניות חברת מ' לשנת 2022

חודש	מס' שעות עבודה	מס' ימי עבודה	תעריף לשעה (ש"ח)	סך התשלום לא כולל מע"מ (ש"ח)
ינואר	866	27	61.74	53,467
פברואר	870	13	61.74	53,714
מרץ	842	12	61.74	51,985
אפריל	840	לא התקבל פירוט	64.70	54,351
מאי	2,476	25	64.70	160,189
יוני	1,199	18	64.70	77,568
יולי	1,160	17	64.70	75,052
אוגוסט	1,162	17	64.80	75,328
ספטמבר	1,163	17	64.80	75,369
אוקטובר	1,176	17	65.15	76,597
נובמבר	1,153	16	65.15	75,100
דצמבר	1,152	16	65.15	75,049

להלן תרשים המציג את נוסחת תחשיב התשלום:

תרשים 25: נוסחת תחשיב התשלום לפי החשבוניות

להלן דוגמה לחישוב התשלום לחודש יולי 2022:

תרשים 26: חישוב התשלום לחודש יולי 2022

מבדיקת הביקורת את החשבוניות עלו הממצאים האלה:

- החשבוניות של חברת מ' כלל אינן מתייחסות למספר המסכים ו/או מספר המצלמות אלא לשעות עבודה של תצפיתנים.
- התעריפים שעל פיהם מחויבת העירייה הם התעריפים של חברת מ' להצבת תצפיתנים בהתאם למכרז שבו היא זכתה.
- החשבוניות מציגות חודשי עבודה חלקיים, ובפועל עולה כי אכן אין צפייה רציפה במצלמות לאורך כל החודש מתחילתו ועד סופו.
- מספר המשמרות ביום משתנה ואינו קבוע, אף שאין שינוי במספר המצלמות הנצפות. כך למשל, ב-13.2.2022 התקיימה משמרת אחת של 6 שעות בלבד, ב-17.8.2022 התקיימו שתי משמרות בלבד של שעתיים וחצי כל אחת.
- ישנם דיווחי שעות שגויים אשר אינם תואמים לשעת תחילת המשמרת ולשעת סיומה. כך למשל, ב-17.8.2022 דווחו 8 שעות עבודה על משמרת שהחלה בשעה 07:00 והסתיימה בשעה 09:30, וכן ב-17.9.2022 דווחו 8 שעות עבודה גם כן, על משמרת שארכה שעתיים וחצי - החל בשעה 7:00 ועד השעה 9:30. דוגמה נוספת לכך היא ב-16.11.2022 - אז דווחו 8.72 שעות עבודה עבור משמרת שהחלה באיחור בשעה 23:43 והסתיימה בשעה 7:00.
- נמצאו טעויות בדיווח השעות בפירוט השעות בחשבונית חודש יוני 22: בדיווח נכללו שעות עבור תאריכים בשנים 2023-2026, כך שלא ניתן לוודא נאותותם:

תמונה 25: פירוט דיווחי השעות - חשבונית חודש יוני 2022

8	תגבור מוקדן 10	15:00	07:00	ד	02/05/2022	10
8	תגבור מוקדן 11	15:00	07:00	ד	02/06/2022	11
8	תגבור מוקדן 12	15:00	07:00	ד	02/06/2023	12
8	תגבור מוקדן 13	23:00	15:00	ד	03/06/2022	13
8	תגבור מוקדן 14	23:00	15:00	ד	02/06/2024	14
8	תגבור מוקדן 15	23:00	15:00	ד	04/06/2022	15
8	תגבור מוקדן 16	07:00	23:00	ד	02/06/2025	16
8	תגבור מוקדן 17	07:00	23:00	ד	05/06/2022	17
8	תגבור מוקדן 18	07:00	23:00	ד	02/06/2026	18

יצוין כי נמצאה שגיאה גם ביום הדיווח ולא רק בשנה, שכן מדווח הן על 2.6, הן על 3.6 והן על 4.6 כאילו היו ימי ד'.

- לחשבונית חודש אפריל 2022 כלל לא צורף פירוט שעות העבודה של התצפיתנים.
- נמצאו דיווחי אירועים שהתקבלו מתצפיתני א"ג ודווחו במערכת כפיר במועדים שבהם לא קיימים דיווחי שעות עבודה בחשבוניות. להלן בלוח דוגמאות לעניין זה:

לוח 41: דיווחי אירועים במועדים שלא דווחו בגינם שעות עבודה

מספר אירוע	זמן פתיחת אירוע	תיאור	דווח ימי עבודה
276050	30.1.2022 06:40	התקבל צעיף זרוק על הרצפה הושב שהכול תקין.	בחודש ינואר דווח על ימי עבודה עד ליום 27.1.2022
276733	31.1.2022 12:26	זיהוי חמור בטיילת גולדמן.	
276796	31.1.2022 14:54	התקבל דיווח מא"ג על תיק בגשר המיתרים, לאחר שחזור נראה כי מדובר בילד ששכח תיק.	
307086	27.3.2022 16:20	מגרש שיח ג'ראח - נראה ילד שחבריו סוחבים אותו - מדובר בפעילות חברתית, הכול תקין.	בחודש מרץ דווח על ימי עבודה עד ליום 12.3.2022
307181	28.3.2022 00:56	אבן בטון מונחת בגן משחקים. משחזור נראה כי שלושה בחורים התאמנו והשתמשו באבן זו "כמשקולת". תקין.	
307182	28.3.2022 01:06	מנגל בגן סאקר וציוד שנמצא על הדשא, שיטור נשלחו למקום ונמסר כי המנגל נעשה באופן תקין והציוד שייך למרתון. הכול תקין	
309226	31.3.2022 00:18	שריפת פח בגן סאקר. שיטור עירוני וכיבוי נשלחו למקום.	
309230	31.3.2022 01:19	בחור בגן סאקר נפצע. בוצע שחזור, לא היה צורך בטיפול, נתפסה לו הרגל.	

עוד עלה כי הן בהסכם ההתקשרות עם חברת מ' והן בטופס הזמנת השירות מחברת א"ג לא קיימת דרישה לעריכת דוחות בקרה עבור העירייה על שעות העבודה של התצפיתנים במוקד א"ג ושירותי הצפייה במצלמות שהיא מספקת לעירייה. יוער כי סעיף 8א להסכם ההתקשרות עם חברת מ' קובע כי "על בעלי התפקיד השונים לחתום ביומן הנוכחות בתחילת משמרת ובסיומה", וכן בסעיף ג כי "החברה תנהל יומן העסקת בעלי תפקיד בציון שם המתקן, פרטי בעל התפקיד והביקורות שבוצעו בצורה המאפשרת מסירתה לעיונו של קצין הביטחון בכל עת שיידרש לכך".

הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה מסר לביקורת כי: "אין לנו יכולת לוודא באופן ודאי כי התצפיות של החברה מתבצעות במשך 24 שעות שבעה ימים בשבוע. אך מהפעילות מול החברה ניתן לראות שהם מאתרים אירועים בכל שעות היממה".

זאת אף שחשבוניות חברת מ' כוללות לכאורה פירוט מלא של תאריכי ושעות העבודה, ואשר כאמור, עולה מהן בבירור כי לא היו משמרות תצפית בכל השעות בכל הימים.

מסקנות

9. העובדה כי ההתחשבנות מול א"ג נעשית במתכונת שונה מהמתכונת שבגינה נדרש התשלום, וכן העובדה כי בפועל אין באמת קשר בין דיווחי המשמרות של חברת מ' למשמרות המבוצעות בפועל, משמעותה היא שאו שנעשית התחשבנות פיקטיבית, שבה מטרת דיווחי המשמרות היא להגיע לסכום שהעירייה נדרשת לשלם כפול מספר המסכים באותו חודש, או שהעירייה אינה מקבלת בפועל את השירות שבגינה היא משלמת - של צפייה 24/7 במסכים השונים.

המלצות

9. להסדיר את ההתחשבנות מול חברת מ' / א"ג כך שהעירייה תקבל חיוב עבור מספר המסכים וכן תקבל העתק מדיווחי הנוכחות של המוקדנים שצפו בפועל. באופן זה ניתן יהיה לקיים מעקב ובקרה נאותים על קבלת השירותים ולדרוש החזרים בהתאם לצורך.

תגובת המבוקרים

אגף החשבונות

המלצה 10: בחוזה ההתקשרות ובהזמנת העבודה של העירייה מול חברת מ' לא בא לידי ביטוי מנגנון הזמנת השירות שהזמינה חברת מ' מחברת א"ג.

בדיקת החשבונות היא מול חוזה ההתקשרות.

כפועל יוצא מכך, נבדק האם התשלום לחברת מ' בוצע בהתאם לתעריפי המכרז השעתיים בצירוף דוחות נוכחות שאושרו על ידי האגף.

מנהל אגף חירום וביטחון

מאחר שהתשלום לא"ג מבוצע דרך חברת מ' אבטחה, שהיא חברה ישראלית, העירייה משלמת מע"מ כחוק.

למרות שלא קיימת דרישה קבועה לכך, החברה מספקת מעת לעת דוחות פעילות לעירייה. לדוגמה דוח פעילות חודש נובמבר 2023 כולל 220 עמודים. לאור הביקורת תועבר דרישה מסודרת לחברה לקבלת דוחות יומיים.

המלצה 10: התמורה משולמת עבור תפוקה. סוכם שנקבל דיווח יומי על מספר המצלמות הנצפות על ידי תצפיתני א"ג לרבות "צילומי מסך".

סיכום

עיריית ירושלים התקינה במהלך השנים האחרונות אלפי מצלמות ברחבי העיר בעלויות של עשרות מיליוני ש"ח.

ההליך המכריזי לבחירת קבלני התקנת והצבת המצלמות היה נגוע בשורה של כשלים חמורים אשר אף מעלים חששות להתערבויות בלתי תקינות בהליך זה, ובכללן, אומדן מופרז של מחירי הפריטים במכרז, מנגנוני בחירת זוכים אשר אפשרו הטיה של הניקוד במכרז, ובחירה בפועל של זוכים אשר על פי תנאי המכרז היו אמורים להיפסל.

תהליכי בחירת האתרים ותכנון הצבת המצלמות נעשו ללא תוכנית מקיפה הכוללת תערוך מסודר, ללא תכנון תקציבי שלם, בלי בחינה מקצועית מקיפה של צורכי האתרים ברמת תקשורת, חשמל ותשתיות, ובלי שנערכה בחינה יסודית של הצרכים למול הפגיעה בזכות לפרטיות בהתאם להנחיית הרשות להגנת הפרטיות.

בניגוד להנחיות המחייבות בתחום אבטחת המידע, רשת המצלמות מחוברת בחלקים לרשת המחשוב העירונית, מחוברת לרשת האינטרנט ומאפשרת גישה לשורה ארוכה של גורמים בתוך העירייה ומחוצה לה.

אף שרוב המצלמות חדשות תחזוקתן כושלת, ויותר מ-10% מהן אינן עובדות מדי יום.

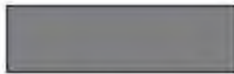
הצפייה במצלמות אף היא חלקית. שליש מהן לא נצפה כלל, והצפייה בשאר נעשית בחלקה על ידי מוקד חיצוני הממוקם בחו"ל. ההתקשרות עם מוקד זה לא נערכה ולא אושרה באופן תקין, ולא נערכה בחינה מקיפה של המשמעויות הנובעות מהעברת זרם הצילומים ממצלמות האבטחה ברחבי העיר למדינה זרה באמצעות רשת האינטרנט.

אגף חירום וביטחון הטמיע שורה של מערכות אנליטיקה המשמשות לניתוח המידע המצולם, דבר אשר מעצים את הסכנה לפגיעה בפרטיות, בלי שבוצעו הליכי אישור תקינים של הגורמים הרלוונטיים בעירייה ובלי שנקבעו כללים ברורים המסדירים את השימוש במערכות וביכולותיהן.

מערך המצלמות בירושלים, במציאות הביטחונית במדינת ישראל בכלל ובירושלים בפרט, מחייב הפעלה תקינה וצפייה רציפה במצלמות. לנוכח ממצאי הדוח נדרשת בחינה מקיפה של הצורך בהצבת מצלמות נוספות בטרם יבוצע טיוב מלא של המערך הקיים.

יש לפעול להקמת ועדת היגוי ייעודית לתחום המצלמות, לצורך תכנון ותיעוד מקיף ומלא של אתרי המצלמות הקיימים והנדרשים, ולקביעת נוהלי ותהליכי עבודה מוסדרים בכל הנוגע לכל היבטי מערך המצלמות - משלב התכנון ועד שלב הצפייה בפועל והשימוש במידע המצולם.

נספח 1 סיכום סיור מסירה

01 נובמבר 2021

סיכום סיור מסירה-הערות (ריג'קטים) עבור פרויקט מערכות טמ"ס בשכונת אבו טור ירושלים.

בתאריך ה 1.11.21 התבצע סיור בשכונת אבו טור בירושלים ביחד עם מני מנהל הפרויקט וצוות המסירה המלא כנדרש מחברת [REDACTED] לבדיקת איכות ההתקנות ועמידה בדרישות הטכניות, להלן הממצאים:

1. בכל הארונות בפרויקט חסר – יש להעביר לו"ז לביצוע :
 - א. דף סכמה חשמלית של הארון בכל כיס בארון - שרטוט.
 - ב. חיבור מערכת כריזה BARIX
 - ג. דגלונים/שילוט - כנדרש
 - ד. סדר כללי של כבילה
2. יש להמציא אישור של בודק חשמל מוסמך (מסמך חתום לכל ארון ולכל עמוד) כנדרש לכל עמודים ולכל הארונות בפרויקט זה. (שגם יאשר את כל הרכיבים שהותקנו בכל הארונות ובכל העמודים כתיקנים – ובעלי תקן) - במידה.
3. מצלמה מסוג גרנדינג 4K עם 500 מטר א.א. עדיין לא הגיע ולא הותקנה במרכז חדשנות - יש לספק תאריך סופי לאספקה ולהתקנה.
4. בעמודים: עין רוגל, גיחון/עובד, גיחון/צוריה, נעמי, בית נחמיה – יש להוסיף מניפת קוצים - נא להעביר לו"ז לביצוע.
5. נקודות כלליות לביצוע :
 - א. חיבור מערכת כריזה בארונות BARIX ולמוקד הביטחון – נא להעביר לו"ז לביצוע.
 - ב. בדיקת צלקות וחיבור למוקד הביטחון – נא להעביר לו"ז לביצוע.
 - ג. הערת יועץ: מערכת אנליטיקה 15 ערוצים כרגע בהקפאה כפי שנמסר לכם עד לגמר הרצת הפיילוט בעירייה.
 - ד. יש להעביר תוכניות AS MADE – 3 עותקים ובמידה - מיד.
6. מאושר להוציא חשבון (ללא האנליטיקה)
7. הערות עבור העירייה :
 - א. העירייה תצטרך לבצע גיזומים לצורך תיקון הפרעות בתמונות הוידאו והתקשורת האלחוטית

בברכה,

נספח 2 דוח מצלמות תקולות

הערות	סוג אתר	שכונה	רובע	סטטוס תקינות	שם משאב	אתר משאב
עמדה 18 עמדה 18 (25/06/23 23:44) מצלמה מרצדת	מתקן מאובטח	מרכז העיר	מרכז	לא תקין – אחר (נא לפרט בהערות)	ספרא - במה 1	ספרא
עמדה 1 עמדה 1 (26/06/23 00:47) המצלמה קופצת ומופיע פסים צבעוניים עמדה 1 עמדה 1 (26/06/23 00:46)	מרחב ציבורי	גילה	דרום	לא תקין – אחר (נא לפרט בהערות)	ספורטק גילה - 4	ספורטק גילה
המצלמה קופצת ומופיעים פסים צבעוניים עמדה 1 עמדה 1 (26/06/23 00:47)	מרחב ציבורי	גילה	דרום	לא תקין – אחר (נא לפרט בהערות)	ספורטק גילה - 17	ספורטק גילה
המצלמה קופצת ומופיעים פסים צבעוניים עמדה 1 עמדה 1 (26/06/23 00:47)	מרחב ציבורי	גילה	דרום	לא תקין – אחר (נא לפרט בהערות)	ספורטק גילה - 1	ספורטק גילה
עמדה 7 עמדה 7 (26/06/23 00:39) מטושטשת	פארק/גן משחקים	תלפ"ז	דרום	לא תקין – אחר (נא לפרט בהערות)	אליהו חכים 10	אליהו חכים
	פארק/גן משחקים	קטמון	אורנים	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	מגרש סן סימון 1	מגרש סן סימון
	פארק/גן משחקים	בית הכרם		לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן ביאליק 1	גן ביאליק
	פארק/גן משחקים	בקעה	אורנים	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	משוגע בקעה 1	גן משוגע
	פארק/גן משחקים	גבעת המבחר	מזרח	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן מצרי טירן 1	מצרי טירן
	מרחב ציבורי	גבעה צרפתית	מזרח	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	ג'ורג' אדם סמית 1	גבעה צרפתית - סמית
	פארק/גן משחקים	רוממה	אלונים	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן חנה 1	גן חנה
	פארק/גן משחקים	רמות		לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן הקיפוד 1	גן הקיפוד
	רחובות וצמתים	גבעה צרפתית	מזרח	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	חניון דקלים 1	גבעה צרפתית - חניון דקלים
	פארק/גן משחקים	רמת שלמה	אלונים	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	לובביץ 3	הרבי מלובביץ
	פארק/גן משחקים	חומת שמואל	דרום	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן ליכטנשטיין 1	גן ליכטנשטיין
	מרחב ציבורי	רחביה	מרכז	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן טיכו 1	גן טיכו
	מרחב ציבורי	גבעה צרפתית	מזרח	לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	ג'חון גבעה צרפתית 15	ג'חון גבעה צרפתית
	מרחב ציבורי			לא תקין - כול המצלמות באתר לא עובדות	גן מרינוב 1	גן מרינוב

נספח 3 דוחות קיזוז יוני 2023

02/07/2023
יד/תמוז/תשפ"ג

אגף חרום וביטחון
כפיר
מרכז שליטה ובקרה ירושלים

לכבוד,

מר _____ מנהל השרות

חברת _____

שלום רב,

הנדון: פרטוקול התחשבות לחודש יוני עבור חברת: _____

1. להלן פירוט חריגות מה - SLA שבוצעו על ידי חברתכם במהלך חודש יוני 2023, בהתאם לסעיפים 13.9.5, 13.9.9,

13.15.1-13.15.3 בהסכם עליו הנכם חתומים.

#	סוג תקלה	תפתיחה	שפתיחה	תסגירה	שסגירה	עמים	שעות	זמן טיפול	סטטוס	קיזוז לשעה	סה"כ קיזוז
504,276	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	27-05-2023	22:23	04-06-2023	17:22	8	18:59	7:79	חריגה	250	59,748.03
504,384	חוזרת (יש להגיע עד 12 שעות)	28-05-2023	08:32	06-06-2023	23:47	9	15:15	9:64	חריגה	500	107,625.00
504,388	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	08:35	03-06-2023	13:13	6	4:38	6:19	חריגה	250	30,138.33
504,388	חוזרת (יש להגיע עד 12 שעות)	28-05-2023	08:36	06-06-2023	23:47	9	15:11	9:63	חריגה	500	107,591.87
504,389	מטביחה (יש להגיע עד 4 שעות)	28-05-2023	08:37	03-06-2023	13:12	6	4:35	6:19	חריגה	800	112,466.87
504,392	ביממה (יש להגיע עד 12 שעות)	28-05-2023	08:39	06-06-2023	23:47	9	15:08	9:63	חריגה	500	107,566.87
504,482	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	13:10	04-06-2023	17:24	7	4:14	7:18	חריגה	250	59,058.33
504,810	מטביחה (יש להגיע עד 4 שעות)	29-05-2023	06:33	06-06-2023	23:48	8	17:15	8:72	חריגה	800	161,000.00
504,857	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	29-05-2023	08:40	06-06-2023	23:48	8	15:08	8:63	חריגה	250	44,793.33
505,052	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	30-05-2023	06:29	06-06-2023	18:25	7	11:56	7:50	חריגה	250	37,903.33
505,073	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	30-05-2023	16:53	06-06-2023	23:48	7	6:55	7:29	חריגה	250	36,729.17
508,935	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	01-06-2023	10:29	08-06-2023	07:45	7	21:16	6:89	חריגה	250	34,318.87
508,391	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	04-06-2023	22:34	10-06-2023	10:26	6	11:52	5:49	חריגה	250	25,966.87
508,598	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	05-06-2023	08:12	10-06-2023	10:21	5	2:09	5:09	חריגה	250	23,537.50
508,658	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	05-06-2023	11:28	10-06-2023	10:26	5	22:58	4:96	חריגה	250	22,741.87
512,442	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	13-06-2023	07:40	20-06-2023	08:31	7	0:51	7:04	חריגה	250	38,212.50
512,585	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	13-06-2023	12:41	21-06-2023	20:06	8	7:25	8:31	חריגה	250	42,054.17
512,594	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	13-06-2023	12:50	21-06-2023	20:07	8	7:17	8:30	חריגה	250	42,020.83
512,596	ביממה (יש להגיע עד 12 שעות)	13-06-2023	13:07	20-06-2023	09:00	7	19:53	6:83	חריגה	500	73,941.87
512,614	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	13-06-2023	13:47	20-06-2023	14:27	7	0:40	7:03	חריגה	250	38,166.87
513,210	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	14-06-2023	16:06	20-06-2023	09:01	6	16:55	5:70	חריגה	250	37,129.17
515,963	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	20-06-2023	09:14	28-06-2023	13:43	8	4:29	8:19	חריגה	250	42,120.83
515,965	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	20-06-2023	09:17	27-06-2023	08:35	7	23:18	6:97	חריגה	250	34,823.00
515,968	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	20-06-2023	09:19	27-06-2023	08:32	7	23:13	6:97	חריגה	250	34,804.17
515,968	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	20-06-2023	09:22	27-06-2023	08:33	7	23:11	6:97	חריגה	250	34,799.33
516,352	ריחלה (יש להגיע עד 24 שעות)	21-06-2023	07:38	27-06-2023	08:26	6	0:48	6:03	חריגה	250	29,100.00
סה"כ כולל: 1,361,241.67 ש"ח											1,361,241.67 ש"ח

סכום זה יונאם בפני ועדת הקיזוזים להחלטה

לתשומת ליבכם ועדת הקיזוזים תתכנס ביום חמישי כ"ד בתמוז 13.7.23 בשעה 10

לכות החברה עומדת האופציה להגיע ולהציג את השותיכם בפני הועדה.

אנא עדכנו אותנו בהקדם אם בכוונתכם להגיע לוועדה

בברכה,

מנהל תחום אחזקה – מערכות אבטחה

הערת:

מר _____ – הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה.

משלט תכנית וביטחון עירוני

חובילים בשירות

כיכר ספרא 10, ת.ד. 775 ירושלים, חיקוק 9100707 טל. 02-6298088 פקס 02-6296088
Safra Square 10 P.O.B 775 Jerusalem 9100707 Tel. 02-6298088 fax. 02-6296088
www.jerusalem.muni.il עיריית ירושלים

02/07/2023
י"ג/תמוז/תשפ"ג

אגף תרומות וביטחון
כפיר
מרכז שליטה וקשר עם הציבור

לכבוד,

מח' - מנהל השחיתות

חברת -

שלום רב,

הנדון: פרוטוקול התחשבות לחדש יוני עבור חברת:

1. להלן פירוט חריגות מה - SLA שבוצעו על ידי חברתכם במהלך חודש יוני 2023, בהתאם לסעיפים 13.9.5, 13.9.9,

13.15.1-13.15.3 בהסכם עליו הנכם חתומים.

#	סוג תקלה	ת.פתיחה	ש.פתיחה	ת.סגירה	ש.סגירה	ימים	שעות	זמן טיפול	סטטוס	קיצוז לשעה	סה"כ קיצוז
501,757	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	19-05-2023	19-01	02-06-2023	23:24	14	4:23	14.18	חריגה	250	79,095.83
502,792	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	22-05-2023	08:11	02-06-2023	23:24	11	15:13	11.63	חריגה	250	62,804.17
502,793	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	22-05-2023	08:13	02-06-2023	23:24	11	15:11	11.63	חריגה	250	62,795.83
502,794	חזרת (יש להגיע עד 12 שעות)	22-05-2023	08:15	02-06-2023	23:24	11	15:09	11.63	חריגה	500	131,579.00
502,795	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	22-05-2023	08:16	02-06-2023	23:24	11	15:08	11.63	חריגה	250	62,793.33
502,836	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	22-05-2023	11:13	02-06-2023	23:24	11	12:11	11.51	חריגה	250	62,045.83
503,328	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	23-05-2023	08:33	02-06-2023	23:24	10	14:51	10.62	חריגה	250	56,712.50
503,329	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	23-05-2023	08:34	02-06-2023	23:24	10	14:50	10.62	חריגה	250	56,708.33
503,331	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	23-05-2023	08:36	02-06-2023	23:24	10	14:48	10.62	חריגה	250	56,700.00
503,532	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	24-05-2023	09:16	02-06-2023	23:24	9	14:08	9.59	חריגה	250	50,513.33
504,358	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	07:54	19-06-2023	07:53	22	23:59	22.00	חריגה	250	124,995.83
504,360	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	07:55	06-06-2023	23:47	9	15:52	9.64	חריגה	250	50,966.67
504,362	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	07:56	06-06-2023	23:47	9	15:51	9.64	חריגה	250	50,962.50
504,408	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	09:20	06-06-2023	23:48	9	14:28	9.60	חריגה	250	50,918.67
504,469	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	28-05-2023	12:09	06-06-2023	23:48	9	11:39	9.49	חריגה	250	49,912.50
504,504	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	29-05-2023	12:05	06-06-2023	23:48	8	11:43	8.49	חריגה	250	43,929.17
504,910	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	29-05-2023	12:24	06-06-2023	23:48	8	11:24	8.47	חריגה	250	43,850.00
504,915	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	29-05-2023	12:47	06-06-2023	23:48	8	11:01	8.46	חריגה	250	43,754.17
505,981	משכיבה (יש להגיע עד 4 שעות)	30-05-2023	16:59	06-06-2023	23:48	7	6:49	7.28	חריגה	800	133,453.33
506,454	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	31-05-2023	15:49	07-06-2023	13:32	7	21:43	6.90	חריגה	250	34,429.17
506,544	משכיבה (יש להגיע עד 4 שעות)	31-05-2023	18:56	07-06-2023	11:16	7	16:20	6.68	חריגה	800	121,966.67
506,867	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	01-06-2023	08:20	08-06-2023	07:45	7	23:25	6.98	חריגה	250	34,954.17
506,907	חזרת (יש להגיע עד 24 שעות)	01-06-2023	09:28	08-06-2023	07:45	7	22:17	6.93	חריגה	250	34,570.83
506,910	חזרת (יש להגיע עד 12 שעות)	01-06-2023	09:41	07-06-2023	11:15	6	1:34	6.07	חריגה	500	64,733.33
507,022	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	01-06-2023	11:55	08-06-2023	07:45	7	19:50	6.83	חריגה	250	33,954.17
508,094	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	04-06-2023	10:31	10-06-2023	10:29	6	23:58	6.00	חריגה	250	25,993.67
508,278	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	04-06-2023	15:52	12-06-2023	07:35	8	15:43	7.65	חריגה	250	36,929.17
508,289	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	04-06-2023	16:42	11-06-2023	16:31	7	23:49	6.99	חריגה	250	34,954.17
508,570	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	05-06-2023	08:14	11-06-2023	16:33	6	8:19	6.35	חריגה	250	31,079.17
508,613	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	05-06-2023	09:52	12-06-2023	07:35	7	21:43	6.90	חריגה	250	34,429.17
508,688	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	05-06-2023	13:36	11-06-2023	16:33	6	2:57	6.12	חריגה	250	29,737.50
510,361	רזילה (יש להגיע עד 24 שעות)	08-06-2023	15:30	19-06-2023	07:54	11	16:24	10.68	חריגה	250	57,100.00
513,532	חזרת (יש להגיע עד 12 שעות)	15-06-2023	07:27	26-06-2023	05:07	11	21:40	10.90	חריגה	500	122,633.33
סה"כ כולל: 1,975,711.67											1,975,711.67

סה"כ כולל: 1,975,711.67
סכום זה יובא בפני ועדת הקיצוזים להחלטה

מגזר תחומי וביטחון עירוני

חובילים בשירות

בינר ספרד 10, ת.ד. 775 ירושלים, חיקור טלפונים ס"ל 02-6294881, פקס 02-6294088
Saltra Square 10 P.O.B 775 Jerusalem Tel. 02-6294881 fax. 02-6294088
עיריית ירושלים Jerusalem.muni.il

מגזר תחומי וביטחון עירוני

חובילים בשירות

אגף תרומות וביטחון
כפיר
מרכז שליטה וקשר עם הציבור

לתשומת ליבכם ועדת הקיצוזים תתכנס ביום חמישי כ"ד בתמוז 13.7.23 בשעה 10

לזכות החברה עומדת האופציה להגיע ולהציג את השטחים בפני הועדה.

הערת:

מח' - הממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מערכות אבטחה.

מנהל תחום אחזקה - מערכות אבטחה

נספח 4 כתבה בעיתונות

11:28, 3.8.2023

פרצת אבטחה חמורה בירושלים אפשרה גישה ליותר מ-1,000 מצלמות עירוניות

חודש ראשון ב- 5.90 ₪

התחברות

מבזקים המייל האדום 30° תל אביב

ראשי ynet+ חדשות 24/7 פודקאסטים ספורט כלכלה תרבות רכילות בריאות רכב דיגיטל לאשה אוכל עוד חי

חדשות חדשות בארץ כללי

פרצת אבטחה חמורה בירושלים אפשרה גישה ליותר מ-1,000 מצלמות עירוניות

פרסום ראשון: הפרצה סיפקה אפשרות לצפייה בחומרים שתיעדו מצלמות האבטחה הפזורות בבירה, ובהן אחת הממוקמת מטרים בודדים מביתו של נתניהו ברחוב עזה. מאז הגילוי - הגישה נחסמה. עיריית ירושלים: "הנושא ייבדק ויטופל"

15 תגובות

לירן תמרי | 25.07.23 | 14:33

תגיות עיריית ירושלים פרצת אבטחה מצלמות אבטחה

האזימו לכתבה 2 דקות

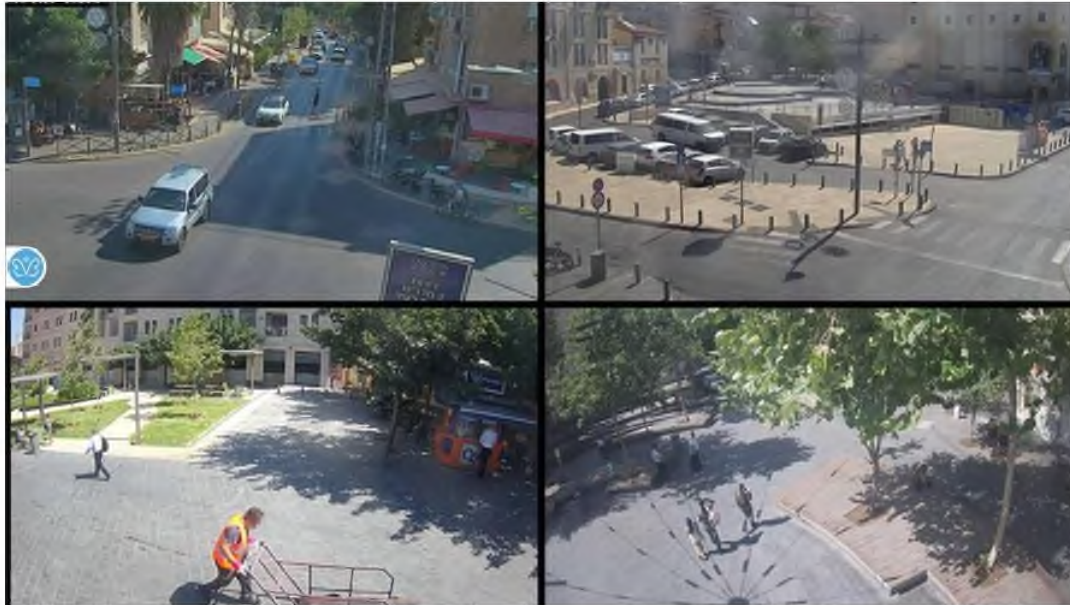
פרסום ראשון: פרצת אבטחה חמורה אפשרה גישה ליותר מאלף מצלמות עירוניות הפרוסות ברחבי ירושלים וצפייה בחומרים שהן מתעדות. בין היתר מדובר במצלמת אבטחה הממוקמת במרחק של עשרות מטרים בודדים מביתו של ראש הממשלה בנימין נתניהו ברחוב עזה.

הפרצה התגלתה לפני תשעה ימים על ידי אדם שנכנס לאתר חברת "מוריה", חברת בת של העירייה, על מנת לצפות בתוכניות בנייה. אותן תכניות הובילו גם לעמוד המספק גישה ישירה לאתר המוצפן שאליו מחוברות מצלמות האבטחה הפזורות ברחבי הבירה. מאז הגילוי הגישה נחסמה.

11:28, 3.8.2023

פרצת אבטחה חמורה בירושלים אפשרה גישה ליותר מ-1,000 מצלמות עירוניות

תיעוד מהמצלמות העירוניות ברחבי ירושלים (מתוך מצלמות האבטחה העירוניות)

בשנים האחרונות חל גידול משמעותי בשימוש במצלמות ברחובות בערי ישראל, ובירושלים בפרט לאור מורכבותה הביטחונית. לצד אותה התקדמות חלים על עיריית ירושלים כללים מחמירים הנוגעים להצבת המצלמות במרחבים הציבוריים מחשש לפגיעה בפרטיות התושבים.

רשימת המצלמות מועברת למשרד המשפטים ועל המאגר ממונה מנהל מטעם העירייה - עליו חלים הכללים הקבועים בחוק בנושאי אבטחת מידע והרשאות גישה. המידע, כך על פי ההנחיות, אמור להיות מוצפן, כך שלא ניתן לקחת את המידע מבלי לבצע פעולת ייצוא מסודרת. המערכות עצמן מאובטחות בארנונות ועולים הנמצאים בתוך מקומות מאובטחים. גישה למערכת ההקלטה ולחומר המתועד נמצאת למספר מצומצם של בעלי תפקידים באגף הביטחון בעיריית ירושלים ולצוות הביטחון העירוני בלבד.

מעיריית ירושלים נמסר: "בוצעה פעילות ראשונית לחסימת הגישה לאתר. הנושא ייבדק ויטופל בתיאום עם הממונה על אבטחת מידע בעירייה ועל פי הנחיותו".

נספח 5 טופס מסירת מידע

שירות לוחות
ירושלים
www.jerusalem.muni.il

ז' תמוז תשפ"ג
26/06/2023
סימוכין: 2020-0146-229

אגף חרום וביטחון
מנהל תפעול

נפיר
מנהל שליטה ובקרה ירושלים

הנדון: אישור מסירת מידע ממאגר מידע ממוחשב

אני [REDACTED] המשמש כממונה על המשל"ט העירוני ומנהל מחלקת מערכות אבטחה באגף חרום וביטחון בעיריית ירושלים וממונה על ניהול מאגר המידע הממוחשב "מצלמות עירוניות" מספר 700063090 (סימוכין 00-2018-00002524), מאשר בזאת כי בתאריך 26-06-2023 אישרתי להוריד תיעוד ממצלמות במאגר המידע שלהלן, לפי הפירוט הבא:

החומר הורד לבקשרת גורם **מוסמך** בשם אוריין ממבט ותפקיד: מבט מאירוע שהתרחש ביום 26-06-2023 במקום: ארנונה ונמסר לו בהתקן זיכרון נייד.

מודגש כי לא בוצע בקובץ/בקבצים כל שינוי ו/או עריכה מכול סוג.

חתימת המבקש: _____ טלפון נייד: _____

חתימת מנהל המאגר: _____

שם מנהל/ת המשמרת: _____

חתימת מנהל/ת המשמרת: _____

חובילים בשירות

הדוח הופק ב-26-06-2023 12:31:13

כינוי סמל: 10, ת.ד. 775 ירושלים, חינוך 0100707 סל, 02-6294081, פקס 02-6294088
Safta Square 10 P.O.B 775 Jerusalem 0100707 Tel. 02-6294081 fax. 02-6294088
עיריית ירושלים il.jerusalem.muni www

דף 1 מתוך 1

נספח 6
טופס הזמנת שירות

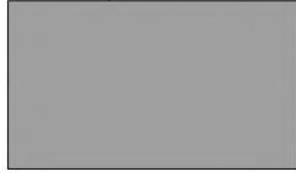
טובס חתומת שירות תרגום לעגלית

[illegible]

התבססו זה את מקשר מול חוברת מס' 114875, סוגיות למשפחה דואר, [redacted] בדימוי, [redacted] מספר תלמיד, [redacted] ובאתר האינטרנט, [redacted]

המחנה במסגרת התאגדותו וליחידות שחונת דרך חברת [REDACTED] וכן למטא הייטקס על התאגדותו, אשר מהווים חלק בלתי נפרד מהמבנה, את חסימי הייטקס ויהי למטא בכתובת: [REDACTED]

- המגויס למסור מדיניות אחידה ואו אידות החברה בשטח ואי מתקשר בהסכם זה האידות המצוי תהיה. כמו כן, אי מתחייב כי אי מוסמך להיכנס להסכם זה בשם החברה, תחייב מתחייבת אותה.
- החברה מתחייבת לשמור בסודיות ולא לללות לכל אדם ואו תאגיד ואו גוף כלשהו שאינם עובדי האו שותפי החברה כל מידע שיובא החברה בעקבות חסות, או לגוריו שאינם מסירת התחשבותו לשאר חסות זה. החברה תפעל בהתאם לעהלי אבטחות מידע של הלכות , לרבות תחיתם על טופס סודיות ושימורם במצלחות העירייה. המצ"ב
- הגדדים מצויים כי שירותי החברה אינם נפלים תחת חוק השומרים, תשי"ז-1957 ולכן יעייף החוק אינם חלים על שירותיה.
- שובת כי החברה, יכולת להסתייג מכירות שיווק או נותנת שירות באורך. אולם אין בכך כדי ליצור התקשרות בינן לבין החברות המסוימות.
- עד כה, החברה העליתה למעט כ-88% מהתפקידים החריגים בנבשים בהם נערכה התצפית על ידה. אמנם, החברה ואו מי מטעמה אינם מתחייבים לאתר את כלל התיוונים בשטח המגוי ולא יישאו באחריות לכל נזק שיוגר למגוי ואו מי מטעמו, בשל השימוש בשירותי החברה באמצעי/שימושן, בשל שלילת התראה ואו מכל סיבה שהיא, לרבות גם אם בשל מחול החברה וכן לא כלפי דודים שלישיים למעט עיריית ירושלים, לרבות נזקים אשר נגרמו עקב הפחתת אמצעי שמירה
- אם ימנע כי החברה אחראית לפי דין למסות את המגוי או מטעמו ו/או צד ג נזק שנגרם לאחר מהם. בשעות הצפויות החברה תשלם פיצוי בשטח שלא יעלה על 8 חדשי שירות המסולמים בעבור אותו אחר בן החרש האחרון.
- יכולת אחריות של החברות תלוייה בערומים שונים כגון: מרחק הטוביות מהשטח, תשורת, איכות המצלמות, ייתכן כי בנסיבות מסוימות לא ניתן יריות לאחר תחלואה או פגיעות בכוש. מובחר למגוי שהתצפיתם נכזה בלקוחות טופים מקביל
- החברה אינה משפיקת שירותי שמירה או שירותי אבטחה למגויים. אלא מתחברת לשירותי פילים ולשירותי פילים. על כן, החברה אינה אחראית על סוב העידור ורמת יעילותו ולא תישא באחריות במקרה של נזקים שנגרמו עקב ציוד לא תקין ואו שאינם מפעל כדאוי. הפחלת החברה דבר שירות/שירות/התקנת ציוד האופן השמירה הינו גבול הפחלת בלבד ותחברת לא תישא בכל אחריות עבור ושלולתה, כך גם חיבור שמירת החברה לציד חלקות ואו מחוץ אזורות לתקנות וכן לא יעילות ואו חות דעת מקבלתם בגיוון תלוי.
- בהתאם להלי החברה להגנה על פחיות, החברה אינה מעלה מוגרי מידע חיות שומרת וקלטות וידעו של חקירת, התקלטות שמירת במסגרת התקלטות חקיים באחר המגוי, המגוי מאושר כי ברשות שירותי החברה הוא נתן לחברה אישור גישת לתקלטות המגוי וכן אישור ליצור ולמסור חקיקי יעילות ולמסות בהם שימור לנרד שלילת התראה. וכן שימוש לעצרכי בקרה על השירות העיון והיפחור, דרכה ליום שמירה על שכירות החברה.
- תצפיתו החברה לגביה במקום המגוי ומתיוונים במקרה של וידע חרש, נכזרת שלילת התרועע בישימונן למעט. לאחר שלילת התראה, אחריותו הפחלת של המגוי לפעול לפי שיקול דעתו בהתאם למידע שהתקבל
- המגוי מתחייב כי מועל בהתאם לדיון תגות הפרטיות ופילים במקום פחיתו. כמו כן, המגוי מתחייב לערוך את עובדיו/גוריו/לקוחותיו וכל דודים שלישיים בעצם יעילות של המצלמות ולמסות נמבים בחס דודים שלישיים יגלומו באופן חלוצע באריותותם וללא ידיעתם ואין החברה אחראית בשום עירית השמן, לכל הפרה של דיו הפרטיות, בכל תחיתם כיו
- החברה ואו מי מטעמה, לא תחיה אחראית לתקלות הובאות מנזר עליון, תבליט סיכור, תחלוא מכוונת/בלתי מכוונת, שפלת איבה, סחמת, שפלת טורד, אסונות טבע, תקלות תכנותיות סחית האשראי, וכל סיבה כזו או אחרת שאינה בעקבות או תכנונא מפחלת האחריות/שימונן, וכן במעטת וכן מכלול.

12. החברה רשאית להפסיק את מתן שירותי החברה בכל עת, בכפוף להתראה מוקדמת בכתב למנוי בת 30 ימים מראש לפחות.

תשלומים

13. דמי המנוי החודשיים הינם _____ 750 אירו, בעבור 9 מצלמות 24/7, סכום זה אינו כולל מע"מ, שכן מקום מושבה של החברה הוא בחו"ל. אולם, אם תוטל חובת תשלום מע"מ, יחוייב המנוי בתוספת מע"מ כחוק, בכפוף לקבלת חשבונית מס כדין, והתשלום יתבצע או בכרטיס אשראי או בהעברה בנקאית.

14. המנוי רשאי לבטל את מנויו בכל עת בהודעה של 30 יום מראש. הביטול ייעשה באמצעות כתובת הדוא"ל המוזכרת וייכנס לתוקף בסוף חודש החיוב השוטף.

15. הסכם ההתקשרות בין החברה למנוי, מותנה בכך שהמנוי ישלם את דמי המנוי החודשיים אשר ישולמו לחברה. במידה ומנוי לא שילם את דמי המנוי, תחיה החברה רשאית להפסיק את מתן שירותי המנוי באופן מיידי וללא כל הודעה מוקדמת. יודגש, כי הפסקת מתן השירות למנוי לא מוחקת את חוב המנוי כלפינו,

חתימת המזמין _____

דוח שנתי 2023

מערך מצלמות האבטחה העירוני

אני מודה למבקרת העירייה על עריכת דוח ביקורת יסודי ומקיף בנושא מערך מצלמות האבטחה העירוני בעיר ירושלים.

בשנים האחרונות, רשויות מקומיות רבות בוחרות להשתמש במצלמות אבטחה לצורך פיקוח ומעקב על שטחים ציבוריים ופרטיים. תחום זה תפס תאוצה עצומה גם בעיר ירושלים, שם מספר מצלמות האבטחה במרחב הציבורי גדל בין השנים 2011 ל-2024 מ-80 מצלמות ל-3,800 מצלמות, תוך השקעה של עשרות מיליוני ש"ח.

השימוש במצלמות במרחב הציבורי תורם רבות ליכולת העירייה למלא את תפקידיה, לפקח על הנעשה, ולחזק את הביטחון האישי של תושביה. חשיבות השימוש במצלמות מעקב במציאות הביטחונית של ימינו ובמיוחד בעיר שידעה אירועי פח"ע ואליםמות כמו ירושלים ברורה לכול. לצד השיקולים הללו, ברור כי השימוש במצלמות מעקב במרחב הציבורי מעלה חשש לפגיעה בזכויות אדם בכלל ובזכות פרטיות בפרט, ומחייב קביעת קריטריונים ברורים ומחמירים והקפדה יתרה מצד העירייה.

דוח הביקורת בוחן באופן מקיף את התנהלות העירייה בכל הנוגע למערך מצלמות האבטחה, החל משלב קביעת המדיניות ונוהלי העבודה, דרך הליך המכרז לבחירת ספקי המצלמות, ועד לאופן השימוש וההפעלה שלהם נכון להיום.

עיינתי בדוח הביקורת ונוכחתי לגלות כי הביקורת הצביעה על מספר לא קטן של ליקויים בהתנהלות העירייה בנושא. בכלל זה, נמצא כי לא קיימים בעירייה נהלים פנימיים המסדירים את תפעול מערך המצלמות ומוקד התצפיות וכי לא קיימת תוכנית עבודה שנתית לפעולות תחזוקה מונעת שהקבלנים נדרשים לבצע על פי הסכמי ההתקשרות עימם. כמו כן, נמצא כי העירייה אינה מפקחת על עמידת הקבלנים בדרישות אלו. עוד נמצא כי אין ועדה עירונית ייעודית לנושא אמצעי האבטחה העירוניים, וכי חל גידול ניכר במספר התקלות במצלמות אשר כמחציתן אינן מטופלות במועד. כן, נמצא כי השילוט באתרי המצלמות אינו עומד בהוראות הרשות להגנת הפרטיות, וכי העירייה מפעילה מערכות אנליטיקה אשר עלולות לפגוע בזכות התושבים לפרטיות, מבלי שהתקבלה החלטה עירונית על כך. בנוסף, נמצא כי היעדר נהלים בנוגע להרשאות הצפייה וניהול לא מוקפד של מערך ההרשאות אינם עומדים בכללי אבטחת מידע. מעבר לממצאים הללו, הביקורת העלתה מספר ממצאים שהוגדרו על ידה כ"כשלים חמורים", בעיקר בנוגע להליך המכרז להתקנת המצלמות ותוצאותיו.

לאור הממצאים, הביקורת כוללת מספר המלצות לטיפול, שהמרכזיות שבהן נוגעות בעיקר לצורך להקים ועדת היגוי לתחום המצלמות שתדון בכל החלטה הנוגעת למערך מצלמות האבטחה העירוני, וכן לגבש מדיניות ותוכנית עירונית כוללת ומתכללת לנושא מצלמות האבטחה במרחב הציבורי, כמו גם לגבש ולאשר נוהלי עבודה שיסדירו את תהליכי העבודה הפנימיים בכל הנוגע למערך המצלמות. בנוסף לכך, הומלץ לשים דגש על היבטי הפגיעה בזכות לפרטיות ובין היתר, לערוך דיון בוועדה

עירונית ייעודית לתחום המצלמות לאישור כל המצלמות הקיימות והעתידיות. כן, הומלץ להסדיר את הכשלים שנפלו במסגרת ההליך המכריזי וההתקשרות להתקנת ותפעול המצלמות.

שמחתי לקרוא את תגובת המבוקרים, הן מנהל אגף חירום וביטחון והממונה על אבטחת מידע, הן מנהל אגף האכיפה והשיטור העירוני והן מנהל אגף לוגיסטיקה, הממונה על הרכש והאספקה, אגף התקציבים ואגף החשבות, אשר הודיעו כי הם מקבלים את המלצות הביקורת וכי הם כבר פועלים בקשר עם הטמעת מרבית ההמלצות.

במסגרת כתיבת הערות ראש העיר לדוח, התקבל דו"ח סטטוס יישום המלצות הביקורת ממנהל אגף החירום והביטחון. מקריאת הדוח עולה כי הגורמים המקצועיים לא המתינו לפרסום הדוח וכבר החלו לפעול במרץ להטמעה מלאה של ההערות בו. בכלל זה, הוקמה ועדת היגוי מקצועית בהתאם להמלצה בנושא אשר החלה להתכנס כבר, נכתב נוהל עירוני להקמת מערכות צפייה כמומלץ בדוח, וכן, האגף החל בהכנת מכרז חדש בנושא. לצד הביקורת על ההתנהלות, יש לשבח את הגורמים המקצועיים על כך שהזדרזו לנקוט צעדים אקטיביים ומהותיים להסדרת כל הנדרש.

עוד יצוין כי סמוך למועד העברת הערות ראש העיר לדוח הביקורת, פרסם מבקר המדינה דוח ביקורת בנושא "הפעלת מצלמות מעקב על ידי רשויות מקומיות במרחב הציבורי". דוח מבקר המדינה מצביע על מספר רב של ליקויים בנושא, רובם בנוגע לפרטיות התושבים. על הגורמים המקצועיים הרלוונטיים ללמוד ולהכיר את ממצאי דוח מבקר המדינה לצד הטמעת המלצות דוח זה.

עיריית ירושלים תמשיך להשקיע במערך מצלמות האבטחה העירוני, הנחשב לאחד מהכלים המשמעותיים להתמודדות עם המצב הביטחוני בישראל ועם הפשיעה החולכת וגואה. עיריית ירושלים תפעל לשפר באופן מתמיד את העיסוק שלה בתחום למען ביטחון התושבים ותוך פגיעה מינימאלית בפרטיותם, והכול תוך טיוב מתמיד של ההליך וניסיון לחסוך בעלויות.

לאור חשיבות הנושא, הנחתי את מנכ"ל העירייה לעקוב אחר יישום המלצות הביקורת על ידי הגורמים המקצועיים הנוגעים בדבר כפי שהודיעו למבקר במסגרת תגובתם.

הוועדה לביקורת – תמליל

מספר הוועדה : 9

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2

תאריך הוועדה : ז' באלול תשפ"ד (10.9.2024)

מזכיר הוועדה בדיון : צבי עבו

שעת תחילת הוועדה : 9:30

שעות סיום הוועדה : 11:05

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק בע"מ ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק בע"מ עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת M ג R ים

יו"ר אלדד רבינוביץ:

אני אשמח שנתחיל, פשוט כולנו נתחיל בסבב שמות להקלטה. אלדד רבינוביץ, יושב ראש הוועדה.

צבי עבו:

צבי עבו, מזכיר הוועדה.

שקד שביט:

שקד שביט, חירום וביטחון.

עוזי חן:

ממונה על המשל"ט.

שקד שביט:

ממונה על המשל"ט העירוני,

עוזי חן:

באגף חירום וביטחון, עוזי חן מנהל אגף חירום וביטחון.

עו"ד שמואל שפט:

שמואל שפט מהלשכה המשפטית.

מיכאל מזרחי:

מיכה ממונה אבטחת מידע של העירייה.

אברום נאומבורג:

אברום, ממונה על הגנת הפרטיות.

ששי נומה:

ששי אגף אכיפה ושיטור.

ליאת רחמים:

ליאת רחמים, הממונה על המכרזים.

שיקו חזן:

שיקו חזן מנהל אגף לוגיסטיקה.

מירב שרגא:

מירב שרגא, מהביקורת.

יינון נוימן:

יינון נוימן מינהל הביקורת.

אורטל אריה:

אורטל אריה, ממינהל הביקורת.

עפרה ברכה:

עפרה ברכה, מבקרת העירייה.

אלדד רבינוביץ:

טוב, אני מתכבד לפתוח את הדיון בוועדת ביקורת מספר 9, מערך מצלמות אבטחה עירוני, אנחנו ממשיכים עכשיו את עבודת הביקורת, היום אנחנו במערך המצלמות כמו שאמרנו. מערך חדשני, מערך חשוב, משמעותי לסדר ואכיפה, משמעותי להשלכה, של השלכות למניעת אלימות, יש לנו גם רגישויות צנעת הפרט, נתחיל בעבודה. המבקרת את רוצה להגיד כמה מילים?

עפרה ברכה:

כן, אז ראשית, אכן דו"ח מאוד מאוד חשוב, ירושלים מתהדרת בכ – 3000 מצלמות, שזה באמת גם ביחס לעצמה, וגם ביחס לרשויות מקומיות, זה מספר לא מבוטל, אבל לצערנו במהלך הביקורת מצאנו שלאורך כל הדרך, נמצאו סוגים של, אני אומר את זה בעדינות, כשלים כאלה ואחרים, עד כדי מצב ש - , חלק לא קטן מהמצלמות הם בעצם לא תקינות, לוקח פרק זמן מאוד ארוך עד שהם מתקנים אותם. בעצם מתחילת התהליך ועד סופו מצאנו כשלים. אני רק אומר שבמקרה הזה היה גם דיון ברשות המנכ"ל שביקש לשמוע על הדברים, ונתן את ההנחיות שלו. אני מקווה ומניחה שהדברים כבר נעשו ע"י אגף חירום וביטחון, מי שעשתה את הביקורת מטעמנו, זאתי עו"ד מירב שרגא, והיא תציג את הדברים.

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

אני אתחיל ככה, קודם כל כאמור, כפי שאמרה עפרה, מטרת הבדיקה הייתה לבחון את הנרטיב של הטיפול העירוני במערך מצלמות האבטחה, גם במרחב הציבורי, לבחון כל מיני היבטים שנוגעים, מהיבטים של מדיניות, תכנון, ניהול, בקרה, אבטחת מידע. וכמובן היקף ההשפעה והתועלת, להקמת

מערך מצלמות כזה. כמובן בהתאם להוראות החוק והנהלים. קצת רקע, בשנים האחרונות השימוש באמצעים הטכנולוגיים הולך ומתגבר, וכל העולם והרוב בארץ, אבל גם בערים ברחבי הארץ. כמובן יחד איתו במסגרת התחושה הזאת של האח הגדול שמצלמים כל הזמן, יש חשש לפגיעה בזכויות אדם, ובזכות פרטיות, ולכן יש על זה כל מיני הנחיות שמחייבות קריטריונים ברורים, ומחמירים, איך מציבים, מתי, אני מתנצלת שאני,

שיקו חזן:

בסדר, אני מול המסך, תרגישי בנוח.

מירב שרגא:

ועיריית ירושלים התחילה בעצם כבר בשנת 2007, להתקין מצלמות אבטחה ברחבי העיר, היא מצטרפת לתוכנית הלאומית עיר ללא אלימות, שהייתה בעבר. ומ – 2015 מציבה גם מערכות כריזה במרחב הציבורי. קצת נסתכל על נתונים, לא בהכרח שהנתון הוא כזה מדויק להיום, אבל נכון למועד הביקורת, כ – 260 אתרים, 3300 מצלמות אבטחה, 294 מערכות כריזה. עלות כוללת מאז שהתחילו ועד 2022, כ – 50 מיליון שקל, ובשנים 21 – 22, 14 מיליון, מתוך ה – 50, כלומר מ – 2007 עד 22, 50 מיליון שמתוכם 14 מיליון בשנתיים של 21, 22.

אלדד רבינוביץ:

רגע שנייה, אני כביש אזורי אנסה קצת לצלול פנימה. בעצם יש איזה שהוא נוהל להקמת אתרים? זאת אומרת יש איזה שהיא תוכנית, יש איזה שהיא תוכנית לפריסה? יש איזה שהוא ניתוח של המקומות מראש?

עוזי חן:

אחת מההערות, ומהמלצות בביקורת, זה להכין, לגבש תוכנית עבודה רב – שנתית, כל בסיס איזה שהוא מיפוי של צרכים, ע"פ פרמטרים מסוים, וגם לאשר את התוכנית הזאת, לא רק תלוי תקציב, כמו שהיה בשנים האחרונות, אלא אנחנו בעצם מציגים, מה אנחנו צריכים ע"פ ביקושים, ע"פ זה, מאשרים תקציב ועושים, אלא נסתכל על זה בראייה יותר כוללת.

אלדד רבינוביץ:

זה בעצם,

עוזי חן:

זה חלק מהדברים שעלו בביקורת, וכבר נעשים, אני אתייחס,

אלדד רבינוביץ:

כבר נעשים, הבנתי.

עוזי חן:

וועדת היגוי שלמה ש - , הצגנו, למשל לאחרונה הצגנו את תוכנית העבודה ל - 24, ממש בפירוט ברחל ביתך הקטנה, הצגנו מה אנחנו רוצים לעשות, איפה ולמה, צריכים גם חלק מההערות זה גם לנמק, כדי לראות שבאמת ה - , הצורך להתקנת המצלמות, או המטרות או הייעוד שלהם גובר, למשל על הנושא הזה של הפרטיות, וכמובן בהמשך יעלו עוד הרבה מאוד נושאים, אני מניח גם בדיון היום, זה איפה אתה שומר את האיזון שבין שמירת הפרטיות, לבין הצורך להגן על המרחב הציבורי, ועוד כמה משימות שהדגשתם.

אלדד רבינוביץ:

אז תוכנית של 24 בעצם בנויה על גבי החלטה של צוות היגוי? על גבי הבנה של, איך, של חזון, איך?

עוזי חן:

היא גובה ע"פ הצרכים מהשטח שעולים, פעם אחת בהיבט המבצעי, הביטחוני, מהמשטרה וממה שאנחנו יודעים, זה ניתוח של אירועים, או ניתוח של כל מיני דברים. ניקח למשל דוגמא, בשכונת רמת שלמה, בעיקר למד מהנתונים שעולים גם בוועדת הביטחון העירוני, גם בשיח העירוני מול המשפחה, על ריבוי אירועים,

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

יידוי אבן, הפרות הסדר, הכמות רעש, נסיעה עם טרקטורונים ביום שישי, הרבה מאוד פעולות, (לא ברור) לפעמים, אתה מבין שיש בעיה גדולה, השחתה של מרחב ציבורי, אז אתה אומר אוקי, אני הולך לשים דגש על השכונה הזו, למשל, או אני אתן לה עדיפות בסדר, בתוכנית,

אלדד רבינוביץ:

זה גם רלוונטי לגניבת רכבים, פסגת זאב?

עוזי חן:

גם, בוודאי, בוודאי. התפר בכלל מקבל אצלנו עדיפות, אבל לא רק, וכשאתה מגבש את כל הצרכים האלה, וגם צרכים שלנו, אתה יודע שהקמת לא מעט פארקים חדשים קיימים בשכונה מסוימת, אתה רוצה לשמור עליו. אז זה חלק מהעניין, אחת עוד פעם, אחת ההמלצות שהייתה זה בואו כי בסדר, אז תשאירו את זה אצלכם על שולחן העבודה, תציגו את זה בראייה עירונית, שמי שיצטרך לתת את הדעת ייתן את הדעת, לא רק לנושא הכסף, אלא גם לסדרי העדיפויות. גם לצורך, בכלל.

עפרה ברכה:

גם נותנים (לא ברור).

עוזי חן:

איך?

עפרה ברכה:

גם למה שעושים עם התוצרים.

עוזי חן:

בוודאי, אבל קודם כל אז בכלל על התכנון ועל הביצוע,

עפרה ברכה:

בוודאי.

עוזי חן:

אחר כך גם בוא נראה מה, מה יצא מזה. אוקי, באמת מצדיק את עצמו, שומר, עושה, משיג את המטרה כן או לא.

אלדד רבינוביץ:

אני מבין שבעצם ההמלצה הזו התקבלה, וכבר מבוצעת.

עוזי חן:

בוודאי, אנחנו נציג את זה גם.

אלדד רבינוביץ:

בסדר.

מירב שרגא:

אנחנו כמובן לא מציגים את כל הדו"ח, הוא די ארוך, (לא ברור) ואנחנו, אנחנו מרכזים, אנחנו עושים את זה ככה יותר מצומצם, אנחנו נדבר על שלושה דברים מרכזיים, היבטי ההתקשרות שנוגעים למכרז המצלמות, והמוקד בחו"ל, תפעול שנוגע להקמת האתרים, התעסוקה ותהליכי העבודה, ומערכות המידע בהיבטים של אבטחת מידע ואנליטיקה, אז בהתקשרות כמו שאמרנו, מכרז המצלמות, מכרז הבחירת חברות שבעצם יקימו את אתרי המצלמות, יתקימו את המצלמות, ויתחזקו אותם. המכרז הזה, הוא מכרז שככה היה, עלו בו המון המון דברים שלא היו תקינים, או לא נראו תקינים, גם בהסתכלות לאחור וגם, יש פה, קודם כל באיך שערכו אותו בהכנת המכרז,

הגדירו כשיר שני, ולא זוכה שני, למרות שבסוף בחרו הזוכה השני, שזה משהו בטרמינולוגיה משפטית, אבל הוא בהחלט משפיע על מכרזים, האופן שבו בדקו את ההצעות, חישובו את האומדן, עצם הצורך ביציאה למכרז חדש, את ההתקשרות קודמת עם החברה אחת משתי הזוכות, "טופ סקיי ליין", שעוד הייתה בתוקף בזמן שיצאו למכרז הזה. כל נושא קביעת האומדן, תמחור הפריטים, מול מחירי השוק, הביקורת השווה גם למכרזים אחרים, גם ברשויות אחרות, וגם (לא ברור) כל הנושא של המכרז, היו חמישה סבבי שאלות הבהרה מאוד נרחבים, המון המון בקשות להעלאות מחירים, של פריטים, למרות שאנחנו יודעים שהמחירים היו מלכתחילה גבוהים. כמובן כל הנושא של השוואת ההצעות, אנחנו ניכנס לזה, בפועל בהתקשרות חריגה מהמסגרת התקציבית, בהתקשרות עם החברות האלה. בדיעבד אנחנו יודעים שהיה פה ניגוד עניינים של היועץ שערך את המכרז, שבעצם כמספר חודשים אחרי שהוא סיים את העבודה פה, הוא הלך לעבוד עבור הזוכה המרכזית שהיא (לא ברור).

אלדד רבינוביץ:

את נוגעת בכל הדברים, שתיגעו בהם,

מירב שרגא:

לא כולם אנחנו,

אלדד רבינוביץ:

אנחנו נדון, נראה לי שנדון בחלקם לפחות, במסגרת השקופיות הבאות.

מירב שרגא:

לא כולם, אבל חלקם. אז ככה קצת על המכרז, זה מכרז פומבי לאספקת התקנה ותחזוקה של מרכיבי ביטחון בבתי ספר, במתקני העירייה ובשטחים ציבוריים, אני אגיד שהביקורת לא נגעה בבית הספר, זאת אומרת לא ממש, (לא ברור) צמוד, יש שמה מטריה נורמטיבית שונה, בסדר? מבחינת חוקים ומה מותר. במכרז הקודם שהוא 2017 זכתה חברה שקראו לה טופ – סקיי – ליין, הייתה לה אופציה להארכה את המכרז עד ל – 5 שנים, היקף המכרז היה, 1.7 מיליון לשנה, ו – 8.5 מיליון לכל התקופה. המכרז החדש בשנת 2020, בהיקף של 5 מיליון לשנה, סך הכול 25 מיליון ש"ח, כל הסכום של המכרז. התקציב של השנה הראשונה בלבד, הוגדל ל – 7.5 מיליון, בפועל,

אלדד רבינוביץ:

הוגדל מכרזית?

מירב שרגא:

הוגדל באישור וועדת המכרזים, אישרו הגדלה של עד 50%. בפועל העירייה שילמה לשתי החברות, אנחנו רואים את הטבלה ליד, יש פה מה שולם סך הכול של 12 מיליון ש"ח, כבר בשנה הראשונה של

ההתקשרות. התהליך של המכרז במאי 2021, זוכה במכרז שנקראת מוטורולה, תיכף נדבר עליה, ואחרי חודשיים, חודשיים אחרי שכבר הודיעו שהיא לא זכתה, קובעים את חברת "טופ סקיי ליין", שהיא כאמור החברה היוצאת כזוכה השנייה במכרז.

אלדד רבינוביץ:

אני רוצה לדעת, בעצם למה הגדילו מ – 5 ל – 7.5.

מירב שרגא:

זה עבר אישור.

אלדד רבינוביץ:

את אמורה לדעת, נכון?

מירב שרגא:

מה?

אלדד רבינוביץ:

את מהמכרזים? את אמורה לדעת.

שיקו חזן:

לא, זה לא קשור אלינו, למה זה הגודל, למה זה גודל, זה קשור לאגף.

מירב שרגא:

לאגף.

אלדד רבינוביץ:

אוקי,

מירב שרגא:

רוצה לענות?

עוזי חן:

כל העבודה וזה, אנחנו יודעים למה זה הוגדל כי היה צריך, כי המכרז לא הספיק, הביקוש הצורך היה גבוה יותר, אגב בהרבה יותר מ – 7.5 מיליון שקלים. אז מה?

אלדד רבינוביץ:

היה בחסר.

עוזי חן:

היה כללים ניתן לנו,

אלדד רבינוביץ:

כן, הפיתוח הראשוני היה בחסר.

עוזי חן:

אחת מהבעיות שהיו במכרז, שהגדרנו אותו לסכום מוגבל, קטן יחסית, נדמה לי בשקף הראשון היא הציגה שבשנה הזאת 14 מיליון שקל, אנחנו יודעים מראש, אנחנו צריכים לעשות הרבה, אבל בסוף המכרז הוא, הוא מכרז על מכרז מסגרת על סכום קטן יותר. לפי הכללים ניתן להגדיל ב – 50% רגיל, ועוד 25 חריג, לחלוטין, מקסמנו, ניצלנו כל מה שהיה רק אפשר, ואני אומר זה עדיין פחות ממה שהיה צריך.

אלדד רבינוביץ:

את העולם, ניסינו לקחת יותר ממה שמלכתחילה.

עוזי חן:

אבל בא עם פה סגור.

אלדד רבינוביץ:

פה סגור.

מירב שרגא:

בסדר.

אלדד רבינוביץ:

איך קורה שיוצא סכום של 12 מיליון, למרות שאושר 7.5?

עוזי חן:

כי יש גם חברות הבת העירוניות, שהן מקימות פרויקטים נפרדים, שהם לא חירום וביטחון. למשל פיתוח של פארק, עכשיו הוא יכול להיעזר בזכיין עירוני בקבלן עירוני, לייצר איתו חוזה, ולשלם לו את הכסף, זה לא קשור אלי.

אלדד רבינוביץ:

אז הפער בין ה – 7.5 ל – 12.5, זה לא כספים שיצאו מהאגף, אלא כספים שיצאו,

עוזי חן:

לא, זה היקף העבודה שהקבלן הזה, שהוא זכיין עירוני הוא ביצע, אז הוא ביצע לצורך העניין, 12,

אלדד רבינוביץ:

במסגרת המכרז הזה?

עוזי חן:

כן,

אלדד רבינוביץ:

המכרז הזה,

עוזי חן:

לא, לא,

עפרה ברכה:

במסגרת המכרז הזה לפעם ראשונה.

עוזי חן:

לא, לא, לא במסגרת המכרז הזה. הוא זכיין עירוני, הסברתי לא טוב?

דובר לא מזוהה:

לא,

עפרה ברכה:

פעם ראשונה שאני שומעת את זה,

אלדד רבינוביץ:

מצוין.

עוזי חן:

אז אני אסביר, אם פעם ראשונה,

עפרה ברכה:

פעם ראשונה כן,

אלדד רבינוביץ:

הסברת טוב בפעם הראשונה,

עוזי חן:

כן, בסדר גמור.

עפרה ברכה:

אני הבנתי מה שהוא אומר,

עוזי חן:

אני אסביר,

מירב שרגא:

זה פעם ראשונה שאני שומעת.

עוזי חן:

חברת מוריה, חברת בת עירונית, יש לה את הנהלים שלה, את הדרך עבודה שלה, אבל היא יכולה, היא יכולה לקבל ממני המלצה לצורך העניין, תקשיב הקבלן הזה הוא הקבלן שעובד אצלנו.

אלדד רבינוביץ:

הוא אומר - אני נכנס לעבודה?

עוזי חן:

אנחנו עובדים איתו, יש לנו מכרז עירוני, יפה, עכשיו הוא זכאי, רשאי לפנות למי שהוא רוצה, לעשות איתו חוזה התקשרות, לעשות איתו עבודה, להזמין ממנו עבודה.

מירב שרגא:

הוא עבר דרך התב"ר שלך.

עוזי חן:

אני לא אמרתי שהוא עבר דרך התב"ר שלי, זה לא קשור.

מירב שרגא:

אבל זה כסף שעבר מהתב"ר שלך, איך הגענו?

עוזי חן:

אני לא מכיר את זה, ולא, לבחון את זה,

ניר נחמד:

כסף יוצא מהתב"ר אגב זה לא תב"ר,

עוזי חן:

זה לא תב"ר שלנו.

ניר נחמד:

של מינהל תפעול, קודם כל,

עוזי חן:

מינהל תפעול חבר'ה,

ניר נחמד:

זה תב"ר של מינהל תפעול.

עוזי חן:

אני לא מדבר בשם אף אחד שאני לא,

ניר נחמד:

אוקי,

עוזי חן:

אני, אני אומר את זה לשקד, ואני אומר לכם בקול רם, אתם רוצים לשאול את מינהל תפעול, תביאו את מינהל תפעול. אני מדבר על אגף חירום וביטחון, אוקי, לי היה שבעה, יכולת להוציא 7.5 מיליון שקלים, זה מה שהוצאנו. זה שהגדילו את העבודה לקבלן הזה, ונתנו לו עבודות נוו, ממינהל תפעול או עוגנים, או משהו אחר,

אלדד רבינוביץ:

אבל מה ש - , מה שהיא אומרת,

מירב שרגא:

אנחנו לא רואים את האבחנה בכסף, אבל,

אלדד רבינוביץ:

בכסף, לא, זה, מה שהיא אומרת שזה כסף שלה, עבר דרך מוריה, זה כסף שהגיע לקבלן ישירות מאיתנו,

עוזי חן:

התחלנו עם מוריה, שזה פרויקטים ש - , עושים, עושים חבר'ה, יש עבודה מטורפת,

אלדד רבינוביץ:

(לא ברור).

עוזי חן:

אנשים עושים, לא במסגרת התב"ר שלנו.

אלדד רבינוביץ:

זה היה צריך להיראות אחרת חשבונית,

עוזי חן:

מקבל את ההערה.

אלדד רבינוביץ:

היה צריך להיראות אחרת חשבונית, בעצם, לפי מה שאתה אומר, זה היה צריך להיראות שהעירייה במכרז הזה יצא 7.5, ועוד 4, ועוד 4.5,

ניר נחמד:

מה שנבדק, זה לא מה שיצא במכרז, אלא זה סך הכול כמה יצא מסעיף תקציבי, הסעיף תקציבי הזה הולך, במקרה לקבלנים האלה דרך, או תשלום ישירות למשל דרך מינהל תפעול, או דרך המסכן שלנו שהיה,

אלדד רבינוביץ:

כש – 4.5 יצא בסעיף התקציבי הזה, למוריה, ולא אלינו, לדוגמא.

ניר נחמד:

כן,

אלדד רבינוביץ:

ככה זה אמור להירשם? יש כאן מישהו מחשבונות?

ניר נחמד:

הוא לא הגיע.

מירב שרגא:

איפה דודו?

עו"ד שמואל שפט:

מהתקציבים צריך לשאול.

אלדד רבינוביץ:

מה?

עו"ד שמואל שפט:

צריך את התקציבים לשאול,

אלדד רבינוביץ:

כן, היה אמור להיות כאן,

דובר לא מזוהה:

הוא אמר שהוא דרך,

עוזי חן:

זה היה נשמע כאילו,

ניר נחמד:

זה התחיל להישמע,

עוזי חן:

לא, לא,

אלדד רבינוביץ:

טוב.

מירב שרגא:

טוב, אז אני זה, אני לא יודעת זה לא משהו שעלה קודם, אבל זה מה שיצא מהכרטסת של הספקים האלה, בספרי העירייה, ולא, מה שולם להם, לא ידוע לנו על חוזה נוסף שיש להם.

אלדד רבינוביץ:

הם לא כתבו, שהם הכרטסת, שהם כתבו שזה העירייה, ולא כתבו מוריה.

מירב שרגא:

לא, אין לי התייחסות נפרדת,

אלדד רבינוביץ:

אז יש כאן איזה שהיא,

מירב שרגא:

אני אגיד בכל זאת עבר הרבה זמן ובלי הכרטסת, לנגד עיני כרגע, יהיה לי קשה להגיד.

אלדד רבינוביץ:

שלום, הגעת בדיוק בזמן. מה שלומך? יופי. אנחנו, מדברים על מכרז המצלמות, זה נושא הדו"ח, בעצם דובר על זה, ברמה המכרזית אושר בהתחלה 5, 5 מיליון, הוגדל ל – 7.5. בפועל רואים שיצא 12,

דוד אמזלג:

כן,

אלדד רבינוביץ:

ואמר לנו עוזי, ש – 7.5 יצא לאגף חירום וביטחון, ועוד 4.5 יצא דרך חברות עירוניות, דרך מוריה.

עוזי חן:

אני רוצה לתקן, כי אני לא,

דוד אמזלג:

מה?

עוזי חן:

אני אומר לך ואני גם,

אלדד רבינוביץ:

בסדר,

עוזי חן:

הנחתי שזה דובר על ה - , החברה עשתה פעילות בהיקף מסוים, ואנחנו יודעים שהיא עובדת גם עם החברות העירוניות בפרויקטים, שזה בסדר מבחינתנו, לא נותן לך סעיף שלנו, הוא לא על תקציב שאנחנו מקצים. אבל אני,

אלדד רבינוביץ:

אומרת הביקורת בספרים של הקבלנים, זה נראה כאילו כל ה - 12 האלה הגיעו מהעירייה, בעצם הכול הגיע מאגף.

עוזי חן:

זה מה שהיא אומרת,

מירב שרגא:

מספרת להם שהגיעו מהעירייה, זה בטוח.

אלדד רבינוביץ:

זאת אומרת זה יכול להיות,

מירב שרגא:

זה שולם פה.

אלדד רבינוביץ:

יכול להיות, שנרשם אצלם שזה מהעירייה, אבל בעצם זה הגיע ממוריה? הגיע מחברות עירוניות?

דוד אמזלג:

זה לא, אצל הקבלנים, אני מבחינתי יודע להוציא כמה העירייה, יודעת, כמה העירייה העבירה.

אלדד רבינוביץ:

כמה העבירה?

עוזי חן:

לענות עכשיו.

דוד אמזלג:

שנייה, אם אני מתייחס רגע, למה שאני זוכר, ההוצאות שהיו במחלקה הם 8 מיליון אוקי, וההסכם, בהסכם החדש שהיה, היו לנו, הרבה יותר, סליחה 8 מיליון עכשיו, במכרז 2017, 2.5 מיליון בממוצע לשנה, אבל זה מחייב המכרז, עכשיו ההוצאות של מוריה, זה לא, אני לא, זה לא דרך המכרז של העירייה.

אלדד רבינוביץ:

אבל אתה יודע להגיד לי, אבל שה – 12 מיליון, כמופיע במצגת, ה – 12 מיליון שיצאו בפועל בשנה הראשונה, אתה יודע להגיד לי שהם מחולקים חלק מהאגף, וחלק מהחברות?

דוד אמזלג:

אפשר להגיד את זה כן.

אלדד רבינוביץ:

זה נכון כאילו?

דוד אמזלג:

אני לא יודע להגיד לכם עכשיו,

אלדד רבינוביץ:

לא, אני שואל אם זה נכון,

דוד אמזלג:

את רשימת ההוצאות, אפשר לבדוק את זה, ברור.

עוזי חן:

אני חושב שאנחנו צריכים לבדוק את זה פעם נוספת,

אלדד רבינוביץ:

זהו.

עוזי חן:

אני גם, זה מראה, ככל שאנחנו ממשיכים זה מערער לי גם את הביטחון שאני יודע להסביר את הפער בין ה – 7.5 ל – 12, אפרופו עירייה, ואני לא סתם לומר, כי, כי בסוף זה, אם זה אותו הסכם, חברה אם זה אותו מכרז, אנחנו לא יכולים לחרוג מהמסגרת, הרי לא מאשרים לנו להוציא הזמנות עבודה מעבר לזה,

אלדד רבינוביץ:

זה בדיוק השאלה,

עוזי חן:

משהו לא מסתדר לי, אני מודה. אני חשבתי אוטומטית על הסיפור של חברות הבת, שזה לא קשור אבל לכסף העירוני, אז משהו פה לא מסתדר.

מירב שרגא:

כן, הכסף יצא מהעירייה,

אלדד רבינוביץ:

אז בוא נסכם,

עוזי חן:

כאת אומרת עירייה, עוד פעם, אני לא יודע להגיד,

מירב שרגא:

כרטסת של הספק בספרי העירייה, זה מה שהוא קיבל. בהינתן שאין לספק הזה מוטורולה הסכם חוזה אחר מול העירייה,

ניר נחמד:

יש לו כמה וכמה,

עוזי חן:

יש לו עוד הרבה הסכמים.

ניר נחמד:

יש לו לפחות ארבעה הסכמים.

עוזי חן:

מערכת שו"ב, מכשירי קשר, אני לא יודע אם הסתכלתם על הכול, חבר'ה,

מירב שרגא:

יש פה עוד משהו,

עוזי חן:

הקבלן הזה,

ניר נחמד :

יש לו מול אגף אכיפה,

אלדד רבינוביץ :

מצוין.

עוזי חן :

הספק הזה עושה גם מצלמות למשל לאכיפה, אוקי, אז יכול להיות כשבדקתם את הכרטסת אני עוד פעם, אני מניח אני לא יודע, אני בוודאי לא זוכר,

מירב שרגא :

זה אחר כך להישמע, (לא ברור).

עוזי חן :

יכול להיות שהוא עשה,

עפרה ברכה :

תראה עוזי, באמת ואני עם כל הכבוד הראוי, ואני יודעת שאתה מאוד מכבד את הביקורת ו - , אבל אנחנו מדברים על הדו"ח הזה, תקופה מאוד מאוד ארוכה בורסיות שונות, ואתם מכירים את זה. פעם ראשונה,

עוזי חן :

כן,

עפרה ברכה :

שאני שומעת את ההסבר, על ה - 12 מיליון שקל, גם אפילו אצל מנכ"ל,

עוזי חן :

זה פעם ראשונה שאני רואה את זה, ואגב, אם אתם רוצים, אני,

עפרה ברכה :

מה זאת אומרת זה בתוך הדו"ח.

עוזי חן :

בוא, בוא נאמר ככה,

עפרה ברכה:

לא, מה אני רוצה לומר?

עוזי חן:

אוקי,

עפרה ברכה:

רוצה לומר, שזה בסדר גמור, אני רוצה לשמוע כל הסבר.

עוזי חן:

אני לא מכיר את המצגת הזאת, אני לא ראיתי אותה לפני הדיון, לא, לא,

עפרה ברכה:

לא רוצה (לא ברור).

עוזי חן:

אני מכיר את הדו"ח ביקורת עם ההמלצות,

עפרה ברכה:

עוזי,

עוזי חן:

רגע, יש פה התייחסות, סליחה,

עפרה ברכה:

אותה מצגת הוצגה בדיון אצל המנכ"ל לא שינינו אותה למעט התאריך,

עוזי חן:

גם המנכ"ל אני מזכיר לכם, לא נתן לנו לדבר בדיון הזה.

עפרה ברכה:

זה עניין אחר,

עוזי חן:

לא, זה אחד הנושאים שאני (לא ברור).

עפרה ברכה:

אבל אני אגיד משהו אחר, זה כתוב בדו"ח.

עוזי חן:

אני לא, הדו"ח אז בבקשה הנה ההתייחסות שלנו לדוח הביקורת,

עפרה ברכה:

לא, לא,

עוזי חן:

אחד לאחד,

עפרה ברכה:

אבל כתוב, נו, מה אני רוצה לומר? שאם יש השגה, זה בסדר.

עוזי חן:

אין השגה, אני לא מכיר את זה,

עפרה ברכה:

בסדר,

עוזי חן:

אני גם לא יודע, אני גם לא בטוח שזה נכון,

עפרה ברכה:

אז בסדר, אין בעיה, זה בדיוק זה, זה, רגע

מירב שרגא:

(לא ברור) שנייה משהו,

עפרה ברכה:

שנייה,

מירב שרגא:

יש התקשרויות נוספות?

עוזי חן:

חבר'ה, אני לא יודע לענות על שאלות מעכשיו לעכשיו,

עפרה ברכה:

זה בדיוק,

עוזי חן:

אני יודע דבר מאוד פשוט,

עפרה ברכה:

תפקיד מחלקה, עוזי,

עוזי חן:

מאה אחוז,

עפרה ברכה:

אנחנו שולחים טיוטה,

עוזי חן:

אני מכבד,

עפרה ברכה:

כדי לשמוע התייחסות,

עוזי חן:

אז אני עונה לך באותה שפה, ומכבד את מה שאת אומרת.

עפרה ברכה:

אני יודעת שאתה מכבד.

עוזי חן:

יש פה, דו"ח ביקורת, קראנו אותו למדנו אותו לפני ולפנים. אני הוצאתי התייחסות, נכון, ל – 1
לספטמבר. אני כל פעם מוציא לכם סטאטוס, עכשיו יש פה התייחסות חדשה, לדברים, איפה אנחנו

נמצאים. אני עונה אחד לאחד לכל 83 ההמלצות שלכם, זה מה אני יודע, אני לא יודע מה זה המצגת הזאת.

עפרה ברכה:

אז ה – 12 מיליון האלה, היו כתובים, כתובים, מיום שיצאה הטיוטה.

עוזי חן:

אבל אני לא בטוח שהם נוגעים אלי, זה בדיוק מה שאני אומר, או לדוח הזה, יכול להיות שזה לא קשור אם צריכים (לא ברור).

אלדד רבינוביץ:

אגף (לא ברור).

עפרה ברכה:

בסדר, אז בוא נבדוק את זה,

אלדד רבינוביץ:

לכן הוא לא הגיב לזה,

עוזי חן:

עפרה, אנחנו מסתכלים על זה עכשיו, מה שאומרת מירב,

עפרה ברכה:

כן,

עוזי חן:

אני מסתכלת על זה ממה הקבלן קיבל, רגע, יכול להיות שאגף אכיפה הזמין אצלו מצלמות אכיפה, יכול להיות שהזמינו אצלו, אני לא יודע מה? זה לא דרך ההסכם הזה.

עפרה ברכה:

אז,

עוזי חן:

נכון, יש עוד דבר שחשוב לנו להגיד, ברשותכם, תראו, אני לא מוציא הזמנה, לא יכול להוציא הזמנה לקבלן, אם אין לי את ה - , את כל הבקרה על המסגרת, ואין לי סעיף תקציבי.

עפרה ברכה:

ברור.

עוזי חן:

אז הם הוצאתי על 7.5 מיליון שקלים, אנחנו יודעים שהגדלנו, זה לא הספיק לנו, זה מקסמנו, הגדלנו את כל מה שצריך. הסיפור של ה-12, אני בהתחלה חשבתי, באמת חשבתי,

מירב שרגא:

שזה מה?

עוזי חן:

שזה הסיפור של חברות הבת. עכשיו אתם אומרים - לא, לא, זה לא קשור, זה קשור לעירייה. לא יודע להסביר את זה,

עפרה ברכה:

הפער בין 7.5 ל-12, זה לשתי החברות?

עוזי חן:

מה?

מירב שרגא:

אנחנו רואים את זה מפורט,

דוד אמזלג:

חייבים להיות לזה,

מירב שרגא:

קיבלה 4.4?

עוזי חן:

קודם כל בטוח שזה אושר,

מירב שרגא:

7.7.

עוזי חן:

לא בטוח שזה יצא מההסכם הזה, או מהתקציבים שלנו.

אלדד רבינוביץ:

בוא, בוא נסכם שאין לנו את הנתונים, נבדוק, נחזור עם תשובה?

עוזי חן:

כן, עכשיו באמת.

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

גם אתמול זה קרה, אבל בוא נדבר על היום, אתם מציגים לנו מצגת עם כמה דברים, זה בסדר גמור, אנחנו נעשה, נגיד כל מה שאנחנו יודעים נענה על הכול. אבל באופן מסודר, מה שעשינו, וככה, אני חושב שזה נכון, תגידו לי שלא, אז נעשה אחרת. יש המלצה, אני כותב לכם, סטאטוס מגיש כתוב, מסביר, יודע גם להגיד לכם מה עשינו, או מה עוד לא עשינו. אבל,

עפרה ברכה:

אני רק אומר לגבי המצגת מילה אחת, כדי לא לעכב את הדיון, המצגת שהובא מילה במילה מדו"ח הביקורת.

עוזי חן:

מאה אחוז.

עפרה ברכה:

אנחנו לא מוסיפים, גורעים כן, אבל לא מוסיפים, למעט אם צריך מילות קישור, או הסברים כאלה ואחרים.

עוזי חן:

בסדר,

אלדד רבינוביץ:

בוא נתקדם.

מירב שרגא:

נתקדם.

עוזי חן:

מה שלא זוכרים, לא זוכרים.

עפרה ברכה:

בסדר, אין בעיה.

מירב שרגא:

טוב, אנחנו נגיד, אמרנו שניגע בדברים שנגנו למכרז הזה, אז אחד הדברים היה ש - , טענות שהועלו כנראה אגף הביטחון העלו, של חברת טופ סקיי ליין, היא לא עמדה בהתחייבויות שלה, בהסכם מ – 2017, לרבות לנושא תחזוקה ותקינות מצלמות. ואחד הדברים, שלא ניתן עליהם הסבר מניח את הדעת, מדוע בעצם אושרה התקשרות עימה בשנית, כמובן שזו התקשרות שאושרה לבקשת אגף הביטחון, אחרי שכבר מסרו לה הודעת זכייה, זאת אומרת כל הדבר הזה שהכניסו אותה, כזוכה שנייה, הוא (לא ברור), יותר מזה, צריך להגיד שבעצם היציאה למכרז והזכייה של שתי החברות, הרי הוא תנאי ההתקשרות של העירייה, ביחס למה שהיה במכרז הקודם. העירייה שילמה ומשלמת מחיר גובה, עבור אותם מוצרים. אם היא הייתה, רגע, שנייה,

אלדד רבינוביץ:

נשמח לתגובה, כשהיא תסיים את ה - ,

מירב שרגא:

אנחנו יודעים שב – 2017, 2020, סביר להניח שמחירים בשוק עלו, אבל היה לה הסכם עם "טופ סקיי ליין" שיכלה להמשיך לספק לה עוד מספר שנים, באסקופ שלה, את אותם דברים באותם מחירים. אנחנו מראים פה כמה דוגמאות, אפשר להגיד שגם בדקנו את זה בהשוואה לרשויות אחרות שיצאו למכרז באותה שנה, והאומדן מחירים שלהם היה שונה לחלוטין.

אלדד רבינוביץ:

שנייה, תגובה גם למה יצא מכרז שני, וגם זה נושא של המצב, הרעת המצב הכלכלי. למה בעצם יצא למכרז שני?

דוד אמזלג:

אני, לבקשת המנכ"ל עשינו בקשה, אוקי, בסופו של דבר קודם כל היקף ההתקשרות דרך שירות מכרז חדש, כמו שראיתם היקף הביצוע היה לכאורה, בהיקף של מכרז ישן של 2.5 מיליון שקל בשנה, אי-אפשר לעמוד. אז המכרז החדש הכיל, דבר ראשון בלי קשר למחירים, אי-אפשר להמשיך (לא ברור) עם מכרז של 2.5 מיליון, אוקי,

אלדד רבינוביץ:

אפשר לעשות מכרז השלמה? זאת אומרת אפשר לעשות מכרז רק על הסכום שנדרש להוסיף ולהישאר עם תנאי משרד?

דוד אמזלג:

אבל עכשיו, אני אשלים את המשפט ואני אגיד שהמחירים שקיבלנו, אני הסתכלתי עליהם, ראיתי את הטבלה, עשינו עבודה אצלנו, אוקי, אני יכול להגיד לך שמתוך 8 מיליון שקלים בממוצע בין השנים 21 עד 23, כמעט 7 מיליון וזה על פריטים חדשים, אוקי, עכשיו חדשים זה אומר שאם הם לא היו קיימים במכרז הקודם, או שנעשה איזה שינוי טכנולוגי, גם אם הוא קטן, בין המכרז הקודם למכרז החדש. אנחנו בדקנו את זה עם שקד, ונאמר לנו במפורט, אני איש מקצוע, הם אנשי מקצוע, ונאמר לנו במפורש, הפריט הזה, הוא לא כמו הפריט הזה, נכון שהם דומים, אבל הם שונים, אני צריך את החדש. ולכן ויש, יש טבלה מאוד מאוד מפורטת, עשינו עבודה על זה, אז גם הפריטים, חלק מהפריטים לא היו קיימים, וגם אלה שנראים דומים, הם לא. עכשיו המיליון, 1,100,00 בערך הנוספים שנשארו בממוצע, אני אומר עוד פעם ל – 3 שנים, חלקם כן היו, יקרים יותר, אבל אם אני מסתכל על זה איזה סעיף, עכשיו אני אגיד לך איך הוא נקרא, שנייה אחת. הייתה קניית שירות יזומה, אוקי, אם אני מכניס גם קניית שירות יזומה, שזה לא בטבלה הרגילה, זה סעיף נוסף שאפשר להוציא עליו הוצאה, אם אני לוקח בחשבון את הקניית שירות יזומה, שעליה היו מחירים הרבה יותר נמוכים, אז 99% פער רשם, כנראה הוא עשה את המשחק שלו, הזכין. ומשקלל את כל ההוצאה, של 20 ו - , של המכרז חדש, מול המכרז הישן, אני דווקא חוסך, אוקי. גם על המיליון האלה, אני בכיף אעביר את הנתונים האלה לביקורת, ו - ,

אלדד רבינוביץ:

למרות שיש לך רכיבים יותר יקרים, מכיוון שסך ההתקשרות היא כוללת הרבה דברים שהם יותר זולים, סך הכול חסכת.

עוזי חן:

נכון,

דוד אמזלג:

אם אני מנטרל רגע, את, את, עוד פעם אני אומר, אם אני מנטרל, ואנחנו מדברים על הפרשים זניחים, כן, אבל אם אני מנטרל את קניית שירות, יוסיף קניית שירות יזומה, שהוא לא רכש פה, ואוקי, אם אני מנטרל את הסעיף הזה, כן המיליון שקלים האלה, מתוך ה – 8, המיליון יהיו יותר יקרים, רק הסעיפים האלה, אבל עוד פעם, זה הפרשים לא גבוהים, ביחס להיקף המכרז.

אלדד רבינוביץ:

(לא ברור).

דוד אמזלג:

אם אני מכניס גם את הסעיף הזה, סך ההוצאה יהיה יותר זול, זאת אומרת האגף עשה נכון, שיצא למכרז חדש, הן מההיבט של ההיקף התקציבי, שלא הספיק, והן מהיבט של הסעיפים החדשים שנדרשו, ולא היו קיימים, או היה בהם שינוי טכנולוגי,

אלדד רבינוביץ:

אני שואל שאלה קצת לא הוגנת, הרי אני מבין שהמכרזים האלה, לא מחייב אותך לקחת את זה כחבילה, למה לא יכולת להישאר על הרכיבים הזולים, בהתאם למכרז הקודם.

דוד אמזלג:

כי גם היה לי זול.

אלדד רבינוביץ:

אתה ראית במכרז שזה, נותן לך מחיר גבוה, וזה יותר מחיר זול.

דוד אמזלג:

שנייה, שנייה, אני לא יודע מה המחיר גבוה,

אלדד רבינוביץ:

מחיר, מכרז הקודם בעצם בוטל? כבר הוא איבד תוקף ברגע שיצאנו למכרז חדש?

דוד אמזלג:

זה, זה היה.

אלדד רבינוביץ:

אי-אפשר להשתמש בו יותר?

דוד אמזלג:

בעיקרון אפשר, אלא אם כן, יש פה יועץ משפטי, יגיד לנו שתקשיב, יש מה שנקרא איחוד מכרזים,

מירב שרגא:

הם לא עושים את זה,

דוד אמזלג:

בעירייה, סליחה שנייה,

אלדד רבינוביץ:

הוא עונה,

דוד אמזלג:

שנייה,

דובר לא מזוהה:

אני יכול?

דוד אמזלג:

שנייה, שנייה רגע, שנייה, לפני זה, לפי מה שאני יודע עוד פעם, אני יכול לתת את הזווית שלי, למרות שגולן את התשובה. לפי מה שאני יודע, אמור להיות איחוד מכרזים בעירייה, זאת אומרת נושא מסוים שיש עליו מכרז, חייבים לאחד את כל הזה, למכרז אחד. עכשיו יכול להיות יש, קיים, ויש מכרז בנושא מסוים, שהם רוצים מכרז חדש, והמכרז הישן ממשיך לעבוד, יכול להיות בניקיון, יכול להיות במיליון דברים. אוקי, אז תיאורטית לדעתי כן אפשר להשאיר את זה במקרה הזה, אבל עדיין, אבל עדיין אם אני כבר יוצא למכרז חדש, והבנתי שהיו בעיות גם עם החברה, והיה בעיה עם ההיקף, ויש בעיה, אני רואה שינויים טכנולוגיים והכול, ואני לא יודע איזה סעיפים יקרים לי עכשיו איזה סעיפים, איזה מחירים אני אקבל במכרז החדש, לדעתי עוד פעם, אני חושב זה לא, לדעתי היה נכון לצאת למכרז חדש.

אלדד רבינוביץ:

אתה רצית להגיב לזה גם?

דניאל:

אני חייב להגיד גם ברמה המשפטית, זה ש – , יש, יש עניין לא, לא לעשות פיצולים מלאכותיים, גם מבחינת הדין, לפעמים יש מכרזים שהם דומים אחד לשני, ושאפשר בעצם מבחינת ההצעה של אותו שירות, לכלול מספר נקודות, אבל בגדול, לא, זאת לא המדיניות וגם משפטית זאת לא המדיניות, וזה גם הרבה יותר נוח תפעולית, אתה בעצם מסיים,

אלדד רבינוביץ:

ברגע שיצאת למכרז חדש, אתה עובד רק לפניו.

דניאל:

פעמיים, זה יכול, זה יכול להביא יותר חסרונות.

אלדד רבינוביץ:

בסדר, אבל בוודאי לא הוגן, זאת אומרת לבוא ולקחת לבן אדם הנקודה שבו הוא הפסיד, ולהשאיר רק את זה, ולקחת את מה שהוא הרוויח, זה בוודאי, יש זה בזה בעיית הוגנות.

מירב שרגא:

הזוכה הקודם, הזוכה במכרז הקודם לא רשאי כאילו לא יכול לגשת בעצם למכרז, יש פה איזה שהיא,

דוד אמזלג:

זה גם תלוי איך אתה כותב את זה במכרז, זאת אומרת אם אתה כותב לו, שאתה מתחייב להעביר אליו היקף מסוים, אז אתה מחויב, אבל אם אתה אומר לו - תקשיב, אני שנה ראשונה עושה איתך ככה, ואחרי זה מה שבא לי, אז הכול בסדר, אבל בסוף לדעתי כן נכון, במכרז כמו שאתה אומר, בשביל המציע יראה את כל התמונה מאשר עכשיו יגיד לו - עושים איתי משחקים.

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

אני אגיד משהו, השאלה אם לצאת למכרז כן, או לא, אני חושבת שכביקורת ההסתכלות היא, שבהינתן שיש הגדלה תקציבית, לא היינו רוצים שיסחטו בכוח מכרז קיים, אלא שכן יעשו הליך מסודר, ויצאו למכרז חדש. הבעייתיות פה עם המכרז היא, היא בשורה של דברים, זאת אומרת היא לא הסתמכה רק, למה יצאתם למכרז החדש. אלא בכל הליכי הבחירה בזוכים, ובכל התהליכים שהתנהלו במסגרתו, והאומדים שלו, ביועץ שהוא עשה, כשלא חתם על ניגוד עניינים,

אלדד רבינוביץ:

כן עוסק (לא ברור).

מירב שרגא:

כן, זאת אומרת יש פה,

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

יש פה שורה של דברים, שגורמים למכרז הזה להיראות,

אלדד רבינוביץ:

בואי נפרוט אותם, כי הם בטח מקבלים תשובות אז בואי נראה מה,

מירב שרגא:

אוקי, אז הנושא של כל הנושא של הכנת המכרז, אנחנו נגיד רגע, שהיה פה איזה שהוא חלוקה לשתי שיטות בחירה בזוכה, שהסתברה כמשמעותית, מכיוון וברגע שאתה מיישם אחת מהן, יוצאת לך תוצאה מנוגדת ל - , לתוצאה השנייה. אני יודעת שזה שנוי במחלוקת, ותיכף אני מניחה שיגיבו, אבל אני אגיד ככה, כשאתה קורא מכרז, האופן שבו הזוכה ייבחר צריך להיות ברור, וצריך להיות ברור מראש, ולא אמור להיות בר משחקים, ושינויים, וכאלה, וזה ברור לכולנו.

אלדד רבינוביץ:

מסמכי המכרז.

מירב שרגא:

כן, בעצם היה פה מסמכי המכרז קבעו איזה שהוא הליך מגנון מסוים, והמפרט הטכני, שזה החלק שבו התייחסו להיבטים הטכנולוגיים באיזה שהיא בדיקה נוספת, קבע הליך אחר, והוא גם זה שיושם, בסופו של דבר. אנחנו נראה שבעצם, הראינו פה דוגמא לאיך, כאילו מיישמים את המנגנון, בהתאם למכרז יוצא שדווקא שתי החברות שזכו, היו נפסלות על הסף. כי ההצעות שלהם חרגו מהאומדן בערך מוחלט. בסדר? אם לקחתי בעצם, לא יישמו את החישוב הזה, שאתה רואה הנוסף,

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

יישמו את החישוב על בסיס המפרט הטכני, אבל אם היית מיישם, את ה - , את אומרת התחשיב כפי שהוא נקבע במסמכי המכרז עצמו, היית מגיע לתוצאה הפוכה,

אלדד רבינוביץ:

מי בסוף כותב את המסמכי מכרז?

מירב שרגא:

האגף, מכרזים,

עוזי חן:

זה מערך שלם.

ליאת רחמים:

תקציבים, האגף, מחלקת מכרזים.

אלדד רבינוביץ:

ובעצם אני מבין שיש כאן הוראות סותרות במכרז?

ליאת רחמים:

זה לא הוראות סותרות, זה ממש לא,

אלדד רבינוביץ:

אני אשמח להסבר.

שיקו חזן:

אני רגע אדייק, בסדר? ברשותכם היה סיכום דיון אצל המנכ"ל, המנכ"ל אותה טענה עלתה בדיון אצל המנכ"ל, והמנכ"ל בסוף הדיון, אני אקריא, בסדר?

עפרה ברכה:

הוא אמר שפרוצדוראלית,

שיקו חזן:

"הובהר, כי כל הליכי המכרז הפרוצדוראליים, היו תקינים ובוצעו בהתאם להוראות הדין", בדיון הזה אצל המנכ"ל היה גזבר העירייה, היה מנהל אגף התקציבים, היה יועמ"ש העירייה, היה עו"ד גולן מרדכי. אני כאילו באמת, יש פה את הסיכום דיון, הוא מצורף גם לזימון לדיון, חשוב מאוד להדגיש את זה, יש פה,

עפרה ברכה:

שנייה אחת, שנייה, שנייה,

שיקו חזן:

אין בעיה.

עפרה ברכה:

הוא צודק, אבל כמו שהוא מקריא, האמירה של המנכ"ל או, אמירה בתחילת הדיון אצל המנכ"ל ואמרה, שמבחינה תהליכית, התהליך בוצע כראוי,

מירב שרגא:

תהליך,

עפרה ברכה:

התהליך, כל וועדת מכרזים קיבלו אישורים,

דניאל:

זה לא, למרות אני רוצה רק, כששומעים את הדברים, אני חייב לציין,

עפרה ברכה:

סליחה,

מירב שרגא:

לעשות וי,

עפרה ברכה:

אתה לא, אולי לא שמעת בתחילת הדיון, אבל מירב ציינה, שמבחינת התהליך עצמו, כל החלקים, כל האישורים של וועדת המכרזים, עוזי מבחינת אגף חירום וביטחון, הוא הביא כל דבר לאישור הוועדה, והוא קיבל אותה.

דניאל:

ברשותך, אבל אורח,

עפרה ברכה:

סליחה,

דניאל:

לרגע,

עפרה ברכה:

בבקשה.

דניאל:

כשבאים ומעלים טענה, ברמה משפטית טהורה פשוטה, אם הם מעלים טענה שקיימת איזה שהיא חוסר הלימה בין הליך לבחירה, שכביכול מופיע בתנאי סף, ובין הליך לבחירה של מציע שכביכול מופיע במפרט הטכני, אז הטענה היא טענה מהותית, זאת אומרת שבמהות נפל כאן פגם בהיבט המכרזי, וזה לא מסתדר עם מה ש - , הקריא כאן שיקו, זה כל מה שאני רוצה להגיד ולכן,

מירב שרגא:

אז יש פה,

דניאל:

אי-אפשר להגיד יש פגם תהליך, או אי-אפשר להגיד, פוזיטיבית לא היה פעם תהליכי ובדקנו את זה, אלא להגיד משהו שבמהות שלו אומר, היה כאן גם תהליך, כשאני אומר יש לי הליך לבחירה X והליך לבחירה Y, וזה יכול לבלבל פה מישהו, וזה פגם, אני אומר זה הליכית משהו לא היה בסדר. זה כל מה שאני רוצה להגיד.

אלדד רבינוביץ:

אני רוצה להגיד, שאני פעם ראשונה שומע שהיה ישיבה אצל המנכ"ל, מנכ"ל שהדבר הזה,

עפרה ברכה:

מה? (לא ברור) לא?

אלדד רבינוביץ:

זה בהכנה אני לא, לא ידעתי שיש כאן,

עוזי חן:

שעבר (לא ברור).

אלדד רבינוביץ:

אני לא עדכנתי, ברמה הזאתי.

עפרה ברכה:

אבל לא,

דניאל:

אולי נפנה כאן שאלה לעצם היציאה למכרז, שאלה בעצם בחירת הזוכה וזה, שמצטרפות,

עוזי חן:

את שתי השורות האלה צריך להוריד.

מירב שרגא:

אפשר להגיד שוועדת המכרזים פעלה בצורה הוגנה?

דניאל:

אפשר.

מירב שרגא:

ועדיין היה פה בעיה.

עוזי חן:

בפעם הבא אנחנו נעשה (לא ברור), אני לא מבין למה אתם (לא ברור), לעצמו.

דניאל:

תנאי סף.

עפרה ברכה:

כי באמת זה הגיע.

עוזי חן:

אסור להגיד פה בשולחן, (לא ברור). צריך לטפל.

עפרה ברכה:

אנחנו חולקים מבחינת היישום של מנגנון, לדעת הביקורת, לא היה ברור מבחינת התהליך, שהולכים דרך הבחירה כשיר שני, וכולה, וכולה.

עוזי חן:

טוב.

עפרה ברכה:

אלה דברים שלפי דעתנו, (לא ברור) בהליך.

אלדד רבינוביץ:

הבנתי, אם תוכל לענות עניינית על ה - ,

עפרה ברכה:

עניינית כן,

אלדד רבינוביץ:

על מה שנראה הסתירה. למה זה בסתירה.

שיקו חזו:

בדיון אצל המנכ"ל מי שענה עניינית היה אלי מלכה, וגולן מרדכי.

עפרה ברכה:

היה גולן, נכון,

שיקו חזו:

אוקי,

עפרה ברכה:

בגלל זה רציתי,

שיקו חזו:

אין לי בעיה שהם יהיו פה, יבואו, יענו לך עניינית על המנגנון הזה, להגיד לך שאני מכיר את המנגנון הזה באופן אישי ולענות על זה, זה יהיה להטעות אותך, בסדר? המנגנון הזה נדחה בדיון שולחן עגול, שנייה רגע, במספר דיונים, מעל זה גולן הבהיר, עליו אלי מלכה, שהוא גם בא מהדיסציפלינה של מכרזים, אני דרך אגב עבדתי אצל אלי מלכה וגולן מרדכי במשך 9 שנים, אני מכיר את המנגנונים האלו, אני לא מכיר את המנגנון הספציפי הזה, אם אתה רוצה שאני אסביר לך באופן כללי, אני אשמח לעשות את זה. מה שתחליטו, אבל הסיכום של, הסיכון של המנכ"ל על סמך מה שאלי מלכה אמר, היה שההליך תקין, בסדר? זה כתוב בסיכום דיון של המנכ"ל אני כאילו, על הנקודה הספציפית הזאת זה נאמר.

אלדד רבינוביץ:

בסדר, מעבר אני לא, לא מספיק לי הכותרת, אני מכבד,

שיקו חזו:

אז בוא אני אסביר,

אלדד רבינוביץ:

אני מניח שאני אולי אחלוק עליו, אני חושב שכן כדאי בוועדה הזאת, גם להבין, את מה שנאמר שם,

שיקו חזו:

אין בעיה,

אלדד רבינוביץ:

ולקבל את ה - ,

שיקו חזן:

אחד, נראה לי כדאי שגולן יהיה פה.

מירב שרגא:

אני יכולה אבל אם תרצו, להגיד מה ולמה מהר.

שיקו חזן:

שתיים, לא, לא, גולן צריך לדבר בשם עצמו.

מירב שרגא:

אבל אמר מספר פעמים,

אלדד רבינוביץ:

כמובן שזימנו אותו, ואתה מגיע במקומו, נכון?

דניאל:

אני,

אלדד רבינוביץ:

כך הבנתי,

דניאל:

הוא ביקש שאני אגיד במקומו, רק אני לא יודע מה הוא אמר.

מירב שרגא:

אם תרצו, אני אתן שנייה,

עפרה ברכה:

הוא חלק על זה,

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

רגע, להבין את עמדתך, בסדר?

אלדד רבינוביץ:

כן,

מירב שרגא:

אני רגע אסביר, אני חזרתי לשקף הקודם. התהליך הוא כזה, שבמכרז נקבע כשמתבצעת בדיקה של תנאי סף, בסדר? ואז בודקים שני דברים בתנאי הסף ככה זה מוגדר ערבות, מחזור כספי וניסיון של המציע. אחר כך השלב השני בדיקה של ההצעה הכספית, זה בא ובודקים האם יש, האם יש עד 4 הצעות כשרות אנחנו בוחרים את ההצעה עם אחוז ההנחה הגבוה ביותר. ואם יש 5 הצעות כשרות ומעלה, אנחנו פוסלים הצעות שחורגות מהאומדן המשוקלל, שזה יישום של מה שאני עשיתי אחר כך, כי היו הצעות כשרות. ואז ממליצים על זוכה במכרז. ועוד שלב שיש פה בדרך, זה בדיקה של היועץ של המכרז, של המפרטים הטכניים. המפרט הטכני הוא מסמך נפרד, ובו מציגים שוב את תנאי הבחירה, אומרים בדיקת תנאי סף, מחזור כספי, בדיקת עמידה בכלל התנאים במכרז, הצעה שלא עומדת בתנאים נפסלת, ואז משקללים את ההצעה הזוכה, ובוחרים. מי שתהיה את אחוז ההנחה הגבוה ביותר, תיבחר כזוכה. מתעלמים לחלוטין מהמנגנון של עד ארבע כשירות וחמש הצעות כשירות ומעלה, ובכלל לא מתייחסים בשום צורה להגדרה של מה זוכה כשיר.

אלדד רבינוביץ:

זה מה שאת אומרת, מה אמר גולן?

מירב שרגא:

רגע, שנייה, אני אומרת זה הזה, מה גולן אומר? גולן אומר אין דבר כזה, שמישהו שלא עמד במפרט הטכני, יכול להיחשב הצעה כשירה, אז אני אומרת פתחתם את ההצעות, הם עמדו בתנאי סף, עברתם לבדיקת ההצעה הכספית שלהם, המפרט הטכני הוא במסגרת ההצעה הכספית, כי המכרזים הם על הפריטים, אז הוא כבר כשיר.

שיקו חזן:

אני חושב שגולן צריך להסביר את זה, עם כל הכבוד.

מירב שרגא:

זה הערה,

שיקו חזן:

זה לא,

אלדד רבינוביץ:

מה? אני מבין שזה,

שיקו חזן:

אני רק כאילו,

עפרה ברכה:

אבל בסוף,

מירב שרגא:

וועדת הביקורת מן הסתם, לא יכלה, סליחה, וועדת המכרזים מן הסתם לא יכלה לשבת, ולדעת שהמנגנון שמוצג לה, והתחשיבים שמוצגים לה מבוססים על א' או ב', זה לא,

גיר נחמד:

אפשר, אפשר להסביר משהו? את, סליחה שאני זה, את טועה בדבר אחד, הבדיקה הטכנית לא נעשתה על הכסף, היא נעשתה על הפריט, אם הפריט עומד בתנאי המכרז, רגע, רגע, דקה.

מירב שרגא:

כשיר.

גיר נחמד:

לא, אחרי שהוא עבר את תנאי הסף, לא ככשיר, הוא עבר את תנאי סף הראשונים של, של עמידה בתנאי הסף של ערבות, של מחזור, של תנאים כספיים וכולה.

מירב שרגא:

כשיר.

גיר נחמד:

הוא לא הופך אותו עדיין לכשיר, כל עוד הפריטים שהוא הציע בהצעתו, הם תקינים,

מירב שרגא:

זה המחלוקת.

גיר נחמד:

בפריטים, רגע, והפריטים של חלק מהמציעים היו בחריגה מעל 15%, ולכן המציעים האלה נפסלו, ואז נשאר בסך הכול עם שלושה,

אלדד רבינוביץ:

אפשר להסכים בשולחן הזה שהמכרז לא היה מספיק ברור.

מירב שרגא:

חד-משמעית,

עוזי חן:

אני,

ניר נחמד:

אני חולק על זה, כי עוד פעם (לא ברור).

שיקו חזן:

ממש לא,

ניר נחמד:

אני חולק על זה,

שיקו חזן:

שנייה, מי שבקיא במכרזים, כן, ומי שעובד עם במרכזים ברמה היום יומית, סבר בדיון שולחן עגול, אוקי, חשוב להבין את התהליך, בדיון שולחן עגול, חוץ מהאגף, יש יועמ"ש. אני עכשיו לא מתייחס לסוגיית היועץ, כי מסתבר שהיועץ, יכול להיות ש - , הייתה פה איזה שהיא בעיה איתם.

עוזי חן:

הרבה אחרי הסתבר שיש איתנו בעיה, בסדר.

שיקו חזן:

יש יועמ"ש, יש אגף התקציבים,

ניר נחמד:

גם צריך לשים על השולחן גם,

אלדד רבינוביץ:

איך דבר כזה הסתבר בדיעבד?

ניר נחמד:

הפריטים שנבדקו לבדיקה בכלל נבדקו ע"י יועץ בפעם הראשונה בכלל בלי מחירים, הוא בדק את המפרט הטכני שלהם, כתב הכמויות, נשלח רק בשלב הסופי, של בדיקת המחיר, הוא בדק רק את הטכני, הוא בדק מערכת מצלמה מסוימת, הוא קיבל את המפרט הטכני שלו, הוא לא ידע כמה היא עולה במכרז.

עוזי חן:

יש לי עוד פריטים, וכשאתה מבקש ממציע,

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

לתת לך את ההתייחסות לפריטים, אז יכול לבוא משהו ולהגיד, תשמע, ביקשת בקבוק, אבל אני מציע את זה, ולא את זה, אנחנו בודקים את הדברים האלה, הם אומרים לא, לא, אנחנו התכוונו לבקבוק הזה, זה לא מספיק טוב.

דניאל:

וההתאמה של ההצעה.

עוזי חן:

וברגע שיש סך פריטים, או אחוז פריטים מסוים, שלא עומד במה דרשנו, אז מה יש לי להתעסק איתך במילים פשוטות, חבר'ה לא בשפה המכרזית, ואני פוסל אותך, או, או שאני נותן לו אני צ'אנס, נדמה לי יש לנו גם את האפשרות,

ניר נחמד:

נכון, המנגנון,

עוזי חן:

לתקן את הדברים,

ניר נחמד:

המנגנון קבע שאם, עד 15%, עד 15% פריטים, מסך הפריטים, אם הם לא עומדים בתנאים, עד 15% מותר להגיד לו בוא תתקן, אם אתה יכול, אם אתה לא יכול, אתה פסול, ומעל 15 פריטים,

עוזי חן:

לא מתעסק.

ניר נחמד:

אתה פשוט מאוד פוסל את ההצעה, וזה מה שקרה.

אלדד רבינוביץ:

לא הגיע לזה, כן,

דניאל:

שוב, אני אגיד את המובן מאליו, יש את ההיבט של, מי יכול בכלל להגיש הצעה, מבחינת תנאי סף, זה דבר אחד. יש את העניין האם ההצעה שהגשתם היא ההצעה המבוקשת, מבחינת הפריטים,

אלדד רבינוביץ:

כן,

דניאל:

ואז ככל,

עוזי חן:

זה שלב שני,

דניאל:

הדבר הזה, אתה מבין?

עוזי חן:

מי בכלל ראשי להשתתף במשחק, האם,

דניאל:

וואנס, אתה ראשי להשתתף, האם אתה הבנת את הכללים, של המשחק,

אלדד רבינוביץ:

כן,

דניאל:

ואחרי זה שבדקתי,

עוזי חן:

ההצעה.

דניאל:

שאכן הבנת את הכללים, בוא נבדוק.

מירב שרגא:

אני אומרת שוב,

דניאל:

עד כמה טוב אתה משחק, זה שלוש נקודות.

מירב שרגא:

אני אגיד ככה, שורה של עורכי דין בהיכרות לא מבוטלת, עם מכרזים, בוודאי של רשויות מקומיות, כל אחד פירש את ה - , איך היו אמורים ליישם פה בצורה אחרת, סימן שמסמכי המכרז לא היו,

שיקו חזן:

רגע, רגע, לא, שנייה, שנייה,

מירב שרגא:

אם היה אפשר (לא ברור).

שיקו חזן:

בעירייה, אלי מלכה, גולן מרדכי,

אלדד רבינוביץ:

אבל תן לה להשלים,

עפרה ברכה:

שיקו, שנייה,

שיקו חזן:

זה לא יפה.

מירב שרגא:

הם לא אמורים,

אלדד רבינוביץ:

שנייה,

עפרה ברכה:

מירב, היא גם עו"ד והיא מכירה את התחום,

שיקו חזן:

בסדר, אבל יושב היועמ"ש בכבודו ובעצמו,

עפרה ברכה:

יכול להיות סביר שמישהו אחר יבין את זה אחרת.

שיקו חזן:

חד-משמעית,

עפרה ברכה:

אז אלי מלכה אמר שזה בסדר, מבחינה חוקית, אני מאוד מכבדת אותו,

שיקו חזן:

וגם גולן מרדכי, מנהל אגף מכרזים והתקשרויות.

עפרה ברכה:

גולן מרדכי, אנחנו מכבדים את כולם, עדיין מישהו הבין פה אחרת, זה בסדר.

שיקו חזן:

אוקי, אוקי,

מירב שרגא:

וההבנה האחרת הזאת משמעותה של שתי הזוכות, זהו.

דניאל:

בהליך של,

עפרה ברכה:

העירייה באה ואומרת, שהביקורת לא יודעים,

דניאל:

יש לי שאלה, ההליך של שאלות הבהרה, מישחו מהמציעים, הליך של שאלות הבהרות,

אלדד רבינוביץ:

בואו, בואו נתקדם,

עפרה ברכה:

זה בסדר.

דניאל:

סוגיה של ההבנת, ההבנה של המנגנון הזה,

מירב שרגא:

אנחנו,

דניאל:

במידה ולא, זה גם אומר דרשני, כי יש משקל משמעותי בכך,

עפרה ברכה:

נכון, אני גם שאלתי את זה 55,

דניאל:

יש הליך של שאלות הבהרה, אם בן אדם לא מבין משהו, יש לו חובה אישית,

עפרה ברכה:

נכון,

דניאל:

מקצועית, להגיד שלום, בשביל זה, זה קיים.

גיר נחמד:

עד כמה שאני זוכר לא היה שאלות בעניין.

דניאל:

אגב וככל שיש שאלה,

מירב שרגא:

המכרז היה מורכב,

דניאל:

מבינים, עושים את התאמות.

אלדד רבינוביץ:

לא הבנתי למה זה ביקורת, יש,

מירב שרגא:

הרבה שאלות הבהרה, לא יודעת,

אלדד רבינוביץ:

בסדר.

מירב שרגא:

אני אגיד ככה היה פה עניין בהליך הזה, וזה הדבר שבו, שכן התנהל פרוצדוראלי תקין, מוטורולה הציעו, על מכרז של 99% לשניים מחמשת רכיבים במכרז, בסדר? אני אגיד שהרכיבים A, B ו- C, הם רכיבים של חומרה, ו- D ו- E הם סוגי שירות כאלה ואחרים, ובעצם עשו להם שימוע, קראו להם, שאלו אותם, שזה מה שדיברנו עליו פרוצדוראלי, עשו איזה שהוא הליך תקין, שאלו אותם איך תעמדו בזה, בכל זאת זה הנחה של כמעט מאה אחוז על ביצוע עבודות תחזוקה, והם אמרו שיש להם מוקד של ביטחון של התקשרות עם ה- , לא יודעת, אגף, משרד הביטחון או משהו כזה, ולכן קל להם להציע את ההנחה. ואז מה שקרה זה שבעצם הוסיפי אחרי חודשיים את חברת "טופ סקיי ליינ" כזוכה שנייה, שוב אני מזכירה, התקשרו בזה, ביקשו ממנה להשוות את ההצעה שלה להצעה של מוטורולה, ואז מה שקרה, זה שבעצם היא השוותה את שני הרכיבים,

אלדד רבינוביץ:

לטוב ולמוטב,

מירב שרגא:

גם לטובתה, וגם לרעתה, ורוב הפריטים, ההצעה שלה סתם התייקרה, לא שאלו אם היא תעמוד בזה כלכלית.

אלדד רבינוביץ :

מקובל הדבר הזה?

דוד אמזלג :

אדריכל דבר פשוט, קודם כל היה, הראיתי שבמצטבר בהוצאה היה לנו יותר זול, בסדר? אלא אם, אם אתה מנטרל את הסעיפים החדשים, או הסעיפים שלו, אז נכון שההנחות מה שנקרא במספר נומינאלי הם יותר גבוהות, אבל בפועל זה לא,

אלדד רבינוביץ :

הראית מול המכרז הקודם,

דוד אמזלג :

כן,

אלדד רבינוביץ :

עכשיו יש כאן משהו אחר,

דוד אמזלג :

שנייה, נכון, עכשיו, עכשיו, אני אומר, זה שהיא שיפרה את ההצעות שלה, גם אם זה, מה יכלת לעשות?

אלדד רבינוביץ :

אבל היא אומרת שהיא לא בדיוק שיפרה את ההצעות, זאת אומרת היא גם שיפרה, וגם גרעה, היא פשוטה השוותה הצעה, זאת אומרת לטוב ולמוטב, זאת אומרת את הדברים הזולים היא עושה,

ליאת רחמים :

אבל בדרך כלל כשמשווים הצעה, גם במכרזים אחרים, כשאנחנו מבקשים מודל של השוואת הצעה, אנחנו לא,

אלדד רבינוביץ :

אתם לא מבקשים לסחוט את השני,

ליאת רחמים :

(לא ברור).

אלדד רבינוביץ :

אלא מבקשים לעשות,

ליאת רחמים:

נכון,

אלדד רבינוביץ:

השוואה.

ליאת רחמים:

כי אי-אפשר, אתה לא יכול,

אלדד רבינוביץ:

זה מה שרציתי, זה הגיוני.

ליאת רחמים:

הרי יש מודל כלכלי, שגם המציע הראשון שהוא ההצעה הזולה ביותר, חשב שזה, שזה משתלם, אי-אפשר להגיד לו תשווה רק בפריטים הזולים.

אלדד רבינוביץ:

סביר, וגם בוודאי שאף אחד לא יכול להשוות,

ליאת רחמים:

נכון,

אלדד רבינוביץ:

רק בפריטים הזולים, כי הוא לא יכול לעמוד במכרז.

ליאת רחמים:

נכון,

אלדד רבינוביץ:

בסדר, אז זה לא, בעצם זה לא ויכוח.

ליאת רחמים:

זה גם כתוב במסמכי המכרז,

אלדד רבינוביץ:

בסדר,

ליאת רחמים:

ברחל ביתך הקטנה, רשום במפורש, שהוא צריך להשוות את הצעתו, את כל הצעתו במלואה,

אלדד רבינוביץ:

נתקדם.

דוד אמזלג:

אני אגיד משהו אחר,

ליאת רחמים:

כן, אחרת זה לא כלכלי.

אלדד רבינוביץ:

נתקדם? מירב, נתקדם?

מירב שרגא:

כן. אנחנו עוברים למוקד צופה בחו"ל, כן אגיד,

אלדד רבינוביץ:

אני כאן כן חשוב לי להגיד,

מירב שרגא:

כן,

ניר נחמד:

שאני יש לי היכרות עם, כגילוי נאות יש לי היכרות עם הבעלים של המוקד הזה, היכרות של שנה, לא חושב שזה, גם מול, כי לקוח שלי, לקוח שלו, אבל אין לי איזה שהוא קשר.

מירב שרגא:

אוקי, אבל מה שאני מבינה זה משהו שכבר לא קיים.

עוזי חן:

ביטלנו, ביטלנו.

מירב שרגא:

במצב שבו היה במועד הביקורת, היה מוקד צופה בחו"ל, במולדובה.

אלדד רבינוביץ:

כן, כן,

מירב שרגא:

שצפה,

אלדד רבינוביץ:

שנייה שנייה אנחנו דילגנו על הסיפור של הניגוד עניינים?

מירב שרגא:

לא, אנחנו אמרנו אותו בנגיעה, בעצם מה שהיה,

אלדד רבינוביץ:

היה כאן שקף על זה,

מירב שרגא:

לא, לא היה שקף.

אלדד רבינוביץ:

אני כן רוצה להגיד לגבי הניגוד עניינים, אם אני מבין נכון יתקנו אותי, בן אדם ש - יש לו איזה שהוא חלום, תראי, זה לא ניגוד עניינים, זאת אומרת אתה ליודע מה הוא עשה, מה הוא לא יעשה, זאת אומרת אי-אפשר, אי-אפשר לשפוט ניגוד עניינים,

מירב שרגא:

בדיעבד,

אלדד רבינוביץ:

רטרו – אקטיבית.

מירב שרגא:

אנחנו לא מתווכחים עם זה, בגלל זה אנחנו כן אומרים, כשאתה יודע את זה בדיעבד,

דניאל:

זה חשש לניגוד עניינים,

אלדד רבינוביץ:

זו החשש צריך להיות,

עוזי חן:

זו המלצה מצוינת,

דניאל:

זה חשש הולך להיות משהו,

עוזי חן:

לפעם הבאה,

עפרה ברכה:

זה ברור, זה ברור,

עוזי חן:

אבל זה לא ניגוד עניינים,

אלדד רבינוביץ:

נכון,

עוזי חן:

חבר'ה, המלצה מצוינת לפעם הבאה, היא צריכה להיות מיושמת, אבל היא לא,

אלדד רבינוביץ:

עו"ד שפט, אנחנו יכולים,

עפרה ברכה:

והכוונה הייתה שלהבא, העירייה תנקוט בצעדים, מקסימום שהיא יכולה,

עוזי חן:

אמרתי זו המלצה מצוינת לפעם הבאה,

עפרה ברכה:

לאטום את זה לחלוטין, אי-אפשר, אף אחד,

עוזי חן:

חד-משמעית, אנחנו קיבלנו את זה,

עפרה ברכה:

ברור לי.

עוזי חן:

אבל זה חוזר ועולה כל פעם מחדש, העניין הזה וזה, לאף אחד לא הייתה יכולת לצפות את הדבר הזה,

עפרה ברכה:

נכון, נכון,

אלדד רבינוביץ:

כולם מבינים.

עפרה ברכה:

אף אחד לא חושב שאתה יכול לצפות, בסדר.

שיקו חזן:

אני רק אומר בהתאם להמלצת הביקורת, אנחנו בדיוני שולחן עגול, כמו שביקשת בדיון שהיה עם גולן, אנחנו שואלים את ה - ,

עפרה ברכה:

בסדר גמור.

שיקו חזן:

את היועץ בתחילת הדיון, האם, מי החברות שיכולות לעמוד בתנאי סף, והאם יש לו קשרים עסקיים איתם.

ליאת רחמים:

עסקיים, אישיים,

שיקו חזן:

בסדר? זה באמת ההנחיה של הביקורת,

עוזי חן:

לא רק את החברה, אלא אם היועץ המשפטי, גם וגם, וגם את זה אנחנו, אנחנו החתמנו את החברה, ולא ספציפית את פלוני שהוא היה היועץ. זה חלק מהלקחים, זה חבר'ה, זה בסדר, אני מבחינת כל הדברים האלה,

אלדד רבינוביץ:

בדרך כלל זה קורה.

עוזי חן:

פעם הבאה.

שיקו חזן:

חד-משמעי זה מיושם באופן, יושם באופן מידי,

עוזי חן:

בשני זוכים, לא זוכה אחד.

אלדד רבינוביץ:

ועוד נקודה ש - , ועוד נקודה שראיתי, גם מופיע במצגת, לגבי הפעלה של היועץ, לגבי מעקב עליו, על הסיורים, על הדוחות בסיורים.

מירב שרגא:

תיכף,

עוזי חן:

זה משהו אחר של התפעול, זה היתר ההקמה והתפעול.

מירב שרגא:

נגיע לזה,

עוזי חן:

זה החלק של המכרז, כן,

מירב שרגא:

בהמשך.

אלדד רבינוביץ:

של קבלת הציווד, קבלות והכול?

עוזי חן:

כן, כן, זה חשוב.

מירב שרגא:

אנחנו התחלנו עם ההתקשרויות, רגע נסיים את זה, היה, בחלוקה של האתרים, זה איזה שהוא נתון שלהם, מה צופים, מה לא צופים, ומי הגורם שצופה, רגע. אוקי, אז קודם כל הם עבדו עם חברה שנקראת "היילין גארד" שהפעילה צופה ממולדובה, ההתקשרות לא הייתה ישירות עם החברה הזאת, אלא עם חברה שנקראת מיקוד, חברה ישראלית, לא היה פירוט על התהליך של הבחירה ב"היילין גארד", לא למה צריך מוקד תצפיות נוסף בחו"ל, ולא על חתימה על ההסכם. יותר מזה, הייתה פה וועדה למסירת מידע, שבעצם לא אישרה את ההתקשרות, ממש באופן מפורט אומרת לחזור אליה,

מיכאל מזרחי:

סליחה,

אלדד רבינוביץ:

לא, בסוף בסוף.

מיכאל מזרחי:

רק מידע, היא לא מאשרת התקשרות, היא מאשרת רק את העברת המידע.

אלדד רבינוביץ:

בסוף.

מירב שרגא:

היא לא אישרה את העברת המידע,

מיכאל מזרחי:

העברת המידע. אין לי מושג מה ההליך ההתקשרות.

מירב שרגא:

היא לא אישרה את העברת המידע, מן הסתם, כפועל יוצא גם את ה - , את ההתקשרות. ההסכם לא התייחס לשירות צפייה במצלמות, זה בכלל התייחס לדברים אחרים, החשבוניות לא תאמו את האופן שבו עבדו בפועל, לא ראינו שיש באמת צפייה רציפה לפחות לפי הדיווחים, והיו בקרות שדווקא האגף עשה מאוד יפות, לבדוק את התפקוד, שאלו, שהוא לא מופיע בצילומים את האירועים שהוא אמור לזהות. ובכל זאת הגדילו והרחיבו את היקפי ההתקשרות. אז זה המלצה שהיא כנראה התייתרה, אבל היא לבחון את ההתקשרות הזאת.

עוזי חן:

היא התייתרה בינתיים, כי יש לנו כוונה להמשיך את השירות הזה, אבל הפעם בצורה יותר מסודרת עם מכרז מלא, עם התקשרות, ע"פ כל הכללים, ועל פי כל דין, ולא, ע"פ צורך, כמו שעשינו בפעם הקודמת, גם הצענו שאפשר להתקשר דרך צד ג',

אלדד רבינוביץ:

למה היה צריך צד ג' כאן?

עוזי חן:

אני חד-משמעית אומר, השירות הזה שקיבלנו מהמוקד הזה, הוא, הוא היה חשוב, הוא היה אפקטיבי. אני מעריך, מעריך, לא יכול להוכיח, רמת השירות לו הם היו ממשיכים לעבוד, או התוצאות היו טובות, כמו שאנחנו מספקים היום, כשאני עושה השוואה, ארגון כוח אדם מקומי, אל מול שיטת העבודה, כל היכולות, כל מיני דברים, זה לא מייתר, ולא סותר, את כל ההמלצות שעלו לגבי אופן ההתקשרות, אופן ההפעלה והבקרה של החברה הזאת, ולכן סברנו שנכון לעשות הולד, להכין עכשיו את כל מה שצריך בהתאם גם להמלצות, גם למה שצריך לבחור זכיין כדי, להפעיל אותו, לפקח עליו עם מנגנוני בקרה, גם על העבודה, גם בנושא של אבטחת המידע ומסירת, העברת המידע, נגיע לנקודה הזאת, נמשיך לעבוד. אנחנו חושבים שזה נכון, וצריך את זה. בחרנו שלא לעשות תוך כדי.

אלדד רבינוביץ:

בוא רגע נחפור אחורה, בעצם למה, למה מלכתחילה ההתקשרות הייתה דרך מיקוד, ולא ישר איתם?

עוזי חן:

היה לנו יותר נוח פשוט להפעיל אותם כקבלן משנה, היה ניסיון,

אלדד רבינוביץ:

יש איזה שהוא יתרון למיקוד בהפעלה שלהם כאילו?

עוזי חן:

מיקוד הם היו אחראים, הם זכו במכרז של המוקד ביטחון, הם הפעילו את מוקד הביטחון, עכשיו חברת מיקוד, הייתה אמורה לספק את כוח האדם שישב ויצפה ויעשה את העבודה. כשהוא לא עמד במספרים או ב - ,

אלדד רבינוביץ:

את הפתרון שהוא הביא בעצם לחוסר היכולת שלו, (לא ברור).

עוזי חן:

זה פתרון, זה לא פתרון שהוא הביא, זה פתרון שהכרנו אותו וידענו, ואנחנו ביקשנו מהם לנסות ולהפעיל אותו כקבלן משנה, יש לו את האפשרות, אגב זה למיקוד היה, היום זה כבר לא,

דניאל:

זהו,

עוזי חן:

אוקי,

דניאל:

בקונסטלציה הקודמת מבחינה חוקית,

עוזי חן:

אי-אפשר היה להפעיל אותו,

דניאל:

אפשר היה לעשות את זה, וגם מבחינת למה מיקוד, אז זה גם אורגאנית זה מאוד מסתדר. כי בגדול אנחנו מקבלים כאן שירותים של הפעלת מוקד, ופה לצורך העניין, שירות של הפעלת מוקד,

אלדד רבינוביץ:

לעמוד מול גורם אחד לבד, שהוא בעצם אחראי על כל במערכת, והוא מפעיל את ה - ,

עוזי חן:

כן, גם, חייב לומר, למען ההגינות, וגם האמת, כאילו אנחנו ניסינו לעשות מכרז כזה, כדי לעבדו מול חברת מועלם גם, זה ממש הבשיל בתהליכים מתקדמים, אבל בסוף זה נעצר, כי לא ידענו איך לפצח את העניין הזה של איך להעסיק חברה ישראלית, שעובדת בחו"ל עם כל, אנחנו זה כעירייה, לא עוזי חן, כן? לא ידענו איך לעשות את זה, היה דיון ברמה הכי בכירה, אם גזבר העירייה, אם סגנית

הגזבר, שאמרו לנו חבריה זה לא בשל, זה לא מספיק טוב, יש לנו כמה שאלות, אנחנו לא יכולים
לאשר את התהליך, מה?

אלדד רבינוביץ:

כשהם ניסו להתקשר,

עוזי חן:

אנחנו, אנחנו יזמנו, רצינו לעשות את זה בצורה מסודרת מכרזית, אבל עלו שם כמה שאלות,

ניר נחמד:

היה מכרז.

עוזי חן:

היה מכרז, עלו שם כמה שאלות, ממש לקראת סיומו, עלו שם כמה שאלות שלא הייתה תשובה
מספיק טובה למשל, איך מתקשרים עם חברה ישראלית שעובדת בחו"ל.

ניר נחמד:

כן מע"מ לא מע"מ.

עוזי חן:

כן מע"מ, לא מע"מ, כל מיני דברים כאלה, ואז היה הגזבר אלי זיטוק שאמר, חבריה אני מבקש
לעצור את זה, זה לא מספיק בשל, זה לא טוב, אני לא יכול לאשר את ההתקדמות בתהליך הזה,
ועצרנו, הצורך להעסיק תצפיתנים וזה, הוא עדיין היה קיים, ואז עשינו את זה דרך, האפשרות
הזאת של קבלן צד ג'.

אלדד רבינוביץ:

עונים עכשיו על השאלה למה לא הייתה הליך התקשרות סדור עם "היילין גארד", כי בעצם היה,
היה דרך מיקוד, ומותר במכרז,

עוזי חן:

כן, המלצות שאם אני עכשיו מסתכל על מה צריך לעשות, אז בוודאי אני מקבל אותם ואומר, נעשה
את זה אחרת, לכן בחרנו לעשות הולד, לא להמשיך משהו שהוא זה, ונסדר את זה מחדש.

אלדד רבינוביץ:

קודם חשוב לי להבהיר כמה את זה, לגבי האישור, אישור עברתם מידע, של וועדה למסירת מידע
היה אישור, או לא היה אישור?

ניר נחמד :

אז אני ברשותכם רוצה להתייחס לזה, ומיכה פה הוא יכול כמובן זה.

מיכאל מזרחי :

לא היה לנו לא בקרה, מה הם עושים עם החומר, איך אנחנו אומרים אותו, ומה הם עושים עם האנליטיות שלהם, האנליזות שלהם, בצורה מקומית, לא קיבלנו מזה שום תיעוד וזה, החלטנו לעצור את הנושא של (לא ברור).

ניר נחמד :

אבל הוא מדבר בהתחלה,

אלדד רבינוביץ :

אחת הסיבות לזה, שהופסקה ההתקשרות.

ניר נחמד :

נכון,

מיכאל מזרחי :

אחראי על העברת המידע.

אלדד רבינוביץ :

אוקי,

ניר נחמד :

הבקשה הועברה לוועדה למסירת מידע, נידונה בה פעמיים, בפעם הראשונה היה מידע מספיק, בפעם השנייה הושלם המידע, ואז הוועדה בעצם אישרה בכפוף לשלמה של פרטים, היא לא לא אישרה, היא אישרה ככה זה כתוב גם ב - , במסמך,

עוזי חן :

מאושר בכפוף ל - ,

ניר נחמד :

מאושר בכפוף ל - , כשהתקיימו הפרטים, והעברתי למיכה את כל הפרטים, הוא גם אישר לי את המסירת מידע, ולכן זה לא נכון להגיד, שזה לא אושר, זה אושר.

אלדד רבינוביץ:

לגבי הביקורת,

עוזי חן:

גם זה לקחנו,

אלדד רבינוביץ:

התוכנית שלנו,

עוזי חן:

זה בסוף אושר.

אלדד רבינוביץ:

לגבי כמה הם צופים, והיכולת שלהם לזהות, אז אני מבין שנעשו ניסויים, אני מבין ש - , הם לא עמדו בהם, מצד אני חושב. מצד שני אני מבין שיש הרבה דברים שהם כן, שהם כן זיהו. לא יודע, בביקורת היה כל מיני תלונות, שאנשים שופכים זבל, אנשים, אנשים מסתובבים בצורה מוזרה, כן,

ניר נחמד:

אנחנו בדקנו את עצמנו כל הזמן, כמה אירועים החברה מאתרת אל מול כמה תצפיתנים שלנו במוקד, אז נכון שהיו מספר מקרים שהם אירוע שקרה בפועל בשטח, והחברה לא איתרה אותו.

אלדד רבינוביץ:

כן,

ניר נחמד:

אבל מצד שני, יש פה סדר גודל של 160 או 130 במוצע לחודש, רואים שהחברה איתרה כל, כל חודש, במשך כמעט שנה, אז להגיד שהם לא איתרו,

אלדד רבינוביץ:

ביחס לצפייה שלנו?

עוזי חן:

כן, יש פה את כל הנתונים. המכרז קרה פה.

ניר נחמד:

אתה יכול לראות, אפשר, נעביר את זה כמובן.

עוזי חן:

אנחנו נעביר את זה,

אלדד רבינוביץ:

זאת אומרת שממוצע איתורים שלהם הוא גבוה.

ניר נחמד:

הצהוב, הכתום זה,

אלדד רבינוביץ:

הוא גבוה, ככה יש חודשים כאלה, ויש חודשים כאלה.

עוזי חן:

היקף הפעילות הם היו פחות מהכוח אדם שעובד פה, אין ויכוח, עוד פעם מבחינתנו הרמה המקצועית,

אלדד רבינוביץ:

ביעילות.

עוזי חן:

אין ויכוח לגבי האפקטיביות והיעילות של הדבר הזה, אבל עלו פה כמה וכמה דברים שמחייבים גם אתה לתת את הדעת עליהם, ולעשות פה טוב יותר, ומה לעשות יש דברים שהם חוקיים בפרט שלא נתונים לשיקול דעת מקצועי או כזה או אחר.

אלדד רבינוביץ:

ומה היה המפתח? התשלום אליהם? בעצם זה לא היה לפי מצלמות, לא היה לפי שעות צפייה?

ניר נחמד:

עמדת צפייה,

אלדד רבינוביץ:

עמדת צפייה.

עוזי חן:

הוא קיבל, קיבל לצורך העניין הגדרנו לו, באתר מסוים מצלמות מסוימות, שאמרנו לו את זה אתה צופה 24/7 לא מוריד את העיניים, זה מה שאנחנו רוצים, צפייה קבועה. אגב זה היתרון שלהם.

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

הם לא זזים מה שנקרא.

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

והחישוב היה באמת לפי סך המסכים שאפשר לתת בעמדה (לא ברור).

אלדד רבינוביץ:

והיה ביקורת על זה שהם באמת צופים בסך המסכים האלה, יש דרך לעשות ביקורת כזאת?

עוזי חן:

תראה, כדי להבטיח שהוא באמת מסתכל כל הזמן על המסך,

אלדד רבינוביץ:

אז בוודאי היה, שבאמת. רץ לו במסך כל הזמן,

עוזי חן:

תראה, אינדיקציות ששמנו לעצמו, זה התוצרים, זה לבוא ולראות שהוא לא פספס, זאת אומרת לא נקום מחר בבוקר, ונגלה שהיה אירוע בפארק שאתה אמור לצפות עליו ולא ראית אותו, וכאלה למיטב זיכרוני, הבנתי, אם היו, אז היו בודדים כאלה, שזה זה בגבול הסביר,

אלדד רבינוביץ:

כן, גם במולדובה,

עוזי חן:

כמו חלק מהאנשים פה גם אני לפעמים טועה, או זה. אבל זה היה בגבול הסביר, זה לא היה משהו שלא.

מיכאל מזרחי:

המוקד ביקורת.

עוזי חן:

איך?

מיכאל מזרחי:

הוא נותן ביקורת,

עוזי חן:

לא,

אלדד רבינוביץ:

של אתמול,

עוזי חן:

הערות נכונות, וכמה דברים נכונים.

מירב שרגא:

אני אגיד משהו קטן, יכול מאד להיות, אני אגיד ככה, אחד, היה פה בעיות בכל מיני רמות של הבקורות על זה שזה בדו"ח, בא לך בצורה הרבה יותר מפורטת, אבל לא נכנסנו לזה, גם בחשבונות, גם בבקורות על זה, יכול להיות ואני מאמינה שיכול להיות שיש לזה ערך מוסף אדיר, וצודק עוזי במה שהוא אומר, שהיה צריך לעשות פה איזה שהוא סטופ ולעשות את זה מסודר בהתחלה. אם זה בהליכי ההתקשרות, אם זה באופן שבו מעבירים את המידע, ומקבלים מהם את המשובים, כי זה עבר דרך וואטסאפ זה נראה, לא, לא להיט.

אלדד רבינוביץ:

לא בהכרח, אני לא מומחה באבטחת מידע,

מירב שרגא:

כן, לא,

אלדד רבינוביץ:

אבל אני יודע מדברים אחרים, שאני מתעסק בהם שוואטסאפ זה כלי יחסית, יחסית נכון,

מירב שרגא:

תלוי למה. אבל, אבל אני אומרת גם התייעוד של זה, הרישום של זה, הסדר של הדברים, והבקות עליהם. אז הבקות שעשו היו דווקא, אני באמת אומרת, הם עשו אחלה ביקורת, אבל כשהתוצאות שלה היו לא טובות, המשיכו ולא עשו עם זה שום דבר,

אלדד רבינוביץ:

ואת ראית שהרבה מהתוצאות כן טובות, אז היו כמה ביקורות לא, והרבה ביקורות שכן.

מירב שרגא:

לא, לא, הביקורות היזמות שהם עשו, העלו, איזה שהוא אי – גילוי, אז יכול להיות שגילו הרבה, ואנחנו לא יודעים כמה. זה איזה שהוא משהו שאנחנו לא באמת יכולים לדעת.

אלדד רבינוביץ:

בסדר.

מירב שרגא:

אבל כן, כן,

אלדד רבינוביץ:

לא מקבל מאה אחוז, נראה לי מלכתחילה לא,

עוזי חן:

בראייה של שלטון,

מירב שרגא:

החברה הייתה טובה, שהם,

ניר נחמד:

גם (לא ברור), אנחנו לקחנו בעצם את כל ההמלצות, ואנחנו מיישמים אותם במכרז החדש.

עוזי חן:

זה חשוב, לא, אני לא רוצה שזה יישמע כאיזה שהיא סיסמה, כי אני,

ניר נחמד:

לא, לא סיסמה.

עוזי חן:

יש גם דברים שקורים, לא דומה מה שאנחנו עושים היום למה שעשינו ב-5, לפני 5 שנים, גם לנו יש עקומת למידה, גם בנושא הזה, לכן אני אומר זה לא איזה שהיא סיסמה שאנחנו זורקים במכרז הבא. פה הכול, הסך הכול היה חייב, בסדר? אני לא רוצה להגיד היה טוב לא טוב, מחייב אותנו לעצור רגע, ולא לעשות טלאי על טלאי אלא לעשות מהתחלה, ואני חושב שלאורך זמן, ואם אני מסתכל בראייה של 5, 10 שנים קדימה, זה דבר נכון, שהעירייה תיעזר בו בשירות הזה מכוחו, אבל בואו נסדיר אותו גם ע"פ מה שלמדנו מבחינה מקצועית בינתיים, וגם ע"פ מה שעולה ב- , בביקורת, ועוד כמה דברים. כי, כי היום יש גם יותר שחקנים בשוק, זה כבר לא מה שהיה פעם, יש הרבה מאוד דברים זה מאוד דינאמיים שמחייבים אותנו לעשות רגע, מהתחלה ומסודר. זהו, זה כל הרעיון.

אלדד רבינוביץ :

מצוין, נתקדם.

מירב שרגא :

אז אנחנו נעבור להיבטים התפעוליים, שזה מה ששאלת קודם. נתחיל בנושא של הקמת אתרים. הוא דיבר על זה בהתחלה, עוזי, כי שאלת על הנושא של התכנון, אז זה באמת משהו שנגענו בו בביקורת הרבה, כל ההיבטים של התכנון, היה בוצע ע"י אגף באופן עצמאי, לא היו תיקי אתר מסודרים, עבור כלל האתרים, הייתה פה התקשרות עם יועץ עסקי שליווה תכנון, ועשה איזה שהוא פיקוח על הביצוע, אבל לא סיפק מסמכי CVR שזה גם מסמכי תכנון, וגם פרוטוקולי מסירת אתר, זאת אומרת אחרי שבנו, מסודרים שמעידים שהיועץ ביצע את העבודה שלו בעת הפיקוח. הפיקוח הוא פיקוח עליון בלבד, מדגמי, בסוף העבודות, אנחנו כן יודעים שבכל זאת היו, היו כל מיני דברים שלא עבדו שם לגמרי חוקית, לא הייתה תוכנית עבודה שמגדירה איזה מערכות מתקנים, ומה (לא ברור) וכדומה. ולא היה תיעוד מסודר להתקשרות עם היועץ זה בחלק של היועץ. התיק as made שזה תיק שמתקבל ברגע שהחברה סיימה להקים את האתר, הוא בעצם שימש את ההוכחה לזה שהקבלן ביצע את העבודות, בלי שהיועץ ששילמו לו לעשות את הבדיקות הגיש, איזה שהוא מסמך בדיקה נפרד מטעמו, או טופס שבוצע, כל התיעוד מבוסס על חשבונות לא מפורטות, ואחד הדברים שהביקורת מצאה, באיזה שהוא סיור והשתתפות של שקד, זה, שבעצם לא בדקו שכל מה שנדרש להיות מותקן באתר, באמת הותקן. במקרה הספציפי הזה, האתר היה שם בערך 10,000 שקלים, דברים שהעירייה חויבה ושילמה למרות שלא סופקו לה, היו פריטים שהוחלפו בפריטים דומים מתוצרת אחרת, אני מחזירה רגע לדיון של המכרז על ה- , כמה חשוב התוצרת והסוג הספציפי, לכן הדברים האלה הם כן היו, אם היו מהותיים בשלב המכרז הם בוודאי אמורים להיות מהותיים בשלב ההתקנה. אז זה בהקשר של הקמת אתרים.

אלדד רבינוביץ :

תגובות.

גיר נחמד :

את רוצה רגע נחזור לשקופית אחורה?

מירב שרגא:

שקופית אחורה, רגע, עוד אחת.

ניר נחמד:

כן,

מירב שרגא:

אוקי,

ניר נחמד:

הנושא של תיקי אתר. קודם כל, נכון להיום אנחנו ממשיכים לעמוד עם יועצים, ולא יועץ אחד, יש לנו כמה יועצים, וכל פרויקט כזה מתוכנן, ויש תכנון ויש תיק אתר, ויש ביקורת ובקרה, של היועץ, ושלי על היועץ, ויש סיורי מסירה, ומסירה. אז זה נכון להיום. גם בעבר היו, להגיד שכל האתרים הם כאלה, זה לא נכון, היו, אני לא רוצה לנקוט באחוזים, אבל היו לא מעט תיקים, ואתרים שתוכננו בדרך הזאתי שציינתי עכשיו, עם יועץ, עם תכנון מסודר, עם בקורות וכולה, יש הערות, אנחנו מקבלים אותם, שהיה חסר, מסירה סופית, כי היועץ עשה סיור, והעיר הערות, אמר - זה לא תקין, זה לא תקין, זה לא תקין, וכשהם השלימו את ה - , החברה השלימה את הפערים, אז לא נעשה עוד פעם טופס מסירה חדש,

אלדד רבינוביץ:

במסירה צריך חתימה של היועץ?

ניר נחמד:

כן, קיבלנו את ההערות, אנחנו מיישמים את רובם, CDR,

אלדד רבינוביץ:

רק שנייה, מה שאמרת, יש אתרים בלי תיק, זאת אומרת יש אתרים שהם?

עוזי חן:

היו, היו,

אלדד רבינוביץ:

והיום השלמנו להם תיק?

ניר נחמד :

לאתרים ישנים מאוד מאוד לא, למה שיש חדשים, בוודאי, יש תיקים, אנחנו עושים כל,

אלדד רבינוביץ :

להשלים אחורה תיקים.

ניר נחמד :

לא,

עוזי חן :

תלוי לאיזה אתרים, גם יש אתרים שמן הסתם, אתרים הגדולים, אתרים שיש בהם ריבוי או מערכות, מערכת גדולה לצורך העניין, הרבה מצלמות, והרבה כריזה, ועוד כמה אלמנטים נוספים של אבטחה, אז כן נכון להסדיר את הדבר הזה, גם בהיבט שזה יגיע בהמשך של פרק התחזוקה. אוקי, כי זה נראה לא טוב, כי זה כנראה לא היה גם תיק, וחלק מהעניין זה ליישר קו ולהסדיר. אז באתרים הגדולים המשמעותיים, אלה שהם המרכזיים מבחינתנו שהם עתירי רכיבים, בוודאי שכן. הולכים לאיזה גן קטן שלא,

אלדד רבינוביץ :

וזה, זה קיים באופן במאה אחוז? האתרים הגדולים יש להם תיק?

ניר נחמד :

כן,

עוזי חן :

בכל אתר חדש, גדול, קטן,

ניר נחמד :

כן,

עוזי חן :

ובאמצע נעשה בדרך הזאת.

ניר נחמד :

לנושא של פיקוח עליון, או פיקוח צמוד, אנחנו, כבר שנים חושבים שהשיטה של פיקוח עליון היא השיטה הנכונה, גם בהיבט הכלכלי. בהיקפים שדיברנו וראינו קודם, אם אנחנו נעשה פיקוח צמוד, אנחנו נגיע לסכומי כסף בלתי אפשריים. אנחנו חושבים שפיקוח עליון שעושים אותו נכון, הוא יכול

בהחלט להיות סביר ולתת את המענה. אנחנו מקבלים את ההערה שלא נעשה מספיק טוב, ואנחנו, לתת לזה תשומת ליבנו, ועושים אותו, היום אני מאמין ומקווה יותר טוב, ויש לנו עוד להשתפר בעניין הזה.

עוזי חן:

יותר מזה, גם אנחנו עושים, חלק מהשינוי שעשינו זה לא רק העניין של תכנון של יועץ אבטחה, אלא יש גם יועץ חשמל, וגם הנושא של התשתיות, זה אחרת, תקשורת, לוקחים בחשבון עוד כמה רכיבים שהם, עוד פעם נגיע לפרק התחזוקה, ונבין מה היה, ומה יש היום, בהיבטים של מצלמות כולו, וטיפול במצלמות אז נבין שלא המצלמה לבד, רכיב אחד, פריט אחד מתוך אחד מהדברים.

אלדד רבינוביץ:

יחידת קצה,

עוזי חן:

היא יחידת הקצה, התשתית של חשמל, ושל תקשורת, לא פחות חשובים, ולא פחות משפיעים על הכשירות או על התקינות של המצלמות, והיום אנחנו לוקחים את כל שלושת המרכיבים האלה, כבר בשלב התכנון, גם בנושא של התכנון המקצועי,

אלדד רבינוביץ:

בסדר,

עוזי חן:

גם הפיקוח, וגם המסירה,

אלדד רבינוביץ:

אוקי,

מירב שרגא:

עוד, סליחה,

ניר נחמד:

השקופית הקודמת.

מירב שרגא:

קפץ לי.

נ"ר נחמד:

עוד אחד, כן, כן, כנ"ל לגבי as made היום אנחנו מקפידים לקבל תיקי (לא ברור) מסודרים על כל פרויקט שאנחנו מתכננים, ואני לא מעביר בכלל תשלום עד שהיועץ לא מאשר וחותם על המסמכים, וכולה. לגבי הנושא של פריטים שלכאורה התקבלו, ולא, לא,

עוזי חן:

פריטים ששולם, ולא בוצע.

נ"ר נחמד:

שולם ולא בוצעו.

עוזי חן:

זה יותר חשוב.

נ"ר נחמד:

אז בעבר באמת היה לנו, והסברנו את הדבר הזה כבר בפעם הקודמת שעושים פה פרויקט מאוד מאוד גדול, כשאתה מתכנן אותו, עד הרגע שאתה מבצע אותו, יש שינויים בשטח, זה יכול לקחת לפעמים בין אפילו שנה ומעלה, אם זה פרויקט שמתוכנן פארק חדש, מעל זה הקמה, מעל שנה, ואתה צריך להתאים את עצמך לשינויים, אז בעבר במקום נגיד, אם היה 10 ארונות שהיו צריכים לשים, וראינו ש - , אין מקום ל - 10 ארונות, אז שמים 8, ובמקום זה מספקים עוד איזה שהוא עמוד, מבחינה כלכלית, אין שום דבר, עשינו את הבדיקה הזאת בצורה יסודית, אין שום דבר שהחברה קיבלה עליה תשלום, ולא ביצעה בפועל.

עוזי חן:

ועדיין,

אלדד רבינוביץ:

כאילו, זה דבר,

נ"ר נחמד:

כן,

עוזי חן:

ועדיין, ועדיין זה לא תקין, וגם אם היינו צריכים לתקן הזמנה, או לעשות התאמה בהזמנה, זה מה שהתבקש וזאת היתה, אחד הלקחים המרכזיים.

ניר נחמד :

נכון,

עוזי חן :

זה ש - , וכתבנו את זה גם, ואנחנו נעביר לכם כמו שאמרתי ההתייחסות כתובה על הדבר הזה שזה יהיה מסודר, עשינו בדיקה יסודית מקיפה, לראות שלא נשאר כסף אצל החברה שהעירייה שילמה, ולא קיבלה תמורה, אבל חד-משמעית ההתנהלות הזאת של, או נשאר לי עודף בפרויקט של 10,000 אז בוא תעשה לי מצלמה שם.

ניר נחמד :

לא היה תקין.

עוזי חן :

לא תקין, תתקן את ההזמנה שזה לא יהיה על הסכום, תוריד את ה - 10,000 תיצור הזמנה חדשה, שזה יהיה מסודר, וזה לקח שהופנם, הוטמע חד וחלק לא תקין, נקודה.

מירב שרגא :

טוב, תחזוקה, אז כמו שאמרנו לא הייתה תוכנית שנתית, עבודה שנתית, לפעילות תחזוקה, אז לא באמת נערכו פעולות תחזוקה נדרשות, ברמה השוטפת, למעט קריאות 7. ובעצם אנחנו מצאנו שהיה גידול במספר התקלות במצלמות, שהוא היה לא מאוד פרופורציונאלי לגידול במספר המצלמות, וגם צריך לזכור המצלמות שנוספו הן מצלמות חדשות, אנחנו פחות מצפים לתקלות. אחד ההסברים, ואני יודעת שתיכף, שקד יסביר, זה שיש הרבה תקלות שהם לא דווקא של הקבלנים, הן נוגעות לתשתיות תקשורת, הן נוגעות לתשתיות החשמל, לכן חלק מהסקת המסקנות היה שצריך לשלב את הדברים, אבל בהחלט שיעור מאוד גבוה של מצלמות פועלות, בכל זמן נתון מאות מצלמות תקולות, ולא עובדות. גם נושא הטיפול בתקלות, אני מחזירה רגע למכרז 99% הנחה על הרכיבי תחזוקה, התקלות לא טופלו במועד, יש מצלמות תקולות במשך חצי שנה בערך. דוגמא למשל לאירוע שבו היו צריכים, אז המצלמות הרלוונטיות בפיגוע הכפול שהיה בכניסה לעיר, המצלמות לא פעלו.

עוזי חן :

הם פעלו לא טוב.

מירב שרגא :

פעלו לא טוב.

עוזי חן :

המצלמות פעלו טוב, זה בדיוק ההבדל.

מירב שרגא:

התקשורת לא עבדה.

עוזי חן:

כן, נכון, וזה, עוד פעם,

אלדד רבינוביץ:

אנשים אחרים הצליחו להוציא,

עוזי חן:

לא, לא, לא,

אלדד רבינוביץ:

לא המצלמות האלה?

עוזי חן:

המצלמה לא שלנו,

אלדד רבינוביץ:

מצלמות אחרות.

עוזי חן:

מצלמה אחרת שמישהו הצליח להיכנס אליה,

מיכאל מזרחי:

התקשורת, ולא של העירייה.

עוזי חן:

זה לא של העירייה, לא, ממש לא של העירייה, אבל לא משנה, זה לא שזה לא היה יכול לקרות גם לנו, בשביל להיות הוגנים. בעניין הזה שני דברים ובאמת בקצרה, קודם כל התמונת המצב נכון להיום שונה לעין ערוך, אנחנו לא מדברים על מאות מצלמות תקולות מידי יום, אנחנו מדברים על 30%, אלא הרבה הרבה פחות, זה קודם כל, וזה נעשה, וזה תוצאה של שני דברים, אחד, עוד פעם, ייאמר חלק מההערות שעלו, חלק מהדברים שלמדנו תוך כדי תהליך הבדיקה, הפנמנו כבר תוך כדי עשייה, ואנחנו מתנהלים אחרת. גם אנחנו, גם הקבלנים שמספקים את השירות, וגם כל מי שאמור לעזור לנו בהיבטים של תשתיות, אז עכשיו כדי שזה לא יישאר משפט עלוב כזה, קצת לנושא

של (לא ברור), תראו, המצלמות הן מצלמות חדשות ברובם, בוודאי מהשנים האחרונות, והן תקינות, אין איתם בעיות, אתה בודק את המצלמה אין שום בעיה, כשאתה בודק את הכבל, אין שום בעיה. רוב התקלות שלנו, והנתונים האלה של, אני בזמן נתון לא רואה מצלמה נובעות משתי סיבות עיקריות, אחת, אנחנו לא משתמשים בחשמל קבוע, בהזנת חשמל ממקור קבוע, לרוב זה או איזה אלתור אנחנו מתלבשים על מישור, או ערכות טעינה, זה בהכרח, אמרתי את זה גם להנהלת העירייה, גם לראש העיר, זה בהכרח יהיה, אתם בדיון הבא, כן, זה הדיון הבא.

דובר לא מזוהה:

לדייק,

עוזי חן:

קודם כל, זה דיון הבא. בהכרח זה יהיה פחות טוב, ולכן ההבנה שצריך לקחת עכשיו ולבקש מחברת חשמל לסלול תשתית, ולהזין כל גן, בכל מקום, או כל פינה שאנחנו רוצים שמים מצלמות,

אלדד רבינוביץ:

מישהו התחבר לתשתית,

עוזי חן:

אנחנו נשמח לעלות עכשיו על התאורה. תראו, בוא נאמר ככה, אני אעשה את זה באמת בקצרה, בסדר? כשמתכננים כביש חדש, אז זה מאפס כולל המשק התת-קרקעי שלו, כל התשתיות, כולל הכול, ואין בעיה, לכן מצלמות התנועה בדרך כלל הם מצלמות שמקבלות מתח קבוע, וסיב אופטי, ואחוז התקלות שמה בהיבטים האלה הוא נמוך, יחסית. לעומת מה שאנחנו עושים, אנחנו תמיד באים מתלבשים על משהו קיים, או ישן, או שעושים תוך כדי, ולא מקבלים את התשתית הנכונה הזו.

עפרה ברכה:

היום אבל כשמקימים פארקים חדשים, זה גם חלק מהתהליך?

ניר נחמד:

זה משולב, כן,

עוזי חן:

כן, היום אני אומר, מסתכלים קדימה, לא, אנחנו מתעקשים גם, ויש, יש פארקים שנבנו ונמסרו והתחילו לעבוד, ועדיין לא מקבלים חשמל מחברת חשמל זה צרה אחרת של העירייה מול חברת חשמל, יש בקנה, נדמה לי איזה 80 בקשות שלנו, להפוך הזנת מתח ארעית או טעינה למתח קבוע, למה? כי מה לעשות? בלי חשמל, זה לא עובד. המסך הזה תבוא כל יום תדליק אותו, סביר להניח

שהוא יעבוד, כי החשמל פה קבוע והתקשורת, העברת הנתונים היא קבועה. עכשיו כשזה על חשמל לא קבוע, וכשזה עובד על מערכת תקשורת אל – חוטי, לינקים, שמיינקים, סלולר, כל מיני דברים שאתה תלוי באחרים, לא טוב. אפרופו הפיגוע הזה בכניסה לעיר, כן מצער אותנו (לא ברור) שלא יכולנו לעזור למי שהיה צריך בחקירת האירוע, דבר נורא פשוט, זה עובד הרי על לינקים, מישוהו בנה פיגום שמה בבניין ליד, פיגום, הפיגום הזה הסתיר ללינק את ה - , את הקשר עם הנקודה הבאה, וזה קרטע, אז כמה שניות לפני הפיגוע יש סרטון, אגב זה לא רק שהם לא עבדו,

עפרה ברכה :

כן,

עוזי חן :

גם העברנו כמה שניות יש סרטון, כמה שניות אחרי יש,

אלדד רבינוביץ :

הוא הסתיר את התקשורת נתונים? אני לא מספיק בקיא.

גיר נחמד :

יש אנטנה מול אנטנה,

אלדד רבינוביץ :

זהו, אני לא מבין,

גיר נחמד :

באמצע מישוהו בנה,

אלדד רבינוביץ :

פיגום.

עוזי חן :

אז הטווח לא עובד.

אלדד רבינוביץ :

הבנתי.

עוזי חן :

עכשיו כשיש לך סיב אופטי, למשל כל מערכת הרמזורים, מערכת האכיפה שיושב פה נומה, היא מבוססת על סיב אופטי, אבל כשיש את התשתית הזאת, אז בוודאי. עכשיו עוד משפט אחד שלא קשור לדיון, אבל חשוב שתבינו,

אלדד רבינוביץ:

במסגרת תכנון ובנייה יש איזה שהוא, יש איזה שהוא התייחסות לכל הרשת הזאת?

עוזי חן:

כן, יש, תיכף אנחנו, גם בזה, אנחנו, אז אני אענה כבר עכשיו. אנחנו עוד פעם, חלק מהדברים שאתה למד, לומד, ורוצה להטמיע זה גם בוא, נכוויתי פעם אחת מספיק. חבריה אתם רוצים מערכת שתעבוד, אז אנחנו רוצים חשמל קבוע, אנחנו רוצים תשתיות, זה עולה הרבה יותר ממה שזה עלה עד עכשיו נקודה. אתה רוצה לא לסלול סיב אופטי, אלא לשכור את השירות הזה מספק תקשורת, מאה אחוז זה פשוט עולה כסף. אז יש מקומות שאנחנו מתעקשים שזה יהיה ככה, כי האתר הוא מספיק חשוב, למשל הוא אתר שממנו אנחנו יש לנו עוד שלוחות, יש כאן כזה דבר שהוא,

אלדד רבינוביץ:

(לא ברור).

עוזי חן:

כן, של אשכול, כן,

ניר נחמד:

ממסר.

עוזי חן:

כן, ממסר, הוא מהווה סוג של ממסר לעוד כמה תחנות, אני צריך עכשיו בפסגת זאב איזה פאק, אז אני לוקח איזה שהיא תחנה בדרך שהיא סוג של ממסר. אז אני כן דואג שם למשל עכשיו לייצר תשתית יותר טובה, כי אחרת זה נופל. אז הרבה פחות מצלמות תקולות, גם כי טיפלנו בדבר הזה, וגם כן, אני חושב שעצם ההתנהלות בתכנון, בעבודה בביקורת, היא נעשית אחרת, הנושא של תחזוקה שוטפת, לחלוטין, יש מכרז יש חוזה, אנחנו לא הקפדנו על הדברים מול החברות, לא בהיבט של הדוחות מניעה, של הטיפול מניעה, ולא הנושא שהם היו מחויבים למרות שהיום זה נראה אחרת, כי החברות האלה גם הוזמנו לשימוע, נדרשו לעשות, הם תפסו את היום, יותר מפעם אחת, ועושות היום, היום יש טיפול חצי שנתי, יש טיפול מניעה, יש כל מיני דברים שנעשים, ובהכרח הסיפור הזה נראה אחרת.

ניר נחמד:

והחלפנו את מערכת הבקרה שלנו על ה - ,

עוזי חן:

הלאה,

ניר נחמד:

פתיחת תקלות, בהתאם להמלצת הביקורת למערכת החדשה.

עוזי חן:

אגב בהשוואה לארגונים אחרים, שחלקם אנחנו נוכל לתת לכם את הנתונים, חלק לא, כי כמה פעמים, אז אחוז המצלמות התקולות שלנו מידי יום הוא הרבה יותר נמוך, ואני מדבר על הארגונים שעוסקים בביטחון, אז זה לקחנו כדי לראות השוואה, כי גם לנו זה היה יותר מידי. יש עוד מה לעשות.

מירב שרגא:

נתקדם לתהליכי עבודה, אז כמו שעוזי אמר, זה משהו שכבר תוקן, לא הייתה וועדה ייעודית שעסקה בנושא המצלמות. יידוע הציבור, אני אגיד שזה משהו ש - , ככה היה עליו הרבה דין ודברים, על איך אפשר וצריך לעשות את זה, כי צריך שיתוף ציבור. מבקר המדינה הוציא דו"ח ממש לא מזמן, והוא נותן על זה דגש, הרבה יותר גדול אפילו ממה שאני נתתי, אני כן חושבת שזה משהו, שלגמרי צריך לתת עליו את הדעת. בשילוט באתרי המצלמות, על כל הסוגים, היה מאוד בעייתי, לא עמד בהוראות, לא ברור, לא קריא, ולא בהכרח בכל מקום הוא מוצב, וגם זה אני מניחה ש - ,

ניר נחמד:

כל מה שאת מציינת פה בעצם כבר בוצע, או נמצא בתהליכי ביצוע, קיבלנו את ההמלצות כמו שהם ואנחנו מציעים,

עוזי חן:

שילוט הבוצע,

ניר נחמד:

השילוט בוצע, הוחלפו השילוט.

עוזי חן:

יידוע הציבור, זה הולך ומשתפר, כי עשינו כמה דברים, החלופות מוועדה בהיגוי, לא, אבל לא רק זה, אנחנו רוצים גם דרך אתר האינטרנט של העירייה, תראה, אי-אפשר יהיה לעשות הליך שיתוף ציבור על כל מצלמה ומצלמה, כמו שעושים נגיד על איזה פארק שבונים משהו כזה, אבל אני כן חושב

וסבור, דיון נכון שהיה לנו שבוע בעניין הזה למשל דיון אחרון, לא הראשון, שאנחנו כן צריכים להביא את זה בפני הציבור, דרך הפלטפורמה, יכול להיות העירוני, דרך המינהלים הקהילתיים לעשות משהו, לאפשר לפחות למן דהו שרוצה לדעת, שיש תהליך כזה, ואם הוא רוצה להשיג, או רוצה לומר משהו, אז יש.

אלדד רבינוביץ:

לעדכן ציבור, אני שואל יש חובה חוקית לעדכן, בכל המצלמות, את הנצפות שלהם?

מירב שרגא:

כן, כן,

עוזי חן:

כן,

מירב שרגא:

יש הוראה של,

מיכאל מזרחי:

כל מקום שמוצבת מצלמה צריך,

ניר נחמד:

לא, בתהליך התכנון,

מירב שרגא:

כן,

ניר נחמד:

הוא מדבר על התכנון.

אלדד רבינוביץ:

לא שאלתי בתכנון, שאלתי אם יש חובה חוקית,

מיכאל מזרחי:

יש חובה חוקית להציב שילוט.

ניר נחמד:

היום באתר עירוני יש רשימת המצלמות שלנו, כבר הרבה מאוד זמן, טיפה לפני הביקורת למען הדיוק, אבל,

אלדד רבינוביץ:

אנחנו יודעים אני לא אחלוק, זה,

מיכאל מזרחי:

זה בעייתי.

עוזי חן:

לא, רגע, רגע, גם אנחנו חשבנו שבהתחלה והיה לנו דילמה בעניין, אני חושב שזה עלה גם בראשית הביקורת, בתהליך הראשוני, האם אני בכלל רוצה להגיד איפה יש לי מצלמה, אבל עוד פעם, מה שכולם רואים ברחוב, וגלוי, אז אין שום סיבה לנסות ולהסתיר, זה גם לא מחזיק. ולכן אני חושב שבעניין הזה הזכות של הציבור לדעת, ולהכיר היא גוברת, ואין שום בעיה, ולכן פרסמנו את זה, גם באתר, נכון להיום אפילו זה הרבה יותר מדויק, יש פוליגונים שמראים לאן המצלמות מסתכלות, זה איזה שהוא תהליך שאנחנו משלימים אותו, כן, שכן, יש אתר אינטרנט של עיריית ירושלים, אם יש בפארק מסוים מצלמות, אז יש שכבה שמראה איזה שטח הוא מכוסה ע"י המצלמות, ויש,

אלדד רבינוביץ:

אולי זה פגם גדול,

עוזי חן:

מה?

אלדד רבינוביץ:

זה מבוא לעבריינות, זה יכול, דבר שהוא,

עוזי חן:

מה? מה?

אלדד רבינוביץ:

כי הם יודעים איפה לא מצולם, ושם עושים דברים שלא רוצים שייראו, לא יודע, אבל אם חובה חוקית,

מיכאל מזרחי:

לא לעשות את זה,

עוזי חן:

השאלה, השאלה שם, ואם הוא לא היה יודע, זה היה מונע או לא מונע ממנו לבוא?

אלדד רבינוביץ:

כן, יש לך חשש שאולי רואים אותך, אתה עושה פחות דברים.

עוזי חן:

בוא אני אגיד לך ככה, אולי אוף דה – רקורד, בסדר? כאילו יש מספיק טיפשים שלמרות זה באים ועושים עדיין,

ניר נחמד:

או שהם באים עם, רעולי פנים,

עוזי חן:

ואנחנו תופסים אותם,

אלדד רבינוביץ:

לתפוס את החכמים.

עוזי חן:

לא, אמיתי, אני יכול להראות לכם, כאילו סרטונים, עד היום, אתה לא מבין כאילו, כמה אתה יכול להיות אהבל.

אלדד רבינוביץ:

טוב,

עוזי חן:

יש של.

עפרה ברכה:

על התקנות, אין אופציה לא לעשות את זה,

עוזי חן:

אני, באמת כאגף מקצועי, יכול להיות שמישהו אחר יחשוב אחרת ממני, אבל אני לא חושב,

מיכאל מזרחי:

אבל אתה גם, בקשר למה שהעלה על זה. מצלמה חייבת להציב שילוט, אני מסכים איתך,

מירב שרגא:

כן,

מיכאל מזרחי:

אני לא בטוח שאת גזרות הצילום, יש חוק,

עוזי חן:

מה? לא, אנחנו גם לא, כשאני לא,

ניר נחמד:

אני לא שם תמונה מה רואים מהמצלמה.

עוזי חן:

אני לא שם,

ניר נחמד:

רק האזור של המצלמה מפוצלת.

עוזי חן:

אני חושב,

ניר נחמד:

בתיאום עם הביקורת זה,

עוזי חן:

עזוב רגע, גם עוד לפני ואחרי הביקורת, בסדר? עכשיו כתושב, בסדר? אם, וברוח הימים האלה, כן, אם אני יודע שבפארק הזה, שלום, שבפארק הזה יש מצלמות, ואני יכול לראות את השטח שמכוסה מצלמות, יכול להיות שזה יגרום לי להתנהג אחרת, כאזרח, אין לי שום בעיה עם זה, לטוב ולרע. מה זה תשקף? אז אני משקף. הוא שם פוליון וזהו. עכשיו בהליך התכנון שאני הולך עכשיו לעשות מצלמות בפארק X, לעשות עכשיו הליך שיתוף ציבור כמו שעושים בהסעת המונים או זה עניינים, אני לא בטוח שאנחנו מסוגלים בכלל לעמוד בכזה דברים,

מיכאל מזרחי:

אני חושב שצריך,

אלדד רבינוביץ:

אם מבחינה חוקית.

עוזי חן:

אם שומרים על האיזון הזה שבין הזכות לפרטיות, לבין הצורך, ואני חושב זה מנגנון שנולד להתפתח כתוצאה מההליך הזה של הביקורת, וההמלצות, אני חושב שזה דהיינו.

עפרה ברכה:

טוב, בוא נתקדם.

מירב שרגא:

טוב, אנחנו נעבור למערכות מידע, כל הנושא של אבטחת מידע, אז נגיד ש - , בשנים האחרונות לא הייתה בדיקה של בודק חיצוני לאבטחת המידע למאגרי המידע של המצלמות, שזה בניגוד לתקנות.

אלדד רבינוביץ:

זה של הסייבר, זה, דיון בדו"ח שעוסק במיוחד בזה.

עפרה ברכה:

(לא ברור) אבל,

מירב שרגא:

אז זהו בשנת 2022 אגף מערכות מידע הזמין שלושה סקרים של אבטחת מידע, הם הצביעו על רמת הגנה נמוכה, רמת סיכון כללית גבוהה, שמאפשרת פריצה לרשת הביטחון של העירייה, אנחנו בדקנו כתובות IP של שרתי המצלמות, הם עושים שימוש בחלקם בשרתי מצלמות שהם לא, הכתובת הוא לא פרטית. שימוש במצלמות של חברות היקויזין ודאחואה שבארצות הברית הוציאו אותם לחוק כבר ב - 2008, יש כל מיני תחקירים, בארץ לא הוציאו הנחייה רשמית, אבל 22 מערך הסייבר הלאומי הנחה לנקוט באמצעי זהירות לגביהם, שוב, נגיד שאין הוראה שאומרת לא להשתמש בהם, אבל ידוע שזה בעייתי, ואנחנו יודעים שבארצות הברית אסרו את זה, בארץ כנראה מסיבות כאלה ואחרות עוד לא. וצריך גם לזה לשקול, גם שימוש באיזה שהוא פרוטוקול שמנוגד להמלצה של מערך הסייבר הלאומי, כבר במסמכי המכרז, ובפועל,

אלדד רבינוביץ:

הסכם MP.

מירב שרגא:

כן, והתרחשו סייבר, היה אירוע של פריצה למערכות הכריזה, שנותק ובמשך חודשים אחר כך לא עבדו מערכות הכריזה, ואירוע אבטחת מידע שהיה ממש בשלהי הביקורת במאי 23, שבעצם אפשר, סייע בכל המצלמות דרך הזה, אבל זה טובל, זה מטופל.

עוזי חן:

עד הסוף, תקלה לא שלנו.

אלדד רבינוביץ:

בביקורת דובר גם על,

עפרה ברכה:

לגבי המערכת אזעקה.

עוזי חן:

לא, המתכנת שישב הכין את השכבה ב – GIS, בטעות, כאילו פשוט השאיר אותם עם הרשאת צפייה, גם לא בעירייה כבר הבחור הזה, לא בגלל זה אבל,

אלדד רבינוביץ:

היה דיבור גם על אבטחת מידע, וגם על גיבוי בדו"ח.

מירב שרגא:

מה שכן פה זה נושא ההרשאות שלא היה נוהל מסודר, מי רשאי לצפות, מי לא, הניהול היה ברמת יחידה ולא ברמת הווה, ב – 14, 145 הרישיונות היו בעלי גישה לצפייה ברשת, בניידים, חלק אפילו עם הרשאות שליטה ושחזור, והחלק היותר, אולי קורה עוד, משעשע שדווקא לעין אתגר ש - , צופה מחו"ל לא הייתה הרשאה שמאפשרת עקרונית צפייה בדפדפן, זהו.

עוזי חן:

אני חושב שבאמת לא בגלל שאנחנו כבר בסוף הדיון, אלא בפרק הזה, בחלק הזה, אני חושב שבסך הכול, בסך הכול,

אלדד רבינוביץ:

קיבלתם את ההמלצות ומטפלים.

עוזי חן:

לא רק שקיבלנו אני גם תיכף אתן במשפט סיכום שלי, הרוב בוצע,

אלדד רבינוביץ :

כן,

עוזי חן :

בהנחה שאנחנו הולכים לעשות משהו בנוסף, אז יבוצע, בהתאם להמלצות, ובהתאם למה שגם אמר, דברים נוספים שאנחנו הוספנו על, אני חושב שהציר עבודה היום עם אבטחת המידע, ובהמשך יהיה עם, אבטחת הפרטיות, ואגף הסייבר החדש בעיריית ירושלים, אני חושב שעוד פעם זה, אני רואה בזה כלים, שיעמדו לרשותנו לעשות טוב יותר את הדברים, ועוד פעם זאת לא סיסמה, זה פשוטה היה צורך, זה לא היה, היום זה ישנו, זה יותר טוב, אין לי ספק שהתוצאה ברמה העירונית תהיה יותר טובה, מיושם הלכה למעשה, זה לא בלשון עתיד, אלא מיושם הלכה למעשה. אתה רוצה להוסיף משהו?

אלדד רבינוביץ :

לגבי העברת הגיבויים לחדר, יש חדר ייעודי, זה משהו שקרה?

ניר נחמד :

אז הביקורת עשתה בעצם, דיברה על הגיבוי של המצלמות, אני חייב לציין והסברתי את זה אז גם, אנחנו לא מגבים את המצלמות, המצלמות ע"פ הנחיות מאגרי מידע, הם נמחקות,

אלדד רבינוביץ :

גורסות.

עוזי חן :

כן,

ניר נחמד :

ורוב השרתים שלנו בכלל יושבים בשטח, לא פה בזה.

מיכאל מזרחי :

לא שומרים.

ניר נחמד :

ולכן אין גיבוי.

אלדד רבינוביץ :

הבנתי.

ניר נחמד:

הנושא של גיבוי שלא יישב באותו חדר, דובר בכלל על איזה שהיא מערכת אחרת של, כל מערכת ניהול השליטה ובקרה שלנו, היא לא קשורה למצלמות, זה משהו אחר לגמרי. ועל זה אנחנו פועלים יחד עם האגף, מערכות מידע.

מירב שרגא:

תדבר על השליטה והבקרה.

עוזי חן:

מאה אחוז.

מיכאל מזרחי:

אני רוצה להוסיף,

עוזי חן:

בבקשה, בבקשה.

מיכאל מזרחי:

הייתה לנו ביקורת של מערך הסייבר לפני שבועיים, שלושה בערך, מדגמי. יצאנו בה נקיים לחלוטין, הם חשדו במשהו, ואחרי שבועיים אינטנסיביים של בדיקות שהם עשו, וגם אנחנו, לא נמצא שום בעיה, שום בעיה בקטע הזה. העליתי שם עוד שתי נקודות בנוגע להרשאות, ההרשאות מנוהלות בעיריית ירושלים, אחד לאחד, אנחנו יודעים בדיוק למי יש הרשאה, עובד שעוזר, נכנס יורדות ומתווספות הרשאות בהתאם, כך ש – 14 רישיונות, או 45 רישיונות שיש ברגע נתון של הביקורת, זה לא, זה לא נקודה לשלילה, נקודה לחיוב שאני רואה אותה, כי הביקורת כן מנהלת, בדיוק ברמת הרישוי כל בן אדם ובן אדם. אנחנו יודעים בדיוק למי יש,

מירב שרגא:

רישיונות לא היו ברמת.

ניר נחמד:

היא מדברת מיכאל, על רישיונות לא אצלך ב – IDN, אלא רישיונות של המערכת,

מיכאל מזרחי:

אני יודע של ה - ,

ניר נחמד :

נכון,

מירב שרגא :

בסדר?

אלדד רבינוביץ :

זה משהו שתוקן בעצם,

עוזי חן :

כן, כן,

ניר נחמד :

כן, תוקן.

מירב שרגא :

דבר אחרון זה נושא האנליטיקה,

אלדד רבינוביץ :

דובדבן, מאוד משמעותי מאוד.

מירב שרגא :

משמעותי בהחלט, נגיד שזה אולי את החלק של הצד הזכות, אני חושבת שזה, העובדה ששקד מאוד מוטה טכנולוגיה, ולכן חלק מהדברים האלה, אבל בכל זאת 50% מהמצלמות, אולי היום כבר יותר בעלות יכולות אנליטיות, העירייה מפעילה כמה מערכות כאלה בשלב של הביקורת, בלי שהתקבלה החלטה עירונית שאנחנו עושים שימוש וזה אגב גם מחויב חוקית, זאת אומרת כדי להשתמש אתה צריך לקבל החלטה, אבל השימוש מאוד מצומצם, אני לא, לא אגיד שהיה פה שימוש מצומצם, אבל היו שורה ארוכה של מערכות, הנה לפחות ככה דוגמאות למה אפשר לראות. נגיד שזה טכנולוגיות שנראות יפות, לא בטוח שצריך את כולם. אבל הם קיימות, אני חושבת שעיקר הבעיה זה לקבל החלטה, האם משתמשים, מתי ואיפה ומה מפעילים, ומי רשאי לעשות את זה, שזה עיקר הבעיה בשימוש בהם.

אלדד רבינוביץ :

חשוב לציין לי מאוד מאוד משמעותי אפילו קריטי זה מוריד לך הרבה מבעיות מוקד, הרבה מבעיות אנושיות, זה משהו שהוא, מאוד משמעותי.

עוזי חן:

וגם פה, תלוי איפה, ותלוי באיזה נסיבות, אני מתקשה מאוד להפעיל אנליטיקות פשוטות, כמו למשל תנועה במרחב הציבורי שכל תכליתו זה התרחשות ותנועה, לא דומה, היכולת של מצלמה למשל לזהות תמונה בקטע גדר, או במתקן מסוים, היא מצוינת, היא חושפת, היא מייעלת, היא מאוד אפקטיבית. קצת קשה לעשות את האבחנה הזאת במקום שבו ציבור צריך להיות, אבל עדיין לא בשלב התירוצים, אלא בזה, אני חושב ש – לחלוטין נכון,

אלדד רבינוביץ:

לזהות נשק, יש לזהות,

עוזי חן:

כן, הרבה מאוד דברים,

אלדד רבינוביץ:

התפרצויות.

עוזי חן:

עשינו כל כך הרבה דברים, היינו פה, המעבדת ניסויים של, של הרבה מאוד חברות, ועשינו כל מיני דברים. אני מסכים לחלוטין, עם שני הדברים, אחד בוועדת היגוי הקרובה, יובא הפרק הזה של נושא אנליטיקה, גם אנחנו נציג להם, הם יוכלו גם להבין על מה מדובר, לאשר את מה שצריך, השימוש ביכולות הקיימות, אגב היום זה כבר בלית אין, אתה לא משלם יותר כסף על מצלמה,

מירב שרגא:

כן, כן,

עוזי חן:

עם אנליטיקה, אז הנושא הזה של בזבוז כספי ציבור, צריך גם איתו טיפה להיזהר, לא, אני אומר צריך טיפה להיזהר, הוא, אם יש מערכת ולא מנצלים אותה, זה לא טוב, בכל מקרה. אבל אנחנו לא מוציאים עודף כסף מיוחד, כדי לקנות משהו שאנחנו לא משתמשים בו. אני חושב שהיכולת, להשתמש במערכות האלה, באנליטיקות האלה, ולייעל את העבודה שלנו, להשיג תוצאה יותר טובה, היא לא הייתה טובה מספיק, לעומת מה שאנחנו עושים היום, אנחנו מתקדמים עם העניין הזה, עוד לא במקום שאנחנו צריכים להיות, אני מניח שבפעמים הבאות שנעשה פולו – אפ נוכל לתת נתונים יותר טובים, אבל יש כבר כמה מאות מצלמות, שאנחנו ממש מכיילים אותם, ומגדירים אותם מה אנחנו בדיוק רוצים ומקבלים את התוצר. אז הסיפור הזה הוא בעקומת עלייה, עדיין לא במקום האופטימאלי, אבל בוודאי שני ההערות, שתי ההערות האלה נכונות, ויפנם.

ניר נחמד :

חשוב, חשוב רק לציין שיש, זה חשוב, כמו שמירב בעצם עשתה בין מצלמות שבהם כבר, כשאתה קונה את המצלמה יש כל מיני סוגי אנליטיקה,

עוזי חן :

לבין מערכות,

ניר נחמד :

לבין מערכות אנליטיקה, שבזמנו קנינו במסגרת פרויקטים כאלה ואחרים, המערכות האלה, א' נגמר להם התוקף, ואנחנו כבר לא מפעילים אותם יותר. עשינו גם פה איזה שהוא סוג של הולד, בחנו את עצמנו.

עוזי חן :

זה גם למידה, עשינו מערכת, עשינו מערכת ספירת קהל למשל בשוק מחנה יהודה, אז היא מאוד עזרה לנו, והיא הביאה דיבידנדים מטורפים לעירייה בקורונה, שהיינו אחת הרשויות היחידות שהפעילה את שוק מחנה יהודה בקורונה, בזכות המערכת הזאת שהתקנו, את שואלת אותי עכשיו כאיש מקצוע אם זה משהו שהוא נכון ביום יום שוק מחנה יהודה, לא, אם הייתי צריך להשקיע את זה היום מאפס למאה בשוק מחנה יהודה, ממש לא, כי זה לא נותן לי כלום ביום יום בבט"ש. לקורונה זה סופר עזר, זה נתן לשוק לפעול במחיר כלום. אז למשל לפעמים, גן סאקר, לא, אז אני אומר אז זה מערכת שקנינו, ולכאורה לא משתמשים בה, אותו דבר גן סאקר, כל פעם שאני עושה מרתון, רק שתבינו לפעמים זה ניואנסים כאלה קטנים, המשטרה דורשת מערך אבטחה מסוים שעולה מיליונים על הערכת קהל שנמצאת, ואני אומר רגע שנייה, אתה מעריך שיש 40 אלף, אתה דורש ממני 100 מאבטחים, אבל בפועל היו רק 20 אלף, אז אני לא צריך 100 מאבטחים. אז כדי לעשות את זה מול המשטרה, עדכנו מערכת ספירת קהל בגן – סאקר, שהיא, היא לא עובדת, ביום יום היא לא ממש נותנת לי איזה שהוא ערך מוסף. אבל באירועים הגדולים, חברה היא גם אפקטיבית, וגם חוסכת כסף.

ניר נחמד :

אז ברשותכם עוד דבר אחד, שאני חושב שהוא קצת נפל בין לבין, אבל בעיני הוא בין החשובים, אחד, צוין וועדת ההיגוי, אז וועדת ההיגוי, כמו שנאמר בהתחלה, הוקמה, והתכנסה כבר פעמיים. יש פה את המועדים, אנחנו, כמו שהוא ציין לכינוס הבא של המנהלים, עושים עם השטחים, והדבר השני נכתב נוהל, נוהל חדש, מצלמות אבטחה במרחב הציבורי, שלום, מלא, כולל והוא עכשיו בתהליך של סבב אישורים ע"פ נוהל עירוני איך מאשרים, וכשהוא יהיה תקף, אנחנו כמובן נפיץ לכל מי שצריך.

עוזי חן:

אני רוצה משפט אחרון ברשותכם,

אלדד רבינוביץ:

כן,

עוזי חן:

לפחות ככה, קודם כל אנחנו גם נעביר לכם בצורה מסודרת, כי הנתונים קצת שונים, יש הרבה יותר מצלמות היום, יש כבר כמעט 4000 מצלמות, אנחנו עם 343 אתרים, 2014 היא סוג של, לא עשינו סטופ, פלוס שלושה ילדים אומרים, אבל יש בהחלט איזה שהוא הולד מכל מיני סיבות,

מירב שרגא:

24.

עוזי חן:

24 סליחה, 24, אני לא יודע מה זה, אז אנחנו כן בסוג של הולד, וזה אנחנו רואים בזה איזה שהיא עצירה וצורך עלייה, כדי להתקדם נכון יותר וטוב יותר. בכל מיני היבטים. זה דבר אחד. אני חושב שאחד, התהליכי ביקורת היותר חשובים לאגף, שהוא לימד אותנו, לא רק בנושאים המקצועיים, אלא גם על ההתנהלות שלנו, וגם על הדרך עבודה שלנו, אמרתי את זה, אני אומר את זה, אני גם ממשיך לומר את זה, כי זה אבן דרך מבחינתנו באגף, לא שביקורות אחרות הן פחות חשובות, אבל זה היה ממש איזה שהוא סוג של אבן דרך, שלימד אותנו גם ברמה האישית, וגם ברמה האגפית, וזה חשוב, אני רוצה רק להגיד לכם, יש 83 המלצות בדו"ח הזה, 54% מהם, 37, מבחינתנו הם בוצעו כבר, אנחנו נעביר לכם את זה בצורה כתובה ומסודרת. אני חושב שזה, גם משהו שהוא חשוב, רגע, זה לא הסוף, כי עוד 32% הם בתהליכי ביצוע, זה בתהליכי ביצוע, זה אומר שאנחנו על העניין הזה, אבל ביתר סט, זה לא איזה משהו שאני אומר (לא ברור) למראית עין, יש עוד קצת, שהם עדיין יופיעו לכם כאדום, כלא בוצע, וגם רק בגלל שאנחנו מחכים, כי בחלק מהדברים אפשר יהיה להטמיע רק במכרז הבא, רק בהחלטה הבאה שמקבלים, אוקי, אז להכין את המכרז הבא, אנחנו מכינים, אבל את ההחלטה על המכרז הבא, לא נוכל לקבל היום, נוכל לקבל כשהוא יהיה, וכשנקבל את ההחלטה אז נביא לידי ביטוי גם חלק מהדברים ש-, עלו פה בדו"ח, וזה מופיע, אנחנו נשלח לכם את זה בצורה מסודרת שיהיה, כולל האיחוד של הנתונים, זה זה. בגדול, בגדול, יש באמת כמה נושאים שהם על סדר היום שלנו, וועדת ההיגוי, הנושא של נוהל עירוני, שמקבל בתוכו כמעט את כל המרכיבים, אין משהו שלא שיתפנו אותו כדי שישים את האינפוט שלו בדו"ח, בנוהל הזה, הדבר נוסף זה מכרז חדש, שהדגש שלו הוא גם על התחזוקה, יש לנו 4000 מצלמות, זה הרבה יותר ממה שהיה כשיצאנו למכרז הזה, ולכן ה – 1.99 שקל, או ה – 99% הנחה על תחזוקה לא יעבור הפעם, מהסיבה הנורא פשוטה, כי יצטרכו להוכיח לנו יכולת יותר גבוהה של תחזוקה, ולכן אנחנו שמים דרך גישה על העניין הזה, המיקור חוץ דיברנו מספיק, אנחנו בעד, אבל לעשות את זה אחרת

ממה זה התנהל עד עכשיו, וכמובן הנושא של אבטחת מידע, מסירת מידע, אמרתי כבר, אני רואה בהחלט ערך מוסף, גם למה שאנחנו עושים, עם מיכה, והשותפים החדשים שהצטרפו, אין לי ספק, והדבר האחרון, האחרון, שוב פעם מבחינתנו ואני מוצא לנכון להגיד אותו גם כאן, נושא התשתיות שמזינות את מערכות הצפייה ברחבי העיר, לוקה. אנחנו במצב לא טוב, יש עבודה שמתנהלת ברשות סמנכ"ל וראש מינהל תפעול, לנסות ולקדם יחד עם מינהל פיתוח, היה תהליך שהתחלנו עם רני רוזנהיים, ועם איתמר קורנפלד בזמנו, איך להקים רשת ביטחון חדשה, בצורה אחרת, בצורה שונה, טובה יותר, הנושא הזה מתנהל לטעמי בקצב יותר איטי ממה שהוא צריך, והוא עדיין בחזקת פער. אנחנו ממשיכים לעשות את מה שאנחנו יכולים בחלק שלנו, ואני חושב שאם מסתכלים על הדברים ברמה העירונית, אני אשמח את זה להגיד את זה גם למנכ"ל בהזדמנות, ואני אומר את זה, זה צריך להיות משהו שמסתכלים עליו ברמה העירונית, כי זה חוצה מינהלים זה לא אגף מול אגף, זה ברמה של מינהלים, ואני חושב שבראייה קדימה צריך לטפל בנושא הזה, כי התשתיות שלנו, או תשתיות שאנחנו נקים לצורך העסק הזה, המצלמות יכולות לשמש, גם צרכים נוספים בעירייה.

אלדד רבינוביץ:

בוודאי.

עוזי חן:

טוב.

אלדד רבינוביץ:

יש עוד מישהו שרוצה להגיד, או שאני אסכם? אז באמת ראינו כאן דו"ח מאוד משמעותית שמתעסק בסוגיה של מצלמות, סוגיה עם הרבה השלכות כמו שאמר עכשיו עוזי, גם שאלות מהותיות, ערכיות, שאני אשמח לשמוע שהוקם צוות ההיגוי, וגם הרבה שאלות מעשיות, אני חושב שזה הדו"ח הזה הוא דוגמא מצוינת, זה דו"ח שמוביל לעשייה, שמובילה לשינוי, אני חושב שהדבר הזה הוא פרגון משמעותי גם, למערך המבקרת, וגם כמובן לאגף חירום וביטחון, וכל מי שמחובר ועושה, ונראה לי התקדמנו, אז אני בטוח שההמלצות הועילו ויועילו, הישיבה נעלת.

עוזי חן:

תודה רבה.

עפרה ברכה:

תודה, עוזי.

סיום הדיון